

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. M95 Acc. No. 51288

Author മാർട്ടിൻ ലൂഥർ കിംഗ്

Title സെൻ്റർ ഓഫ് നോൺ വിയോളൻസ്

1298

2

ടംഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ

൧൪

(Malayalam)

Tagore Kanda India

Studies

Translated by

PUTHEZHATHU RAMA MENON

First Published October 1925

Reprinted June 1953, December 1956, January 1964

Printed at

Bhagyodayam Press, Pulikkeezhu

Price Rs. 2.50

Copyright

Sahitya Pravarthaka C. S. Ltd.

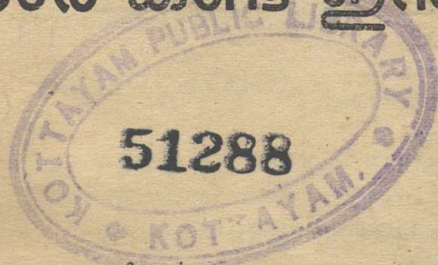
Publishers:

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State**

Sales Department:

NATIONAL BOOK STALL
Kottayam Kerala State India

ടാഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ

വിവർത്തനം

പുത്തഴത്തു രാമമേനോൻ

പ്രസാധകന്മാർ

സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 2.50

പുത്തേഴത്തു രാമമേനോന്റെ

കൃതികൾ

പരിഹാസത്തിലൂടെ	(വിനോദലേഖനങ്ങൾ)
കാമുഹ്യാഷ്	"
നേരമ്പോക്ക്	"
അടുത്തുണ്ട്	"
ദാമോദരൻനായരുടെ ഡയറി	"
ചവറുകൊട്ട	"
എണ്ണക്കടം	"
വിദ്യജ്ഞിഹാന്റെ വിളയാട്ടം	"
മുളിപ്പുവും മത്താപ്പും	"
സാഹിത്യഭിരുചി	"
ഹാസസാഹിത്യം	(ലേഖനങ്ങൾ)
പുസ്തകപൂജ	"
വീക്ഷണവിലാസം	"
അവിയൽ	"
അറിവുള്ള അജ്ഞാനികൾ	"
കേരളത്തിൽ	"
വിദ്യാത്മികളോട്	"
ഉപന്യാസചന്ദ്രിക	"
ടാഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ	"
സുവണ്ണഹാരം	"
മദ്യവഞ്ജനം	"
ചതുരദ്ധ്യായി	(നോവൽ)
പരിത്യക്താ	"
ടാഗോർകഥകൾ	(കഥകൾ)
ഷേക്സ്പിയർ ട്രാജഡീസ്	"
ഹനുമാനും വിഭീഷണനും	(പുരാണകഥ)
ബാലിയും സുഗ്രീവനും	"
വാല്മീകിയും ശിഷ്യന്മാരും	"
മൺമറഞ്ഞവർ	(ജീവചരിത്രങ്ങൾ)
ശക്തൻതമ്പുരാൻ	(ജീവചരിത്രം)
കാഴ്ചപ്പാടുകൾ	(ആത്മകഥ)
കുട്ടികളേ, നിങ്ങൾ ഈ ആഴ്ച അറിയുമോ?	(ബാലസാഹിത്യം)
ക്ഷേത്രപ്രവേശനം	
എന്റെ ശബരിമലയാത്ര	

ഒന്നാം പതിപ്പിന്റെ

പ്രസ്താവന

ഞാൻ അപ്പഴപ്പോഴായി ഓരോ മാസികകളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള പത്രങ്ങളു ലേഖനങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തതാണ് 'ടാഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ' എന്ന ഈ പുസ്തകം. എന്റെ 'ടാഗോർ കഥകൾ—ഒന്നാം ഭാഗം' പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയകാലത്തു് ആ പുസ്തകം സദയം നിരൂപണം ചെയ്ത ചില വിമർശകന്മാർ, "ടാഗോറിന്റെ ചെറുകഥകളേക്കാൾ മലയാളസാഹിത്യത്തിന്നു വില കൂട്ടുന്നതു ടാഗോർപ്രബന്ധങ്ങളായിരിക്കും" എന്നു പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. അന്നുമുതലാണ് ടാഗോർപ്രബന്ധങ്ങളിൽ ഞാൻ കൈവെച്ചുതുടങ്ങിയതു്. ആ ചെറുകഥകളുടെ രണ്ടാംഭാഗം പുറത്തിറക്കിയ കാലത്തുതന്നെ 'ടാഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ'യെക്കുറിച്ച് പരസ്യം ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ അവിചാരിതങ്ങളായ ചില പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നിമിത്തം ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണകാര്യം നിറവേറ്റുവാൻ എനിക്ക് ഇതിന്നുമുമ്പു സാധിച്ചില്ല.

ഡാക്ടർ ടാഗോറിനെയോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളേയോ മലയാളവായനക്കാർക്കു പ്രത്യേകം പരിചയപ്പെടുത്തേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മലയാളസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ പലരും ആ ലോകമഹാകവിയുടെ അമൂല്യങ്ങളായ കൃതിതല്പജങ്ങളെ മലയാളഭാഷയിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു പ്രചാരപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ജീവചരിത്രസാക്ഷ്യപവും കൃതികളുടെ ഒരു സാമാന്യനിരൂപണവും എന്റെ 'ടാഗോർകഥകൾ' ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങളിൽ യഥാശക്തി ഞാനും എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചുകൂടി സമഷ്ടിയായി ഒരു നിരൂപണം എഴുതേണമെന്നുണ്ടായിരുന്ന എന്റെ ആഗ്രഹത്തെ ഇനിയൊരവസരത്തിലേക്കു നിർത്തിവെക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു.

ഈ പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്ന എല്ലാ ലേഖനങ്ങളിലും ഇന്ത്യയുടെ പൗരാണികപരിഷ്കാരത്തെയും, ആധുനികാ

വസ്ഥയേയും, ഭാവിശ്രേയസ്സിനേയും കുറിച്ച് ആ അനുഗൃഹീതപുരുഷനുള്ള അനൗപങ്ങളായ അഭിപ്രായങ്ങൾ എറക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ പ്രകാശിച്ചുകാണാവുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന് 'ഓഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യ' എന്നു നാമകരണം ചെയ്തത്. ഓഗോറിന്റെ ദിവ്യദൃഷ്ടികളിൽക്കൂടി ഇന്ത്യയെ വീക്ഷിക്കുന്നതിന് ഈ ഗ്രന്ഥംമൂലം എന്റെ മാനുവായനക്കാർ സാധിക്കുമെന്നും ദിവ്യമായ ആ കാഴ്ച മനോഹരവും ഫലപ്രദവും ആയിരിക്കുമെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഈ പ്രബന്ധങ്ങൾ ഒന്നും ശരിയായ തർജ്ജമകളാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഒരു അനുപദതർജ്ജമയ്ക്ക് എന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ ആ ലേഖനങ്ങളിലെ സ്ഥായിയായ രസത്തേയും, സാരമായ അഭിപ്രായഗതിയേയും, അസാധാരണമായ പ്രയോഗചാതുരികളേയും ഞാൻ കഴിയുന്നതും കളയാതെപിടിക്കുകയും, പേണ്ടിടത്തോളം പ്രസ്താവമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ അഭിമാനം. ആ മഹാനഭാവനോട് എനിക്കുള്ള അകൈതവവും അഗാധവുമായ ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളും, മലയാളഭാഷയോട് എനിക്കുള്ള സ്നേഹവാത്സല്യങ്ങളും മാത്രമാകുന്നു അപണ്ഡിതനും കൃത്യാത്മരപരതന്ത്രനും ആയ എന്നെ ഇപ്രകാരം ഒരു ഗ്രന്ഥകർത്താവാക്കിത്തീർത്തത്. മൂലകവിയുടെ ഗുണപൗഷ്പലയത്തെ ഓർത്ത് ഉദാരമതികളായ വായനക്കാർ എന്റെ വീഴ്ചകളെ സദയം ക്ഷമിക്കുമെന്നു ഞാൻ ആശിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് മാനുവായനക്കാരിൽനിന്നു സിദ്ധിക്കുന്ന പ്രോത്സാഹനം അനുസരിച്ച്, ഇതിന് ഒരു രണ്ടാം ഭാഗം കൂടി തയ്യാറാക്കണമെന്നുള്ള എന്റെ അഭിലാഷത്തെ, ഞാൻ അചിരേണ നിറവേറ്റിക്കൊള്ളാവുന്നതാണ്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

23-2-1101

പരിഭാഷകൻ

വിഷയവിവരം

ഛൈന്ദ്രവപരിഷ്കാരത്തിന്റെ	
ഉൽപ്പത്തിസ്ഥാനം	9
വാല്മീകിരാമായണം	33
അശക്തിയുടെ അടിസ്ഥാനം	44
നമ്മുടെ കർത്തവ്യം	65
യുറോപ്പും ഇന്ത്യയും	85
വർഗ്ഗീയമത്സരം	104
ഇന്ത്യൻവിദ്യാത്മികളും പാശ്ചാത്യ	
ഗുരനാഥനാരു	120
സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥാനം	148
ഛൈന്ദ്രവസമുദായഹൃദയം	158
സ്വാതന്ത്ര്യസാരം	167
ഇന്ത്യാചരിത്രതത്വം	180
ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയജീവിതം	208

ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരത്തിന്റെ

ഉല്പത്തിസ്ഥാനം

I

ആധുനിക പരിഷ്കാരം മുഖ്യമായും നഗരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചതാകുന്നു. ആ പരിഷ്കാരത്തിലെ ഉത്തമാംശങ്ങൾ എല്ലാം അവിടങ്ങളിലാണ് കാണപ്പെടുന്നത്.

അപ്രകാരമല്ലാതെ, അന്യായമായ ഒരു സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുന്നതിനുകൂടി പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ കൂടിച്ചേരുന്നവരും ഉണ്ടാകുന്ന വിവിധങ്ങളായ ബുദ്ധിവിശേഷങ്ങളുടെ സംഘടനം—കൂട്ടിച്ചേർത്ത—മനസ്സിനെ എപ്പോഴും ജാഗ്രതവസ്ഥയിൽ നിർത്തുന്നു. നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും അനവരതം ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഭിന്നങ്ങളായ വിപ്ലവങ്ങൾ മാനുഷികശക്തികളെ സദാ ചവിട്ടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

വികാരങ്ങൾക്കും, ശക്തികൾക്കും ഉണർച്ച സിദ്ധിച്ചവനായ മനുഷ്യൻ, സ്വാഭാവികമായിത്തന്നെ അവയെ ഫലപ്രദമായ വിധത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള രംഗത്തെ അന്വേഷിച്ചു പോകുന്നു. എന്നാൽ അതിന്നു പറ്റിയ സ്ഥലം എവിടെയാണ് ഉള്ളത്? അത് ഏതാണ്? ആ രംഗം, അനേകം ജനങ്ങളുടെ നാനാമുഖങ്ങളായ പ്രയത്നങ്ങൾ വിവിധങ്ങളായ നിർമാണചാതുരികളിൽ എപ്പോഴും ഏല്പട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ഥലമാണ്. ആ രംഗം “നഗരം” തന്നെയാണ്.

പ്രാഥമികമനുഷ്യർ അവരുടെ ഒന്നാമത്തെ നഗരം നിർമ്മിച്ച് അതിനകത്തു തിക്കിത്തിരക്കി കൂടിയത് അവിടത്തെ

നാഗരികത്വം കണ്ട ഭൂമിയിട്ടില്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. മിക്ക സംഗതിയിലും അവർ അപ്രകാരം ചെയ്തതു കേവലം സ്വാർത്ഥതയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ്. ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണങ്ങളിൽ നിന്നും അവരവരെ രക്ഷിക്കുന്നതിൽ സൗകര്യവും എളുപ്പവും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം ഉറപ്പുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തു് ഒന്നിച്ചുകൂട്ടുന്നതു് അത്യാവശ്യമായി തോന്നിയതുകൊണ്ടാണു മനുഷ്യർ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ നഗരങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചതു്. ഉരുവത്തിനുള്ള കാരണം എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നാലും, വളരെ ജനങ്ങൾ ഒരു കാലത്തു് ഒരു സ്ഥലത്തുതന്നെ ഒന്നിച്ചുചേരവാൻ സംഗതിയായപ്പോൾ അവരിൽ ഓരോരുത്തരുടേയും വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ആഗ്രഹങ്ങളും ആശയങ്ങളും കൂടിച്ചേർന്നു നൂതനവും, സാമൂഹികവും ആയ ഒരു സ്വഭാവത്തെ കൈക്കൊള്ളുകയും, അതിൽനിന്നു ക്രമേണ “നാഗരികത്വം” താനേ ഉളവാവി വരുതുകയും ചെയ്തു.

എന്നാൽ, ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതി അത്യന്തം അതുഭൂതകരമാകുന്നു. ഹൈന്ദവ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം നഗരമല്ല. അതിന്റെ തുടക്കം വനാന്തരത്തിൽനിന്നാകുന്നു. തിരികെത്തിരക്കി താമസിക്കുന്നവരായ ജനങ്ങളുടെ പാസ്റ്ററസമ്പർക്കം ലേശമില്ലാത്ത സ്ഥലത്താണു ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരത്തിന്റെ സ്മരണീയമായ ആദ്യഘട്ടം കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. അവിടം വൃക്കങ്ങൾ, ലതകൾ, നദികൾ, എന്നിവയുടെ സജീവസമ്പർക്കത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന സകല സൗകര്യങ്ങൾക്കും സമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നു. അവിടെ മനുഷ്യരും വിസ്മൃതമായ അന്തരീക്ഷവും അല്ലാതെ തിരക്കും തിരക്കും ബാഹ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നിസ്സിമമായ ആ വനമദ്ധ്യം ഹൈന്ദവ ഹൃദയത്തെ ചലനരഹിതമാക്കിത്തീർത്തില്ല; നേരേമറിച്ചു് ആ സ്ഥിതിവിശേഷം, ഇന്ത്യയുടെ ആത്മബോധത്തിന്നു് ഒരു പ്രത്യേക കാന്തി ഉണ്ടാക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. ലോകത്തിൽ മറ്റൊരാൾക്കു് ഇത്തരമായ ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

അന്യരാജ്യങ്ങളിൽ വനമദ്ധ്യത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതിന്നു നിർബ്ബന്ധിതരായ ജനങ്ങൾ കാലാന്തരത്തിൽ ദുഗ്ഗലായനായിത്തീരുന്നതാണു നാം കാണുന്നതു്. അവർ ഒന്നുകിൽ പുലികളെപ്പോലെ ക്രൂരന്മാരോ, അല്ലെങ്കിൽ മാനുകളെപ്പോലെ വിഡ്ഢികളോ ആയിത്തീരുന്നു.

എന്നാൽ പൗരാണികേന്ത്യയിൽ മാത്രം വനാന്തരത്തിലെ ഏകാന്ത മനുഷ്യരുടെ മനസ്സിനെ കീഴടക്കിയിട്ടില്ല. നേരേമറിച്ചു്, അതു് ആ മനസ്സിന്നു് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്തയും, അരണ്യഗർഭത്തിൽ നിന്നു് ഉത്ഭവിച്ചതായ ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരപ്രവാഹം ഇന്ത്യാരാജ്യത്തെ മുഴുവനും സ്പർശിച്ചു ഫലപുഷ്പിയുള്ളതാക്കിത്തീർക്കാൻ എടയാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പ്രവാഹം ഇന്നും നിർബ്ബാധമായി തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു!

അരണ്യകന്മാരായ പുണ്യാത്മാക്കളുടെ ഭക്തിവിചാരത്തിൽനിന്നു് ഇന്ത്യയ്ക്കു സിദ്ധിച്ചതായ ആ “പരിഷ്കാരശക്തി” ബാഹ്യങ്ങളായ ഏതെങ്കിലും സംഘട്ടനങ്ങളിൽനിന്നു് ഉത്ഭവിച്ചതോ, വിവിധങ്ങളായ ആവശ്യങ്ങളുടെ പരസ്പരമത്സരങ്ങളിൽനിന്നു വളർന്നതോ അല്ലാ. തന്നിമിത്തം ആ ശക്തി ബാഹ്യങ്ങളായ വസ്തുസ്ഥിതികളെയല്ല പ്രധാനമായി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആ “പരിഷ്കാരം” അതിന്റെ അപാരമായ “സമാധിശക്തി”യാൽ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അഗാധതയേയും, നിബിഡതയേയും ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു; അതു പ്രകൃതിക്കും, മനുഷ്യാത്മാവിന്നും തമ്മിലുള്ള ഐക്യത്തെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരം പ്രധാനമായി ഐഹികങ്ങളായ ശ്രൗതസ്സുകളിൽ അല്ലാ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകാണുന്നതു്. ആ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ നായകന്മാരെല്ലാം അജ്ഞാനന്മാരും, ഏകാന്തവാസികളും ആയ ജീവിശാപന്മാരായിരുന്നു.

കടലോരങ്ങൾ അവയുടെ പരിസരങ്ങളിൽ ഉള്ള ജനങ്ങൾക്കു വ്യാപാരഭിവൃദ്ധിയെ പ്രദാനം ചെയ്തു. അരണ്യമാതാവിന്റെ അല്പമായ സ്തന്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചു വിശപ്പടക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന രാജ്യമാകട്ടെ, ലോകത്തെ മുഴുവൻ ജയിക്കുന്നതിന്നു പ്രാപ്തിയുള്ളതായിത്തീർന്നു. ഇപ്രകാരം, ഓരോ പ്രത്യേകസംഗതികളും, കാരണങ്ങളും മാനുഷികശക്തികളേ ഓരോ കാലങ്ങളിൽ ഓരോ പ്രത്യേകമാറ്റങ്ങളിൽകൂടി പ്രവർത്തിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഉത്തരേന്ത്യയിലെ വനഭാഗങ്ങൾ നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്നു പ്രത്യേകമായ ഒരു സഹായമായിത്തീർന്നു. ബുദ്ധിഗോചരമല്ലാത്ത പ്രപഞ്ചതത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങളെ ആരാഞ്ഞറിയുന്നതിന്നു ഹൈന്ദവബുദ്ധിയെ ആ വനപ്രദേശങ്ങൾ ആവഴിക്കു തിരിച്ചുവിട്ടു. വിസ്തൃതമായ ആ മഹാസാഗരത്തിൽ, —മാഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ആ പ്രപഞ്ചമായതിൽ,—അതിദൂരത്തുള്ള ദ്വീപാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു പുരാണേന്ത്യയുടെ പ്രതിഭാ വിചാസത്താൽ ശേഖരിക്കപ്പെട്ടതായ അമൂല്യസമ്പത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെ സകല മനുഷ്യരും യഥാ കാലം സമ്മതിക്കേണ്ടി വരമെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. കാട്ടു മരങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ അലംഘ്യമായ സമാധിദേവാടകൂടി ഉൽകൃഷ്ടജീവിതത്തെ നയിച്ചിരുന്ന ഇന്ത്യയിലെ ജ്ഞിപ്രവരന്മാർ,—രാപ്പകൽ ഭേദംകൂടാതെയും, ജന്തുക്കളുടെ വ്യത്യസ്തങ്ങൾ കൂടാതെയും പ്രകൃതിയുടെ ജീവിതഗതിയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന വനവൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ധ്യാനൈകതല്പരന്മാരായി താമസിച്ചിരുന്ന ആ ഭക്തശിശുമാണികൾ,—അവരുടെ ചുറ്റും ആസ്വാദ്യകരമായ ഒരു അസ്മുദപ്രഭാവ വിചാസത്തെ ശരിയായിക്കണ്ടറിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടാണു് അവർക്കു് “സച്ചിം ബ്രഹ്മമയം” എന്ന അനന്തരാതത്വത്തെ ആസ്വദിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചതു്. ജീവജാലങ്ങളിലെല്ലാം കാണുന്ന ചൈതന്യം പരമാത്മാവിന്റെ വിശിഷ്ടാംശമാ

ഞെന്നും, അതുതന്നെയുമാണു മനുഷ്യരുടെ ആത്മാവും എന്നും
 അവർക്കു വെളിച്ചം. അവർ സ്വന്തത്തിൽത്തന്നെയുള്ള ഇരുമ്പുകൾ
 ഉണ്ടോ, കല്ലുകൾ ഉണ്ടോ തങ്ങളെത്തന്നെ ഇട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവർ
 അധിവസിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തു് അപരിമിതമായ പ്രപഞ്ച
 ചൈതന്യത്തിന്നു് അവരുടെ സ്വന്തം ചൈതന്യത്തോടുകൂടി
 സൈദ്ധാന്തികമായിത്തന്നെ പുണ്യമായ സൗകര്യമുണ്ടാ
 യിരുന്നു. സ്വതന്ത്രമായ വനാൽക്കരയെന്ന അവർക്കു
 തണലും, ഫലമുലാദികളും, പുഷ്പങ്ങളും, വിവിധ, ക്രിയാത്മ
 കരമായവയുമുള്ള ദർഭകളും നൽകിയിരുന്നു; ആ വനാൽക്ക
 രയെന്ന അതിലെ നിവാസികളുടെ ദിനംതോറുമുള്ള പ്രയ
 തങ്ങളിലും, വിനോദങ്ങളിലും, ആവശ്യങ്ങളിലും ആജീവ
 നാന്തം അവരെ സഹായിച്ചും ഉത്താഹിപ്പിച്ചും പരസ്പരം ദയ
 മായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് അവർക്കു് അവ
 രുടെ ചുറ്റുമുള്ള സീമയില്ലാത്ത ജീവിതമാഹാത്മ്യത്തോടുകൂടി
 സംബന്ധപ്പെട്ടതിനൊക്കെ തങ്ങളുടെ ആത്മചൈതന്യത്തെ
 അനുഭവസിദ്ധമാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അവർക്കു് അവ
 രുടെ പരിതഃസ്ഥലങ്ങൾ അചൈതന്യങ്ങളോ, ശൂന്യങ്ങളോ,
 അവരിൽനിന്നു വിഭിന്നങ്ങളോ ആയിരുന്നില്ല. പ്രകൃതിയിൽ
 നിന്നു് തങ്ങൾക്കു് സിദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വെളിച്ചം, വായു,
 ഭക്ഷണം, പാനീയം എന്നിവയൊന്നും ഭൂമിയുടേയോ, വൃക്ഷ
 ങ്ങളുടേയോ, ശൂന്യമായ അന്തരീക്ഷത്തിന്റേയോ സമ്മാനങ്ങൾ
 അല്ലെന്നും, ആത്മബോധമുള്ളതും, ആദ്യന്തമില്ലാത്തതും ആയ
 ഒരു പരമാനന്ദസ്വരൂപത്തിൽനിന്നു സ്വയം പുറപ്പെടുന്ന
 ദിവ്യാനുഗ്രഹങ്ങൾ ആണെന്നും സ്വാഭാവികമായ നിരീക്ഷണ
 ത്താൽതന്നെ അവർക്കു് അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്നു. അതാണു് അവർ
 ശ്വാസത്തെയും, പ്രകാശത്തെയും ഭക്ഷണപാനീയങ്ങളേയും
 എപ്പോഴും അത്യാദരവോടും, ഭക്തിവിശേഷത്തോടുംകൂടി മാത്രം
 സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം. അവരുടെ ജീവിതത്താലും,
 ബോധത്താലും, ഹൃദയത്താലും, ബുദ്ധിയാലും അവർക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള
 അനുഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അവർ പ്രപഞ്ചപ്രകൃതിയെ അവരുടെ

ആത്മാവിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തന്നെ കാണുകയും, സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതാണ് അവരുടെ ഉൽകൃഷ്ടമായ ജീവനും ആധിപത്യവും. അതുതന്നെയാണ് ഹൈന്ദവബുദ്ധിക്കു സാധിച്ചിട്ടുള്ള ലോകവിജയവും.

പുരാതന ഇന്ത്യയിലെ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ ആ രണ്ടു വലിയ ഘട്ടങ്ങളിലും,—വേദകാലത്തും, ബുദ്ധമത കാലത്തും,—ഹൈന്ദവജീവിതത്തെ ശുശ്രൂഷിച്ചു വളർത്തിയിരുന്നത്. അറുണുമാതാവായിരുന്നു. വേദകാലങ്ങളിലെ ജുഷീശപരമാർമാത്രമല്ല, ബുദ്ധമുനിപോലും, പല മാവിന്തോട്ടങ്ങളിലും, പട്ടിലിൻകൂട്ടങ്ങളിലും വെച്ചാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലോകോത്തമങ്ങളായ ഉപദേശവാക്കുകളെ ഉദീരണം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. രാജധാനികൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു ചേർന്നുവെല്ലായിരുന്നു. വനാന്തരങ്ങളാണ് ആ സമുത്സാഗിയെ അവയുടെ ഹൃദയാന്തർഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കു സ്വീകരിച്ചത്.

പിന്നീട് കാലാന്തരത്തിൽ, ഇന്ത്യരാജ്യത്തു സംസ്ഥാനങ്ങളും, സാമ്രാജ്യങ്ങളും നഗരങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. ഇന്ത്യ അന്യരാജ്യങ്ങളുമായി വ്യാപാരസംബന്ധമായ ഏർപ്പാടുകളും സ്ഥിരപ്പെടുത്തി. അത്യാഗ്രഹികളായ ധാന്യവയലുകൾ, നിഴൽ ബാധിച്ച ശാന്തങ്ങളായി നില്ക്കുന്ന വനഭാഗങ്ങളെ ക്രമേണ തള്ളിയുന്തി ഭൂരത്താക്കി. എന്നാൽ സമ്പത്തും, ശക്തിയും, ധൈര്യവും ഉണ്ടായിരുന്ന ആ ഇന്ത്യ, ആ കാലത്തൊന്നും, ഒരു ദിവസംപോലും, അറുണുങ്ങളോട് അവയ്ക്കുള്ള കടമയെ സമ്മതിക്കുന്നതിന്നു് അശേഷം ലജ്ജിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്ത്യ അന്നും തപസ്സിനെത്തന്നെ സമുത്സാഹത്തോടെ ഗണിച്ചും, സമുത്സാഹമായി ബഹുമാനിച്ചും പോന്നു. ഇന്ത്യയിലെ മഹാരാജാക്കന്മാരും, ചക്രവർത്തികളുംകൂടി അറുണുവാസികളായ പുരാണ ഷിപ്രവരരെ തങ്ങളുടെ ക്ഷത്ര്യാധിപന്മാരായും, ക്ഷത്രിയന്മാരായും സ്വയംഭവ സ്വീകരിച്ചു് തങ്ങളുടെ പുഷ്പതയെ പൂരിപ്പിച്ചു് അഭിമാനപ്പെട്ടവന്നു.

പുരാണേന്ത്യയുടെ പാവന ചരിത്രത്തിൽ മഹത്തരമായോ, അതുഭൂതകരമായോ, നിമ്ബമായോ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ,— ആ ചരിത്രത്തിൽ ഉൽകൃഷ്ടമായോ, ആരാധനീയമായോ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ,—അതെല്ലാം ആദ്യകാലങ്ങളിലെ താപസോത്തമന്മാരുടെ വിശിഷ്ടാശ്രമങ്ങളുടെ സ്മരണകളോടു സംബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. മനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള അന്യാദൃശമായ ഒരു പ്രത്യേകത ഇതുതന്നെയാകുന്നു.

II

വിക്രമാദിത്യൻ ഇന്ത്യാചക്രവർത്തിയും, ഉജ്ജയിനി വചിയ നഗരവും, കാളിദാസൻ മഹാകവിയും ആയിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ, ഇന്ത്യയിൽ, പണ്ണരാചകളുടെ പാവന ചരിത്രങ്ങൾ “പഴങ്കഥകൾ” ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അന്നത്തെ ഇന്ത്യ അനേകങ്ങളായ മനുഷ്യവർഗ്ഗങ്ങളുടെ കേളീരംഗമായിരുന്നു. ചീനക്കാരും, ഹുണന്മാരും, സിതീയന്മാരും, പാരീസുകാരും, യവനന്മാരും, റോമക്കാരും എല്ലാം ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിൽ തിക്കിത്തിക്കി കൂടിയിരുന്നു. ആ കാലം, തന്റെ സ്വന്തം കൈകൾകൊണ്ടുതന്നെ വയലുകളിൽ കൃഷിപ്പണി നടത്തുകയും, ആത്മജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനുവേണ്ടി ഓരോരോരുത്തർക്കും നിന്ന് അനേകപ്പെട്ടവർക്കു കൂടിയിരുന്ന ജ്ഞാനോൽസുകന്മാരെ ദൈവികമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ അഭ്യസിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ഒരേസമയത്തു സാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന “ജനകചക്രവർത്തി”യെപ്പോലെയുള്ള രാജാക്കന്മാരെ നമുക്കു നൽകുന്നതിന്ന് ഒട്ടും ശക്തിയുള്ളതായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അന്നത്തെ കവികളാശ്രേയശന്റെ കൃതികളെ നാം പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ, ഐശ്വര്യവും അഹങ്കാരവും മൂർഛാസ്വാഭാവികമായിത്തീർന്ന ആ പീഠകാലങ്ങളിൽപോലും, പണ്ണരാചകളുടെ മഹാത്മ്യം, ജനങ്ങളുടെ മാന്യദൃഷ്ടികൾക്കു ഗോചരമായിരുന്നു എങ്കിലും അത് അവരുടെ മനോമുദ്രകളിൽനിന്ന് അശേഷം മാഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന സ്പഷ്ടമായി കാണാവുന്നതാണ്.

കാളിദാസകൃതികളിൽ അസാമാന്യമായി വിളങ്ങിക്കാണുന്ന “ആശ്രമങ്ങൾ”യുടെ ഉൽകൃഷ്ടചിത്രങ്ങൾതന്നെ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകിച്ചും ഒരു ഹൈന്ദവ കവിവർത്തനാണെന്നു നിസ്സംശയം തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. മഹാരാഷ്ട്രം ഇത്ര അഭിമാനത്തോടും ആഹ്ലാദത്തോടുംകൂടി ഇന്ത്യയിലെ പണ്ഡിതന്മാരെ വെളിച്ചിട്ടുള്ളതു്? അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടകൃതിയായ “രാഘവംഗം”, ശാന്തതയും, മാധുര്യവും നിറഞ്ഞതായ ഒരു ഉടജത്തിലെ നിമ്ബരംഗത്തെ,—വിശിഷ്ടാശ്രമത്തെ,—ആകുന്നു ആദ്യമായിത്തന്നെ നമുക്കു കാണിച്ചുതന്നതു്.

സമയം അസമയത്തിന്നടുത്തിരിക്കുന്നു. സമീപത്തുള്ള കാടുകളിൽനിന്നു ദർഭയും, വിറകും, പഴങ്ങളും ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടു താപസന്മാർ ആശ്രമങ്ങളിലേയ്ക്കു മടങ്ങിവരുന്നു; ഹാ! അപ്രത്യക്ഷമായ ഏതോ ഒരു കാന്തികന്ദളം ആഗതന്മാരെ സന്തോഷപൂർവ്വം ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു സ്വീകരിക്കുന്നു. അവിടെയുള്ള മാനകൾ ആ താപസന്മാരുടെ ഭായ്യമാർക്കു് അവരുടെ സ്വന്തം കുട്ടികളെപ്പോലെയാകുന്നു. അവയുടെ ഓഹരിക്കു വെച്ചുകൊടുക്കുന്ന ധാന്യങ്ങൾ ആ മൃഗങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുകയും, അവ ഭയഭയം കൂടാതെ ആശ്രമപാതയിലേയ്ക്കുള്ള വഴിയിൽ തന്നെ വിചങ്ങനെ കിടന്നു വിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു; പക്ഷങ്ങളുടെ തടങ്ങളിൽ വക്കവരെ വെള്ളം നിറഞ്ഞാൽ, പക്ഷികൾ വന്നു ഭീതികൂടാതെ ആ വെള്ളം കുടിച്ച് ഉല്ലാസിക്കുന്നു; അതിന്നുവേണ്ടി ആ ഭയാപൂർവ്വ അല്പം അകലെ മാറിനിൽക്കുന്നു. സൂര്യൻ മാഞ്ഞുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു; ആശ്രമമിറക്കു വരിനെല്ലു് ഒന്നായി കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു; മാനകൾ അയവിറക്കിക്കൊണ്ടു് അതിന്നുസമീപത്തുതന്നെ വിശ്രമിക്കുന്നു. ഹോമധൂമങ്ങളുടെ പരിമളം വഹിച്ചിളക്കുന്ന വിശുദ്ധവായു തന്റെ സ്പർശനത്താൽ പണ്ഡിതന്മാരിൽ മടങ്ങി എത്തുന്നതുവരെ നിമ്ബരംഗം ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യനും, ബാഹ്യപ്രകൃതിയും തമ്മിലുള്ള ഐക്യത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയാകുന്നു ഈ രംഗത്തിലെ കാഴ്ചയുടെ ആന്തരമായ മഹാരത്നം.

സുഖഭോഗങ്ങളിൽ അമിതമായ ആന്തിഷേധമുള്ള ഒരു രാജസഭയിൽനിന്നു നിഷ്കൃഷ്ടമായ ജീവിതത്തെ നിസ്സാരമാക്കിയെടുത്തു. ചങ്ങപ്പിരിക്കുന്നതായ വിചിത്രമായ ഒരു പണ്ണിശാലയേയാകുന്നു “അഭിജ്ഞാനശാങ്കരൻ”-ൽ കാളിദാസമാഹരികവി ശരിയായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളത്. മനുഷ്യനും, പ്രകൃതിയിലെ മറ്റു ചരാചരങ്ങൾക്കും തമ്മിലുള്ള (ഒന്നുപോലെയുള്ള) നിമ്ബമായ സൗഹൃദത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടത തന്നെയാകുന്നു ശാങ്കരൻ-ത്തിലെ ആശ്രമജീവിതത്തിന്റെയും ആകർഷണീയമായ അടിസ്ഥാനം.

“കാദംബരീ”യിലും, ആ മാഹാകവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ആശ്രമചിത്രത്തെ നോക്കുക. ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളാൽ ആശ്രമപ്രദേശത്തുള്ള സസ്യലതാദികൾ എല്ലാം കാറ്റാത്തു തല കുനിച്ചു നിൽക്കുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ, ഒരു പുഷ്പാവിധി അനുസരിച്ചെന്നപോലെ അവയുടെ പത്രപുഷ്പങ്ങളെ സാവധാനത്തിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നു; ഉണക്കവാൻ ചിക്കിയിരിക്കുന്ന വരിനെല്ലിന്റെ കാന്തിയാൽ ആശ്രമാകണം പരിവേഷിതമായിരിക്കുന്നു; വിവിധങ്ങളായ മലമൂലാദികൾ അവിടവിടെ സംഭരിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു; വേദാഭ്യയനം ചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണക്കുട്ടികളുടെ വേദോച്ചാരണഘോഷംകൊണ്ട് ആ വനഭാഗമെല്ലാം മാറൊലിക്കൊള്ളുന്നു; ദിനംപ്രതി കേട്ടു കേട്ടു തങ്ങൾക്കു മൂലാസ്ഥമായിട്ടുള്ള പുഷ്പമന്ത്രങ്ങളെ “മുളംതത്ത”കൾ സ്വയംമേവ ഉരുവിടുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ ആശയനയ്ക്ക് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള വിവേചനങ്ങളെ വനകുക്കടങ്ങൾ സോല്ലാസം ഭക്ഷിക്കുന്നു; പുഷ്പസമയത്ത് അർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നിവാരധാന്യത്തെ അനുഭവിക്കുന്നതിന്നു സമീപത്തുള്ള തടാകത്തിൽനിന്നു ജലപക്ഷികൾ പതിവുപോലെ വന്നുകൂടുന്നു; സ്നേഹപുഷ്പങ്ങൾ മാർപേടകൾ ആശ്രമവാസികളായ കുട്ടികളുടെ ശരീരഭാഗങ്ങളിൽ നിർഭയം നക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു!

ഇവിടെയും കാതലായ ആന്തരാത്മം ഒന്നുതന്നെ ആകുന്നു. മൃഗങ്ങളിൽ നിന്നും, പക്ഷികളിൽനിന്നും, വൃക്ഷങ്ങളിൽ

നിന്നും, സസ്യലതാദികളിൽ നിന്നും മനുഷ്യനുള്ള “അകൽച്ച”യെ തീരെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതായ പാവനവും വിശിഷ്ടവും ആയ സ്ഥലങ്ങളാകുന്നു പണ്ണശാലകൾ. അതാണു് ആശ്രമ പ്രദേശങ്ങളുടെ ശ്രേഷ്ഠവും അനന്യസാധാരണവും ആയ സന്ദേശം. അനർഗ്ഗഘമായ ഈ ഒരു പാഠംതന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും നമ്മെ പൌരാണികന്മാർ പഠിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ പ്രധാനപ്പെട്ടവയായ എല്ലാ ഉത്തമഗുണങ്ങളും, മനുഷ്യനും പ്രപഞ്ചതൃതിക്കും തമ്മിലുള്ള ആന്തരമായ ഐക്യത്തെത്തന്നെ ശക്തിയോടുകൂടിയും, സ്വച്ഛമായും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ചുറ്റുമുള്ള പ്രകൃതി, മനുഷ്യരുടെ വിവിധങ്ങളായ എല്ലാ വികാരങ്ങളോടും പ്രവൃത്തികളോടും അലംഘ്യമായ വിധത്തിൽ സംബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യവാസമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ മുഴുവനും ജനങ്ങളാൽമാത്രം പൂർണ്ണമായി നിറയപ്പെടുകയും, അവിടത്തെ പ്രവേശകന്മാർക്കും പ്രകൃതിയെ അകത്തു കടപ്പാൻ തീരെ അനുവദിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, നമ്മുടെ വിചാരങ്ങളും ക്രിയകളും ക്രമേണ നീചങ്ങളും, ദുഷ്ടങ്ങളും ആയിത്തീരുകയും, നമ്മാൽതന്നെ നിർമ്മിതങ്ങളായ “അശണ്ടക്കുന്നു”കളുടെ ഇടയിൽപ്പെട്ടു് അവയുടെ കാലാന്തരത്തിൽ, ദഴിക്കാമായിരുന്ന അപമൃത്യു വന്നുകൂടുകയും ചെയ്യുന്നു.

പ്രകൃതി, നമ്മളിൽ അശ്രാന്തം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഇരിക്കുന്നു. എന്നാൽ പ്രപഞ്ചരംഗത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട നടന്മാർ മനുഷ്യർതന്നെ ആണെന്നും, താൻ ഒരു വെറും ബാഹ്യാലങ്കാരം മാത്രമാണെന്നുള്ള ഭാവത്തിൽ, പ്രകൃതി നിശബ്ദയായും നിർവ്വികാരയായും നോക്കിനിൽക്കുന്നതേ ഉള്ളൂ എന്നും പ്രകൃതി നമ്മളിൽ ഒരു തൊറിയാരണ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു നാം വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ മഹാകവികൾ ഇതിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം കണ്ടറിഞ്ഞിരുന്നു. അവരുടെ കൃതികൾ എല്ലാം ആ ജ്ഞാനംകൊണ്ടു പ്രത്യേകം

ശോഭിക്കുന്നവനാണ്. മനുഷ്യലോകത്തിന്റെ സന്തോഷ സന്താപങ്ങളിൽ പ്രകൃതി പങ്കുകൊള്ളുന്നുവെന്ന അനുഭവമായ പ്രപഞ്ചതത്വത്തെയാണ് ആ ദിവ്യദൃഷ്ടകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

കാളിദാസൻ “ജതുസംഹാരം” രചിച്ചത് അദ്ദേഹം കവിതാവിഷയത്തിൽ പരിചയിച്ചു വന്നിരുന്ന ആദ്യഘട്ടത്തിലാണെന്നതിന്ന് എനിക്കു സംശയമില്ല. ആ കൃതിയിൽ ആപാദചൂഡം മൂടിക്കിടക്കുന്ന “യൌച്ചനപുഷ്പമാരായ കാമിനീകാമുകന്മാരുടെ അന്യോന്യസമ്മേളനം” വികാരപൂർത്തിയുടെ നീചതയിൽനിന്ന് അങ്കുരിച്ചതാണ്. അത്, ശാകന്തളത്തിലും കുമാരസംഭവത്തിലും കാണപ്പെടുന്നപോലെ, തപസ്സുകൊണ്ടു പരിശുദ്ധമായതല്ല. ആ ഭൂമിനന്ദയും അതിന്നില്ല.

എന്നാൽ നമ്മുടെ ആ ദിവ്യകവി, യൌച്ചനപുഷ്പത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ഈ വികാരതീവ്രതയെത്തന്നെ, പ്രകൃതിയിലെ വിവിധങ്ങളും വിശുദ്ധങ്ങളുമായ പ്രഭയങ്ങളോടുകൂടി സംയോജിപ്പിച്ചു കാണിക്കുകയും, അതിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിധ്വനികൾ ലോകം മുഴുവൻ മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു വ്യാപിക്കുന്നതിന്ന് അതിനെ നിർബ്ബാധവും വിസ്തൃതവും ആയ ബാഹ്യലോകമദ്ധ്യത്തിൽതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു! ആ ഉത്തമകൃതിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രകൃതിയിലെ ഏതെല്ലാം വിഭിന്നഭാവങ്ങളെ സംഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. വനാന്തരത്തിലുള്ള വെള്ളച്ചാട്ടങ്ങളുടെ സംഗീതമാധുരിയാൽ ശബ്ദയമാനമായ ഒരു വേനലുഷ്ണം; സായന്തരത്തിലെ പ്രശോഭിതമായ ശുദ്ധചന്ദ്രിക; ആസന്നമായ മഴക്കാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പുതുമഴകൾ ഏറ്റു തണുപ്പു ബാധിച്ചതായ കാടുകളുടെ അത്രുത്തികളിൽ, മന്ദമാരുതനോടു വിരക്തുന്ന ശാഖോപശാഖകളോടുകൂടിയ കടമ്പുവൃക്ഷങ്ങൾ; ശരൽക്കാലാരംഭത്തിൽ വിളയാത്ത കതിരുകളോടുകൂടി സമൃദ്ധിയായി വളരുന്ന നെൽച്ചെ

ടികളാൽ മുഴുവൻ പച്ച പുതച്ചു കിടക്കുന്ന ധാന്യവയലുകൾ; വയലുകളിൽനിന്നും മറ്റു സങ്കേതസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും പുറത്തുവന്നു, ഉന്മേഷത്തോടുകൂടി ശബ്ദിക്കുന്ന പക്ഷികളുടെ കളികളിൽനിന്നും; സൗരഭ്യത്തെ പാതുരകയും, മകരന്ദമാരി വർഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പൂങ്കുലകളാൽ നിറയപ്പെട്ട രസാലതയ്ക്കും; ആ മരങ്ങളുടെ ഇടയിൽക്കൂടി അശ്രാന്തം ഉൾതിരികൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുരഭിയായ വസന്തത്തിലെ മന്ദമാരുതൻ; കാറ്റടിക്കുമ്പോൾ പത്രാവലികളുടെ എടയിൽനിന്നു നിത്യമായി പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മൗരശബ്ദം!

മഹത്തരമായ പ്രകൃതിലോകത്തിൽ നാം ഓരോന്നിനേയും അതാതിനുള്ള ശരിയായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നൽകുന്നതായാൽ, അതിന്റെ ദോഷാംശങ്ങൾ നിദോഷം നശിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെ നാം അതിന്റെ യഥാർത്ഥവും, പ്രകൃത്യാനുസാരവും ആയ സ്ഥാനത്തു നിന്നു പഠിച്ചെടുത്തു, മനുഷ്യരുടെ പരിമിതവും വ്യവസ്ഥിതവും ആയ വൃത്തത്തിനകത്തു ഉറപ്പിക്കുന്ന പക്ഷം, അതു ഒരു മഹാദോഷിയുടെ ശരീരംപോലെ, അത്യന്തം ചൂടുള്ളതും, ദുർബ്ബലസ്സു നിറഞ്ഞുവീർത്തതും ആയിത്തീരുന്നു. സ്രീപുരുഷന്മാർ തമ്മിലുള്ള അനുരാഗത്തെക്കുറിച്ച് ഷേക്സ്പിയർ മഹാകവിയും, കാളിദാസരെപ്പോലെ, ചില ചില്ലാ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അതിലെല്ലാം നിറഞ്ഞു തുളുമ്പുന്നതു “വികാരസംഹൃതി” ഒന്നു മാത്രമാണ്. ചുരുമുള്ള മഹാരാജ വസ്തുവിന്നും ആ കൃതികളിൽ സ്ഥാനം ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അന്തരീക്ഷത്തിന്നോ, വായുമണ്ഡലത്തിന്നോ, പ്രകൃതിയുടെ നന്മയെ മറയ്ക്കുന്നതായ അനേകങ്ങളും അനല്പങ്ങളും ആയ വായു, ശബ്ദം, പരിമളം, നിറം, പ്രകാശം മുതലായവയിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്നിനെ ആ കവിതകളിൽ അദ്ദേഹം പ്രവേശം അനുവദിച്ചിട്ടില്ല. തന്നിമിത്തം ആ കവിനങ്ങളിൽ “ഇച്ഛ” അലങ്കാരവിഹീനമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്നു; കമാ

തൂതയുടെ ഭയങ്കരതയും ശൂന്യതയും തീരെ അസഹ്യമായ വിധത്തിൽ അശേഷം നഗ്നമായിത്തന്നെ മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നു.

കുമാരസംഭവത്തിലെ മൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ, കാളിദാസൻ മനോഭവന്റെ പെട്ടെന്നുണ്ടായ ആഗമനത്താൽ യൗവ്വനത്തിന്നു സംഭവിച്ചതായ പരിഭ്രമത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. വികാരങ്ങളുടെ, അടക്കിയാൽ അടങ്ങാത്ത ശക്തിയെ, ഇടുങ്ങിയതായ അതിന്റെ അതിർത്തികളിൽ തന്നെ നില്പിനി, ആ ശക്തിയെ മാത്രം പ്രഥമവും പ്രധാനവും ആയ ഒരു വസ്തുവാക്കി ചിത്രീകരിക്കുന്നതിന്നു കാളിദാസൻ ആ സർഗ്ഗത്തിൽ ഉത്സാഹിച്ചിട്ടില്ല. പാശ്ചാത്യപരമേശ്വരന്മാരുടെ ഒതുക്കിയാൽ ഒതുങ്ങാത്തതായ അനന്തരാഗതീവ്രതയെ, കാളിദാസൻ വസന്താഗമനത്തിൽ, ഫലപൂർവ്വങ്ങളുടെ സമൃദ്ധിയോടുകൂടി ആഹ്ലാദിച്ചു തുളിച്ചുവന്ന പ്രകൃതിലോകത്തിന്റെ ഒരംശം മാത്രമാക്കി കുൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരം വർണ്ണിച്ചതുകൊണ്ട് ആ വികാരത്തിൽ ലജ്ജിക്കത്തക്കതായ ഒന്നും തന്നെ ഇല്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. സൂര്യപ്രകാശത്തെ ഏകീകരിക്കുന്നതിന്നു ശക്തിയുള്ള ഒരു കണ്ണാടി (lens = കാമം) യിൽകൂടി ദിനനാമകരങ്ങൾ കടക്കുമ്പോൾ ആ കിരണസമേകനം അഗ്നിയായി ഭവിക്കുകയും, ആ സ്ഥാനത്തു വെക്കപ്പെടുന്ന വസ്തുക്കൾ കത്തി എറിഞ്ഞു പോകുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ പ്രകൃതിയാൽ ഉല്പന്ന മുഴുവനും നിറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആ കിരണങ്ങൾക്കൊക്കെ, സുഖപ്രദമായ ഒരു ചൂടുണ്ടാക്കുന്നതിനല്ലാതെ ദഹിപ്പിച്ചുകളയുന്ന അഗ്നിയുണ്ടാക്കുന്നതിന്നു സ്വയമേവ ശക്തിയില്ലാതിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ പ്രകൃതിയിലെ തൽക്കാല സംഭവങ്ങളിൽ ഒന്നുമാത്രവും, പ്രകൃതിയുടെ ഒരംശം മാത്രവും ആയി കാളിദാസൻ വർണ്ണിക്കുന്ന ഉമാമഹേശ്വരന്മാരുടെ പ്രേമവും അശേഷം നാശകരമല്ലാത്തതും കേവലം ആനന്ദകരവും ആയ

ഒരു സ്വഭാവവിശേഷത്തെ കൈക്കൊള്ളുന്നു. ശിവന്റെ ഭാരം കാര്യങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന ഉപായങ്ങളെയെല്ലാം പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അപ്പോഴത്തെ സ്പഷ്ടമായ ചൈതന്യത്തെ ശിഷ്ടത്തിന് അനുസാരങ്ങളായ സാധാരണ സംഭവങ്ങളായിട്ടാണ് കാളിദാസൻ നമുക്കു കാണിച്ചു തന്നത്. തന്നിമിത്തം ആ പ്രേമചഹരിയിൽ പൂർണ്ണ സംബന്ധമില്ലാതെയോ, നീരസം ജനിക്കത്തക്കവണ്ണം നഗ്നമായോ, പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായോ ഒന്നും തന്നെ നാം കാണുന്നില്ല. പാശ്ചാത്യ പരമേശ്വരനും അലംഘ്യവും അനാദിയും ആയ പ്രപഞ്ചതത്വത്തെത്തന്നെ അഭിനയിക്കുന്നു!

കുമാരസംഭവത്തിലെ മൂന്നാംസ്കന്ധം മാത്രമല്ല, ആ കാവ്യം മുഴുവനും തന്നെ, പ്രകൃതിനിയമത്തിന്റെ ഒരു പകർപ്പാകുന്നു. “കുമാരസംഭവം” എന്ന ചരിത്രത്തിന്റെ പരിതസ്ഥിതികളായും, പുഷ്പപ്രദേശമായും പ്രപഞ്ചത്തെ തന്നെയാകുന്നു വിശിഷ്ടനായ ആ ചിത്രകാരൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. കാവ്യത്തിലെ ആന്തരമായ കഥാബീജം അനാധവും അചരിഷ്ടേച്ഛയും ആയ ഒരു സംഗതിയാകുന്നു. അധർമ്മമാകുന്ന ഘോരരാക്ഷസൻ അത്യന്തം ബലവാനായിത്തീർന്ന് അകാശമായി സ്വർഗ്ഗത്തെത്തന്നെ,—ധർമ്മത്തെ,—ചൊടുന്നനവേ തട്ടിമറിച്ച് ചവിട്ടിത്തേച്ച നാശപ്പെടുത്തുമ്പോൾ, ആ അസുരനെ എത്രത്തു ജയിക്കുന്നതിന്നു പ്രാപ്തിയുള്ള “ധീരൻ” എവിടെ നിന്ന് എങ്ങനെ ഉൽഭവിക്കുന്നു? ഇതാണ് കുമാരസംഭവത്തിലെ സ്ഥായിയായ വിഷയം.

ഈ പ്രശ്നം, ഭാഗ്യകാരന്മാർ മുതൽ എല്ലാക്കാലങ്ങളിലും, എല്ലാ രാജ്യത്തും മനുഷ്യബുദ്ധിക്കു വിഷയവിലായിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ ചോദ്യം, ഓരോരുത്തർക്കും അവരവരുടെ ജീവിതഗതിയിൽ ഓരോ ഘട്ടങ്ങളിൽ ചോദിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഈ സംശയം, വേഷവ്യത്യാസത്തോടുകൂടിയും, രൂപ

ഭേദത്തോടുകൂടിയും ഭാരോ രാജ്യത്തിന്റെയും ചരിത്രത്തിൽ അപ്ലോഷ്പോരം ഇന്നും പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

കാളിദാസരുടെ കാലത്തെ ഇന്ത്യ, ഈ പ്രശ്നത്തിന്റെ സാരാംശത്തെ സാമാന്യത്തിലധികം ശക്തിയോടു കൂടി മുന്നണിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതാണെന്നും അത്യന്തം കഷ്ടതയോടെ സ്ഥിതിയിൽ ആയിരുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. പൗരാണികകൃത്യയുടെ പ്രത്യേക സ്വഭാവമായിരുന്ന സരളതയും, ആകൃതിമതവും, ആത്മസംശയമനം എന്നു തുടങ്ങിയ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങൾ അക്കാലത്തു നാമാവശേഷമായിരുന്നു. ഹിന്ദുരാജാക്കന്മാർ അവരുടെ ഉൽകൃഷ്ടധർമ്മങ്ങളെല്ലാം വിസ്മരിച്ചു കേവലം തന്നിഷ്ടക്കാരും, ഭോഗൈകതൽപരന്മാരും ആയിത്തീർന്നു. അതിനും പുറമേ, അന്യവർഗ്ഗക്കാരായ സിന്ധവന്മാരുടെ ആക്രമണങ്ങൾ നിമിത്തം ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അവസാനമില്ലാത്ത അരിഷ്ടതകളും, അനാഥങ്ങളും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. അപ്രകാരമുള്ളതായിരുന്നു കാളിദാസന്റെ ഇന്ത്യ. ആ ഇന്ത്യയ്ക്ക് അക്കാലത്തു് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്ന അരണ്യസന്ദേശമാകുന്നു നാം ആ വർഗ്ഗവാക്കിന്റെ കൃതികളിൽ നിറഞ്ഞു കാണുന്നത്. ഹൈന്ദവ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ പാവനമായ ഉൽപ്പത്തിസ്ഥാനത്തായിരുന്നു അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധയോടും ആശയോടും കൂടി ജനാക്കിയിരുന്നത്. നശിച്ചു തുടങ്ങിയിരുന്ന ആ ദിവ്യ ചൈതന്യത്തെ പുനർജീവിപ്പിച്ചു് പ്രചാരപ്പെടുത്തുകയാണു് ആ മഹാ പുരുഷൻ അനുഗ്രഹമായ തന്റെ കൃതികൾ വഴിയായി സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

III

വിദേശീയരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ, കാളിദാസരുടെ കാലത്തെ ഇന്ത്യ, പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഏതാണ്ടു പരമകാഷ്ഠയിൽ എത്തിയിരുന്നു. കവിത, സംഗീതം മുതലായ കലാവിദ്യകളിലും

നാനാതരത്തിലുള്ള സുഖേച്ഛകളേയും തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനു വേണ്ടതായ സാധനസാമഗ്രികളുടെ സമൃദ്ധിയിലും അന്നത്തെ ഇന്ത്യ മുന്നണിയിൽ തന്നെ നിന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു് ജനങ്ങൾക്കു് ഐഹികസുഖഭോഗങ്ങളിൽ പ്രബലമായി ഉണ്ടായിരുന്ന ആസക്തിയുടെ ശക്തി കാളിദാസകൃതികളിൽ തീരെ കാണപ്പെടാതിരിക്കുന്നില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ ബാഹ്യങ്ങളായ ഘടനാവിശേഷങ്ങളും ആകൃതിഭേദങ്ങളും; അലങ്കാരഭോധികളും എല്ലാം അന്നത്തെ ഉന്നതവും ശ്ലാഘ്യവും ആയ കലാവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെ ഉത്തമ ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. ആകയാൽ, കാളിദാസൻ അന്നത്തെ ഇന്ത്യയെ ശരിയായി പ്രതിനിധീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മഹാ കവിയാകുന്നു.

എന്നാൽ, സർവ്വസുഖങ്ങളുടേയും കേളീരംഗമായ ഒരു കനകസൗധത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടവളാണെങ്കിലും, കാളിദാസന്റെ കവിതാദേവി, ചിന്താമനയും, സുഖാനുഭവങ്ങളിൽ അലസതയും ആകുന്നു. അവളുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു സർവ്വതവിഷയീഭവിച്ചിരിക്കുന്ന സംഗതി മറ്റൊന്നാകുന്നു. അവളുടെ ഹൃദയം ആ കാഞ്ചനാഹർമ്മ്യത്തിൽ ഇല്ലതന്നെ. അവൾ അതിനെ ഒരു വെറും കാരാഗൃഹമായി ഗണിക്കുകയും, ആ സപർണ്ണക്കൂട്ടിൽനിന്നു പുറത്തു ചാടി രക്ഷപെടുന്നതിനു സർവ്വമാലാക്ഷ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ കവിതാക്ഷേത്രം അതിന്റെ നിർമ്മാണചാതുരിയാൽ വിസ്മയം ജനിപ്പിക്കുന്നതാണെങ്കിലും, അതു് അതിന്മേൽ പതിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വിവിധ രത്നങ്ങളെപ്പോലെ കുറിയുമാകുന്നു.

കാളിദാസകൃതികളിൽ, ബാഹ്യലോകവും ആന്തരലോകവും തമ്മിൽ—പ്രത്യക്ഷവും അപ്രത്യക്ഷവും തമ്മിൽ,—യഥാർത്ഥവും അയഥാർത്ഥവും തമ്മിൽ,—ആദർശങ്ങളും നടപടികളും തമ്മിൽ,—ഉള്ള ഒരു അശ്രാന്ത മത്സരത്തിന്റെ സൂചനകൾ

സുഖമായി കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. പ്രതാപൈശ്വര്യങ്ങളുടെ സമൃദ്ധിയിൽ പ്രശോഭിതമായിരുന്ന വിക്രമാദിത്യ മഹാചക്രവർത്തിയുടെ രമ്യഹർമ്മ്യത്തിൽ സൈന്യാവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്ന ആ രാജകീയകവിപുഗ്ദ്ധന്റെ മനസ്സ് തീരെ അസ്വസ്ഥമായിരുന്നു! അന്ന് ഏതാനും ചരിത്രകഥയായിരുന്നു വെങ്കിലും, പരിശുദ്ധമായ ആ പൊയ്ക്കായ ആശ്രമജീവിത കാലത്തെ അദ്ദേഹം നിഷ്ഫലമായ അന്യോന്തിയോടുകൂടി പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഭൂതകാലം വിട്ടു രവ്യം ഒരു വേള അലഭ്യവും ആയിരുന്നു. ആ വ്യാമോഹത്തിന്റെ നിഷ്ഫലത—അഥവാ ആ വ്യാമർദ്ദത്തിന്റെ കാരിന്യം—കാളിദാസരെ അത്യന്തം വ്യാകുലപ്പെടുത്തി കൊണ്ടിരുന്നു.

കഥനീയ കഥാപുരുഷനായ സൂര്യവംശരാജാക്കന്മാരുടെ വിരചിതത്തെ പ്രശംസിക്കുന്ന മഹാകാവ്യമാണ് രഘുവംശമെന്നിരുന്നാലും ഈ വ്യാകുലഭാവം ആ കൃതിയിൽ ആപാദച്ഛായം അന്തർവീനമായിക്കിടപ്പുണ്ട്.

ഇന്ത്യയിലെ ആചാരികന്മാരും, ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും കാവ്യങ്ങൾ ഭുജിച്ചിരുന്നതായി അവസാനിക്കുന്നതു നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. മംഗളപത്മവസായികളായിരിക്കണം ഉൽകൃഷ്ടകൃതികളെല്ലാം എന്നാണു പണ്ഡിതമതം! രഘുവിന്റെ വംശം അതിന്റെ ഭൗണത്യത്തിന്റെ അററത്തു് എത്തിയതു് ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്താണ്. അന്നാണ് ആ കുലത്തിന്റെ ഉച്ചസ്ഥിതി. അതോടുകൂടി കാളിദാസർ രഘുവംശകാവ്യത്തെ അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. അപ്രകാരം ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു് രഘുവംശകാവ്യാരംഭത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവനയ്ക്കു് അനുരൂപവും ആയിരുന്നേണ്ടേ. രഘുവംശശാൽഭതരായ ഈശ്വരഭക്തന്മാരും ജ്ഞാനികളും, മഹാനാരും, ആയ നൃപേന്ദ്രന്മാരുടെ പാവന ചരിത്രങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുവാനുള്ള തന്റെ ആഗ്രഹത്തെയാ

ണല്ലോ ആ മഹാകവി കാവ്യാരംഭത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ആ മഹാകാവ്യം സ്മൃതികളിലൊ പ്രശംസാപരമായ വർണ്ണനകളിലോ അല്ല അവസാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ കാവ്യത്തിന്റെ സമാപ്തി തൽകന്താവിന്റെ ഹൃദയത്തെ വിടാതെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന സംഗതി എന്താണെന്ന് സ്പഷ്ടമാക്കുന്നുണ്ട്.

പ്രശസ്തമായ രഘുവംശത്തിന്റെ മൂലസ്ഥാപകന്റെ ജനനചരിത്രം നോക്കുക! രഘു ഭൂജാതനായത് ഒരു ആശ്രമത്തിലാണ്. തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ തപോവൃത്തിയുടെ ഫലമായിട്ടാണ് രഘുവിന്റെ ഉത്ഭവം. കഠിനമായ തപോവൃത്തി ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമേ ഈ ലോകത്തിൽ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളും ഉത്തമങ്ങളും ആയ അനുഭവങ്ങൾ സിദ്ധിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന ലോകമഹാതപത്തെ തന്റെ രക്ഷാധികാരികളായ രാജാക്കന്മാരെ കാളിദാസർ അനവരതം ധരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിക്ക കൃതികളിലും ആ തപത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന അലങ്കാര വിശേഷങ്ങളും, വ്യംഗ്യപ്രയോഗങ്ങളും മറ്റും സൂചകങ്ങളാകുന്നു. നാനാദിഗന്തങ്ങളേയും ജയിച്ചടക്കിയവനായ രഘു—തെക്കും, വടക്കും, കിഴക്കും, പടിഞ്ഞാറും ഉള്ള രാജ്യങ്ങളിലെ രാജാക്കന്മാരെ എല്ലാം തോൽപ്പിച്ചു കീഴടക്കിയ പ്രതാപവാനായ രഘു,—ലോകം മുഴുവനും തന്റെ സ്വന്തം സാമ്രാജ്യമാക്കിത്തീർന്നവനായ രഘു—അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ; ഉഗ്രമായ സന്ന്യാസവൃത്തിയാൽ നിയന്ത്രിതമായ ജീവിതത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടഫലമാകുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ ആ രഘു തപോധനന്മാരുടെ ഒരു ദുർലഭ സമ്പാദ്യമാകുന്നു. എന്നാൽ ശക്തനായ ഭരതൻ;—ബലവീര്യപരാക്രമങ്ങളാൽ ചക്രവർത്തിയായിത്തീർന്ന ആ ഭരതൻ, ആരിൽനിന്നു വിശ്രുതമായ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിന്നു പ്രച്ഛാതമായ ഭാരതവർഷമെന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചുവോ, വിചിത്രചരിത്രമായ ആ ഭരതൻ,—അദ്ദേ

ഹത്തിന്റെ ജനകജനനിമാരുടെ അപരിമിതവും അനിയന്ത്രിതവും ആയ കാമവികാരപ്രമത്തതയുടെ സന്താനമാകുന്നു. എന്നാൽ ദോഷകരമായ ആ കാമവികാരതീവ്രതയെ കാളിദാസർ എങ്ങിനെ തപശ്ശതിയാക്കുന്ന അഗ്നിയിൽ ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചു. കരടറതാക്കുകയും, മനസ്സിന്റെ അഗാധതയിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പശ്ചാത്താപമാകുന്ന നിമ്ബാശ്രുധാരയിൽ കഴുകി എടുത്തു പരിശുദ്ധമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. അഴ്കിന്റെ അംശങ്ങൾ ചേർന്നിരുന്നതാണെങ്കിലും, ആവർത്തിച്ചു ചെയ്യപ്പെട്ടവയായ ശുദ്ധീകരണക്രിയകൾകൊണ്ടു നിമ്ബമായിത്തീർന്ന ഒരു നൂതനവസ്തുവിനെപ്പോലെ, ചളി പുറണ്ടതായ ആ മൂലവസ്തുവിനെ കാളിദാസർ നമ്മുടെ മുമ്പാകെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നില്ല. രഘു പരിശുദ്ധമായ തപസ്സിൽ നിന്നു തന്നെ ഉത്ഭവിച്ചവനും, ഭരതൻ യഥാർത്ഥമായ തപസ്സുകൊണ്ടു പരിശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ടവനും ആകുന്നു.

രഘുവംശകഥ ആരംഭിക്കുന്നത്, സമ്പൽ സമൃദ്ധിയുള്ള ഒരു രാജധാനിയിലെ ധാടീമോടികളെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന വിചിത്രരംഗത്തിലല്ല; ദീപീപഥഹാരാജാവു പട്ടമഹഷിയായ സുദക്ഷിണയോടുകൂടി വനാന്തരത്തിലുള്ള ഒരു തപസ്വിയുടെ പ്രശാന്തമായ ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ്. അവിടെ അദ്ദേഹം—അഴിമുഴുമുഴിക്കുടീരനായ ദീപീപഥകുമാർ;—അനൽപ്പമായ ഭക്തിബഹുമാനത്തോടും; അലംഘ്യമായ ആത്മസംയമനത്തോടുംകൂടി ആ ആശ്രമധിപന്റെ—വസിഷ്ഠമഹർഷിയുടെ—ഗോവിന്ദ—കാമധേനുവിന്റെ മകളായ നന്ദിനിയെ—ശുശ്രൂഷിച്ചു പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു ഉദ്യുക്തനായിത്തീരുന്നു!

ഉദഗ്രമായ ആത്മനിയന്ത്രണംകൊണ്ടും, പരാർത്ഥപരമായ ജീവിതക്രമംകൊണ്ടും പാവനമായ ഒരു വിശിഷ്ടശ്രമത്തിലാണ് രഘുവംശകാവ്യത്തിലെ ഒന്നാം രംഗം ആരം

ഭിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ആ കാവ്യത്തിന്റെ അവസാനരംഗം ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങളിൽ അലംഭാവമില്ലാത്ത മദ്യാന്മത്തന്മാരുടെ വികൃതചഹിളകളാകുന്നു! അന്ത്യസൂക്തം വണ്ണനകളുടെ വൈശിഷ്ട്യംകൊണ്ടും അലങ്കാരങ്ങളുടെ മനോഹരതകൊണ്ടും പ്രത്യേകം പ്രശോഭിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ശോഭ ഭവനങ്ങളെ ദഹിപ്പിച്ചുകളയുകയും, ലോകത്തിൽ അനേകങ്ങളായ ആപത്തുകൾ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അഗ്നിയുടെ ശോഭയാകുന്നു. ആ കാന്തി ലോകത്തെ ആഘോഷപ്പെടുത്തുകയും മനുഷ്യഗേഹങ്ങളെ പുഷ്പിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു കാന്തിയല്ല. ദിചീപന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏകപത്നിയായ സുദക്ഷിണയുടേയും ആശ്രമജീവിതത്തെ കാളിദാസർ പരിഭ്രമലോരംഭൂതായും; വളരെ വീണ്ടുവിചാരത്തോടും ഒതുക്കത്തോടുകൂടിയും മിതമായി വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു! എന്നാൽ, അഗ്നിവണ്ണന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനേകം ഭാര്യമാരുടേയും നാശകരങ്ങളായ ചീലാലഹാരികളെ അദ്ദേഹം സാമാന്യത്തിലധികം വിസ്മൃതമായും അസാധാരണമായ അലങ്കാരചാതുരിയോടുകൂടിയും ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ചിത്രം അഗ്നിജപാലകൾ പോലെ ഉജ്ജ്വല കാന്തിയോടുകൂടിയതാകുന്നു. അതിന്റെ സാമീപ്യം അസഹ്യവും, സമ്പർക്കം നാശജനകവും ആകുന്നു.

പ്രഭാതം എത്ര പ്രശാന്തരമണീയമാകുന്നു! കാഞ്ചനാഭ കലരുന്ന ജടാജുടങ്ങളോടുകൂടിയ താപസബാലന്മാരെ പോലെ സൂര്യോദയം മനോഹരവും നിമ്ബവും ആകുന്നു. മഞ്ഞുകൊണ്ടു് ആർദ്രമായ ഭൂമിയെ ഉഷസ്സ് മദംമദം അണഞ്ഞു് ആശ്ലേഷിക്കുന്നു. അൽപ്പം മങ്ങിയതും മുത്തു പോലെ മനോഹരമായതും ആയ ഒരു കാന്തതയിൽ ദിങ് മുഖം പ്രശോഭിതമാകുന്നു. ആസന്നവും നൃത്തവും ആയ ഒരു പരിശുദ്ധ ജീവിതത്തിലെ സന്ദേശത്തെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു് പുലർവേള ലോകത്തെ സുഷുപ്തിയിൽ

നിന്നു ഉണർന്നു. കാളിദാസരുടെ മഹാകാവ്യവും അതു പോലെ തന്നെയാകുന്നു. രഘുചക്രവർത്തിയുടെ പ്രശസ്തമായ രാജവംശത്തിന്റെ ആരംഭത്തെ—തപസ്സുകൊണ്ടും, ത്യാഗം കൊണ്ടും സിദ്ധിച്ച രാജകീയങ്ങളായ പ്രതാപൈശ്വര്യങ്ങളെ,—കാളിദാസരുടെ മഹാകാവ്യത്തിൽ മിതമായ ഭാഷയിലും, ക്രമമായ ശക്തിയോടുകൂടിയും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു! ആ വർണ്ണനയിലെ വൈചിത്ര്യം നിയന്ത്രിതവും നിരപമവും ആകുന്നു. അസ്തമനമോ! വിവിധ വർണ്ണങ്ങളോടുകൂടിയ തടിച്ച മേഘക്കൂട്ടങ്ങളുടെ ഇടയിൽപെട്ടുഴലുന്ന സന്ധ്യാവർണ്ണ വൈചിത്ര്യത്താൽ വിസ്തൃതം ജനിപ്പിക്കുന്ന കിരണധാരണികൊണ്ടു് സ്വർണ്ണസമയത്തേക്കു് പശ്ചിമാംബരത്തെ മുഴുവൻ ജാളപാശമാനമാക്കിചെയ്യുന്നു. ആ അതുളതവും, കാന്തിപൂരവും എല്ലാം ക്ഷണഭംഗൂർത്തം ആകുന്നു. താമസം കൂടാതെ ഭയങ്കരമായ ദൃശ്യ രംഗപ്രദർശനം ചെയ്യുന്നു. അതോടുകൂടി സന്ധ്യയുടെ രാമണീയകവുമെല്ലാം കവർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടു് ഇല്ലാതായിത്തീരുന്നു. അസ്തമനസമയങ്ങളിലെ മനോഹരമായ കാന്തിപൂരം ക്രമത്തിൽ നിരഞ്ജനവും, നിർജ്ജീവവും, നിവൃത്തികാര്യവും ആയ അന്ധകാരനിബിഡതയിൽപ്പെട്ടതീരെ നശിച്ചുപോകുന്നു. ചേതോഹരിയായ സന്ധ്യ ഭയങ്കരിയായ രാത്രിയായിപ്പരിണമിക്കുന്നു! രഘുവംശത്തിന്റെ നാശമാകുന്നു അന്ത്യസൂക്തത്തിലെ വിഷയം. ആ രംഗം ദിനാന്തവേളയ്ക്കു് തുല്യം.—ഒരു നക്ഷത്ര പതനംപോലെ. അത്യന്തം ഭാസുരവും ക്ഷണഭംഗൂർവ്വം, നാശോന്മുഖവും ആകുന്നു. ഇന്ദ്രിയസുഖേച്ഛയ്ക്കെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള അനേകങ്ങളായ വസ്തുക്കളുടെ ഭീതിജനകമായ സുചക്രതയാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട രഘുവംശത്തിന്നു നാശം സംഭവിക്കുന്നു. രഘുവംശകാവ്യത്തിന്റെ ആരംഭത്തിന്നും അവസാനത്തിന്നും തമ്മിലുള്ള ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു് ആന്തരവും ആഗാനവും ആയ ഒരു അർത്ഥമുണ്ടു്. ആ വീരകവി, അന്നത്തെ പരിതാവസ്ഥയെ കാത്തു ദീർഘമായി നിരപസിച്ചുകൊണ്ടു്

നിശബ്ദമായി തന്നെത്താൻ ആവലാതിപ്പെടുന്നു:—“പൗരാണികകാലത്തെ ഇന്ത്യയുടെ സ്ഥിതി എത്ര പ്രശസ്തമായിരുന്നു! ഇന്നത്തെ അധഃപതനം എത്ര പരിതാപകരമായിരിക്കുന്നു! ക്രൂരമാനസിയെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ ആദ്യകാലത്തു തപസ്സായിരുന്നു ഇന്ത്യയുടെ അനർഘമായ സമ്പത്തു്. നാശഗർഭത്തിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നു് എത്തി നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു് ഐഹികസുഖങ്ങളിലുള്ള അമിതമായ ആസക്തിയെ അടക്കുന്നതിന്നു് മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുന്നതും അററവും അളവും ഇല്ലാത്തതുമായ സാമഗ്രികൾക്കു് പ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു! സുഖഭോഗങ്ങളിലുള്ള തൽപരത ഉഗ്രങ്ങളും ഉജ്ജ്വലങ്ങളും ആയ അതിന്റെ നീണ്ട അഗ്നിജിഹ്വകളെ അത്യാർത്തിയാടുകൂടി ആകാശത്തോളം നീട്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ തപ്തകാന്തിയാൽ സൂര്യഭടയും ദൃഷ്ടികൾ മുടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു”.

പ്രാചീനങ്ങളും ആധുനികങ്ങളും ആയ ആദർശങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഈ മത്സരം, യഥാർത്ഥവും അയഥാർത്ഥവും തമ്മിലുള്ള ഈ വ്യാമർദ്ദം, കാളിദാസരുടെ മിക്ക കൃതികളിലും തെളിഞ്ഞു കാണപ്പെടുന്നുണ്ടു്. കുമാരസംഭവത്തിലാണു് അതിന്നുള്ള രക്ഷാമഗ്ഗത്തെ,—സമാധാനത്തിന്നുള്ള ഉപായത്തെ,—ധർമ്മ പരിപാലനത്തിന്നുള്ള ഏകാന്ത്രയത്തെ,—അഭേദം കാണിച്ചുതന്നതു്. സമ്പത്തിനോടുകൂടി ത്യാഗത്തേയും, വികാരത്തോടുകൂടി സംയമനത്തേയും കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രമേ യഥാർത്ഥമായ ശക്തി ഉൽഭൂതമാകയുള്ളുവെന്നു് കുമാരസംഭവത്താൽ ആ വരകവി നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഏതു പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും അതിലംഘിച്ചു പൂർണ്ണമായ വിജയ ലബ്ധി ഉണ്ടാകുവാൻ മനുഷ്യനെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതു് ആ ശക്തി മാത്രമാകുന്നു. വെറും ദ്രവ്യസമ്പത്തോ, അസ്ഥമായ ഇച്ഛാശക്തിയോ, വികാരതീവ്രതയോ ഒരിക്കലും ആ ശക്തിയെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതല്ല.

ചുരുക്കത്തിൽ, ത്യാഗത്തെ ഭോഗത്തോടുകൂടി കൂട്ടി ഇണക്കുന്നതിലാണ് യഥാർത്ഥമായ “ശക്തി” സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ത്യാഗമൂർത്തിയായ ശിവൻ ഏകാന്തവും അപാരവും ആയ സമാധിയിൽ മാത്രം ദൃഢനിഷ്ഠനായിത്തീർന്നു പോരാ സ്വർഗ്ഗരാജ്യവുമായി, — അഥവാ, പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ തന്നെ — അനാഥവും, അരക്ഷിതവും ആയി ഭവിച്ചു. നേരേമറിച്ചു, ശ്രീ പാർവ്വതി ഏകയായും, പിതൃഗൃഹത്തിലെ സുഖസന്തോഷങ്ങളാൽ പരിവൃദ്ധയായും കഴിച്ചുകൂട്ടിയപ്പോൾ ദുഷ്ടകൃതങ്ങൾക്കു എവിടെയും അസഹ്യമായ, അഭിവൃദ്ധിയും ജയവും സംഭവിച്ചു.

നമ്മുടെ വികാരങ്ങൾക്കു കണക്കിലധികം ശക്തിയും മൂർച്ഛയും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ത്യാഗത്തിനും ഭോഗത്തിനും തമ്മിലുള്ള എണക്കം നാമാവശേഷമായിത്തീരുന്നു. നാം നമ്മുടെ അഭിമാനത്തെയോ, വികാരത്തെയോ, ഇച്ഛാശക്തിയെയോ അവയുടെ വ്യാപ്തിയും വിസ്താരവും കുറച്ചുകുറച്ചു അവയെ ക്ലിപ്തങ്ങളായ അതുത്തികളിൽ സ്വരൂപിച്ചവെയെന്നതു വളരെ ആപൽക്കരമാകുന്നു. അപ്രകാരം പ്രവൃത്തിക്കുന്നതായാൽ ഒരു ഏക വസ്തുവിന്റെ എന്തെങ്കിലും ഒരു ഭാഗം മാത്രം മുഴുവനായ ആ വസ്തുവിനു് വൈരുദ്ധ്യം നാശവും വരത്തക്കവിധത്തിൽ, കണക്കിലധികം വളർത്തുകയും വലുതാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു നമുക്കു് ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നു. അതു പലവിധത്തിലുള്ള ഭോഷങ്ങൾക്കും കാരണമായിത്തീരുന്നു. ഏകമായ ഒരു വസ്തുവിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തിനു് മാത്രമായി ഉണ്ടായിത്തീരുന്ന നാശകരമായ ഈ വളർച്ചയിൽ ആ ഏകവും അംശവും തമ്മിൽ വലിയ വ്യാമുട്ടത്തിനു് എടവരുന്നു. അംശത്തിനോടുള്ള പ്രതിപത്തി മൂലം ആകെയുള്ള ഏകത്തിനോടു തോന്നുന്ന മത്സരം പാപ കാരണവുമാകുന്നു.

അതുകൊണ്ടാണ് ത്യാഗം അത്യാവശ്യമായിത്തീരുന്നത്.

ഓരോന്നോരോന്നായി ഉപേക്ഷിച്ചു നമ്മെ കേവലം ഗന്മാരായി കിത്തിർക്കുന്നല്ലോ “ത്യാഗം” ആവശ്യമാണെന്നു പറയുന്നതു്; നേരേമറിച്ചു്, നമ്മെ സമ്പന്നന്മാരും സമ്പുഷ്ടന്മാരും ആക്കുന്നതിനാണു്. ത്യാഗം എന്നു പറയപ്പെടുന്നതു്, മുഴുവനുമായ ഒന്നിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അതിന്റെ നിസ്സാരമായ ഒരു അംശത്തെ ത്യജിക്കുന്നതാണു്; ആദ്യന്തമില്ലാത്ത ഒന്നിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി താൽക്കാലികമായ ഒന്നിനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണു്; പരാത്ഥത്തിനുവേണ്ടി സ്വാത്ഥത്തെ കളയുന്നതാണു്. യഥാർത്ഥമായ ആനന്ദാനുഭൂതിക്കുവേണ്ടി അവാസ്തവമായ സുഖഭോഗങ്ങളെ കളയുന്നതാണു്. അതാണു നമ്മുടെ ഉപനിഷത്തുകളിൽ “ത്യാഗേന ഭൂജിമാഃ”—ത്യാഗംകൊണ്ടു ഭോഗത്തെ അനുഭവിച്ചാലും,—എന്നു ഘോഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിന്റെ അർത്ഥം. സുഖഭോഗങ്ങളിൽ അമിതമായ ആസക്തിയോടുകൂടി അവയുടെ അടിമകളായിത്തീരുന്നതല്ല യഥാർത്ഥമായ ആനന്ദാനുഭൂതി ശ്രീപാപ്തതി കാമദേവന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ശ്രീപരമേശ്വരനെ കീഴടക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ സംഭവിച്ചതായ പരാജയം നോക്കുക! എന്നാൽ അതേ കാര്യം സിദ്ധിക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ ആ ദേവി സർവ്വവും ത്യജിച്ചു് ഉഗ്രമായ തപസ്സുതടങ്ങിയപ്പോൾ ആഗ്രഹനീവൃത്തി എത്ര എടുപ്പത്തിൽ സംഭവിച്ചുവെന്നു നോക്കുക!

മുഴുവനുമായ ഏകത്തിൽ വിസ്തൃതിയോടുകൂടി, അതിന്റെ ഒരംശത്തോടുമാത്രം ഉണ്ടായിരുന്ന ദുഃഖാസക്തിയാണു “വികാരം.” എന്നാൽ ശിവൻ (ശിവം=മംഗളം.) എല്ലാ കാലത്തെയും എല്ലാ രാജ്യത്തേക്കും ഉള്ളതാണു്. നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽനിന്നു വികാരശക്തിയെ തീരെ അകറ്റിക്കളഞ്ഞാലല്ലാതെ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തെ പ്രാപിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

“ത്യാഗത്താൽ ഭോഗത്തെ അനുഭവിക്കുക!” ഉപനിഷത്തുകളിലെ അനർഘമായ ഈ ആദർശമാണു ക്ഷമാസംഭവ

ത്തിലെ കഥാഖിജം. ആ ആദർശത്തെ ദൃഢമായി അംഗീകരിച്ച് അനുസരിച്ചിരുന്ന പരിശുദ്ധാത്മാക്കളാണ് ഇന്ത്യയിലെ പഴയ ആശ്രമപ്രഭുക്കൾ. “തൃഗേനദുഷ്ടിമാഃ” എന്ന അനശ്വരവും അനർഹവും ആയ സന്ദേശത്തെയാകുന്നു ഇന്ത്യയിലെ പണ്ഡിതന്മാർ ലോകം മുഴുവനും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത്. ആ പണ്ഡിതന്മാർക്കു “ഹൈന്ദവ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം.”

Valmiki Karayana വാത്മീകിരാമായണം

സാമാന്യമായി പറയുന്നതായാൽ, കവിതകൾ രണ്ടു തരത്തിലാകുന്നു. ചില കവിതകൾ അവയുടെ കർത്താക്കന്മാരുടെ സ്വന്തമായ വികാരങ്ങളുടെ ശബ്ദപ്രകടനങ്ങൾ ആകുന്നു; മറ്റു ചിലതു വലിയ ഒരു സമുദായത്തിന്റെ ഹൃദയതന്ത്രികളെയാകുന്നു ശബ്ദിപ്പിക്കുന്നത്.

“ഒരു കവിയുടെ സ്വന്തമായ ശബ്ദപ്രകടനങ്ങൾ” എന്നു വിവക്ഷിച്ചതുകൊണ്ട് ആ കൃതി മാറ്റുള്ളവയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കത്തക്കതല്ലെന്നു ധരിക്കരുത്; അങ്ങിനെ ആയാൽ, ആ കവിത കേവലം അസംബന്ധപ്രലാപം മാത്രമായിരിക്കും. ലോകസാമാന്യമായ മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ മാനസികങ്ങളായ ഗ്രൂപ്പുവ്യാപാരങ്ങളേയും, നിത്യങ്ങളായ വികാരവിശേഷങ്ങളേയും ഒരു ഉൽകൃഷ്ടകവി തന്റെ പ്രത്യേകമായ പ്രതിഭാവിശാസത്താൽ സ്വന്തമായ സന്തോഷസന്താപങ്ങളിൽ കൂടേയും, സങ്കല്പങ്ങളിൽ കൂടേയും, അനുഭവങ്ങളിൽ കൂടേയും വീക്ഷിച്ചു വിശദീകരിക്കുന്നു എന്നു മാത്രമേ മേല്പറഞ്ഞ വിവരണത്തിന്നു അർത്ഥമുള്ളൂ.

മറ്റു വസ്തുതയിൽപ്പെട്ട കവിതകൾ, അവയുടെ കൃതികളിൽ ഒരു രാജ്യത്തിന്റേയോ കാലത്തിന്റേയോ പൊതുവായ ആശ

യങ്ങളേയും അനുഭവങ്ങളേയും സ്പർശിപ്പിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള കൃതികൾ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ മുഴുവൻ അനുഭവമായ സ്വപ്നമാകുന്നു. അന്തർത്തിലുള്ള ലോകോത്തമങ്ങളായ കവനങ്ങളുടെ കർത്താക്കളാകുന്നു “മഹാകവികൾ”. ഒരു രാജ്യത്തിന്റെയോ വർഗ്ഗത്തിന്റെയോ ഒന്നിച്ചുള്ള ഹൃദയമാകുന്ന ഉറവിടമായാകുന്നു അവർ തുറന്നുവെക്കുന്നത്. അവരുടെ “കവിതാദേവി” ആ കാലത്തിന്റെയോ വർഗ്ഗത്തിന്റെയോ മുഴുവൻ അധിഭാവമായാകുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള “മഹാകവി”യുടെ കൃതി പ്രത്യേകം ഒരാളുടെ കൃതിയാണെന്നു തോന്നുകയില്ല. കണ്ടുള്ള താഴ്ന്നുകിട്ടിയിട്ടുള്ള ആകാശത്തോളം വളർന്നു നന്നാകാത്തതല്ലെങ്കിലും വമ്പിച്ച കൊമ്പുകളെ നീട്ടി ജനനപ്രദേശത്തെ മുഴുവനും തന്റെ നിബിഡസ്തായയാൽ ത്രാണനം ചെയ്തുകൊണ്ടു വനമദ്ധ്യത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വൃക്ഷരാജനെപ്പോലെയാകുന്നു ആ മഹാകവികളുടെ കവനങ്ങൾ. കാളിദാസരുടെ ശാകുന്തളത്തിലും കുമാരസംഭവത്തിലും അവയുടെ കർത്താവിന്റെ അന്യാഭാവമായ കവിതയാണു വിളങ്ങുന്നത്. എന്നാൽ രാമായണവും മഹാഭാരതവും, ഗംഗാനദിയെപ്പോലെയും ഹിമാലയ മഹാഗിരിയെപ്പോലെയും ഇന്ത്യരാജ്യത്തിന്റെതന്നെ ഓരോ അംശങ്ങളാകുന്നു; അവയുടെ കർത്താക്കന്മാരായ വാത്മീകിയും വ്യാസനും, വെറും കാഴ്ചയല്ലേവേണ്ടിമാത്രം നിൽക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്വരൂപങ്ങളാകുന്നു. വാത്മീകിവ്യാസന്മാരുടെ ഹൃദയമാണ്, രാമായണത്തിലും ഭാരതത്തിലും തുറന്നു വെച്ചിരിക്കുന്നത്.

വാസ്തവത്തിൽ, വ്യാസനും, വാത്മീകിയും യഥാർത്ഥമായി ജീവിച്ചിരുന്ന മനുഷ്യരുടെ പേരുകളേ അല്ല. ആ നാമങ്ങൾ സങ്കല്പനിർമ്മിതങ്ങളാകുന്നു. ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആ കൃതികളുടെ, —വിസ്തൃതമായ ഇന്ത്യരാജ്യത്തെ മുഴുവൻ സംഗ്രഹിക്കുന്നതായ ആ ഇതിഹാസപയത്തിന്റെ, —കർത്താക്കന്മാരുടെ പേരുകൾ ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കവിയുടെ സ്വ

രൂപം മുഴുവനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം കവിതയാൽതന്നെ മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

നമുക്കു രാമായണവും ഭാരതവും ഏതുപ്രകാരമോ അപ്രകാരമായിരുന്നു പുരാതനയവനന്മാർക്ക് അവരുടെ “ഇല്ലിയഡ്” എന്ന മഹാഗ്രന്ഥം. അതു ജനിച്ചതും സ്ഥിരമായി പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടതും യവനരാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയമദ്ധ്യത്തിലായിരുന്നു. അതിന്റെ കർത്താവായ “ഹോമർ” അന്നത്തെ യവനരാജ്യത്തിന്റെ ശബ്ദം മാത്രമായിരുന്നു. സ്വരാജ്യത്തിന്റെ അഗാധവും നിഗൂഢവും ആയ ഹൃദയക്കുഹരത്തിൽനിന്ന് ഉരുവിട്ട്, ഒരു ഗിരിനിർദ്ധാരത്തെപ്പോലെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ തടയപ്പെട്ട വാൻ വഹിയാത്ത വാക്പ്രവാഹത്തിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി യവനരാജ്യം മുഴുവൻ മഗ്നമായിത്തീർന്നു.

ആധുനികങ്ങളായ കൃതികൾക്കൊന്നും അതുതപ്തമായ ഈ “സാമൂഹികതപം” സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. മിൽട്ടന്റെ “പുറീസാനഷ്ടം” എന്ന മഹാഗ്രന്ഥത്തിന് അസാമാന്യമായ രചനാഭംഗിയും, വൃത്തവിചാസവും, ആശയഗാംഭീര്യവും ഉണ്ടു്. എന്നാൽ അതു മിൽട്ടന്റെ ജന്മരാജ്യത്തിന്റെ ഒന്നിച്ചുള്ളതോ, സാമാന്യമായിട്ടുള്ളതോ ആയ ഒരു സാഹിത്യസമ്പത്തല്ല. അതു പുസ്തകശാലകളുടെ അലങ്കാരം മാത്രമാകുന്നു. ആംഗ്ലോഹൃദയത്തെ മിൽട്ടൻ സ്പർശിച്ചിട്ടില്ല.

അതുകൊണ്ടു്, പുരാതനങ്ങളായ ഏതാനും ചില പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാഹിത്യലോകത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേകവർഗ്ഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകുന്നു. പഴയ കാലങ്ങളിലെ ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും മനുഷ്യന്മാരും അവയെല്ലാം ഉഗ്രകായന്മാരാകുന്നു. അത്തരം സൃഷ്ടികൾ ഇപ്പോൾ നാമാവശേഷങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

പുരാതനമായ ആയുർവ്വിജ്ഞാനമാകുന്ന നിമ്ബനദി രണ്ടു കൈവഴികളായി തിരിഞ്ഞു് ഒന്നു യൂറോപ്പിലേക്കും ഒന്നു്

ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കും പ്രവഹിച്ചു. ഈ രണ്ടു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും മഹത്തരങ്ങളായ രണ്ടു ഇതിഹാസഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ആ ആദിമപരിഷ്കാരത്തിന്റെ സംഗീതമാധുരിയേയും സന്ദേശ സാരത്തേയും നാശംകൂടാതെ ഗാഢമായി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

പുരാണയവനരുടെ പാവനമായ പ്രതിഭാവിചാസത്തെ മുഴുവനും അവരുടെ രണ്ടു പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി സ്ഫുടീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് ഒരു വിദേശീയനായ എനിയ്ക്കു തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ, രമായണത്തിലോ ഭാരതത്തിലോ സംഗ്രഹിക്കപ്പെടാതെ ഇന്ത്യയുടെ ഒരംശമെങ്കിലും ബാക്കിയായി കിടപ്പില്ലെന്ന് എനിക്കു നല്ല തീർച്ചയുണ്ട്.

അതുകൊണ്ടാണ് അനവധി നൂറ്റാണ്ടുകൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും രമായണം, ഭാരതം എന്നീ സാഹിത്യമഹാനദികൾ യാതൊരു വ്യത്യാസവും ശക്തിക്കുറവും കൂടാതെ ഇന്നും ഇന്ത്യയിൽ പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ആ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഗ്രാമങ്ങൾതോറും ഗൃഹങ്ങൾതോറും ദിനംപ്രതി പാരായണം ചെയ്തു വരുന്നു. ചില്ലറക്കുച്ചവടക്കാരുന്റെ പീടികയിലും, രാജാധിരാജന്റെ അരമനയിലും, ആ കൃതികൾക്ക് ഒരുപോലെ സ്വാഗതം ലഭിക്കുന്നു. കാലമഹാരണ്യത്തിൽ തങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥനാമങ്ങൾ മറയപ്പെട്ടു പോയവരായ ആ രണ്ടു മഹാകവികൾ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവരും ഭാഗ്യവാന്മാരുമാകുന്നു. നാമങ്ങൾ നശിച്ചുപോയാലും അവരുടെ വാഗ്‌ലോരണി ഇന്നും അനല്ലമായ ശക്തിയോടുകൂടി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ലക്ഷോപലക്ഷം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ ഗൃഹാന്തർഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കും ആ പൂർണ്ണപ്രവാഹം ആത്മശക്തിയേയും സമാധാനത്തേയും എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ആ പ്രവാഹങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയ അനേകങ്ങളായ നൂറ്റാണ്ടുകളാകുന്ന തുംഗതുംഗങ്ങളിൽനിന്ന് ഇടവിടാതെ അടിച്ചിറക്കിക്കൊണ്ടുവരുന്ന ഫലപ്രദങ്ങളായ “മല

മട്ട്"കളെ രാജ്യം മുഴുവൻ വ്യാപിപ്പിച്ചു" ഇന്നത്തെ ഇന്ത്യയുടെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിന്റെ ഫലപുഷ്ടി വഴിപോലെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

തന്നിമിത്തം, രാമായണത്തേയും ഭാരതത്തേയും വെറും ഇതിഹാസഗ്രന്ഥങ്ങൾ എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞാൽ പോരാത്തതാകുന്നു; അവ ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും കൂടിയാകുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഒരു കാലത്തെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളേയും സംഗതികളേയും വിവരിക്കുന്ന ചരിത്രമല്ല; ഇന്ത്യയുടെ മുഴുവൻ സനാതനായ ചരിത്രമാകുന്നു. മറ്റു ചരിത്രങ്ങൾക്കു കാലപരിണാമം അനുസരിച്ചു പല മാറ്റങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ ചരിത്രത്തിന് ഒരു വ്യത്യാസവും സംഭവിക്കുന്നില്ല. ഇന്ത്യയുടെ മനഃപൂർവ്വമായ അശ്രാന്തചരിത്രമന്ത്രിയുടെയും, ഇന്ത്യയുടെ ആരാധനാവസ്തുവിന്റെയും, ഇന്ത്യയുടെ ദ്രവ്യപ്രതിജ്ഞയുടേയും ചരിത്രത്തെയാകുന്നു ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നത്. വിശേഷാത്തരങ്ങളായ ആ പുരാണ ഗ്രന്ഥങ്ങളാകുന്ന രാജമന്ദിരത്തിൽ ശാശ്വതമായ പരിശുദ്ധ സിംഹാസനത്തിന്മേൽ ആകുന്നു ആ ചരിത്രം പ്രതിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നത്.

ആകയാൽ മറ്റു കൃതികളുടെ നിരൂപണകാലത്തിൽ അനുസരിക്കുന്ന തോതുകളേയും നിബന്ധനകളേയും വിട്ട് അന്യമായ ഒരു രീതിയെ ഈ പുരാണങ്ങളുടെ വിമർശനവിഷയത്തിൽ അംഗീകരിക്കേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമന്റെ സ്വഭാവം ഉൽകൃഷ്ടമോ നികൃഷ്ടമോ, ലക്ഷ്മണന്റെ പ്രവൃത്തി വിമർശനം രസിപ്പിക്കുന്നതോ മുഷിപ്പിക്കുന്നതോ എന്നു മാത്രം ആലോചിച്ചാൽ മതിയാകുന്നതല്ല. അനേകം സാഹസ്രാബ്ദങ്ങളായി ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിലെല്ലാം ആ ഉൽകൃഷ്ട കൃതിയെ ഏതു നിലയിലാണ് ആദരിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നു നിരൂപകൻ സാധാരണത്തിൽ ബഹുമാനപുരസ്സരം ആലോചിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ഇക്കാര്യത്തിൽ, രാമായണംമുഖേന ഇന്ത്യ ഉച്ചരിക്കുന്ന സന്ദേശം ഇന്നതാണെന്നു്,—ഉത്തമമെന്നു് ഇന്ത്യ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ള രാമായണത്തിലെ മഹത്തരമായ ആദർശമെന്നാണെന്നു്—നാം സാദരം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു ധീരപുരുഷന്റെ പരാക്രമങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന കൃതിയാണു് ഇതിഹാസം—വീരകവിത (Epic)—എന്നുള്ള ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണ പരക്കെയുണ്ടു്. രണശൂരതയെ സർവ്വപ്രധാനമായി ഗണിച്ചു ബഹുമാനിച്ചു വന്നിരുന്ന കാലങ്ങളിലും രാജ്യങ്ങളിലും എല്ലാം വീരചരിതമാകുന്നു ആ രാജ്യകാലങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ സർവ്വസാധാരണമായ കഥാവിഷയം. അതാണു മേല്പറഞ്ഞ തെറ്റിദ്ധാരണയ്ക്കു കാരണം. രാമായണത്തിലും വളരെ യുദ്ധങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു വാസ്തവം തന്നെയാണു്. നായകനായ “രാമൻ” അന്യസാധാരണമായ ശക്തിയും രണശൂരതയും ഉള്ളവനാണെന്നുള്ളതും ശരിയാണു്. എന്നാൽ, രണശൂരതപരമല്ലാ രാമായണകഥയിലെ സ്ഥായിയായ ബീജം എന്നു നിവ്വിവാദമാണു്. കായികശക്തിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെല്ലാ രാമായണം ഘോഷിക്കുന്നതു്; യുദ്ധവർണ്ണനകളല്ല രാമായണത്തിലെ പ്രധാന വിഷയം; രാമായണത്തിലെ രസം വീരമല്ല.

ഏതോ ഒരു അവതാരപുരുഷന്റെ വീര്യപരാക്രമങ്ങളെ സവിശേഷം വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു പുരാണഗ്രന്ഥമാകുന്നു രാമായണമെന്നു പറയുന്നതു ശരിയല്ല. രാമായണകർത്താവായ വാത്മീകിയ്ക്കു നായകനായ രാമൻ ഒരു അവതാരപുരുഷനല്ല, വെറും “മന്ത്രി” മാത്രമായിരുന്നു എന്നു പണ്ഡിതന്മാർ ഓച്ചാത്തപ്പെടുത്തും. ഒരു മന്ത്രിനു പകരം ഒരു ഈശ്വരനായിരുന്നു വാല്മീകി അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാമായണത്തിൽ നായകനാക്കി വർണ്ണിച്ചിരുന്നതു് എങ്കിൽ ആ സംഗതി തീർച്ചയായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയുടെ ഉൽകൃഷ്ടതയ്ക്കു വളരെ ഹാനികരമാകുമായിരുന്നു എന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തെ ഞാൻ ഈ അവസരം

ത്തിൽ ചുരുക്കമായി പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ, ഒരു കാവ്യത്തിന്റെ നിലയിൽ ആ ഗ്രന്ഥത്തിനുള്ള യോഗ്യത വളരെ ക്ഷായമായിരുന്നു. രാമന്റെ സ്വഭാവവും ചരിത്രവും ശ്രേഷ്ഠങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നത് “രാമന്റെ” “മനുഷ്യത്വം” മാത്രമാണ്.

നാരദമഹർഷി ദേവന്മാരിൽ ആരിലും കാണുകാൻ സാധിക്കാത്ത ഒരു മാതൃകാമനുഷ്യാനായ രാമനിൽ—പരിപൂർണ്ണനായ രാമനിൽ മാത്രം—കണ്ടെത്തിയവയും തന്റെ ഉത്തമമായ പുരാണഗ്രന്ഥത്തിന് അനുരൂപനായിത്തീരുന്ന ഒരു നായകനിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നതെന്നു മഹാകവി വാത്മീകി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നവയും ആയ എല്ലാ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളുടേയും സംയോഗത്തിന്റെ സച്ചരിത്രമാകുന്നു രാമായണം. ഈ രൂപരത്നത്തിൽ നിന്നു മനുഷ്യത്വത്തിലേക്ക് അധഃപതിച്ചവനായ ഒരു അവതാരപുരുഷന്റെ കഥയല്ല; നേരേമറിച്ചു, ആന്തരവും ആത്മീയവുമായ യഥാർത്ഥ മാഹാത്മ്യത്താൽ ദേവതപത്തോളം ഉയർന്നിട്ടുള്ള ഒരു മനുഷ്യന്റെ ചരിത്രമാകുന്നു രാമായണം. മനുഷ്യക്ക് ഏറ്റവും പരിശുദ്ധവും പരമവും ആയ ഒരു മാതൃകയെ—പാവനാദർശത്തെ—കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടിയാണു ഹൈന്ദവ കവിസാമ്രാജ്യമന്തർ തന്റെ രാമായണഗ്രന്ഥം രചിച്ചതു്. അന്നുമുതൽ ഇന്ത്യയിലെ വായനക്കാർ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ഉത്തമമായ ആ മാതൃകയുടെ ചരിത്രാളതത്തെ അത്യാസക്തിയോടുകൂടി അസ്വദിച്ചും കൊണ്ടുവരുന്നു.

ഒരു ഗൃഹജീവിതമാതൃകയുടെ പരമകാഷ്ഠയെയാകുന്നു രാമായണം ചിത്രീകരിക്കുന്നത്. അതാണു രാമായണത്തിന്റെ പ്രധാനമായ പ്രത്യേകത. പിതാവും പുത്രനും, ജ്യേഷ്ഠനും അനുജനും, ഭർത്താവും ഭാര്യയും, തമ്മിലുള്ള സ്നേഹബന്ധത്തിന്നു, — സദാചാരപരമായ ആ ധർമ്മബന്ധത്തിന്നു — മഹത്തായ ഒരു പുരാണഗ്രന്ഥത്തിന് ഉചിതമായ വിഷയമാകത്തക്കവിധം രാമായണത്തിൽ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ

ബന്ധത്തെ അനുഭവോത്ഥിതമായ ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനത്തോളം കവി ഉയർത്തിയിരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ള പുരാണകഥകൾക്കു (മഹാകാവ്യങ്ങൾക്കു) ശക്തിയും ചൈതന്യവും കൊടുക്കുന്നതു രാജ്യങ്ങളെ ജയിച്ചടക്കലും, ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിക്കലും, പരസ്പരം മത്സരിക്കുന്ന ശക്തിയേറിയ രണ്ടു കക്ഷികൾ തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്യലും മറ്റും ആകുന്നു. എന്നാൽ, രാമായണത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതയ്ക്കു കാരണം രാമനും രാവണനും തമ്മിലുള്ള ഘോരസമരമല്ല; ജാനകീരാമന്മാരുടെ അന്യാദൃശമായ ദിവ്യാനുരാഗത്തിന്റെ മഹിമയെ അധികം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഉപകരണം മാത്രമാകുന്നു രാമരാവണയുദ്ധം. ഒരു പുത്രനുണ്ടാകാവുന്ന പിതൃസ്നേഹത്തിന്റെയും, ഒരുത്തനുടെ സഹോദരനുവേണ്ടി ചെയ്യാവുന്ന ആത്മത്യാഗത്തിന്റെയും, ഒരു ഭാര്യയിൽ കാണപ്പെടാവുന്ന ഭർത്താവിശ്വാസത്തിന്റെയും ഒരു രാജാവിനുണ്ടാകേണ്ട പ്രജാവാത്സല്യത്തിന്റെയും, അവസാന അതിർത്തികളെയൊക്കുന്ന രാമായണത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ലോകത്തിൽ മറ്റൊരു രാജ്യത്തിലുള്ള പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, ജനങ്ങളുടെ വെറും ഗൃഹജീവിതബന്ധത്തെ മഹാകാവ്യങ്ങൾക്കു പാറിയ ഒരു പ്രതിപാദ്യവിഷയമായി സ്വീകരിച്ചുകാണുന്നില്ല.

ഈ സംഗതി കവിയുടെ മാത്രമല്ല ഇന്ത്യയുടേയുംകൂടി സ്വഭാവവിശേഷത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് ഇന്ത്യയിൽ ഗൃഹവും ഗൃഹധർമ്മങ്ങളും വളരെ മാഹാത്മ്യമോിയവയാണെന്നു നമുക്കു് അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഈ മഹാകവിത നമ്മുടെ മാതൃരാജ്യത്തു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിന്നു കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിചമതിക്കുവാൻ വളാത്ത സ്ഥാനവലിപ്പത്തിന്നു് ഉത്തമമായ തെളിവാകുന്നു. ഒരുത്തന്റെ സ്വന്തമായ സുഖസൗക്യങ്ങൾ മാത്രമല്ല; ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്താൽ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. “ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം” സമുദായത്തെ മുഴുവനും ഏകീകരിച്ചു ബന്ധിക്കുകയും, ജനങ്ങളുടെ ശരിയായ പെരു

ഷത്തെ പൂർണ്ണമായി അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ആയുസ്സമുദായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഗൃഹമാകുന്നു. രാമായണം ആ ഗൃഹജീവിതം പ്രതികൂലങ്ങളായ അനന്തരങ്ങളിൽ അകപ്പെട്ടും, വനാന്തരത്തിലേക്കു ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടും, കൊടുങ്കാട്ടിലെ കഷ്ടാരിഷ്ടങ്ങളെ അനുഭവിച്ചും പ്രത്യേകമായ ഒരു പ്രകാരത്തേയും വിഭോഭനീയതയേയും കൈക്കൊള്ളുന്നു. കൈകേരയിയുടേയും മന്ധരയുടേയും ഗൃഹസംയോഗത്തിന്റെ നീചശക്തി അയോദ്ധ്യയിലെ രാജഗൃഹത്തെ പാടേ തകർത്തുകളയുന്നു. എന്നിട്ടും അപരാജിതമായ ഗൃഹജീവിതത്തിന്റെ സുസ്ഥിരതയെത്തന്നെ രാമായണം പിന്നെയും ഘോഷിക്കുന്നു. കായികശക്തിയേറ്റു, വിജയാവേശത്തിലുള്ള ഉന്മാദത്തേയല്ല, സമാധാനത്താൽ മുട്ടുവായ ഗർഭാസ്ഥജീവിതത്തെയാകുന്നു. രാമായണത്തിൽ ഹൃദയപൂർവ്വകമായ സഹതാപക്കണ്ണുനീറിൽ ആറാടിച്ച്, പട്ടാഭിഷേകം കഴിപ്പിച്ച്, പൗരജനശക്തിയാകുന്ന ഉൽകൃഷ്ടസിംഹാസനത്തിന്മേൽ വാത്മീകിമഹർഷി പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്.

വിദേശീയനായ ഒരു വിമർശകൻ രാമായണത്തിലെ പാത്രങ്ങൾ എല്ലാം അതിമാനുഷങ്ങളാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് ഓരോ മനോഭാവങ്ങളുടെ വ്യത്യാസമാണെന്നാണ് എനിക്കു പറയാനുള്ള സമാധാനം. പ്രത്യേകങ്ങളായ മനോഭാവങ്ങളോടുകൂടിയ ഏതെങ്കിലും ഒരു വ്യക്താക്കു് അതിമാനുഷങ്ങളായി തോന്നുന്നവയെല്ലാം വ്യത്യാസപ്പെട്ട സ്വഭാവമുള്ള മറ്റൊരു വ്യക്താക്കു് വളരെ സാധാരണങ്ങളായി തോന്നാവുന്നതാണ്. മനുഷ്യാതീതമായ അതിശയോക്തിപ്രകടനത്തെ ഇന്ത്യാക്കാർ ഒരിക്കലും രാമായണത്തിൽ കണ്ടിട്ടില്ല. രാമായണകഥയിലെ ഒരംശവും അമാനുഷികമായ അതിവണ്ണനയായി ഇന്ത്യാക്കാർക്കു തോന്നിയില്ലെന്ന് ഒരു ആയിരം കൊല്ലത്തെ അനുഭവം തെളിയിക്കുന്നു. രാമായണകഥ ഇന്ത്യയിൽ എല്ലാ കാലങ്ങളിലും എല്ലാ തരക്കാർക്കും

വിജ്ഞാനത്തെ മാത്രമല്ല ഉല്ലാസത്തെയുംകൂടി പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവർ ആ സദാഗ്രന്ഥത്തെ ഭക്തിബഹുമാന പുരസ്കാരം അവരുടെ ശിഷ്യങ്ങളിൽ അർപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല, ഹൃദയാന്തർഭാഗങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിക്കുകയുംകൂടി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അത് അവരുടെ മതഗ്രന്ഥം മാത്രമല്ല, അവരുടെ വിരക്തമാ പ്രബന്ധം (Romance) കൂടിയാകുന്നു.

രാമായണഗ്രന്ഥത്തിലെ കവിതാവിഷയം നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്റെ അതിർത്തിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഒന്നിനേയും സ്പർശിക്കാതെ എത്രയും അകന്നതും അനുഭവാതീതവുമായ ഒരു വെറും സങ്കല്പചിത്രം മാത്രമായിരുന്നുവെങ്കിൽ, ഒരു സമയത്തുതന്നെ ദൈവവും മനുഷ്യനും ആകുന്നതിന്നു രാമൻ ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു; ഒരു സമയത്തുതന്നെ നമ്മുടെ ഭക്തിക്കും ഉല്ലാസത്തിന്നും രാമൻ പാത്രീഭവിക്കുന്നതു മല്ലായിരുന്നു.

വിദേശീയനായ ഒരു വിമർശകൻ സ്വരാജ്യത്തുള്ള വിരക്തകവിതകളുടെ തോതു പിടിച്ചു രാമായണം മനുഷ്യാതീതം—പ്രകൃതിവിരുദ്ധം—എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതായാൽ അത്, ആ വിമർശകന്റെ രാജ്യത്തെ അപേക്ഷിച്ച്, ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള അസാധാരണമായ പ്രതിഭാവിഭാസത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയെ, വ്യത്യാസത്താൽ ഒന്നുംകൂടി സ്മരണീകരിക്കുകയേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. ഇന്ത്യ ആഗ്രഹിക്കുന്നതും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും, രാമായണമുഖം ഇന്ത്യയ്ക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേകായിരം സംവത്സരങ്ങളായി രാമായണത്തിലെ ശുദ്ധങ്ങളായ അനുഷ്ടുപ് പദ്യങ്ങളിൽകൂടി കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഇന്ത്യയുടെ ഹൃദയസ്സന്ദനമാണ്.

പ്രിയവായനക്കാരേ! ശ്രീവാത്മികിയുടെ രാമചരിതത്തെ ഭക്തവലം ഒരു കവിസൃഷ്ടിയായി കരുതരുത് അത് ഇന്ത്യയുടെ രാമായണമാണെന്നു നിങ്ങൾ അറിയണം. എന്നാൽ മാത്രമേ രാമായണം മുഖേന ഇന്ത്യയെ കൃത്യമായി അറിയുന്ന

തിന്നു തരപ്പെടുകയുള്ളു. എന്നാൽ മാത്രമേ ഇന്ത്യയിൽനിന്നു രാമായണത്തെ ശരിയായി ധരിക്കുന്നതിനും സാധിക്കുകയുള്ളു. ഇന്ത്യ ശ്രവിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചതു കേവലം രാഷ്ട്രീയമായ അഭിവൃദ്ധിയുടെ ധീരചരിത്രത്തെയാണല്ലോ; പരിപൂർണ്ണമായ ഒരു മാതൃകാപുരുഷന്റെ ചരിത്രത്തെയാകുന്നു. ആ ചരിത്രത്തെ ഇന്നുവരെ ഇന്ത്യ രാമായണഗാഥയിൽനിന്നു് അശ്രാന്തം ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

പൂർണ്ണതയെ പ്രാപിക്കുന്നതിന്നു് ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള ഹൃദയപൂർവ്വകമായ ആവേശം അനന്യസാധാരണമാകുന്നു. അതു— പരിപൂർണ്ണത—അനുഭവങ്ങൾക്കു് അതീതവും, അപ്രാപ്യവും ആയ ഒരു വസ്തുവാണെന്നു് ഇന്ത്യ ഒരിക്കലും നിന്ദിക്കുകയോ, സംശയിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. അതു പരിചയപ്പെട്ട ഒരു സത്യം ആണെന്നേ ഇന്ത്യ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളു. “പൂർണ്ണത”യെ പ്രാപിക്കുവാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ആ അപാരമായ ആഗ്രഹത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുകയും, തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു രാമായണം ഇന്ത്യയുടെ കേന്ദ്രപരധീനമായ ഹൃദയത്തെ എങ്ങനെയെന്നുമായി മുഴുവനും സവിശേഷം സപാധീനപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

അപൂർണ്ണസത്യത്തെ ആരാധിക്കുന്ന വർഗ്ഗക്കാർ,—യഥാർത്ഥങ്ങളെ ഏതാനും മാത്രമായി വിശ്വസിക്കുന്നവർ,—ചൈതനിക വസ്തുക്കളെ അക്ഷീണചരിത്രമരീചനാരായി വിടാതെ പിന്തുടരുന്നവർ, കവിതയെ പ്രകൃതിയുടെ ഒരു കണ്ണാടിയാക്കി മാത്രം കരുതിപ്പോരുന്നവർ, ലോകത്തിൽ വളരെ കായ്ക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ടു്. ലോകം മുഴുവനും ആ വർഗ്ഗക്കാർക്കു കടപ്പെട്ടവരുമാണു്. എന്നാൽ, നേരെമറിച്ചു് “ഏറ്റവും ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതു മാത്രമാണു യഥാർത്ഥമായ സുഖകരണം; അതു മാത്രമാണു നിറന്തരങ്ങളായ അബോധങ്ങളെക്കു ശരിയായ വിഷയം” എന്നു പ്രതിപാദിക്കുന്നവരോടും, പരിപൂർണ്ണതയുടെ സമ്പൂർണ്ണതാൽ വിവിധരൂപത്തിൽ ഏകരൂപത്തെയും, പരസ്പരം

മത്സരത്തിൽ, ഐക്യമത്യന്തയും ഓരോ ഭാഗത്തിന്റേയും പ്രത്യേകമായ രാമണീയകന്തേയും വീക്ഷിച്ചു അവയെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി തങ്ങളുടെ ഭക്തിപുറസ്സുമുള്ള പരിശ്രമങ്ങളെ വിവിധോപാധിയിട്ടുള്ള വസ്ത്രക്കാരോടും ചോരും അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആ കടവും അത്ര എളുപ്പത്തിൽ കൊടുത്തുതീർക്കാവുന്ന ഒന്നല്ല. അവരെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മാണതുപോകയോ, അവർ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പാഠങ്ങൾ വിസ്മൃതിയിൽപെടുകയോ ചെയ്യുന്നതായാൽ നിശ്ചയമായും “മാനുഷികപരിഷ്കാരം” പൊടിയും പുകയും നിറഞ്ഞു, ജനങ്ങൾ തിരഞ്ഞിരിക്കുന്ന കൈത്തൊഴിൽശാലകളിലെ ഇടുങ്ങിയതും, അശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ടതും ആയ മലിനവായുവിന്റെ അമർച്ചയിൽപ്പെട്ടു വാടിത്തളന്നു കാലാന്തരത്തിൽ തീരെ നശിച്ചുപോകാതിരിക്കയില്ല. അപരിച്ഛേദ്യമായ “പുണ്യ”യാകുന്ന ദിവ്യാമൃതത്തെ പാനം ചെയ്യാൻവേണ്ടി കഠിനമായ ദാഹത്തോടു കൂടിയവരായിരുന്ന ആയുർപുരാതനന്മാരുടെ ഏകാകർഷകമായ വിശുദ്ധചരിത്രത്തെ രാമായണം ഇന്നു ചോകുന്നതിന്നു കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അതിൽ വർണ്ണിച്ച കാണിച്ചിരിക്കുന്ന സത്യസന്ധതയോടും, സഹോദരസ്നേഹത്തോടും, അനുരാഗശക്തിയോടും, ഗുരുഭക്തിയോടും നമുക്കു തോന്നുന്ന കലുപ്പില്ലാത്ത അഭിനിവേശത്തേയും, ഏകപുഷ്പമായ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളേയും നാം നാം കൂടാതെ സംരക്ഷിക്കുന്നതായാൽ സനാതന “സത്യസാഗരം”ത്തിലെ നിർമ്മലമായ കുളിർക്കാറ്റു നമ്മുടെ തൊഴിൽശാലകളുടെ കവാടങ്ങളിൽകൂടി അകത്തു പ്രവേശിക്കാതിരിക്കയില്ല. നാം അനുഗ്രഹീതരും ആകാതിരിക്കയില്ല.

അശക്തിയുടെ അടിസ്ഥാനം

കാലവർഷത്തിന്റെ പ്രഥമസൂചനകളോടുകൂടിത്തന്നെ തങ്ങളുടെ ഇടവഴിയും, അതു ചെന്നുമുട്ടുന്ന “ചിത്രപുരം

റോഡും” വെള്ളം കയറി മുങ്ങിപ്പോകുന്നു. കുട്ടിക്കാലംമുതൽ വാൽകൃത്യാധാരാൽ എന്റെ തല നരച്ചുതുടങ്ങിയതുവരെ ഈ സംഭവം കൊല്ലത്തോടും ഞാൻ പ്രത്യേകം നോക്കിക്കാണാറുണ്ട്. ഇഹലോകയാത്രയാകുന്ന “ഓട്ടപ്പന്തയത്തിനു വെള്ളത്തിലും കരയിലുമായി ജീവിക്കുന്ന ചില ജന്തുക്കളേക്കാൾ നാം അധികം സമർത്ഥന്മാരല്ലെന്ന്” അന്നെല്ലാം എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുണ്ട്.

അടുത്ത സംവത്സരങ്ങൾ അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. അതിനിടയ്ക്കു കാൽക്കൽക്കു പല വ്യത്യാസങ്ങളും പരിവർത്തനങ്ങളും വന്നുചേർന്നു; പലതും കീഴ്‌മേൽ മറിഞ്ഞു കലിപ്പുകൾ തുരഗവാഹനമായ ആവിയന്ത്രത്തിന്ന് അതിനെ ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കിയ വൈദ്യുതയന്ത്രം നിമിത്തം സ്ഥാനഭ്രംശം സംഭവിച്ചു. കഷ്ടിച്ച് അട്ടശ്ശാലസ്ഥലമായ മാത്രം പ്രാപിച്ചിരുന്ന “അണക്കൽ” ഇപ്പോൾ ബുദ്ധിക്കുകൂടി അഗോചരമായിത്തീർന്നു. അന്ത്യദശയിൽ ഉറപ്പുകൾ എന്നപോലെ, മനുഷ്യരെല്ലാം ചിരകൾ സമ്പാദിച്ചവരായി. അന്തരീക്ഷത്തിന്റെ അവാകാശകൈവരങ്ങളെക്കുറിച്ച് മേവിൽ കോടതികളിൽ ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന വ്യവഹാരങ്ങളെ കാത്തുനോക്കു വക്കീലന്മാരെല്ലാം കാവചിരിച്ചായി. ഒരാൾ രാത്രികൊണ്ടു ചിറക്കാരടെ “പന്നിവാലു”കൾക്കെല്ലാം മൂലച്ചുടം സംഭവിച്ചു. അങ്ങനെയൊക്കെല്ലാത്ത പ്രയാണത്താൽ മാത്രം പിന്നിടാവുന്ന ഒരു നീണ്ട മാറ്റത്തെ അമ്പതു വർഷത്തിനകത്ത് ഒരു “ഹനുമാൻചാട്ടം”കൊണ്ടു ജപ്പാൻകാർ തരണം ചെയ്തു; എന്നാൽ മഴവെള്ളംകൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവം തടുക്കുന്നതിന്നു ചിത്രപുരം റോഡിനുള്ള അശക്തിക്കുമാത്രം അന്നും ഇന്നും ഒരു വ്യത്യാസവുമുണ്ടായിട്ടില്ല. സ്വരാജ്യചബ്‌ഡി ആസന്നമായിരിക്കുന്നുവെന്ന് അശിച്ഛവരുന്ന ഇക്കാലത്തും, ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിനെക്കുറിച്ച് ആലോചിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുംകൂടി ഇല്ലാത്ത ആ പഴയ കാലത്തെപ്പോലെതന്നെ നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ

ഗാനങ്ങൾ മുഖഘണ്ടാരത്തിൽ നീട്ടിപ്പാടേണ്ടവയായിത്തന്നെ യിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സ്ഥിതിയുടെ ശോച്യാവസ്ഥയ്ക്കു മാത്രം എന്തായിട്ടും എത്രയായിട്ടും ഒരു മാറ്റവും ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ബാല്യം മുതൽക്കുള്ള നമ്മുടെ അഭേദ്യമായ പരിചയത്തിന്റെ ശക്തിയാൽ ഇതൊന്നും നമുക്ക് അതുഭൂതജനകമായിക്കാണപ്പെടുന്നില്ല. അതുതന്നെ ജനിപ്പിക്കാത്തവയൊന്നും ചിന്തനാശക്തിയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതല്ല. നവീകരണം ഭരിക്കലും അവസാനിക്കാത്തവയായ ട്രാവണ്ടികൾ മാറ്റു വഴിയെ അലങ്കരിച്ചുതുടങ്ങിയതോടുകൂടി ചിത്രപുരം റോഡിന്റെ മധ്യസ്ഥിതി ശക്തിയോടുകൂടി എന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ പതിയുവാൻ തുടങ്ങി. ആ വഴിയിലെ കുണ്ടും കുഴിയും എന്റെ വണ്ടിയുടെ ചക്രവും തമ്മിൽ സാധാരണയായി നടന്നുവരുന്ന മല്ലയുദ്ധം എന്റെ അസാധ്യതയിൽനിന്ന് എന്നെ ഉണർത്തുകയും എന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വഴിയിൽ യാത്രക്കാരുടെ പ്രവാഹവും ജലത്തിന്റെ ഒഴുക്കും തമ്മിൽ നടക്കുന്ന നിരന്തരസമരം ചിലപ്പോൾ അതിഭേദപോകാറുള്ള എന്റെ മേഖലയ്ക്കും വെള്ളം തെറിക്കുന്നതിനു കാരണമാകാറുണ്ട്. കൊല്ലത്തോടും നടന്നുവരുന്ന ആ യുദ്ധത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണതയെക്കുറിച്ച് അപ്പോൾ എനിക്കു മർദ്ദഭേകമായ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകാറുമുണ്ട്. “നാമെന്തിനാണ് ഇതെല്ലാം സഹിക്കുന്നത്?” എന്നു ഞാൻ ഇയ്യടയിൽ തന്നെത്താൻ ആലോചിക്കാറുമുണ്ട്.

അതു സഹിക്കാതെ കഴിയുന്നത് അസാധ്യമല്ലെന്നും, സഹിക്കുന്നതല്ലെന്നു ശരിക്കുന്നതായാൽ കായ്സ്ഥിതി വളരെ ഭേദപ്പെടുമെന്നും ഉള്ള വാസ്തവം കല്പുത്തയിൽ യൂറോപ്യന്മാർ അധികം അധിവസിക്കുന്നതായ “ചെറുറിൻജി”യിൽ ചെന്നു നോക്കിയാൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതാണ്. ആ ഭാഗം മുക്കാലും ട്രാവന്തകൾക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവിടെ ഇട

വിടത്തെ "റിപ്പോർട്ട്"കൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കുന്ന അലസനായ ഒരാനയെപ്പോലെ, അവിടത്തെ പണികൾ പണിക്കാരുടെ സുഖവും സൗകര്യവും അനുസരിച്ചു സ്വതന്ത്രമായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുപോരുന്നു. അങ്ങിനെ അല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ട്രാങ്കമ്പനിക്കാർക്ക് ഒരു മിനിറ്റുനേരത്തെ സൈപരം നല്ലപ്പെടുന്നതല്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. അവർക്ക് ഉണ്ണാനും ഉറങ്ങാനും കൂടി സാധിക്കുന്നതല്ല. അടിമത്തം നമ്മുടെ എല്ലാംതന്നെ ഒരംശമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു നാം ശ്രമിച്ചാൽ സംഗതികൾ ഇപ്പോഴത്തേക്കാൾ ഭംഗിയിലും പരിഷ്കാരത്തിലും ആക്കിത്തീർക്കാമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതിനു പോലും ആ പരാശ്രയജീവിതം നമ്മെ അനുവദിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ചിത്രപുരം റോഡിലെ ജലപ്രവാഹവും, നമ്മുടെ നേത്രങ്ങളിലെ അശുധാരയും നമ്മുടെ കവിർത്തടങ്ങളിലെ "കണ്ണീരൊലിപ്പാട്"കളും നിലനിന്നു പോരുന്നതു്.

ഇതത്ര നിസ്സാരമായ ഒരു സംഗതിയല്ല. നമ്മുടെ യജമാനന്മാർ നാം തന്നെയാണെന്നു വല്ലപ്പോഴും ഒരിക്കലെങ്കിലും, ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യത്തിലെങ്കിലും നമുക്കനുഭവപ്പെടുന്നതിനു നമ്മെ ഒരിക്കലും അനുവദിക്കുന്നില്ല. കുപ്പിബ്ദേണികളിലിട്ടു വെള്ളത്തുളളപ്പൊന്നു ചില മത്സ്യങ്ങൾ ഭരണിയുടെ വക്കുകളെ വെള്ളമെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു വക്കുകളിലെല്ലാം തല മുട്ടിച്ചു കഷ്ടപ്പെടാറുണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് ആ മത്സ്യങ്ങളെ അതിലും വലുതായ പാത്രങ്ങളിലോ അഥവാ കുളങ്ങളിലോ കൊണ്ടിടുന്നതായാൽ അവ വെള്ളത്തെത്തന്നെ ആ പഴയ കുപ്പിബ്ദേണികളുടെ വക്കുകളാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു അവയുടെ സഞ്ചാരപരിധികളെ പണ്ടത്തെ ഭരണികളുടെ വ്യാസത്തേക്കാൾ വലുതാക്കാതിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സ്ഥിതി ആ മത്സ്യങ്ങളിൽനിന്നു് ഒട്ടും വ്യത്യാസപ്പെട്ടതല്ല. തല വല്ലതിന്മേലും മുട്ടി തകരാറാകുമെന്നുള്ള ഒരു ഭീതി നമ്മുടെ ശരീരത്തിലെ അസ്ഥികളുടെ അകത്തു്കൂടി വ്യാ

പിച്ച നമ്മുടെ സ്വതന്ത്രസഞ്ചാരത്തിനുള്ള അതിർത്തികളെ ഏറ്റവും സങ്കുചിതങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു.

മഹാഭാരതത്തിലെ അഭിമന്യുവിനു ശത്രുക്കളുടെ സൈന്യവ്യൂഹത്തെ അതിലംഘിച്ചു് അകത്തു പ്രവേശിപ്പാനുള്ള വിദ്യയല്ലാതെ അവരെ തോല്പിച്ചു പുറത്തു ചാടുന്നതിനുള്ള സൂത്രം മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല തന്നിമിത്തം ആ ധീരയുവാവിനു ശത്രുക്കളുടെ ക്രൂരങ്ങളായ താഡനങ്ങൾ എല്ലാം സഹിച്ചു മരിക്കേണ്ടിവന്നു. അതുപോലെതന്നെ മറ്റുള്ളവരാൽ യഥേഷ്ടം കെട്ടപ്പെടുവാനുള്ള വിദ്യ മാത്രം ജനനം മുതൽക്കു പഠിച്ചു വളർന്നിട്ടുള്ള നമുക്കു് ആ കെട്ടുകളെ അഴിച്ചുകളയുന്നതിനുള്ള സൂത്രം ഇനിയും മനസ്സിലായിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടു്, നാം ഈ ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രതികൂലശക്തികളുടേയും—ചക്രവർത്തി മുതൽ നിസ്സാരനായ ശിപായി വരെയുള്ള എല്ലാവരുടേയും—അടിയും ഇടിയും ചവിട്ടും കുത്തും നിശ്ശബ്ദമായി സഹിക്കുന്നതിനു നിർബന്ധിതരായിത്തീരുന്നു.

മനുഷ്യരെ മാത്രമല്ല, പുസ്തകങ്ങളേയും, സൂചനകളേയും, അതിർത്തികളേയും, സങ്കല്പനിമിതങ്ങളായ വെറും വരകളെക്കൂടിയും കണ്ണടച്ചു് അനുസരിച്ചുക എന്നതു പരമ്പരയായുള്ള പരിചയംകൊണ്ടു നമ്മുടെ ഭാരോത്തരങ്ങളേയും സ്വഭാവവിശേഷമായിപ്പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം നാം യൂറോപ്യന്മാരുടെ കണ്ണടകൾ ധരിക്കുന്നവരായിട്ടും ഏതെങ്കിലും ഒരേർപ്പാടിയിരിക്കിലും നമുക്കു സ്വന്തമായും സ്വതന്ത്രമായും വല്ലതും പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന വാസ്തവം—ആ പരമാർത്ഥം—നമ്മുടെ കണ്ണുകൾക്കു മുമ്പിൽ തന്നെ നമ്മെ തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നിട്ടും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടുകയോ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല.

ഒരുത്തന്റെ യജമാനത്വം അവനുതന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതു മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിനുള്ള അവകാശാധികാരങ്ങളിൽ

പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായിട്ടുള്ളതാണ്. തുലോം ശ്രേഷ്ഠമായ ഈ ജന്മാവകാശസിദ്ധാന്തത്തെ, ഗ്രന്ഥസിദ്ധാന്തങ്ങളെക്കൊണ്ടും, പഴഞ്ചൊല്ലുകളെക്കൊണ്ടും, ആചാരങ്ങളെക്കൊണ്ടും, അനുഷ്ഠാനങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഒരു പ്രതംപോലെ നിർബന്ധമായി അമർത്തിവെയ്ക്കുകയും അകറ്റിക്കളയുകയും ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഈ രാജ്യം ഇപ്പോൾ അടിമകളെ നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു മഹായന്ത്രശാലയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. മതസിദ്ധാന്തങ്ങളാലും മന്ത്രതന്ത്രാദികളാലും അവിഭേകത്തിന്റെ നിയന്ത്രണമെന്ന വ്യാജേന ജനങ്ങളുടെ കരപാദങ്ങളെ കൂട്ടിക്കെട്ടിയിരിക്കുന്ന ഈ രാജ്യം അനർഘങ്ങളായ പദവിന്യാസങ്ങളെ അകറ്റുന്നതിനുവേണ്ടി വഴികളെത്തന്നെ പലപ്പോഴും വേണ്ടെന്നുവെച്ചിട്ടുള്ള രാജ്യം, മതത്തിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു സഹോദരങ്ങളെത്താഴ്ത്തുകയും ചീത്തപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന രാജ്യം — നമ്മുടെ ജന്മഭൂമിയായ ഇന്ത്യരാജ്യം — തന്നെ അടിമകളെ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള മഹായന്ത്രശാലകളിൽ ഏറ്റവും മഹനീയമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതിൽ അശേഷം അതുളുക്കത്തിന്നവകാശമില്ല.

നാം നമ്മുടെ സ്വന്തം സഹോദരങ്ങളെ അമർത്തുന്നതിനും അകറ്റുന്നതിനും ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തിയ ന്യായവാദങ്ങളെത്തന്നെ ഇന്നത്തെ ഭരണാധികാരികളായ അധികാരപ്രമത്തന്മാർ നമ്മുടെ നേരെ പ്രയോഗിച്ചുവരുന്നു. “നിങ്ങളായാൽ തെറ്റുകൾ പററിയേക്കും. നിങ്ങൾക്കു” അത്രയ്ക്കൊന്നും ആയിട്ടില്ല. സ്വതന്ത്രമായി തലോചിച്ചാണു പ്രവർത്തിച്ചാണുള്ള അധികാരം നിങ്ങൾക്കു തരാനായിട്ടില്ല.”

മനുവിന്റെയും പരാശരന്റെയും സ്മൃതികളിൽനിന്നു ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഈ വാക്യങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ മുഖങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ നമുക്കു് അതു വളരെ അസ്ഥാനത്തിലായി എന്നു തോന്നുന്നു. അതു കേൾക്കുമ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ സ്വന്തങ്ങളായ യുക്തിവാദങ്ങളെ

അനുസരിച്ച് അവരവരുടെ ശക്തിവിശേഷത്തോടുകൂടി അവരോടു സമാധാനം പറയുവാൻ നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നു. “ഒരുത്തന്റെ യജമാനത്വം അവനിൽത്തന്നെ ഇരിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ളതു മനുഷ്യസ്വഭാവമായ ഒരു ജന്മാവകാശമാണ്. അതിനെ എടുത്തു കളയുന്നതിലും വലുതായ ഒരാപത്തല്ല ഞങ്ങൾക്കു വല്ല തെറ്റും പറ്റിയേക്കും എന്നുള്ളതു്. തെറ്റിയും തെറ്റുകൾ തീർത്തും സ്വന്തമായി പ്രയത്നിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം സിദ്ധിച്ചാലല്ലാതെ പരമാർത്ഥജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കപ്പെടാവുന്നതല്ല.” എന്നിങ്ങനെ നാം ഉൾഭാരാടുകൂടി മറുപടി പറയുന്നു.

അവരോടു നമുക്കു് ഇനിയും പലതു പറയുവാനുണ്ടു്. “ജ്ഞാധിപത്യഭരണ”മാകുന്ന സ്വശക്തിയുള്ള ഒരു വിമാനത്തിൽ അഭിമാനത്തോടുകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും പണ്ടത്തെ “പാർച്ചിമെണ്ടിവണ്ടി” ഒരു പോത്തുംവണ്ടിയായിരുന്നുവെന്നും, യാത്രയുടെ ആരംഭത്തിൽ അതു കുന്നും കുഴിയും കയറിയിറങ്ങിത്തട്ടിത്തടഞ്ഞു “തക്കട തരീകട” എന്ന മട്ടിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടുവിട്ടിരുന്ന ശബ്ദകോലാഹലം കേവലം ജയഭേരിയോടുകൂടിയ ഒരു ഘോഷയാത്രയുടെ മംഗളഗാനംപോലെതന്നെയായിരുന്നില്ലെന്നും ഇംഗ്ലീഷു കാരെ കാമപ്പെടുത്തിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു നാം വിചാരിക്കുന്നു. ആ വണ്ടി ആവിയന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നിറപ്പാക്കി ശരിപ്പെടുത്തിയ രാജപാതകളിൽകൂടിയെന്നുമല്ല ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നതു്. ഹാ! ഒരിക്കൽ രാജാവിന്റെ കൈയിലും മറ്റൊരാൾക്കൽ പ്രഭുക്കളുടെ ഭാഗത്തും, ഒരു സമയത്തു പള്ളിയുടെ വരതിയിലും, മറ്റൊരു സമയത്തു മാർപാപ്പയുടെ അധീനത്തിലും, ഒരിക്കൽ ജന്മികളുടേയും പിന്നീടു കൂടി യാന്നാരുടേയും ചൊൽക്കീഴിലും, ഒരു കാലത്തു കൂലിക്കാരുടേയും മറ്റൊരു കാലത്തു മുതലാളികളുടേയും ചവിട്ടടിയിലും, ചിലപ്പോൾ മദ്യപാനികളുടേയും, മദ്യം കാച്ചുന്നവരുടേയും

മടിത്തട്ടിലും പെട്ട് അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഒരു സ്ഥിരതയു മില്ലാതെ ഭ്രാന്തു പിടിച്ചു ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ടും തന്നിമിത്തം കക്ഷിവഴക്കിനും കൈക്കൂലിക്കും ലഹളയ്ക്കും ചൊറത്തര ത്തിനും മറ്റും ഒരു സ്വതന്ത്രരംഗമായിക്കൊണ്ടും മെമ്പർമാരുടെ സന്നിധാനം ലഭിക്കുന്നതിനുകൂടി പലപ്പോഴും പല ഭീഷണികളും പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടും വളർന്നുവന്ന ആ “ബ്രിട്ടീഷു പാർലിമെണ്ടി”ന്റെ പുച്ഛചരിത്രം അവരെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുവാൻ നാം ശ്രമിക്കുന്നു.

II

തെറ്റുകൾ പറ്റിയേക്കുമത്രേ! “പാർലിമെണ്ടി”കളുടെ “മാതാ”വായ ബ്രിട്ടീഷു പാർലിമെണ്ടിനു തെറ്റുകൾ ഒന്നും പറ്റിയിട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ? അതിന്നു പറ്റിയിട്ടുള്ള തെറ്റുകളെക്കുറിച്ച് പറയുന്നതായാൽ, ഇംഗ്ലണ്ടും അമേരിക്കയ്ക്കും ഐർലാണ്ടും തമ്മിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പരസ്പരസംബന്ധത്തിന്റെ ആദ്യകാലം മുതൽ ഇക്കഴിഞ്ഞ യുദ്ധത്തിൽ “ഡാർഡനൽസ്” “മെസപട്ടോമിയ” എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽവെച്ചു പറ്റിയ പരമാവധി സംഭവങ്ങൾവരെയുള്ള ആ വമ്പിച്ച തെറ്റുകളെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുന്നതായാൽ, ഇന്ത്യയിൽ എത്തിച്ചേർന്നതിനു ശേഷം ചെയ്തിട്ടുള്ള അസംഖ്യം അതിമേറ്റാങ്ങളായ തെറ്റുകളുടെ കഥതന്നെ ഇപ്പോൾ ആലോചനയ്ക്കുകയാണാൽ കൂടി ആ തെറ്റുകളുടെ ചരിത്രം എത്ര ഭയനകവും ഭയനീയവുമായിരിക്കും. പണഭ്രാന്തന്മാരുടെ പ്രവേശനം അമേരിക്കയിലെ രാജ്യതന്ത്രകാര്യങ്ങളിൽ ഭയങ്കരങ്ങളായ കുഴപ്പങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലേ? ഫ്രാൻസിലെ പട്ടാളഭരണത്തിന്റെ ക്രൂരതകൾ ഡ്രെഫ്റ്റിന്റെ കേസ്സ് (Dreffer's case) കൊണ്ടുതന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടില്ലേ? എന്നിട്ടും, ഇത്രയെല്ലാം അനന്തരങ്ങളും, തെറ്റുകളും, അപത്തുകളും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഇനിയും സംഭാവ്യങ്ങളായിരുന്നിട്ടും രാജ്യഭരണകാര്യത്തിൽ

സർവ്വോപരി ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ള ഒരു ശക്തി സകല തെറ്റുകൾക്കും പരിഹാരം വരുത്തുന്നതിനുള്ള ശക്തിയുള്ള സ്ഥാപനം പ്രജാധിപത്യഭരണമാണെന്നുള്ള സംഗതി സർവ്വരാലും സമ്മതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു മഹത്തമമാകുന്നു. തെറ്റുകൾ സർവ്വസാധാരണങ്ങളാണ്. ഒരു തെറ്റിനെ പരിഹരിക്കുന്നത് മറ്റൊരു തെറ്റുകൊണ്ടായാലും ഒരു ക്ഷേമം ചെന്ന് ചാടുന്ന വേഗതയോടും ഉഷ്ണോഷ്ണിതമെന്ന ഉടനെ അതിൽനിന്നു പിടിച്ചു ചാടിക്കയറുന്നതിനും ആന്തരമായ ചൈതന്യശക്തി അക്ഷയമായിരിക്കുന്നതിനും സ്വതന്ത്രഭരണത്തിലല്ലാതെ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നുള്ളതു നിരാക്ഷേപമായിട്ടുള്ളതാണ് എന്നല്ല പ്രസംഗിക്കുവാൻ നാം തുറന്നിടുന്നു.

ഇനിയും വളരെ വലിയ ഒരു വാദംകൂടി നമുക്കു ചെല്ലാനുണ്ട്. ജനങ്ങൾക്കു തങ്ങളുടെ ചുമതലകളെക്കുറിച്ച് ഒരു ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുന്നതും, കാര്യപ്രാപ്തിയും എന്തിനുമുള്ള ഒരു സഭാ സന്നദ്ധതയും ഉണ്ടാകുന്നതും മാത്രമല്ല, സ്വയംഭരണംകൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതു്. മനുഷ്യന്റെ ഉത്സാഹശക്തിയുടെ ഉന്നമനത്തിനും, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ ശ്രേഷ്ഠതയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കും സ്വയംഭരണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാകുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഒരു വസ്തുത്തിന്റെയോ, വിദ്യേജിന്റെയോ പരിധിക്കുള്ളിൽ മാത്രം ജീവിച്ചു പോരുന്ന കൂപമണ്ഡലങ്ങളായ മനുഷ്യക്കുടുംബം, സാമ്രാജ്യകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആലോചിപ്പാനും പ്രവർത്തിപ്പാനും അവസരം ലഭിക്കുമ്പോഴാണ്. അവരുടെ അന്തരംഗങ്ങൾക്കു വിശാലതയും അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു ചുരുക്കവും വന്നുചേരുന്നതും, അവർ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ശരിയായ ആ വലിയ വ്യാപ്തിയെക്കുറിച്ചും, ഗൗരവത്തെക്കുറിച്ചും ധരിക്കുന്നതും. ഈ വളർച്ചയുള്ള അവസരം ഒരിക്കലും ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് ഈ രാജ്യത്തുള്ള ഓരോ മനുഷ്യനും പുത്തിയായ വളർച്ച വന്നിട്ടില്ലാത്ത ഓരോ അപൂർണ്ണജീവികളായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നു. തന്നി

മിത്തം അയാളുടെ വിചാരങ്ങളും, ശക്തികളും, ആശങ്കകളും, ആഗ്രഹങ്ങളും, പരിശ്രമങ്ങളും, സങ്കല്പിതങ്ങളും സ്വാർത്ഥപരങ്ങളുമായിരിക്കുന്നു. നിർബന്ധമായി നിലനിൽക്കുന്ന ഈ സങ്കല്പിതജീവിതം, ആത്മാവിനെ യഥേഷ്ടം വളരുവാനനുവദിക്കാതെ അമർത്തിവെച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കൃത്രിമജീവിതം മരണത്തേക്കാൾ വളരെ വലുതായ ആപത്താകുന്നു; ഏറ്റവും ദുസ്സഹമായ ദയനീയാവസ്ഥയാകുന്നു.

അതുകൊണ്ടു തെറ്റുകൾ പഠിയ്ക്കേണ്ടെന്നിരുന്നാലും, ആപത്തുകൾ സംഭവിക്കേണ്ടെന്നിരുന്നാലും നമുക്കു സ്വയം ഭരണം കിട്ടാതെ ഗത്യന്തരമില്ല. ഞങ്ങൾ വഴിക്കു കാലിടുകയും മറിഞ്ഞുവീഴുകയും ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ. എന്നാൽ നിങ്ങൾ ഈശ്വരനെ വിചാരിച്ചു നിങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ—ഞങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന അഭിവൃദ്ധികളെ നിരീക്ഷിക്കുവാൻ മനസ്സില്ലാത്ത നിങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ—ഞങ്ങളുടെ വീഴ്ചകളിൽ മാത്രമായി പരിച്ഛിന്നമാകുന്നതിനാൽ മതി. ഇതാണ് നമ്മുടെ മറുപടി. ഇതാണ് ശരിയായ സമാധാനവും.

മക്കൾമുഷ്ടിക്കാരനായ വല്ല ഇന്ത്യക്കാരനും മേല്പറഞ്ഞ സമാധാനങ്ങളെ വീണ്ടും വീണ്ടും പറഞ്ഞു് അധികൃതന്മാരെ വിടാതെ അലട്ടുന്നപക്ഷം, ഗവണ്മെണ്ടു് അയാളെ അസ്വസ്ഥനാക്കിയേക്കാമെങ്കിലും അയാൾക്കു പൊതുജനങ്ങളുടെ ഹാർട്ടമായ അനുഭവദാനം ലഭിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ആരാതന്നെ—അനുഭവദാനാർഹനായ ആ മഹാപുരുഷൻതന്നെ—അയാളുടെ സ്വന്തം സമുദായത്തോടുകൂടിയുണ്ടാകേണ്ട നേർക്കു തിരിഞ്ഞു് അവരുടെ പ്രവൃത്തികളെ ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടു്:— “ഈ കലിയുഗകാലത്തു മനുഷ്യരുടെ ബുദ്ധിശക്തി കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് മനുഷ്യരെ സ്വതന്ത്രരായി വിട്ടുപോയാൽ പല തെറ്റുകളും പഠിയ്ക്കേണ്ടെന്നും അതിനാൽ ശാസ്ത്രോക്തമായ ശാസനകളെ കണ്ണടച്ചു് അനുസരിച്ചു നടക്കുന്നതാണു് അവരുടെ സ്വന്തം തലച്ചോറിനെ ശുദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനേക്കാൾ

അധികം നല്ലത് എന്നും ഞങ്ങളോ ഞങ്ങളോട് പദേരിപ്പ
ന്നത്. അപമാനകരവും ലജ്ജാവഹവും അബലമായും
ഈ ആ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിപ്പാൻ ഞങ്ങളാകും ഭയപ്പെ
മില്ല—” എന്നു ജാനകാ കായ്ക്കത്തോളം പറഞ്ഞുപോയാൽ,
തൽക്ഷണം ഹിതുസമുദായത്തിലെ അധികൃതന്മാരുടെ കണ്ണു
കൾ അതിരൂക്ഷങ്ങളാവുകയും “സമുദായഗവർണ്മണ്ഡം” ഉടനെ
അയാളുടെ സാമുദായികസ്വപാതന്ത്ര്യത്തിന്നു ഭംഗം വരുത്തു
കയും ചെയ്യുന്നു. രാഷ്ട്രീയനഭോമണ്ഡലത്തിൽ പറന്നു
കയറി വിഹരിക്കുവാൻ തങ്ങളുടെ ചിറകുകളെ ശരിപ്പെടു
ത്തുവാൻ സാമുദായികവൃക്ഷത്തിന്റെ ശാഖകളിൽ അവരുടെ
പാദങ്ങളെ ബന്ധനപ്പെടുത്തുവാൻ മടിക്കുന്നില്ല.

ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും തുഴയുവാൻ പങ്കായം ഒന്നു
തന്നെ മതി എന്ന പരമാർത്ഥം അവർ കാക്കുന്നില്ല. സാമു
ദായികമായിട്ടായാലും വേണ്ടില്ല, രാഷ്ട്രീയമായിട്ടായാലും
വേണ്ടില്ല, മനുഷ്യശബ്ദത്തിന്നു യാഥാർത്ഥ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നു
മുമ്പ് അനുഭവപ്പെട്ടിരിക്കേണ്ടതായ ഒരു പരമരഹസ്യമുണ്ടു്.
ആ രഹസ്യത്തേക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനവും, അതിനെ അടിസ്ഥാന
പ്പെടുത്തിയും അനുസരിച്ചും ഉള്ള നടപടിയുമാണു ചിത്രപുരം
റോഡിന്നും ചെറുവീർജിക്കും ഉള്ള വലിയ വൃത്യാസത്തിന്റെ
നിദാനം. സകല ശക്തികളും സർക്കാർ അധികാരികളുടെ
അധീനത്തിലാണെന്നാകുന്നു ചിത്രപുരം റോഡ് സങ്കല്പിക്കു
ന്നത്. തന്നിമിത്തം സമ്മാനദാനങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിച്ചും
കൊണ്ടു വിനീതഭാവത്തിൽ കാത്തുനിൽക്കുന്ന അതിന്റെ
കാതാമരസങ്ങൾ ഒരിക്കലും വിടരാത്ത മൊട്ടുകുളാശിത്തനെ
നിൽക്കുന്നു. കായ്ക്കങ്ങളാണെന്നും ഞങ്ങളുടെ കയ്യിലല്ലെങ്കിൽ
ഞങ്ങളുടെ കയ്യിൽ എന്തിനുള്ളവിധാണം?” എന്നു ചെറുവീർജി
ഗർജ്ജിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ലോകം സമസ്തവും ചെറു
വീർജിയുടെ കയ്യിൽ വന്നുചേരുന്നു. സർവ്വശക്തനായ
ജഗദീശ്വരന്റെ കരങ്ങളുടെതന്നെ ഒരു ഭാഗമാണു തന്റെ
കയ്യിൽ എന്നു ചെറുവീർജി പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ ചെറുറിൻജിയുടെ കരങ്ങൾക്കു പുണ്ണവിക്കാസവും സർവ്വശക്തിയും സിദ്ധിക്കുന്നു. ചിത്രപുരം രാധിന്നു ലോകത്തിന്റെ ഭരണാധിപാലും അധീനമായിട്ടില്ല; കാരണം ചിത്രപുരത്തിന്നു് ഈ വിശ്വാസശക്തി തീരെ ഇല്ല. ചിത്രപുര നിവാസയാൽ അർദ്ധനിമീചിതങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി ബോധക്ഷയമുണ്ടാക്കുന്ന അലസതയിൽ ആണ്ടു കിടന്നു തന്നെത്താൻ സമാധാനപ്പെടുന്നതേയുള്ളൂ.

നമ്മുടെ ഇടയിലുള്ള ഗൃഹജീവിതത്തിലെ ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ നമുക്കുള്ള വിശ്വാസം നിമിത്തമെന്നമെങ്കിൽ നാം ഏതൊക്കെ കണ്ടുകിട്ടുകയുണ്ടെന്നു വേണം. ഇടയ്ക്കെങ്കിലും കണ്ടു തുടങ്ങുന്നതായാൽ ലോകഭരണം നടത്തുന്ന സർവ്വപ്രധാനമായ നിയമശക്തിയുടെ പ്രകാരവിശേഷം അല്ലെങ്കിലും ആ ദൃഷ്ടികളിൽ പ്രവേശിക്കാതിരിക്കുന്നതല്ല. മറ്റൊക്കെത്തന്നെയായാലും വേണ്ടില്ല, ലോകസാമാന്യത്തിനായാലും വേണ്ടില്ല, ബലവും ധനവും സങ്കടാനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മോചനവും എല്ലാം ഉണ്ടാകുന്നതു് ആ ലോകനിയമത്തെ വശപ്പെടുത്തി സ്വന്തമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്റെ പ്രതിഫലമായിട്ടാണു്. അതെല്ലാം അവന്റെ ആ വലിയ പ്രയത്നത്തിന്റെ സംഭാവനകളാണു്. ഈ സങ്കല്പമാണു്—ഇതിലുള്ള പുണ്ണ വിശ്വാസമാണു്—പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ആ ബോധത്തിന്റെ ദൃഢതയാണു് പാശ്ചാത്യന്മാർക്കു് അവരുടെ അപരിമിതമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

നാം ഇപ്പോഴും കയ്യും തിരുമ്മി, വയറും തലോടി നമ്മുടെ യജമാനന്മാരുടെ കല്പനകളെക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുതന്നെ നിൽക്കുന്നു. ആ യജമാനൻ ആരായിരുന്നാലും വേണ്ടില്ല,—അയാൾ തറവാട്ടിലെ കാരണവനോ അമ്പലത്തിലെ മേന്മാനിയോ, കരയിലെ ആശാനോ, ദേശത്തെ ജന്മിയോ, ശാസ്ത്രികളോ, മാന്ത്രികനോ, ചാത്തനോ, കുട്ടിച്ചാത്തനോ ആ തരത്തിൽ

പെട്ട കോടാനുകോടി ക്ഷുഭജതുകളിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്നോ, എല്ലാംകൂടിക്കൂടിയതോ ഞയിരുന്നാലും വേണ്ടില്ല ആ യജമാനനെ ഞായിച്ചു് അനുസരിക്കുന്നതിൻ്റെ സഭാ സമുദ്ധാരായനാം സ്വതന്ത്രമായി ആലോചിക്കുന്നതിനും അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനും നമുക്കുള്ള സഹജമായ ശക്തിയെ മനഃപൂർവ്വമായി മരുന്നഭിന്നമാക്കിത്തീർത്തു് ഉഴുന്ന കാരറിൽ നാലുപുറത്തേക്കും വലിച്ചെറിഞ്ഞു കളയുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. ഏതു കാര്യത്തിലും കൽപ്പനകൾ അനുസരിച്ചു് കൽപ്പിക്കുവാനുള്ള വശതയോ അതിനു വേണ്ടുന്ന അധികാരമുണ്ടെന്നുള്ള ബോധമൊ നമ്മളിൽ തീരെ ഇല്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

കോളേജു് വിദ്യാർത്ഥികൾ ഈ പതനത്തിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരുവേള ആക്ഷേപിച്ചേയ്ക്കാം. ഞങ്ങൾ അതിലൊന്നും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ വമ്പുരി കുത്തിവയ്ക്കാറില്ലേ? തലേത്തട്ടി പിടിച്ചാൽ ഉപ്പുവെള്ളം കുത്തിക്കുറാറില്ലേ? മലമ്പനി ചില "മൈക്രോബങ്ങൾ" ഉൽ പാത്തപ്പൊഴുത ഒരു ദീനമാണെന്നു ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നില്ലേ? ഞങ്ങളുടെ ഈശ്വരന്മാരുടെ സംഘത്തിൽ ഞങ്ങൾ അതിനെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ? എന്നെല്ലാം അവർ യുക്തിവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുമായിരിക്കാം.

ഇന്നു ഒരു സംഗതിയിൽ വിശ്വാസമുണ്ടോ, എന്നുള്ളതല്ല കാര്യത്തിന്റെ കാര്യം. ബാഹ്യമായ ഏതെങ്കിലും ഒരു ശക്തിക്കു കീഴടങ്ങി അതിനെ കണ്ണടച്ചു നിശബ്ദമായി എപ്പോഴും അനുസരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു സ്വതന്ത്രപ്രയത്നത്തിനും ചിന്തനത്തിനും ഉള്ള സഹജമായ ശക്തിയുടെ ഉറവുതന്നെ വാറിപ്പോകുന്നു എന്ന സംഗതി നിർദ്വിവാദമാണ്. മാനസികമായ ഈ ഭീരുതപം നമ്മെ സർവ്വമാ ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന അപരിഹാര്യമായ ഒരു ഭയത്തിന്റെ സന്താനമാണ്. ആ ഭയം നമ്മുടെ അകത്തും പുറത്തും ബാധിച്ചു് നമ്മുടെ ബുദ്ധിയേയും മനസ്സാക്ഷിയേയും കീഴടക്കുന്നു. ലോകം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചും നിറഞ്ഞും കിടക്കുന്ന അലംഘ്യമായ പ്രപഞ്ചനിയമത്തിന്റെ

അപാരശക്തിയിൽ നമുക്കു വിശ്വാസമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് നാം മേൽപ്രകാരം ഭീരുക്കളും ഭയവിഹിതചന്മാരും ആയിത്തീരുന്നത്. സംശയവും അമാന്തവും ഭയത്തിന്റെ ഒഴിക്കുവാൻ വയ്ക്കാത്ത ഫലങ്ങളാകുന്നു. “എന്തുതന്നെ സംഭവിച്ചുടാ. എന്തിനാണ് വെറുതെ ആപത്തുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നത്?” എന്നാണ് ഒരു ഭീരുവിന്റെ സാമൂഹികമായ അഭിപ്രായഗതി.

ഭീരുക്കളുടെ ഒരു പ്രത്യേക ചേതോവികാരമായ ഈ അപക്വത നമ്മുടെ ഭരണാധികാരികളും ചിലപ്പോൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അവരുടെ ഭാണത്തിലുള്ള വല്ല വൈകല്യപ്പഴുതുകളിൽക്കൂടി ഭയം അകത്തു പ്രവേശിക്കുമ്പോഴാണ് ഈ മാറ്റം സംഭവിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ അവർ പരമ്പരയായി ലാളിച്ചനസരിച്ചുപോകുന്ന പല അഭിപ്രായഗതികളെയും വിസ്മരിച്ച് അവരുടെ സ്വാധീകാരങ്ങൾക്കു ഏകാന്തമായ മൂലതത്വത്തിന്റെ മുരടിന്മേൽതന്നെ പരിഭ്രമിച്ചു കോടാലി വയ്ക്കുന്നു. അപ്പോൾ ദൈവികങ്ങളായ നിയമങ്ങളെപ്പോലും നിരക്കും നിരാകരിക്കുന്നു ജന്മാവകാശങ്ങളും നീതിന്യായങ്ങളുമെല്ലാം അധികാരികളുടെ “മാന്യതയ്ക്കു” കീഴടങ്ങി അന്തർഭാഗം ചെയ്യുന്നു. “നിയമവും സമാധാനവും” (Law and Order) നില്പനില്പുന്നതിന് അനീതിയും, അക്രമമായ ബലപ്രയോഗവും ആശാധിക്കപ്പെടുന്നു. ഞങ്ങളുടെ രൂക്ഷതയുടെ ധൂമപടലങ്ങൾ സുഖകരങ്ങളാകേണമെങ്കിൽ അവരുടെ ബാഷ്പധാരകൾ “ആൻഡ് മാൻ തുറത്തു”കളുടെ ഏകാന്തതയിൽ മറയ്ക്കപ്പെടണമെന്ന് അധികൃതന്മാർ ആലോചിച്ചുവരുന്നു. തങ്ങളുടെ അഭിമാനത്തോടു കൂടിയ പ്രത്യേക ലാളനകളേറ്റു വളർന്നുവരുന്ന ഒരു കാൽപ്പതിൽ പ്രതിബന്ധം നേരിടുമ്പോൾ മറ്റൊല്ലാ മയ്യാടകളേയും പെട്ടെന്നു മാനം “താൻ പിടിച്ച മൂയലിന്റെ മൂന്നു കൊമ്പുകൾ” നശിക്കാതിരിക്കുന്നതിന് എന്തക്രമവും പ്രവർത്തിപ്പാൻ മനുഷ്യർ മടിക്കുന്നില്ല. ഗവണ്മെണ്ടധികാരികളുടെ മേൽപറഞ്ഞ ഭയപരിഭ്രമങ്ങളും കഠിനപ്രവൃ

ത്തികളും ഇതിനു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അടിവരെ ചുഴിഞ്ഞുനോക്കിയാൽ അധികൃതന്മാരുടെയെല്ലാം അക്രമപ്രവൃത്തികളുടെ അടിസ്ഥാനം അതിനീചമായ വല്ല ഭയമോ, സ്വാതന്ത്ര്യത്തോ വേദാന്തത്തിൽപ്പെട്ട വല്ല കൗശലങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു നേർമാറ്റം നീക്കിവയ്ക്കുന്നതിനുള്ള വല്ല ആഗ്രഹമോ ആണെന്നു കാണപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. അൽപ്പമായിട്ടെങ്കിലും അധികാരവല്യപ്പത്തിനർഹതയുള്ള എല്ലാ ബിംബങ്ങളുടെ മുമ്പാകെയും — തേവരുടേയും, വെലിക്കല്ലിന്റേയും കുത്തുവിളക്കിന്റെയും മുമ്പാകെ — ഭയ പരിഭ്രമങ്ങളോടുകൂടി, ഭക്തിബഹുമാന പുരസ്സരം മുട്ടുകുത്തുന്നതിനു മടിക്കാത്തവരായ നാം ഭയാശങ്കകൾക്കു പാത്രങ്ങളായതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ സഹോദരങ്ങളുടെ മനുഷ്യസ്വഭാവങ്ങളായ സാധാരണ അവകാശാധികാരങ്ങളെപ്പോലും നിശേഷം വിസ്തരിച്ചുകളയുന്നു. നാം എത്ര വലിയ പരീക്ഷകൾ ജയിച്ചിട്ടുള്ളവരായാലും വേണ്ടതില്ല, “സൈൻസിപ്പും,” രാജ്യതന്ത്രത്തിലും, എത്ര സാരമായ പ്രാഗത്ഭ്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ബിരുദധാരികളായാലും വേണ്ടതില്ല. “കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടവൻ കാത്തുനിൽക്കുന്ന” നമ്മുടെ സഹജമായ വാസനാവിശേഷത്തെ മാറിക്കളയുന്നതിനു നമുക്കു സാധിക്കുന്നതല്ല. ആധുനിക പരിഷ്കാരഗതിക്കനുസരിച്ച് ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായബലംപോലെ നടത്തപ്പെടുന്നതിനു ഭേദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നമ്മുടെ പല സ്ഥാനങ്ങളും ക്രമേണ ഒരാളുടെ സേപ്താധികാരത്തിനു വഴിപ്പെട്ട ഭൂരിപക്ഷഭരണത്തിനു പകരം ഒറ്റ ഒരുത്തന്റെ ഭരണത്തിൻകീഴിലായിത്തീരുന്നു. അതിനുള്ള കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല. ഉറപ്പും ഉണർന്നിരിക്കലും, ഉണക്കഴിക്കലും വെള്ളംകുടിക്കലും, കല്യാണം കഴിക്കലും, ചിതാഗ്നിയിൽ ദഹിക്കലും എല്ലാം മറ്റൊരു കൽപ്പനയ്ക്കനുസരിച്ച് — ഒരാളുടേയോ സമുദായത്തിന്റേയോ, ശാസ്ത്രഗുണത്തിന്റേയോ അഭിപ്രായമനുസരിച്ച മാത്രം പ്രവർത്തിച്ചു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള “തിരുവായക്കെതിർവായ ഇല്ലാത്തവർ” ആണു നമ്മുടെ ജനങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും.

III

ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ വൃത്തികളെ മൺപാത്രത്തിൽ, അധികം സമയമായി അശുദ്ധി ബാധിച്ചു കിടക്കുന്ന ജലത്തേക്കാൾ തുലോം നിമ്ബമായിട്ടുള്ളതാണ്, ആ 'അയിത്തക്കാരൻ' അപ്പോൾതന്നെ കോരിയെടുത്ത് ഒരു സ്ഫടികപ്പാത്രത്തിൽ ഭദ്രമായി അടച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന വെള്ളം എന്നെങ്ങാനും ഞാൻ ഉള്ള നേരം പറഞ്ഞുപോയാൽ, എന്റെ ആ അഭിപ്രായത്തിനു ഗുരുവിന്റെ അനുകൂലം ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ട്, അതു ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമായിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടും, ഞാൻ പരിഹാസ്യനും അപരാധിയും "അസംബന്ധപ്രവാചകനും" നും ആയിത്തീരുന്നു. "ശാസ്ത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ എന്താണ്" എന്നു ഞാൻ എതിർത്തു ചോദിക്കുന്നപക്ഷം ആ മിനുട്ടിൽ ഞാൻ സാമുദായികചക്രത്തിൽനിന്നു നിഷ്കാസിക്കപ്പെട്ടവനുമായി എന്നു ജനങ്ങൾ ഒന്നിനും ക്ഷണിക്കുകയില്ല. ഞാൻ ചത്താൽ അവരാരും എത്തിച്ചുനോക്കുകയുംകൂടി ചെയ്യില്ല. സാമൂഹ്യ ജീവിതത്തിനു ഗുണകരമാണെന്നുള്ള നിലയിൽ ഈ ദുരണ്ടായ അക്രമപ്രവൃത്തികൾക്കു സ്വാഗതം പറയുന്ന കൂർത്തന്നെ പരിപൂർണ്ണമായ രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അശേഷം ലജ്ജയോ സങ്കോചമോ കൂടാതെ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ അത്യന്തം അതുക്രമപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

എങ്കിലും; "യഥാ തത്ത്വംതേ തഥാ വ്യഭവാൽ ശാശ്വതീദ്യാഃ സമാദ്യാഃ" എന്നുള്ള ഉപനിഷദാകൃത്തിന്നു പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലം ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അത് എത്ര കാലത്തേക്കും ഈ രാജ്യത്തേക്കു പറ്റിയതായ അനൗപാമായ ഒരു നിയമമാകുന്നു. അതു സന്ദർഭങ്ങളേയോ ആളുകളേയോ ആശ്രയിക്കുന്നതല്ല. അതിനെ നമ്മുടെ ബുദ്ധി കൊണ്ട് ആലോചിച്ചറിയുവാനും നമ്മുടെ ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും സാദ്ധ്യമാകുന്നു. ആ തത്വ

ഞെ നാം എത്രയധികം നമ്മുടെ സ്വന്തമാക്കിത്തീർക്കുന്നുവോ, അത്രയധികം നമ്മുടെ ഉന്നമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രതിബന്ധരഹിതങ്ങളും സുഗമങ്ങളും ആയിത്തീരുന്നു. ഈ നിയമത്തേക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം മാത്രമാണ് 'സയൻസ്' എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. "മലമ്പനിയെ ഭൂമുഖത്തുനിന്നു തീരെ നശിപ്പിച്ചുകളയണം. മനുഷ്യഗൃഹങ്ങളിൽ ഭക്ഷണസാധനങ്ങളുടെ ഇല്ലായ്മയും ജ്ഞാനത്തിന്റെ അഭാവവും ഒരു കാലത്തും അനുഭവിക്കപ്പെടാവുന്നതല്ല. രാജ്യഭരണ വിഷയത്തിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ സുഖസൗക്യങ്ങൾക്കും ദാരുണതയുടെ അവകാശാധികാരങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ ഐക്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം" എന്നെല്ലാം ഉറപ്പോടുകൂടി ഉൽഘോഷിക്കുന്നതിന് ഇന്നത്തെ യൂറോപ്യൻ ശക്തിയുണ്ടാക്കിത്തീർത്തത് ഈ "സയൻസ്"ന്റെ ജ്ഞാനമാണ്.

അജ്ഞാനം അടിമത്തമാണെന്നും, ജ്ഞാനലബ്ധിയാണ് സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നും, യഥാർത്ഥജ്ഞാനമാണ് മോക്ഷസിദ്ധിക്കുള്ള ഏക മാർഗ്ഗമെന്നും ഇന്ത്യയും ഒരു കാലത്തും ശരിയായി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. "അയഥാർത്ഥം" എന്നു പറയുന്നതുതന്നെ എന്താണാണത്? താൻ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ദർശനം മാത്രമാണെന്നുള്ള ബന്ധം വിട്ടുതന്നെ പ്രത്യേകവും വ്യത്യസ്തവും ആയ ഒന്നായിക്കരുതുന്നതും കാണുന്നതും തന്നെയാണ് അയഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ളത്. പ്രപഞ്ചാരമാവിന്റെ ഒരു ഭാഗമായി അവനവനെ കാണുന്നതാണ് ശരിയായ കാഴ്ച. —അതാണ് പരമാർത്ഥമായ ജ്ഞാനം. അത്ര മഹത്തരവും വിപുലവുമായ ഒരു മഹാതത്വത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നത് എങ്ങനെയാണെന്ന് ആലോചിക്കുന്നതുംകൂടി ഇക്കാലത്തു നമുക്കു ശ്രമസാധ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആ പ്രപഞ്ചതത്വത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തിയിരുന്ന ജ്ഞാതാരുടെ കാലം—വനാത്തരങ്ങളിലെ ആശ്രമസ്ഥലികളിൽ താമസിച്ച കാഴ്ചയ്ക്ക് അതിസാധാരണവും വാസ്തവത്തിൽ അത്യുത്തമവുമായ ജീവിത

ഞെ നയിച്ചിരുന്ന മുനീശ്വരന്മാരുടെ കാലം—കഴിഞ്ഞുകൂടുകയും, പിന്നീട് ആ സ്ഥാനത്തു ബുദ്ധമതസന്യാസികളുടെ ആവിർഭാവമുണ്ടാകയും ചെയ്തു. ലോകത്യാഗമാണു നിവ്വാണമെന്നു ശരിച്ചിരുന്ന ബുദ്ധമതസന്യാസികളുടെ കാലത്തു് മുൻ ഉദാഹരിച്ച ഉപനിഷദപ്രകൃത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഹൈന്ദവാദർശം—ഇന്ത്യയുടെ സാക്ഷാത്തായ ജീവിതാനുഭവം—ജനങ്ങളുടെ സാധാരണ ജീവിതത്തിൽനിന്നു തീരെ വേർപെട്ടതായിത്തീർന്നു.

യഥാർത്ഥവും അയഥാർത്ഥവും തമ്മിൽ അചിരേണ ഒരു സന്ധിയുണ്ടാവുകയും, രണ്ടിനും മധ്യത്തിൽ ഒരു അതിർത്തിച്ചുമരുകെട്ടി രണ്ടിനേയും വെച്ചോറ തിരിച്ചുനിൽക്കുകയും ചെയ്തു. സാമുദായികജീവിതത്തിലെ ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളെ എന്തെല്ലാം വകത്തരങ്ങളും ക്രൂരതകളും സ്വാർത്ഥങ്ങളും കയറി ആക്രമിക്കുന്നതായാലും ഇപ്പോൾ “യഥാർത്ഥ്യ”ത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നു യാതൊരു ആക്ഷേപവും ആവലാതിയും ഒരിക്കലും പുറപ്പെടുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, അവയെല്ലാം മാപ്പുകൊടുക്കുകയുംകൂടി ചെയ്യുന്നു. മറച്ചുവട്ടിലിരിക്കുന്ന താപസോത്തമൻ—“അവനവനിൽത്തന്നെ അഖിലപ്രപഞ്ചത്തേയും ആ പ്രപഞ്ചത്തിൽത്തന്നെ അവനവനേയും ദർശിച്ചിട്ടുള്ളവൻ സത്യത്തെ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. “യഥാർത്ഥത്തെ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു.” എന്നു വിളിച്ചുപറയുന്നു, ആ മഹാവാക്യത്തെ ശ്രവിക്കുന്നതോടുകൂടി ശരീരമെല്ലാം കോലമയിർകൊണ്ടു ഭക്തനായ ഗുഹസ്ഥൻ തന്റെ സ്വത്തുക്കളിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ളതിനെ ആ യതീശ്വരന്റെ ഭിക്ഷാപാത്രത്തിൽ നിശങ്കം സമർപ്പിക്കുന്നു. നേരേ മറിച്ചു്, പ്രപഞ്ചനിയമത്തെ മയ്യാദയ്ക്കു കയ്യകലത്തിൽ നിറുത്തുവാൻ സാധിക്കാത്ത മനുഷ്യനെ വെളുത്തേടനും വെളുക്കത്തലവനുംകൂടി സ്വീകരിച്ചുപോകരുതെന്നു പ്രതാപിയായ ഗുഹസ്ഥൻ ഗുഹാന്തർഭാഗത്തു നിന്നുകൊണ്ടു കൽപ്പിക്കുമ്പോൾ അതുകേട്ടു സ

തുഷ്ടി നടിക്കുന്ന യോഗീന്ദ്രൻ തന്റെ പാദരേണുക്കളെ അയാളിൽ അർപ്പിക്കുകയും ആ ഗൃഹസ്ഥനെ “വത്സാ! നീ ചിരായ് ജ്ഞാനായി ഭവിക്കട്ടെ” എന്ന് അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിന്റെ ഭാഗം പിടിച്ചു വാദിക്കുന്നതിനോ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിനോ ഒരുത്തരുമില്ലാതെ പോയതുകൊണ്ടു്, നമ്മുടെ സാമുദായിക ജീവിതത്തിന്നു് ഇപ്രകാരമുള്ള അധഃപതനത്തിന്നു സംഗതി വന്നതാണു്. അതുകൊണ്ടാകുന്നു നമുക്കു വളരെ നൂറ്റാണ്ടുകളായിട്ടു മീതയ്ക്കുമിതെ അനവധി അപമാനങ്ങൾ സഹിക്കുവാനും വളരെ കണ്ണീരൊലിപ്പിക്കുവാനും കാരണമായിത്തീർന്നതു്. യൂറോപ്പിലെ സ്ഥിതി ഇപ്രകാരമല്ല. അവരുടെ “യഥാർത്ഥം” കേവലം ബുദ്ധിയെ മാത്രം അവലംബിക്കുന്ന ഒരു പ്രത്യക്ഷാനുഭവമാകുന്നു. പുറത്തറിയപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ സമുദായത്തിലോ, രാജ്യഭരണത്തിലോ വന്നുചേർന്നേക്കാവുന്ന എല്ലാ നൂനതകളും യഥാർത്ഥത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിൽ പരസ്യമായി പരിഭോധിക്കപ്പെടുകയും തെറ്റു തീർക്കപ്പെടുകയും വേണം. അതിന്നായി സിദ്ധിക്കപ്പെടുന്ന അവകാശവും അധികാരവും പരക്കെ എല്ലാക്കാര്യത്തിലും ഉപയോഗപ്രദമായി ഭവിക്കുകയും തന്നിമിത്തം ജനങ്ങൾ ആശയം ചെയ്യുവുമുള്ളവരിയിൽത്തീരുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പരമാർത്ഥത്തിന്റെ ഉച്ചാരണം നിഗൂഢങ്ങളായ ഏതാനും മന്ത്രങ്ങളിലോ പൂജാക്രമങ്ങളിലോ മൂടപ്പെട്ടു് അസ്സഷ്ടമായിത്തീരുന്നില്ല. അവിടെ അതു പരസ്യമായും എല്ലാവരുടേയും ദൃഷ്ടികൾക്കു മുമ്പിലായും കാണപ്പെടുന്ന ചേതനമായ ഒരുഭവമാണു്. അതിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കു നൂസരിച്ചു് ജനങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്കും അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നു.

IV

വളരെ നൂറ്റാണ്ടുകളായി നാം അറിഞ്ഞു് അനുഭവിച്ചു പോരുന്നതായ അവമാനം ഒടുവിൽ നമ്മെ വിദേശീയ ഭരണ

ത്തിന് അടിമപ്പെടുത്തി. നാം നമ്മുടെ സഹോദരങ്ങളോട് അന്ധമായ വിധത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചു കാണിക്കുന്ന അനാദരവ് അല്ല കൃതതന്നെ — അസന്തോഷകരമായ ഒരു സ്വരൂപം കൈക്കൊണ്ടതാണ് ഇന്നത്തെ വിദേശീയ ഭരണം. വേദനയുള്ള ഭാഗത്തുനിന്നു കൈ ഒഴിയാത്തതുപോലെ, നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ പ്രധാന സങ്കടമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള പാശ്ചാത്യരുടെ ഭരണതന്ത്രത്തിലാണ് നമ്മുടെ സകലരുടെയും ദുഷ്കര സാമ്രാജ്യം പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. മറ്റൊല്ലാറ്റിനേയും വിസ്മയിച്ചുകൊണ്ടു നാം, — “നമ്മുടെ ഗവണ്മെന്റ് അൽപ്പമെങ്കിലും നമ്മുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ ആദരിക്കട്ടെ; നാം ഇഷ്ടപ്പെട്ടാലും ഇല്ലെങ്കിലും നിയമങ്ങളും നിബന്ധനകളും എല്ലാം എപ്പോഴും അധികാരികളിൽനിന്നുതന്നെ പുറപ്പെടുന്നതു ശരിയല്ല. അധികാരശക്തിയെ മുഴുവൻ ഒരു മഹാഭാരതംപോലെ നമ്മുടെ ചുമലുകളിൽ കയറ്റിവയ്ക്കുവാൻ പാടില്ല. മുമ്പാട്ടുള്ള ഗതിയിൽ നമുക്കുംകൂടി ആ ഭരണയന്ത്രത്തെ സഹായിക്കത്തക്ക വിധം അതു വല്ല ചാട്ടിന്മേലോ ചക്രങ്ങളിന്മേലോ സ്ഥാപിതമായിരിക്കട്ടെ; എന്നാൽ നമുക്കുംകൂടിപ്പേൺ തള്ളിക്കൊടുക്കാമല്ലോ എന്നൊക്കെ നാം പ്രവചിക്കുന്നുണ്ട്.

ഒരു ചുമതലയും ബാധ്യതയും കൂടാതെയുള്ള വിദേശീയഭരണത്തിൽ നിന്നു മുക്തി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള നിലവിലും പ്രാർത്ഥനയും ഇന്നത്തെ ലോകത്തിലെ ഏതു ഭാഗത്തുനിന്നും ഉച്ചത്തിൽ കേൾക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ലോകം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ഉണർച്ച നമ്മേയും ബാധിച്ചു. നാമും നമ്മുടെ പ്രാർത്ഥനകളേയും രോദനങ്ങളേയും ആ ശബ്ദകോലാഹലത്തിൽ കൂട്ടിയിണക്കിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു വളരെ നല്ലതു തന്നെയാണ്. നാം ഇപ്പോഴെങ്കിലും അപ്രകാരം ചെയ്യാൻ മുതിർന്നിരുന്നില്ലെങ്കിൽ — ഇനിയും ഗവണ്മെന്റിന്റെ ശക്തിക്ക് അടിമപ്പെട്ട് അവരുടെ ആജ്ഞകൾക്ക് കീഴടങ്ങിക്കഴിയുന്നതാണെങ്കിൽ — അത് അവസാനം

നമില്ലാത്ത അവമാനത്തിന്നു നമ്മെ പാത്രമാക്കുന്നതാണ്. സപാതശ്രൂസൃഷ്ടന്റെ സഹസ്രകരങ്ങളിൽ ഒന്നിന്നെങ്കിലും നമ്മുടെ അകത്തു പ്രവേശിക്കുവാൻ സാധിച്ചതിൽ, സന്തോഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സർവ്വസുഷിരങ്ങളും അടിമത്തത്തിൽ അടഞ്ഞുപോയിട്ടില്ലെന്നും ചെറിയ ഒരു ദ്വാരമെങ്കിലും മൂടപ്പെടാതെ ബാക്കി കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഇതിൽ നിന്നു തെളിയുന്നു.

നാം ഇപ്പോൾ ദർശിക്കുന്നതായ ആ രശ്മി “യഥാർത്ഥ”ത്തിന്റെ പ്രകാശലേശമായതുകൊണ്ടാണ് നമ്മെ ഇപ്പോൾ മുന്നോട്ടുതിരിഞ്ഞുളളിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന ആ ആത്മാഭിമാനശക്തി ഗുണകരമായ ഒരു പ്രേരണാശക്തിയാണെന്നു ഞാൻ പറയുന്നത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാകുന്നു ബലിപുഷ്പവും തയ്യാറാക്കി ഒരുക്കി കുററിതറച്ചു കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന ആടിനെ പോലെ, അചേതനമായ സ്ഥിതിസ്ഥാപകത്വമാകുന്ന ഒരു കുറിയോടുകൂടി നമ്മെ അധികമധികം ചേർത്തുകെട്ടുന്നതിന്നു മാത്രം ഉതകുന്ന നിരർത്ഥകമായ നമ്മുടെ അഹങ്കാരത്തെ “ലജ്ജാവഹം, ലജ്ജാവഹം” എന്നിങ്ങനെ ഞാൻ ആത്മവിശ്വാസത്തോടുകൂടി ഉച്ചത്തിൽ ആക്ഷേപിക്കുന്നതും. നിർഭാഗ്യവശാൽ, മുന്നോട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന ജനങ്ങളിൽ നിന്നു നിങ്ങളുടെ സാമ്രാജ്യ മഹാസഭയിൽ ഞങ്ങൾക്കും ഒരു മാനുഷമാനം അനുവദിക്കണം എന്നുള്ള ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതും, ആ ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടുതന്നെ, അവർ പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ—“മതസംബന്ധമായോ സമുദായസംബന്ധമായോ ഉള്ള നടപടികളിലും ആചാരങ്ങളിലും ഒന്നും പണ്ടത്തെ ആചാര്യന്മാർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളിൽ നിന്നു അണുവും നീങ്ങാ വ്യതിചലിച്ചുപോകരുതേ—എന്നു പറയിപ്പിക്കുന്നതും ഒരേ ഒരു അഭിമാനശക്തിതന്നെ ആകുന്നു. ഇതിനെയാകുന്നു. നാം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ പുനരുദ്ധാരണം എന്നു പറഞ്ഞുവരുക

ന്നത്? ഒരു കണ്ണു തുറന്നുവെച്ചുകൊണ്ട് മറ്റൊക്കളുടെ ചുറ്റുവട്ടം ഉറങ്ങുവാനാണ് നമ്മുടെ ഹൈന്ദവ നേതാക്കൾ നമ്മോടൊപ്പം ആജ്ഞാപിക്കുന്നത്.”

നമ്മുടെ കർത്തവ്യം

ഒരു രാജ്യത്തെ മറ്റൊരു രാജ്യത്തിൽ നിന്നു വേർതിരിച്ചു നിൽക്കുന്ന അതിർത്തികൾ ഉണ്ടാകാം. തങ്ങൾ എന്നു നമിക്കുക തോന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കാം. എന്നാൽ, ഗതാഗതത്തിനും തന്നിമിത്തമുള്ള കച്ചവടാഭിപ്രായത്തിനും അധിക സൗകര്യമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്ന നദികൾ, യഥാർത്ഥത്തിൽ, വിവിധ രാജ്യങ്ങളേയും നഗരങ്ങളേയും കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്ന ഒരു ഏകീകരണ ശക്തിയാകുന്നു. ആദ്യത്തരം കച്ചവടങ്ങളാൽ ഭൂമിതമായ ഒരു രാജ്യത്തിൽ, അന്യ രാജ്യക്കാർ സ്ഥാപിക്കുന്നതായ മേൽക്കോയ്മസ്ഥാനം അപ്രകാരമുള്ള ഒരു ഏകീകരണ ശക്തിയാകുന്നു. ഈ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി, സർവ്വേശ്വരനാൽ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഒരു “കാരണശക്തി” യായതുകൊണ്ടാണ് ഇന്ത്യയിൽ “ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ” ഭരണത്തിന് അൽപ്പമെങ്കിലും ശ്രേഷ്ഠത സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്. ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇഷ്ടപ്പെട്ടാലും ഇല്ലെങ്കിലും, അവരുടെ ഭരണത്തിന്റെ ഫലമായുള്ള ഈ ഏകീകരണം ഇന്ത്യയിൽ എന്നെന്നും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ്.

ഒരു രാജ്യക്കാരുടെ നാശത്തിൽ നിന്നു മറ്റൊരു രാജ്യക്കാർക്ക് സ്ഥിരമായ ഒരു നന്മയും സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു ചരിത്രം സ്പഷ്ടമാക്കുന്നുണ്ട്. സ്വതന്ത്രമായ പരസ്പരചേർച്ചയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന വളർച്ചയല്ലാതെ നമ്മുടെ “ധാർമിക”മായ “ഐക്യ” ശക്തിയെ പ്രവൃദ്ധമാക്കുന്നതല്ല. ആ ചേർച്ച പൊയ്ക്കൊയ്ക്കാൻ ധർമ്മം പൊയ്ക്കൊയ്ക്കായി. “ധർമ്മേവ ഹതോഹന്തി” ധർമ്മം നശിച്ചാൽ

ഉടനെ മറ്റൊല്ലാവിനേയും അതു നശിപ്പിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരെ അവരുടെ വമ്പിച്ച സാമ്രാജ്യം വളരെ വലുതാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയെ ബലഹീനാവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിർത്തണമെന്ന് അവർ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പക്ഷം അവരുടെ വലിപ്പം ക്ഷണഭംഗമായിരിക്കും. നിരാഭയനാഭം, നിവൃത്തിയുള്ള ടത്തോളം ക്ഷീണിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരും, ശരിയായി, ഭക്ഷണം കഴിപ്പാൻകൂടി വഴിയില്ലാത്ത ദരിദ്രന്മാരും ആയ ഇന്ത്യക്കാരുടെ ബലഹീനത—നിസ്സഹായതം—ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ നിശ്ചയമായ നാശത്തിന്നു നിമിത്തമായിത്തീരും.

അതിലാലേപ്പോലും മുമ്പിട്ടു നിൽക്കുന്നതുകൊണ്ട് പ്രത്യേകിച്ചും, ആർക്കും തന്നെ രാജ്യതന്ത്രകാര്യങ്ങളിൽ, സ്വാതന്ത്ര്യം വിട്ടുള്ളതായ ഒരു സാമാന്യ ദൃഷ്ടി ഉണ്ടാകുന്നില്ല. ധനസമ്പാദനത്തിനുള്ള ഉത്തമമാഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ ഇന്ത്യയെ ഇംഗ്ലണ്ടിനോട് എന്നെന്നേക്കുമായി കൂട്ടിക്കെട്ടണമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്ന വല്ല പ്രസ്ഥാനത്തിലും പ്രവേശിക്കുന്നവർ ആ കൂട്ടുകെട്ടിന്റെ സ്ഥിരതയ്ക്ക് അത്യാന്ധരപക്ഷിതങ്ങളായ പ്രാഥമിക സംഗതികളെക്കുറിച്ചുകൂടി തീരെ വിസ്മരിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള സ്ഥിരമായ ഒരു കൂട്ടുകെട്ടുതന്നെ പ്രകൃതിവിരുദ്ധമാകുന്നു. ഒരു വൃക്ഷത്തിന്ന് അതിന്റെ ഫലങ്ങളെ ഒരു കാലത്തു വിട്ടുകൊടുക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ല; എന്നും കൊമ്പത്തുതന്നെ തുങ്ങിനിൽക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്ന പക്ഷം അതിനുള്ള കൃത്രിമപരിശ്രമത്തിന്റെ പശ്ചാത്താപം ന്യായമായ ആയുസ്സിനെ അനാവശ്യമായി കുറയ്ക്കുക മാത്രമായിരിക്കും.

തങ്ങളുടേതല്ലാത്തവെപ്പിട്ടുള്ള ഒരു രാജ്യത്തെ പൂർവ്വാധികം ബലഹീനമാക്കുകയും, ഐക്യമത്യത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന ആഭ്യന്തരകലഹങ്ങളെ മനഃപൂർവ്വം വളർപ്പിക്കുകയും പ്രകൃതിദത്തങ്ങളായ സുഖസൗകര്യങ്ങളെ സ്വതന്ത്രമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ അനുവദിക്കാതെ അവയുടെ ക്രമോന്നതിയെ

നിർദ്ദാക്ഷിണ്യം തടഞ്ഞു നിറുത്തുകയും, അങ്ങിനെ ആ രാജ്യത്തെത്തന്നെ ഒരു ജീവച്ഛവമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണെന്നു തോന്നുന്നു ഇന്നത്തെ ബ്രിട്ടീഷുകരണാധികാരികളുടെ ഉദ്ദേശം. ഇംഗ്ലീഷുസാഹിത്യാരാമത്തിൽ അത്യുൽകൃഷ്ടങ്ങളായ കാവ്യകുസുമങ്ങളുടെ ദിവ്യസൗഭാഗ്യം നിറഞ്ഞിരുന്ന ആ ആദ്യകാലത്തായിരുന്നു എങ്കിൽ ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു മനോഭാവം അവർക്കു് ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോഴാകട്ടെ, ആ തോട്ടത്തിൽ വിരിച്ചിട്ടു് പുഷ്പങ്ങൾക്കു പകരം നീചരാജ്യതന്ത്രങ്ങളായ മുരപ്പൻ പ്പകൾ സാമാന്യത്തിലധികം തഴച്ചുവളർന്നു. ആ പൂവനും നീചവും ഭയങ്കരവും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു; നിരാലംബനും രേഖയും നിർഭാഗ്യവാനാരേയും നിർദ്യമായി താഴ്ത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരേയും കുറിച്ചുള്ള അനുഭാവമാകട്ടെ അനുകമ്പയാകട്ടെ അവരുടെ ഹൃദയ കൂപങ്ങളിൽ മുന്ബേത്തേപ്പോലെ ഉറവെടുത്തുയരുന്നില്ല; സാമ്രാജ്യാതിർത്തികളെ, എങ്ങിനെയായാലും വേണ്ടില്ല, അധികമധികം വലുതാക്കുന്നതു് മാത്രമാണു് മഹത്തരമായ പ്രവൃത്തി എന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു; എവിടെ നിന്നായാലും വേണ്ടില്ല, ആകടയായാലും വേണ്ടില്ല, എങ്ങിനെയായാലും വേണ്ടില്ല, ധനസമ്പാദനം ഒന്നുമാണു് ധീരോന്നതപം എന്നു കരുതപ്പെടുന്നു; സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപൂർണ്ണമായ “സ്വരാജ്യസ്നേഹം” അവരുടെ സാക്ഷാൽ മതംതന്നെയായിപ്പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു; ഇങ്ങനെയെല്ലാം നിന്ദ്യമായിതീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു കാലത്തല്ലാതെ മേൽപ്രകാരം നീചമായ ഒരു മനോഭാവത്തിന്നു് ഈ ദുരഭാവം വളർച്ചയുണ്ടാകുന്നതല്ല.

ഇംഗ്ലണ്ടിലുള്ളവരുടെ ഈ ദയനീയാവസ്ഥ ഇന്ത്യാക്കാക്കു ഗുണകരമാകുമോ ഇല്ലയോ എന്നുള്ള സംഗതി ഇന്ത്യാക്കാരെ ന്നെയെന്നു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അത്യാപത്തുകളിൽ പെട്ടുഴച്ചുമ്പോഴാണു് പരമാത്മത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരമജ്ഞാന മുദിക്കേണ്ടതു്; ജ്ഞാനദൃഷ്ടികൾക്കു കാഴ്ചയുണ്ടായല്ലാതെ

ഒരു രാജ്യത്തിനും മുകുന്തി ലഭിക്കുന്നതല്ല. അപ്പോഴല്ലാതെ ആശയ്ക്ക് അവകാശവുമില്ല. നാം നമ്മുടെ തന്നെ സ്വതന്ത്രവും സ്വന്തവുമായ അക്ഷീണപരിശ്രമവും സമ്പാദിക്കേണ്ടവരായ അധികാരാവകാശങ്ങളെ ഹർജി കൊടുത്തുപോകുന്നില്ല, കാലുപിടിച്ചിരുന്നും കരസ്ഥമാക്കാമെന്നു കരുതുന്നതു പരമവിഡ്ഢിത്വമാണെന്നു് അനവധി അരിഷ്ടങ്ങൾ വഴിയായി ദൈവം നമുക്കു് അനുഭവപ്പെടുത്തി; പ്രവൃത്തി ഒന്നുമാത്രം; ആവശ്യമായ ദിക്കിൽ വാക്കുകളെ ചില വഴിക്കുന്നതു് വൃഥാവിചാരിണെന്നു നമ്മെ തെളിയിച്ചു. ഈ പ്രസ്താവനയായ പച്ചപരമാത്മം നാം സ്വന്തഭവപ്പെടുത്താതിരിക്കുന്നിടത്തോളംകാലം, അടിക്കടി നമുക്കു് അത്യാപത്തും അവമാനവും തന്നെ വന്നുചേരുന്നതായിരിക്കും.

ഒരു കാര്യം നമുക്കു് ഒന്നാമതായിത്തന്നെ മനസ്സിലാക്കുവാനുണ്ടു്. ഗ്രൂപ്പമോ അപ്രത്യക്ഷമോ ആയ വല്ല ഭയകാരണങ്ങളുമുണ്ടു് ഗവർണ്മെണ്ടിനെ ചലിപ്പിക്കുന്നതെങ്കിൽ നിശ്ചയമായും വളരെ വരുന്ന നമ്മുടെ ഐക്യബോധത്തിന്നു് അവർ തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കയില്ല. അപ്പോൾ ആ വലാതിപ്പെട്ടിടം ആക്ഷേപിച്ചിട്ടാ ഫലമില്ല. എന്നെന്നും ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ കീഴിൽതന്നെ വസിക്കുന്നതാണു് നമ്മുടെ ജന്മസാഫല്യമെന്നു് അവരെ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നതിന്നു് ഉതകുന്ന വിധത്തിൽ വല്ല വാക്കോ വാക്യമോ തേടിപ്പിടിക്കുന്നതിന്നു നമുക്കു് സാധിക്കുന്നതാണോ? അഥവാ സാധിച്ചാൽ തന്നെ നമ്മുടെ ആ പച്ചപ്പൊളികൾ കേട്ടു വിശ്വസിക്കുന്നതിന്നു മാത്രം ഇംഗ്ലീഷുകാർ അത്ര കൊച്ചുകുട്ടികളോ, പരമവിഡ്ഢികളോ ആണോ? നാം പറയേണ്ടതു്. അഥവാ നമുക്കു് പറയുവാൻ സാധിക്കുന്നതു് ഒന്നു മത്രമാണു്; അതു്, പറഞ്ഞില്ലെങ്കിലും കൂടി ആക്കും അറിയാവുന്ന കാര്യവുമാണു്. അതു് മറ്റൊന്നുമല്ല—നമ്മുടെ എടുത്തിട്ടുള്ള വിവിധങ്ങളും വിരുദ്ധങ്ങളും ആയ വ്യത്യ

സങ്ങൾ എല്ലാം നശിച്ചു നമുക്ക് അനശ്വരമായ ഒരു ഏകീകരണം സംഭവിക്കുന്നതുവരെ മാത്രമേ ഇംഗ്ലീഷുകാരായുള്ള ഈ ബന്ധം നമുക്ക് ആവശ്യമുള്ളൂ; അതു സാധിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ഒരു മിനുട്ടുനേരവും അതു നില നിൽക്കുവാൻ പാടില്ല.

യഥാർത്ഥം ഇപ്രകാരമാകയാൽ, തർകായ്പ്രിയനും അതിനു സമർത്ഥനുമായ ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ, സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പെരിയ പേരിൽ പരമസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പരസ്യമായി പരിചരിക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ, ഇന്ത്യാക്കാർ തമ്മിലുള്ള ഏകീകരണം ഒരു കാലത്തും ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള തരവും വഴിയും നോക്കി കടന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു തന്നെത്താൻ പറയുന്ന പക്ഷം അത്യുച്ചത്തിലുള്ള അതിസ്പഷ്ടങ്ങളായ വെറും സൂതിവാക്യങ്ങളല്ലാതെ എന്തു സമാധാന വാക്കുകളാണ് നമുക്ക് അയാളോടു പറയുവാനുള്ളത്? മരം വെട്ടുവാൻ മഴ കാണുന്ന വെട്ടുകാരനോടു് ആ മരം പറയുന്നു:—“നിൽക്ക, വെട്ടുന്നതായാൽ എനിക്കു കൊമ്പുകൾ ഇല്ലാതാകും!” അതു കേട്ടിരിക്കുന്ന വെട്ടുകാരൻ:—“എനിക്കറിയാം. അതിന്നു തന്നെയാണ് എന്റെ പരിശ്രമം. ആ കൊമ്പുകൾ എനിക്കാവശ്യമുണ്ട്” എന്നു തക്ക സമാധാനവും കഥിക്കുന്നു. അതിന്നുശേഷം വല്ല വാഗ്വാദത്തിന്നും ഈ ഘട്ടത്തിൽ വഴിയുണ്ടോ?

എന്നാൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പാർലമെണ്ടു് സഭയിൽ വാഗ്വാദങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഒരു കക്ഷി മറ്റോ കക്ഷിയോടു സമാധാനം ചോദിക്കാറും പറയാറും ഉണ്ടെന്നും വാദപ്രതിവാദത്തിൽ ജയിച്ച കക്ഷി തന്നെത്താൻ അനുമാദിച്ചാഹ്ലാദിക്കാറുണ്ടെന്നും മാറും നാം മനസ്സാലാക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം വാദപ്രതിവാദത്തിൽ വിജയം നേടിയാൽ എല്ലാം നേടിയെന്നുള്ള ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണ എന്തായിട്ടും

വിട്ടുകളയുവാൻ നാം അശക്തന്മാരായിരിക്കുന്നു. കാതലായ ഒരു വ്യത്യാസമുള്ളതുമായ നാം ധരിക്കുന്നില്ല. പാർലമെണ്ടിലെ രണ്ടു കക്ഷികൾ എന്നു പറയപ്പെടുന്നത് ആ രാഷ്ട്രശരീരത്തിന്റെ എടുത്തും വെട്ടിയും കരങ്ങളാണ്; ഒരേ ശക്തിയാൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടു പോരുന്ന രണ്ടു ഭാഗങ്ങളാണ്. ഇവിടത്തെ കഥ അപ്രകാരമാണോ? നമ്മുടെ ശക്തിയും ഗവർണ്മെണ്ടിന്റെ ശക്തിയും ഒരേ ഒരു ദിക്കിൽ നിന്നു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതോ എന്നതിലോ കനത്തിലോ ഒരുമണിപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതോ ആണോ? അധികാരവൃക്ഷത്തെ നാം പിടിച്ചു കയ്യടക്കുന്നതായാലും ഇംഗ്ലീഷുകാർ തന്നെ കയ്യടക്കുന്നതായാലും വീണ്ടു കിട്ടുന്ന ഫലങ്ങൾ ഒരുപോലെ ഉള്ളവയാണോ? ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരങ്ങൾ ഒന്നും നിങ്ങളുടെ അച്ചടിച്ച പുസ്തകങ്ങൾ നോക്കിപ്പറയരുത്. മേൽ പറഞ്ഞതോ, സ്റ്റേൻഡർ എഴുതിയതോ, സീലി പ്രസംഗിച്ചതോ ഒന്നും എടുത്തു കാണിച്ചിട്ടു ഫലമില്ല. ഇന്ത്യയാകുന്ന ആ വലിയ പുസ്തകം ഇതാ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ മലർന്നിരിക്കുന്നു. ശരിയായ സമാധാനങ്ങൾ ആ പുസ്തകം നോക്കിപ്പറയണം.

മുരക്കത്തിൽ, ഇന്നു ഇന്നു രാഗം ആലപിക്കണമെന്നു നില്ക്കേണ്ടുന്നതിനുള്ള അധികാരം യജമാനന്നു മാത്രമാണ്. നാം യജമാനന്മാരല്ല. വെറും താക്കീകർ. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും പക്ഷെ തൃപ്തിപ്പെടുകയില്ലായിരിക്കാം. “എത്രകോടി ഉറപ്പിക നാം നികുതി കൊടുക്കുന്നുണ്ട്? ഗവർണ്മെണ്ടിന്റെ ശക്തി മുഴുവനും നമ്മുടെ പണംകൊണ്ടല്ലേ? ശരിയായിട്ടു കണക്കു ചോദിച്ചു കൂട?” ശരിയാണ്. എന്നാൽ എത്രകൊണ്ടാണ് ഒരു പത്ര അതിന്റെ അവൃത്തിൽ നിന്നു കറന്നെടുത്തിട്ടുള്ള പാലിന്റെ മുഴുവൻ, യജമാനന്റെ സന്താനങ്ങൾ തടിച്ചുരുണ്ടു കണ്ടപ്പന്മാരാകുന്നതിന്നു വേണ്ടി നിത്യം കറന്നെടുത്തിട്ടുള്ള ക്ഷീരത്തിന്റെ മുഴു

വൻ, തന്റെ സ്വന്തം കുട്ടിക്കുപോലും തൃപ്തിവരുത്താതെ കാരണമെന്തിട്ടുള്ള ദുഃഖത്തിന്റെ മുഴുവൻ, ശരിയായ ഒരു കണക്കു തന്റെ ഉടമസ്ഥനായ ആ യജമാനനോടു കൊമ്പിട്ടിളക്കി തലയുയർത്തിചോദിക്കാതിരിക്കുന്നത്?

സ്ഥിതികരക്കുറുപ്പാക്കിയ വിധത്തിൽ പ്രവൃത്തിരീതികളും മാറുമെന്നുള്ളതു പരമമായ ഒരു തത്വമാണ്. ഹ്രസ്വ പ്രധാനമന്ത്രിയെക്കൊണ്ടു് ഇംഗ്ലീഷ്മന്മാർക്കു് ഒരു കാര്യം സാധിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ന്യായവാദത്തിന്നു പുറപ്പെടുകയോ സദാചാരപ്രസംഗത്തിന്നുറവെടുകയോ ചെയ്യാതെ വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു തന്ത്രജ്ഞനെ ഫ്രാൻസിദ്ധേയപ്പെടുത്തുന്നു. അതിന്നുവേണ്ടിയാണു് തന്ത്രമന്ത്രികളെ (Diplomat) അന്യതലസ്ഥാനങ്ങളിൽ സ്ഥിരമായി താമസിപ്പിച്ചുപോരുന്നതും. ഇംഗ്ലണ്ടും ജർമ്മനിയും തമ്മിൽ സ്നേഹമായിരുന്ന കാലത്തു് ഒരിക്കൽ ഒരു വിരുന്നിൽ വെച്ചു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷു് പ്രഭുവരൻ സ്വസ്ഥാനത്തു നിന്നെഴുന്നേറ്റു തീരാമേരയുടെ മറുഭാഗത്തു് ഇരുന്നിരുന്ന ജർമ്മൻ കൈസരുടെ അടുക്കുപോളം ചെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്നു കൈ തുടയ്ക്കുന്നതിന്നു് ഒരു ലേസ്സു് എത്തിച്ചു കൊടുത്തുവെന്നും മുദാ യുപൂർണ്ണമായ ആ “ദയാപ്രദർശനം” നിമിത്തം ആ രണ്ടു രാജ്യക്കാരും തമ്മിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന മൈത്രി പൂർവ്വാധികം വർദ്ധിച്ചു എന്നും ഒരു കഥ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. വളരെ ക്ഷമയോടും അസംഖ്യം അസൗകര്യങ്ങളും ആനുഭവിച്ചുകൊണ്ടും രാജസേവകന്മാരെ എത്ര ചെയ്തും എത്ര പണം കൊടുത്തും സേവിച്ചുതൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും ഒരു ഇംഗ്ലീഷു കാരൻതന്നെ അയാളുടെ കാര്യസിദ്ധിക്കുവേണ്ടി അഹങ്കാരം കളഞ്ഞും അഭിമാനം വെടിഞ്ഞും പ്രതാപവാനായിരുന്ന മുഗൾ ചക്രവർത്തിയുടെ ഗോപുരവാാരത്തിൽ വിനീതമായി മന്ദിരസിദ്ധിക്കൊണ്ടു് വളരെക്കാലം കാത്തുനിന്നിട്ടുണ്ടു്. അപ്രകാരമുള്ള നയങ്ങൾ, സ്ഥിരമായ ലക്ഷ്യങ്ങളെല്ലാ പ്രതാപൈശ്വര്യ

യ്ക്കുള്ള അന്യ കരങ്ങളിൽ നിന്നാകുമ്പോൾ ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഉപായങ്ങൾ തന്നെയാകുന്നു.

എന്നിട്ടും ഏതോ ഒരു ദേവതോപദ്രവം സംഭവിച്ചതു പോലെ പെരുതഷവിഹീനരായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള നാം മാത്രം ന്യായവഴിക്കുള്ള എളക്കംകൊണ്ടുതന്നെ നമുക്കു വേണ്ടതെല്ലാം സർവ്വ ശക്തമായ നമ്മുടെ ഗവർണ്മെന്റിൽനിന്നു സമ്പാദിക്കാമെന്നു ഇന്നും കരുതുന്നു. ക്രമപ്രകാരം കലക്കുന്നതുകൊണ്ടു പാലിൽ നിന്നു വെണ്ണയുണ്ടാക്കാമെന്നതു നിരാക്ഷേപമാണു്. എന്നാൽ അതിന്നു കലക്കുന്ന പാൽ പാത്രത്തിലായിരിക്കണം. കലക്കും വീട്ടിലും പാലു തൊഴുത്തിലും ആയിരുന്നാൽ പോരാ. നാം ആവശ്യപ്പെടുന്നതു നമ്മുടെ അവകാശങ്ങൾ മാത്രമാണു്.; ഭിക്ഷാദാനമല്ല എന്നു സമ്മതിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ അവകാശം കാലഹരണപ്പെട്ടുപോയാൽ പിന്നെ അവകാശലബ്ധിക്കു കൈവശക്കാരുന്റെ ദാനശീലത്തെ ആശ്രയിച്ചു് അപേക്ഷിക്കുകയേ നിവ്വാഹമുള്ളു. നമ്മുടെ ഗവർണ്മെന്റു് ഒരു വെറും യന്ത്രമല്ല. അതിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതു് രക്തമാംസങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ശരീരങ്ങളാടുകൂടിയവരും, വികാരപൂർത്തിയുള്ളവരും ആയ മനുഷ്യർതന്നെയാണു്. മനുഷ്യസഹജങ്ങളായ എല്ലാ ബലഹീനതകളേയും തീരെ ഇല്ലായ്മചെയ്തു ശുദ്ധി ചെയ്തുപ്പെട്ടവരായ മന്ത്രിപുംഗവന്മാരല്ലാ ആ യന്ത്രംതിരിപ്പുകാരാരും. തന്നിമിത്തം അവർക്കു മാറ്റുഭരണം വരുത്തുന്നതല്ല അവരുടെ മനോഭാവത്തെയോ പ്രവൃത്തിരീതിയേയോ ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നുള്ള മാറ്റം.

നമ്മുടെ പരിതസ്ഥിതികളെയും നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവത്തെയും നമ്മുടെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു് ഏറ്റവും പാറിയതായ വഴികളെയും കുറിച്ചൊന്നും നാം വേണ്ടതുപോലെ ചിന്തിക്കുന്നില്ല. ജയം യുദ്ധത്തിന്റെ ഏകോദ്ദേശമായിരിക്കുന്നതുപോലെ കായ്ക്കുസിദ്ധിമാത്രം നമ്മുടെ രാജ്യതന്ത്രത്തിന്റെ പരമാദർശമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. വാക്കുകളെ

കൊണ്ടുള്ളതെല്ലാം നാം സമ്മതിക്കുന്നതായാലും പ്രവൃത്തിയിൽ ഒന്നു നാം നമ്മുടെ അറിവിനെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നില്ല. അതു കൊണ്ടാണ് നാം നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ സഭകളെല്ലാം വെറും സ്കൂൾ കുട്ടികളുടെ സാഹിത്യസമാജംപോലെ വാദപ്രതിവാദത്തിന്നു മാത്രമുള്ള സ്ഥലങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നതും. ഗവണ്മെന്റ് എന്നു പറയുന്നത് എത്രദാഗതത്തു നില്ക്കുന്ന ഒരു സ്കൂൾവിദ്യാർത്ഥിയാണെന്നാണ് അപ്പോഴെല്ലാം നാം കരുതുന്നത്. അയാളെ മിണ്ടാതേകണ്ടാക്കിയാൽ—അയാളെ ന്യായം പറഞ്ഞു മുട്ടിച്ചാൽ—നാം ജയിച്ചു എന്നാണ് നമ്മുടെ ധാരണ! എത്ര ശാസ്ത്രാനുകൂലമായ ചികിത്സകൾ നടത്തിയാലും രോഗി ചിലപ്പോൾ മരിച്ചുപോകുന്നതുപോലെ നമ്മുടെ അഭിനവനീയമായ വാഗ്‌ഛാടിയുടെ ശോഭനമായ പ്രാഗത്ഭ്യം അതിന്റെ പരമ കാഷ്ഠയെ പ്രാപിച്ചിട്ടും കായ്‌സിദ്ധിയിൽ നാം പരാജയപ്പെടുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു.

ഞാൻ എന്ന മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു സപാദിപ്രാസം പോലെപ്പോലാത്തോ? ഗവണ്മെന്റ് നമുക്കുവേണ്ടി എന്താണ് ചെയ്യുന്നതെന്നോ ചെയ്യാത്തതെന്നോ ആലോചിച്ചു ഞാൻ ഭരിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യാൻ ഇടവെട്ടുണ്ടാകുവാൻ ഭാവിക്കുവോഴെല്ലാം പേടിച്ച് വിറയ്ക്കുന്നത് ഒരു മാതിരി പട്ടവകുത്തമാണ്. ഒന്നാമതായി പറയത്തക്ക ഒരു ഇടവെട്ടുതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു വരാം. രണ്ടാമതായി ഇടവെട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ആ ആകാശശാലയിലെ വ്യവസായകായ്‌ത്തിൽ നമ്മുടെ അഭിപ്രായമോ ഉപദേശമോ ആരും അനേപിക്കുന്നതും അവശ്യപ്പെടുന്നതും ഇല്ല. നമ്മുടെ ധാരതാരു അപേക്ഷയും ആഗ്രഹവും അതിന്റെ നിശ്ചിതമാറ്റത്തിന്നു വ്യത്യാസവും വരുത്തുന്നില്ല; മൂന്നാമതായി, ഇടവെട്ടുണ്ടാകുമെന്നിരുന്നാൽതന്നെ അതിനെ തടയുന്നത് അതിനെതിരായി, ഇവിടേയും വളരെ തുച്ഛമായ ഒരു ഇടിയും വെട്ടുമെല്ലാമുണ്ടാക്കി പാരിത വിളിച്ചിട്ടല്ല; ശാസ്ത്രപ്രകാരമുള്ള നിവാരണയന്ത്രങ്ങളെ നിറുത്തി

സ്ഥാപിച്ചിട്ടാണ്; ഇടിവെട്ടേൽക്കാതിരിപ്പാൻ നാം സ്ഥാപിക്കുന്ന യന്ത്രകൾക്കും, ഇടിവെട്ടുപോലെ, ആകാശത്തുനിന്ന ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്ന ഒന്നല്ല. അതു നാംതന്നെ ഭൂമിയിൽ വെച്ചു ക്ഷമയോടും സ്ഥിരോത്സാഹത്തോടും ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തോടും കൂടി സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു പണിതുണ്ടാക്കുന്നതാണ്.

പ്രകൃതിനിയമങ്ങളോടു ശുണ്ഠി എടുത്തിട്ട് ഫലമില്ല. ചിരകാലം ഉറപ്പു പറഞ്ഞതിൽ അഗതി ഏറ്റവും കഠിനമായി പോകുന്നതിൽ ആവലാതിപ്പെടുന്നതു വെറുതെയാണ്. അഗതിപാതയിൽ ദഹനം നിശ്ചയമാണ്. അത് അനിവാര്യമാണ്. ഇരുകാലത്തുമുള്ള ന്യായാന്യായങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രസംഗിച്ച സമയം കഴയുന്നതു വ്യക്തമാണ്. അഗതിയെ അകറ്റി നിൽക്കുന്നതാണ് ഏകമായ രക്ഷാമാർഗ്ഗം. എന്തായാലും വേണ്ടില്ല, ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയെ പിടിച്ചിരിക്കുന്ന പിടി വിടാതെ മുറുകെ പിടിക്കുവാൻതന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ പിടി എവിടെയെങ്കിലും എങ്ങിനെയെങ്കിലും അല്പമായിട്ടെങ്കിലും അഴയുന്നതായി ഭവാനിയാൽ അവിടെ അപ്പോൾ ജാഗ്രതയോടും ഉറപ്പോടും ധീരതയോടുംകൂടി ഒന്നോ രണ്ടോ പുതിയ ആണികൾകൂടി അടിച്ചിറക്കി പൂർണ്ണമായി ഉറപ്പിക്കുന്നതിന് അയാൾ സദാ സന്നദ്ധനാണ്. നമുക്കു നല്ലപോലെ ഇംഗ്ലീഷു സംസാരിക്കാമെന്നോ, ന്യായവാദങ്ങൾ ചെയ്യാനറിയാമെന്നോ മറ്റോ വെച്ച് അയാൾ നമുക്കുവേണ്ടി അയാളുടെ ജന്മസിദ്ധമായ കാര്യസ്ഥാവസ്ഥയും കണിശശീലവും തക്കായ് പ്രിയതപവും വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു നാം എന്തു പ്രവർത്തിച്ചാലും വേണ്ടില്ല, പ്രവർത്തിക്കാതിരുന്നാലും വേണ്ടില്ല, ശുണ്ഠിഎടുത്തു മുഖം വീർപ്പിച്ചിട്ട് ഒരാവശ്യവുമില്ല.

ഒരു സംഗതി നാം ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കരുത്. ഇംഗ്ലീഷുകാരന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നമ്മളിൽ എത്ര വലിയവരും നന്നെ എളിയവനാണ്. അതിവിശുദ്ധമായ അയാളുടെ സാമ്രാജ്യരംഗത്തിന്റെ ഒരു മൂലക്കൽ ഇരുന്നിട്ടാണ് അയാൾ നമ്മെയെ

ല്ലാം ഭരിക്കുന്നത്. യൂറോപ്പിലേയും “കോളനി”കളിലേയും കോളികളുടെ അമരം തെറ്റാതിരിപ്പാനാണ് അയാളുടെ ബുദ്ധിയും സാമത്ഥ്യവും എല്ലാം ചിലവഴിക്കുന്നത്. താങ്ങു റയ്ക്കാത്ത അയാളുടെ വലിയ സാമ്രാജ്യത്തിലെ ഒരു അംശത്തിലെ നിവാസികളായ നമ്മുടെ ഇഷ്ടവും അനിഷ്ടവും, തന്ത്രവും മന്ത്രവും എല്ലാം അയാളിൽ പ്രത്യേകമായ ഒരു വികാരവിശേഷത്തെയും ജനിപ്പിക്കുന്നില്ല. അതാണു പാർലിമെണ്ടു സഭയിൽ ഇന്ത്യൻ കാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കു പ്രായേണ കാണപ്പെടുന്ന ശോചനീയമായ മന്ദതയുള്ള കാരണം.

ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയിൽ വന്നു താമസിച്ചു മടങ്ങിപ്പോകുന്നതു വാഷ്കാചത്തു നദികളിൽകൂടി വെള്ളം ഒലിച്ചു പോകുന്നതുപോലെ മാത്രമാണ്; അയാളിൽ ഇന്ത്യയെ സംബന്ധിച്ച യാതൊരു സ്മരണയും സ്ഥായിയായി നിലനിൽക്കുന്നില്ല, അയാളുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ ഒരു വേരൊങ്കിലും ഇന്ത്യയിലെ മണ്ണിൽ ചേർന്നിരുന്നതുമില്ല. അടുത്തുണ്ട് അരിച്ചം കൊണ്ടു മാത്രമാണ് അയാൾ പണിയെടുക്കുന്നത്; വിഭാഗങ്ങൾക്കുകൂടി അയാൾ സ്വരാജ്യക്കാരാടല്ലാതെ ഇടപഴകുന്നില്ല. നാട്ടുഭാഷയുമായുള്ള അയാളുടെ പരിചയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം സാക്ഷികളുടെ കയ്യിത്തു കളം മൈന്ദവസാഹിത്യവുമായി അയാൾക്കുള്ള സംബന്ധത്തിന്റെ നിദാനം ഗവണ്മെണ്ടു ഗസറ്റുകളിലെ തജ്ജമകളും മാത്രമാകുന്നു. അയാളുടെ അഭിപ്രായഗതികളെ എത്ര കുറച്ചുമാത്രമെ നാം അംഗീകരിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നുള്ള പരമാർത്ഥം നാം പച്ചപ്പോഴും മാനുഷകളായതിൽ അയാൾക്കു നമ്മോടു തോന്നുന്ന പ്രാതികൂല്യത്തിലും നിർവ്വതപത്തിലും നാം കലശലായി അതുതപ്പെടുത്തേണം. നാം നമ്മുടെ സ്വാഭാവിക പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ അയാൾ അതു വലിയ അതിശയോക്തിയായി ഗണിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം നമ്മുടെ വാക്കുകൾ ചിലപ്പോൾ ദോഷത്തിന്നും ചില

പ്രോൾ പരിഹാസപരമായ ഒരു മനോഹാസത്തിന്നും എടയായിത്തീരുന്നു.

ഞാൻ വെള്ളക്കാരന്റെ പേരിൽ ഒരു കുറുപതും തയ്യാറാക്കുകയാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്. സംഗതികളുടെ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുകയാണ് എന്റെ ഉദ്ദേശം. ആന്തരമായി ആലോചിച്ചാൽ കായ്കുസഭാവംകൊണ്ട് ഇപ്രകാരമെല്ലാമല്ലാതെ വരുവാനും നിവ്വാഹമില്ല. ഭരണകൃത്തിന്റെയും, പ്രതാപത്തിന്റെയും മൂല്യവാദസ്ഥയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്ന ഒരു മണ്ണുന്ന് എത്രയും നിസ്സാരനും ചെറിയവനും ആയ ഒരുത്തന്റെ മർദ്ദഭേദങ്ങളായ സങ്കടങ്ങളേയോ, നാശങ്ങളേയോ, അവയുടെ വിവിധസുപഭാവത്തിലും സാന്നിധ്യം കണ്ടറിയുന്നതിന്നു മാത്രമുള്ള വീക്ഷണചാതുര്യം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതു് അസംഭാവ്യമാകുന്നു. ആകയാൽ, നമുക്കു വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടവയായി തോന്നുന്ന സംഗതികൾ അയാൾക്കു വളരെ ഇച്ഛാജ്ഞാലായിക്കാണപ്പെടുന്നു! ബങ്കാൾവിഭാഗത്തെക്കുറിച്ചോ, നമ്മുടെ പട്ടണത്തിൽ അവരും ആവശ്യമായ ഒരു നവീകരണത്തെക്കുറിച്ചോ നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിൽ അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ഒരു പരിഷ്കാരത്തെക്കുറിച്ചോ നാം കലശലായി ആവലാതിപ്പെടുമ്പോൾ,—വഹള കൂട്ടുമ്പോൾ—നമ്മുടെ പ്രക്ഷോഭത്തിന്നനുസരിച്ചുള്ള ഫലങ്ങൾ ഒന്നും വന്നുചേരാത്തതിൽ നാം അത്യന്തം ഇച്ഛാഭംഗപ്പെടുകയും നിരാശപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ നമ്മുടെ എടയിലുള്ള സഹോദരനല്ലാ; നമ്മുടെ തലയ്ക്കുമീതെയുള്ള മേധാവിയാണെന്നു നാം കാക്കാതിരിക്കുന്നു! അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്തിരിക്കുന്ന ആ അധികാരമാഹാമേരുവിന്റെ അത്യുന്നതാംഗത്തിൽ നാമും ഒരു കാലത്തു് എത്തിച്ചേരുന്നതായാൽ അന്നു മാത്രമേ അദ്ദേഹം നമ്മിൽനിന്നു് എത്ര എത്ര അകന്നവനാണെന്നും, അവിടെനിന്നു നോക്കിയാൽ നാം എത്ര എത്ര അണുപ്രായക്കാരാണെന്നും ഉള്ള സംഗതികൾ നമുക്കു പ്രസ്താവ്യമായിത്തീരുകയുള്ളു.

“ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യവാരാശിയിൽ മഗ്നനായിത്തീരുന്നതിലുള്ള അഭിലഷണീയമായ അഭിമാനത്തെ ആസ്പദിച്ച് ആ പ്രാപ്തന്മാരായവരെ”ന്നു നമ്മെ കർസർപ്രഭു ദാിക്കൽ അധിക്ഷേപിച്ചതിനുള്ള കാരണം, പ്രതാപാദീപനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നാമെല്ലാം വെറും കീടങ്ങളെപ്പോലെ കാണപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാകുന്നു. പ്രഭു പറഞ്ഞതു നേരമ്പോക്കായാലും വേണ്ടില്ല; കാര്യമായാലും വേണ്ടില്ല; അതു കേൾക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ അനുകമ്പ, കാളിപുഷ്പയിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന്നു ഭക്തന്മാരോടും കാഴ്ചക്കാരോടും ഒപ്പം ക്ഷണിക്കപ്പെടുന്ന ആളുകളുടെതുപോലെയാകുന്നു. “ദേശാക്ഷ കളിവിളയാട്ടം, മറ്റൊരാൾക്കു പ്രാണവേദന!” ആ വാരാശിയിൽ മഗ്നനായാലത്തെ ഭാഷഗ്യാദയമെന്തു? “കോളനി”കളിൽ എവിടെയെങ്കിലും കാട്ടുവെട്ടിത്തെളിയിക്കുവാനോ, തോട്ടങ്ങളിൽ ചുരുങ്ങിയ കൂലിക്കു് ആളുകളെ പണിക്കു കിട്ടുവാനോ അവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ സാമ്രാജ്യാഭിമാനത്തോടുകൂടി നമുക്കെല്ലാം അവിടെച്ചെന്നു ചേർന്നു് ആ കാര്യം സാധിച്ചിച്ച് ആയുസ്സും ആരോഗ്യവും ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ മടങ്ങിപ്പോരാം; നിരപരാധികളായ തിബത്തുകാരോടോ അതുപോലെയുള്ള മറ്റു അയൽരാജ്യക്കാരോടോ ബ്രിട്ടീഷുകാർ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുമ്പോൾ സാമ്രാജ്യഭേദത്തോടുകൂടി നമ്മുടെ “സകല സമൃദ്ധവും” അതിന്നായി “ഉഴിഞ്ഞുകൊടുക്കാം.” കണക്കിലധികം ഭോമിക്കപ്പെടുന്ന സോമാലി രാജ്യത്തിലെ ജനങ്ങൾ ഗത്യന്തമില്ലാതെ “രണ്ടും കല്പിച്ചു” തലപൊക്കുമ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷു് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ നിലനില്പിനുവേണ്ടി നമുക്കെല്ലാവർക്കും പട്ടാളക്കാരായി അവിടെച്ചെന്നു സപാതശ്രേയസ്സു് നേടുകയായ ആ സാധുക്കളോടു യുദ്ധം ചെയ്തു് ആർക്കുമാറ്റം ചത്തു മണ്ണടിക്കാം. ഇതിന്നെല്ലാം നമുക്കു് അധികാരം സിദ്ധിക്കും! അവകാശമുണ്ടായിരിക്കും! വലിയതും ചെറിയതും കൂടി ഇങ്ങിനെയല്ലാതെ പിന്നെ എങ്ങിനെയൊണ് പൊതുവിലുള്ള ഐശ്വര്യാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നതു്!

ഇതൊക്കെ പ്രകൃതിനിയമങ്ങളാണ്. അതോത്തു് കണ്ണു് ഉരുട്ടീട്ടും “കണ്ണു നിറച്ചി”ട്ടും ഫലമില്ല. നാം വലിയ തപ ജ്ഞാനികളെപ്പോലെ ഇംഗ്ലീഷു കാശാടു ധർമ്മാസ്രം പ്രസംഗിക്കുവാൻ ആരംഭിക്കുന്നു. “കേവലന്മാരുടെ സ്ഥിതി വിട്ടു നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഉന്നതാവസ്ഥയ്ക്കു് അനുസരിച്ച വിധത്തിൽ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തങ്ങളായ സുഖസൗകര്യാദികളെ ഇന്ത്യയുടെ ഭൂരിസുഖത്തിന്നുവേണ്ടി ഉപേക്ഷിച്ചു സ്വന്തം വെടിഞ്ഞു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാകുന്നു” അവരുകൾ, അതുകേട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു നല്ല കണക്കിൽ സമാധാനം പറയുന്നു. “നിങ്ങളുടെ ജ്ഞാനോപദേശങ്ങളെല്ലാം ഞങ്ങൾ പിന്നീട് ശ്രദ്ധിക്കാം. ഇപ്പോൾ ഒരു കാര്യം ചെയ്യൂ. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെപ്പോലെ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം സ്വന്തങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചു് ഇന്ത്യയുടെ പൊതുവിലുള്ള നന്മയെ മുൻനിർത്തി പ്രവർത്തിക്കൂ. നിങ്ങൾക്കു് അതിന്നുവേണ്ടി നിങ്ങളുടെ ജീവൻ ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ കഴികയില്ലെങ്കിൽ വേണ്ടാ. നിങ്ങളുടെ ധനവും സുഖസൗകര്യാവും എന്തെങ്കിലും ഉള്ളതു നിങ്ങളുടെ മാതൃരാജ്യത്തിന്റെ പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുവിൻ! ഞങ്ങൾ തന്നെത്താൻ ഇന്ത്യയ്ക്കുവേണ്ടി സർപ്പവും ചെയ്യണമോ, നിങ്ങൾ ഒന്നുംതന്നെ പ്രവർത്തിക്കുകയില്ലയോ?” ഇതിന്നു നാമെന്തു പ്രത്യുത്തരം കൊടുക്കും! നാം നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്നുവേണ്ടി, സൂക്ഷ്മത്തോളം ആലോചിച്ചാൽ എന്തു പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്? എന്തു കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്? രാജ്യചരിത്രവുമായി പരിജയപ്പെടുവാൻതെങ്കിലും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നാൽ നന്നായിരുന്നു. അതിന്നും കൂടി തുനിയാത്ത അലസതയാണു് നാം കയ്യിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നതു്. വിദേശീയർ നമ്മുടെ രാജ്യചരിത്രം നിർമ്മിക്കുന്നു; നാം അതു തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നു! വിദേശീയർ നമ്മുടെ ഭാഷയ്ക്കു് ഒരു വ്യാകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നു; നാമതു കണ്ടുപറിക്കുന്നു; രാജ്യത്തിന്റെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചു—അവിടത്തെ ജനങ്ങളേയോ, വ്യവസായത്തേയോ, കൃഷിയേയോ എന്തിനെക്കുറിച്ചും കുറിച്ചു—നമുക്കു നേരിട്ടു ഒരറിവുമില്ല. സ്വരാജ്യത്തോടുള്ള കടമ ഇപ്രകാരം നിർവ്വഹിക്കുന്ന നാമാണു്

മറുജീവരോട് ധർമ്മോപദേശത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നത്! അവ രാണരൂപ നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ അധികം ആദരിക്കയും സ്നേഹിക്കയും ശുശ്രൂഷിക്കയും വേണ്ടത്! കുററമാണോ നമ്മുടെ പ്രസംഗങ്ങളും പ്രമേയങ്ങളും വ്യാത്ഥങ്ങളായിത്തീരുന്നത്? ഗവണ്മേണ്ടു് അല്പം ചിച്ഛതെങ്കിലും ചെയ്യുകയും വല്ലതും ഒരു ഭാരവാഹിത്വം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. നാമൊന്നും തന്നെ ചെയ്യുന്നതുമില്ല; ഒരു ചുമതലയും എൽക്കുന്നതുമില്ല. ഇപ്രകാരമുള്ള രണ്ടു കക്ഷികൾ തമ്മിൽ എങ്ങിനെയാണു് യഥാർത്ഥമായ സഹായസഹകരണങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നത്? തന്നിമിത്തം ഇന്നു നാം വമ്പിച്ച മഹാസങ്കേതം വിളിച്ചുകൂട്ടുകയും ഗംഭീരങ്ങളായ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും; പ്രക്ഷോഭകരങ്ങളായ പ്രമേയങ്ങൾ പാസ്സാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നാളെ ആ നാം തന്നെ അതിനിമിത്തങ്ങളും അത്യന്തം ലജ്ജാകരങ്ങളും ആയ അനവധി അധിക്ഷേപങ്ങളേയും അവമാനങ്ങളേയും കണ്ണടച്ചു സഹിച്ച മൌനം ദീക്ഷിക്കുന്നു; ഒരു വൈദ്യനെ വിളിക്കുവാൻകൂടി ആവശ്യം നേരിടാത്ത വിധത്തിൽ ആ മഹാരോഗം നമ്മെ ആപാദിച്ചു ധ്വംസം വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇരുട്ടത്തു നടക്കുന്നവരായതുകൊണ്ടാണു ശരിയായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ തെളിഞ്ഞു കാണുന്നത്. വെളിച്ചം വന്നതിനുശേഷം നോക്കുമ്പോൾ ഇത്രയും നല്ല വഴികൾ തെറ്റിപ്പോയതെങ്ങിനെയാണെന്നുകൂടി നാം അതുതപ്പെടുത്തേണ്ടു്. എന്നാൽ എല്ലാവരേയും ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന ഇരുട്ടു് ഒരു തരത്തിലുള്ളതല്ല. വാക്കുകൾ മാത്രമല്ല, ശരീരത്തേയും തങ്ങളുടെ സർവ്വസ്വത്തേയും ബലികഴിപ്പാൻ സന്നദ്ധരായ ചെറുപ്പക്കാർ ചിച്ഛതെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നു് എനിക്കറിയാം. എങ്ങിനെയാണു് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെന്നറിയാത്തതാണു് അവരുടെ കഴപ്പം; ഉപദേശിപ്പാനും ഉദാഹരിപ്പാനും നാമനില്ലാത്തതാണു് അവർക്കുള്ള പ്രതിബദ്ധം. രാഷ്ട്രീയമായ ഒരു കേന്ദ്രസ്ഥാനവും ഉപദേശശക്തിയുള്ള ഒരു മാനു് നേതാവും, ഉണ്ടായിത്തീർന്നാൽ എല്ലാവരിന്നും പരിഹാരം

മായി. അടിക്കടി നമുക്കു വന്നുചേരുന്ന അവസരങ്ങളും സങ്കടങ്ങളും എല്ലാം യഥാർത്ഥത്തിൽ ഈ രൂപരത്നങ്ങളായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ മാത്രമാണ്. നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസവും, ശുചീകരണവും, വ്യവസായവും, വ്യാപാരവും, എല്ലാം നാംതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചതായ ആ കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നു സ്വയമേവ നാലുപാടും പ്രസരിക്കണം. നമ്മുടെ ആവചാരികളും അപേക്ഷകളുമെല്ലാം ആ കേന്ദ്രസ്ഥാനത്തിൽ അർപ്പിക്കപ്പെടണം. നമുക്കു സജീവവും ശക്തിയുക്തവും ആയ ഒരു രാഷ്ട്രീയബോധവും ആ ബോധത്തിന്റെ ജീവന്നിദർശനമായ ഒരു തലസ്ഥാനവും നായകനും ഉണ്ടായിത്തീരണം. ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന ഈ “പൊരാട്ടനാടകം” ഉടനെ അവസാനിപ്പിക്കണം. ഇപ്പോൾ നമുക്കു തമ്മിൽതന്നെ രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങൾ സഗൗരവം പ്രതിവാദിപ്പാൻ എളുപ്പമല്ല. ഈ വിദ്വേഷികക്കളി അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിന്നു രാഷ്ട്രീയാഭിപ്രായങ്ങളുള്ള സകല ഭാരവും നാംതന്നെ കയ്യേറ്റു പ്രവർത്തിക്കണം.

നാം ഇപ്പോൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതെല്ലാം നമുക്കു ലഭിച്ച കഴിഞ്ഞാൽ ഗവണ്മെണ്ടും നാമും തമ്മിൽ മാന്യമായ ഒരു സൗഹൃദം വളർന്നുവരാതിരിക്കയില്ലെന്നാണ് ചിലരുടെ വിശ്വാസം. എന്നാൽ ആ അഭിപ്രായം അനുഭവവിരുദ്ധമാണ്. യാചനയുടെ അറുതിയും ഭാനത്തിന്റെ അവസാനവും ആകുലങ്ങളിരിക്കുന്നു? നമ്മുടെ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പറയുന്നതുപോലെ എണ്ണ പകരുന്നതല്ലാ തീ കെട്ടത്തുന്നതിനുള്ള മാതൃം എത്ര അധികം ലഭിക്കുന്നുവോ അത്ര അധികം യാചകനു ലോഭം വലിക്കുന്നു. ചോദിച്ചേടത്തോളം കിട്ടാഞ്ഞാൽ അസന്തുഷ്ടിയും വളരുന്നു. ലാഭം, ഒരുത്തന്റെ സ്വപ്രയത്നത്തെയല്ല, അന്യന്റെ ഭാനശീലത്തേയാണ് ആശ്രയിക്കുന്നതെന്നു വരുമ്പോൾ ആ ലാഭം രണ്ടു പ്രാവശ്യം ശവിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. അതു വാങ്ങുന്നവനും അതു നൽകുന്നവനും ഒരുപോലെ ശവി

ക്കപ്പെട്ടവരാകുന്നു. അതു രണ്ടുപേരെയും ക്രമേണ കൊള്ളരുതാത്തവരാക്കിത്തീർക്കുന്നു.

കൊടുത്തുവാങ്ങൽ പരസ്പരമായിരിക്കും. ഇരുകൂട്ടരും അതാവസരംപോലെ കടക്കാരും പണക്കാരുമായിരിക്കണം. അപ്രകാരമുള്ള അന്യോന്യബന്ധം ആദരണീയവും, ഇരുകൂട്ടർക്കും ഗുണപ്രദവും, സ്നേഹവിശ്വാസങ്ങളാൽ ക്രമീകരിക്കപ്പെടാവുന്നതും ആണ്. അതിൽനിന്നുള്ള ലാഭം യഥാർത്ഥമായ ലാഭംതന്നെയാണ്. രണ്ടു “ശക്തികൾ” തമ്മിലുള്ള വിട്ടുവീഴ്ചകളും, സന്ധി ഏർപ്പാടുകളും സുന്ദരങ്ങളും സ്ഥിരതയുള്ളവയും രസകരങ്ങളും ആദായപ്രദങ്ങളും ആണ്. നമ്മുടെ മാതൃഭൂമി അതിന്റെ സന്താനങ്ങളായ നമ്മോടു് ആവശ്യപ്പെടുന്നതും, നാം ചെയ്യാൻ കടപ്പെട്ടതും ആയ പ്രവൃത്തികളെ അവസാനംവരെ ഒരു കാശിന്നുപോലും ബാക്കിവെക്കാതെ ചെയ്തതിന്താൽ മാത്രമേ, നമുക്കു നമ്മുടെ ഭരണകർത്താക്കന്മാരായ ബ്രിട്ടീഷുകാരുോടു സിദ്ധിക്കേണ്ടവയായ അവകാശാധികാരങ്ങളേയും അവസാനംവരെ, ഒരു കാശിന്നുപോലും ബാക്കിവെക്കാതെ കണക്കുപറഞ്ഞു കൈവശപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രാപ്തിയും സൗകര്യവും വന്നുചേരുകയുള്ളൂ. നാം കൊടുക്കുന്നതിന്റെ തോതനുസരിച്ചിരിക്കും നമുക്കു കിട്ടുന്നതും.

നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയബോധത്തിൽ; സ്വയംഭരണത്തിനുള്ള നമ്മുടെ ഈ പരിശ്രമത്തിൽ, ഗവൺമണ്ടു വിരോധകക്ഷിയായി മീതയ്ക്കുമീതേ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ വലിച്ചിടുകയില്ല, എന്നു ചോദിച്ചേക്കാം. അതു സംഭവിച്ചേയ്ക്കുമെന്നുതന്നെ സമ്മതിക്കുന്നു. ഉദ്ദേശങ്ങൾ വിരുദ്ധങ്ങളാകുമ്പോൾ അത്തരം ആപത്തുകൾ അനിവാര്യങ്ങളാണ്. ആ സംരംഭത്തിൽനിന്നു പിന്മാറുന്നതിന്നു് അതു മതിയായ കാരണമല്ല. ധർമ്മത്തിൽ പൂർണ്ണവിശ്വാസത്തോടുകൂടി കൃത്യനിവൃ്ഹണത്തിന്നു് ഒരുമ്പെടുന്ന ഒരുവനെ തടയുകയെന്നതുതന്നെ, ഒന്നാമതായി ആർക്കും അത്ര എളുപ്പമല്ല. രണ്ടാമതു തടസ്സം ചെയ്യുന്നതും ദാനം തരാ

തിരിക്കുന്നതും രണ്ടും രണ്ടാണെന്നു കാമ്ബേണം. പതിവായി കിട്ടിവരാറുള്ള അനുവാദങ്ങളോ അനുഭവങ്ങളോ പിൻവലിക്കപ്പെടുന്നതും, പ്രവൃത്തികൾക്കു നേരിട്ടു തടസ്സം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതും കൂട്ടിക്കലർത്തി കഴുപ്പും വരുത്തരുത്. ഒരാൾക്കു തരുവാനും മറ്റൊരാൾക്കു എടുത്തു കളയുവാനും സാധിക്കുന്ന ഒരു സാധനമല്ല സ്വയംഭരണം. റിപ്പൻപ്രള തന്നതും മറ്റേ പ്രള വേണ്ടെന്നുവെച്ചതും സ്വയംഭരണമല്ല. റിപ്പൻപ്രളവിനെ സ്വയംഭരണദാനകർത്താവാക്കിയതു നമ്മുടെ ഭോഷതപം മാത്രമാണ്.

ഇതിനെല്ലാം പുറമെ സ്വയംഭരണം ഇതാ നമ്മുടെ പടിക്കൽതന്നെ കാത്തുകിടക്കുന്നു. അതിനെ നമ്മിൽനിന്ന് അപഹരിക്കുന്നതിന് ആരും ഇന്നുവരെ തുനിഞ്ഞിട്ടില്ല; തുനിഞ്ഞാലും ആർക്കും അത്ര എളുപ്പം സാധിക്കുന്നതുമല്ല. നമുക്കാവശ്യമുള്ളതെല്ലാം നമ്മുടെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ നമുക്കു നടപ്പിൽ വരുത്താം. ഗ്രാമവിദ്യാഭ്യാസം: ഗ്രാമശുചീകരണം. ഗ്രാമവീഥികൾ, ഗ്രാമജലാശയങ്ങൾ, ഗ്രാമവ്യവസായങ്ങൾ, ഗ്രാമത്തിലെ അധഃകൃതന്മാർ എന്തിനേറെ, ഗ്രാമം മുഴുവനുംതന്നെ നമുക്കധീനമാകുന്നു. മനസ്സുള്ളപക്ഷം, ഒരുമയും ഒരുക്കവും ഉള്ളപക്ഷം. സർക്കാരപേക്ഷകൂടാതെ തന്നെ, ഗവൺമെന്റുസഹായമില്ലാതെതന്നെ, നമുക്കു ഗ്രാമങ്ങളിൽ സ്വയംഭരണപരിശ്രമങ്ങൾ നടത്താവുന്നതാണ്. അതിലേയ്ക്കു ഉത്സാഹവും ഒരുമയും മാത്രമേ ആവശ്യമുള്ളൂ. അതില്ലെങ്കിലോ? എന്നാൽ നമുക്കു തുടങ്ങിയോ മുങ്ങിയോ മരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. അതിന്നുവേണ്ട കയറും കല്ലുമെങ്കിലും നാട്ടിലില്ലയോ?

പ്രവൃത്തിരംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ഈവക സംഗതികൾക്കുനുംപ്രസംഗാവസരത്തിൽ നോക്കിയിരുന്നതുപോലെ സുസാധുങ്ങൾ അല്ലെന്ന് എന്റെ എതിരാളികൾ വാദിക്കുമായിരിക്കും. പ്രവൃത്തി ദുഷ്കരമാണെന്നും ഉദ്ദേശസിദ്ധി ശ്രമസാധ്യമാണെന്നും ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. വെറും “ഹർജ്ജി

കുപ്പുകുപ്പി"ൽ കയറി സമുദ്രതരണം ചെയ്ത് "സ്വയംഭരണ" മെന്ന മനോഹരവും അമൂല്യവും ആയ ലാഭത്തെ സമ്പാദിക്കാ മെന്ന പറയുമ്പോൾ ആലോചനാവിഹീനനന്മാരായ ഒരു കൂട്ടം സ്വദേശസ്നേഹികൾക്ക് അതിൽ കുറച്ചധികം ആകർഷണം തോന്നുന്നതാണ്. എന്നാൽ എന്റെ അഭിപ്രായം രാജ്യത്തിന്റെ മൂലധനത്തിൽനിന്ന് ഒരംശം പോലും ആപൽക്കരമായ ആ പരിശ്രമത്തിൽ ചിലവഴിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നാണ്. ഒരു കുപ്പൽ പണിതുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യം അത്ര എളുപ്പമല്ല; എന്നാൽ കടലിനോടു കടന്നുപോകാൻ കൽപ്പിക്കുന്നതു ക്ഷണസാധ്യമാണ്. പക്ഷെ, സമുദ്രതരണത്തിനു "കല്പന" പോരാ, "കുപ്പുകുപ്പി"തന്നെ വേണം. അതിലാഭത്തിൽ ഒരു കാര്യം നേടുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും സുഗമമായ മാർഗ്ഗമാണ് നാം കാത്തിരിക്കുന്നത്. കാര്യം നടന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം മറ്റു വല്ലവരുടേയും തലയ്ക്കു വച്ചുകെട്ടുവാൻ ശ്രമിക്കും; മാർഗ്ഗത്തിന്റെ മോശത്തരമാണോ എന്ന ചിന്തതന്നെയില്ല. എന്തായാലും കാര്യം നടന്നില്ലെന്നുള്ളതാണ് അവസാനത്തിലെ അനുഭവം.

നമ്മുടെ സ്വന്തം ബാധ്യതകൾ എല്ലാം നിസ്സാരങ്ങളെന്നും മറ്റുള്ളവരുടെ ചുമതലകൾ മാത്രം മുഴുവനും ഭാരിച്ചവയെന്നും സങ്കൽപ്പിക്കുന്ന സഭാചാരനിയമം ശരിയായിട്ടുള്ളതല്ല. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ബാധ്യതകളെക്കുറിച്ച് നാം ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ വലിപ്പത്തെ മാത്രം നാം ഗൗണിക്കുകയും, അവയ്ക്കുള്ള മനുഷ്യസഹജങ്ങളായ ബലവിഹീനതകളേയും കൃത്യനിവൃ്ഹണത്തിന് അവയ്ക്കുള്ള അനവധി അസൗകര്യങ്ങളേയും നാം തീരെ അവഗണിക്കുകയും നമ്മുടെ ഭാഗത്തേക്കുവരുമ്പോൾ ഒഴികഴിവുകളും കാരണങ്ങളും നാം ആലോചിച്ചുണ്ടാക്കുകയും കുറവും കുറവും പറഞ്ഞു ബാധ്യത ലഘൂകരിപ്പാൻ ഉത്സാഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. "ക്ഷോഭം" കാര്യസിദ്ധിക്കു ഉതകുന്നതല്ല. ക്ഷുഭിതനായിത്തീർന്ന ഒരു കക്ഷി, ഭാരത

പിടിച്ചുള്ള പരിഭ്രമത്തിൽ കേസ്സു തോൽക്കുന്ന സംഗതിതന്നെ സാരമായിക്കരുതുന്നില്ല. രാഷ്ട്രീയങ്ങളായ നമ്മുടെ പ്രക്ഷോഭങ്ങളുടെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനം വെറും വിഭേദചക്ഷുഷമാകുന്നപക്ഷം ആ പ്രക്ഷോഭത്തെത്തന്നെ നാം കാര്യമായി വിചാരിച്ചു പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തെ മറന്നുകളയുവാൻ സംഗതിവരും. അപ്പോൾ അപ്രകൃതങ്ങളായ അന്യ കാര്യങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം സിദ്ധിക്കുന്നു. അപ്പോൾ പ്രവൃത്തിയുടേയും വിചാരങ്ങളുടേയും ഗൗരവം നിശേഷം നശിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള പരിഭ്രമം, ശക്തിയുടെ പ്രത്യക്ഷഭാവമല്ല; ബലഹീനതയുടെ പ്രദർശനമാകുന്നു.

നിസ്സാരങ്ങളും നീചങ്ങളുമായ വ്യത്യാസങ്ങളെ വിസ്തരിക്കണം. നാം പാവനമായ സ്വരാജ്യസ്നേഹം ഒന്നിനാൽ മാത്രം പ്രേരിതരായിരിക്കണം. മറ്റുള്ളവരോടുള്ള വെറുപ്പോ അന്യാശ്രയമോ ആയിരിക്കരുത്. രാഷ്ട്രീയമായ നമ്മുടെ സംരംഭങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം. ഈ ആശ്രയ ഭാവവും ഈ വെറുപ്പും പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ ഭാവങ്ങളാണെന്ന് പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ തോന്നിയേക്കാം. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ അവ രണ്ടും ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ ഇരുശാഖകളാകുന്നു. അവശ്യപ്പെട്ടു വാങ്ങുന്നതാണ് നമ്മുടെ മുക്തിമാഗ്ഗമെന്നു തീരുമാനിച്ചതുകൊണ്ടു ചോദിച്ചതു കിട്ടാത്താൽ ഇച്ഛാഭംഗവും തന്നിമിത്തം നൈരാശ്യവും വന്നുചേരുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ ആ നൈരാശ്യത്തെ നമ്മുടെ സ്വദേശസ്നേഹമായി നാം തെറ്റിക്കണക്കാക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ഉന്നതമായ അഭിമാനവും സാരമായ സമാധാനവും കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നാണ് നാം ധരിച്ചുവശാവുന്നത്.

ഒരു കുട്ടിയെ നിർബന്ധമായി അതിന്റെ അമ്മയുടെ അടുക്കൽനിന്നു വാങ്ങിച്ച മറ്റൊരാളെ സംരക്ഷണയ്ക്ക് ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു എന്നു വിചാരിക്കുക. ആ അമ്മയ്ക്ക് എന്തുകൊണ്ടാണ് ഈ ഒരാശ്വാസവും സമാധാനവും തോന്നാത്തത്? അവരുടെ സീമാതീതമായ സ്നേഹം ഒന്നുമാത്രമാണ് അതിനു കാരണം. അതുപോലെത്തന്നെ മാതൃഭൂമിയോടു് നമുക്കുള്ള

കടമ ചെയ്തു തീർക്കുന്നതിനുള്ള പാവനമായ ആ പ്രേരണ മാത്രമാണ് ശരിയായ സ്വരാജ്യസ്നേഹം. കർത്തവ്യങ്ങളെ അനുസരിച്ചു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഒരു മിടുക്കല്ല. അതു കാര്യസിദ്ധിക്കു പര്യാപ്തമായിട്ടുള്ളതുമാത്രം.

യൂറോപ്പും ഇന്ത്യയും

ഇന്ത്യക്കാരായ നാം വളരെ പഴക്കിയ വർഗ്ഗക്കാരാണ്. വളരെ വളരെ പഴക്കംചെന്നവരും വളരെവളരെ തേഞ്ഞുമാഞ്ഞവരാണ്. ഹൈന്ദവവർഗ്ഗത്തിന്റെ അപരിമിതമായ പഴക്കത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ പലപ്പോഴും വിചാരിക്കാറുണ്ട്. അന്തർഭാഗത്തേക്കു ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കുമ്പോഴെല്ലാം, അവിടെ നമ്മുടെ അകവും പുറവും ഒരു വിശുദ്ധാവസ്ഥയെ അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ മനോരാജ്യവും, വിശുദ്ധവും, ലോകത്തിനോടുള്ള മടുപ്പും മാത്രമേ ഞാൻ കാണാറുള്ളൂ. അതു കണ്ടാൽ നാം നമ്മുടെ ഉദ്യോഗസംബന്ധമായ ജോലികളെല്ലാം പ്രഭാതത്തിൽതന്നെ—ലോകചരിത്രത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ തന്നെ—ചെയ്തുതീർത്തു മറ്റു രാജ്യക്കാരും വർഗ്ഗക്കാരെല്ലാം അതിജാഗ്രതയോടുകൂടി അവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തു്, ഇപ്പോൾ നാം സകല കവാടങ്ങളും അടച്ചു സമാധാന ചാരിതാർത്ഥ്യങ്ങളോടുകൂടി വിശുദ്ധമനുഭവിക്കുകയാണോ എന്നു തോന്നിപ്പോകും. നാം നമ്മുടെ കർത്തവ്യങ്ങൾ മുഴുവൻ ചെയ്തുതീർത്തു, നമ്മുടെ പ്രതിഫലം മുഴുവൻ സ്വീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. നാം പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നു വിരമിച്ചു. ഇപ്പോൾ അടുത്തുണ്ടാവാൻ സൂചിച്ചവരാണ്. എത്ര സമാധാനപരിപൂർണ്ണവും അഹ്ലാദകരവും ആയ ജീവിതം!

എന്നാൽ ഇയ്യടയിൽ ഇതാ പെട്ടെന്നു നമ്മുടെ പരിതസ്ഥിതികൾ തുലോം വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. (നമ്മുടെ സമാധാനവാചിയുടെ നടുക്കു് ഒരു കല്ലു പതിക്കുകയും നിർമ്മിച്ചു

മായിരുന്ന അതിലെ ജലം കലങ്ങുകയും അതിൽ കല്ലോലപര
 വരകൾ ഉളവാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.) തക്കതായ ആധാര
 ലക്ഷ്യങ്ങളോ അവകാശപത്രങ്ങളോ കാണിച്ചു തൃപ്തിപ്പെ
 ടത്തുവാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ട്, ഇതുവരെ നാം സൈപ്ര
 മായും പാട്ടുംകൂടാതെയും നാം അനുഭവിച്ചിരുന്ന നമ്മുടെ വസ്തു
 വാദകൾ എല്ലാം പുതിയ അധികാരികൾ അടക്കിയെടുത്തി
 രിക്കുന്നു. നാം പെട്ടെന്നു മഹാദാരിദ്ര്യമായിരിക്കുന്നു. ലോക
 ത്തിലെ കൂലിക്കാരെപ്പോലെതന്നെ നാമും പ്രയത്നിക്കുകയും
 പാട്ടുംകൊടുക്കുകയും വേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. ഈ പുരാതന
 വക്താർ പൊട്ടുന്നവെ പുതിയ പ്രയത്നങ്ങൾ ആരംഭിക്ക
 വാൻ നിർബന്ധിതരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ട് നാം മനോരാജ്യം മാറണം; വിശ്രമത്തിൽ
 നിന്നു വിരമിക്കണം; സ്വഗൃഹങ്ങളിലെ സുഖപ്രദങ്ങളായ
 മുറികളെ വിട്ടു പുറത്തുകടക്കണം. സംസ്കൃതവ്യാകരണത്തി
 ലും, തർക്കത്തിലും, ഹിന്ദുമതത്തിലും നിയമത്തിലും അല്ലെങ്കിൽ
 ദിനനിഷ്ഠകളിലും മാത്രം ബദ്ധശ്രദ്ധരായി കഴിക്കുന്നതുകൊ
 ണ്ട് ഇനി മേലിൽ മതിയാകുന്നതല്ല. നമുക്കു നിഷം ഉഴുതു
 മുറിക്കുകയും, വളം ചേർത്തു ഫലപ്രദമാക്കുകയും, കൃഷിചെയ്ത്ത്
 ഇന്നത്തെ “നവീന മത്സ്യതപസാമ്രാട്ടി”നു (King of
 Modern Humanity) കരം കൊടുക്കുകയും വേണം. നമുക്കു
 കോളേജുകളിൽ പഠിക്കുകയും, ഹോട്ടലുകളിൽ ഭക്ഷിക്കുകയും
 ആപ്പീസുകളിൽ പണിയെടുക്കുകയും കൂടാതെ കഴികയില്ല.

കഷ്ടം! ആരാണ് ഇന്ത്യയുടെ ഉത്തുംഗങ്ങളായ നഗര
 മതിലുകളെ നിശിച്ഛിച്ചു, നമ്മെയെല്ലാം, അതിവിശാലവും,
 തീരെ രക്ഷപ്പെടുവാൻ മാറ്റമില്ലാത്തതുമായ ഈ കർമ്മണ്ഡല
 ത്തിലേക്കു വലിച്ചിഴച്ചത്? ഉൽകൃഷ്ടമായ ബുദ്ധിശക്തിയുള്ള
 നാം നമ്മുടെ ചുറ്റും അനുശോചിതകളാകുന്ന കോട്ടമതിലു
 കൾ പടുത്തുയർത്തിയിരുന്നു. കാലമാകുന്ന മഹാനദിയിൽ
 നാം വലുതായ ചിറകളിട്ടു മുട്ടിച്ചിരുന്നു. നാം നമ്മുടെ ഇഷ്ടം

പോലെ എല്ലാം ഏർപ്പെടുത്തി നിർബാധമായ സുഖം അനുഭവിച്ചിരുന്നു. “വിശ്രമിക്കുവാനുള്ള പരിണാമം” വല്ലാതെ ക്ഷോഭിച്ചിരുന്ന ചുരുമുള്ള മാറാണുവെന്തെപ്പോലെ, ഇന്ത്യ രാജ്യത്തിനു പുറത്തു് ഇടവിടാതെ ഗർജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു എങ്കിലും, നാമാകട്ടെ, എളക്കത്തട്ടാത്തതായ നമ്മുടെ സമാധാനനിരബ്ധതയിൽതന്നെ അടിയുറപ്പിച്ചു. പുറത്തുള്ളതും എപ്പോഴും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ ചഞ്ചലപ്രപഞ്ചത്തെ തീരെ വിസ്മരിച്ച നിശ്ചേഷ്ടരായിത്തന്നെ കഴിച്ചു. അതിന്നിടയ്ക്കു് ഏതോ ഒരു പഴുതിലൂടെ അനർഗ്ഗളമായും അശ്രാന്തമായും വരുന്ന മനുഷ്യപ്രവാഹത്തിനു് നമ്മുടെ രാജ്യത്തേക്കും ഒരു പ്രവേശനം സിദ്ധിച്ചു. ആ പ്രവാഹം നമ്മുടെ സാമുദായിക ബന്ധങ്ങളെയെല്ലാം ശിഥിലങ്ങളാക്കി, പൗരാണികങ്ങളും ആധുനികങ്ങളും ആയ ധർമ്മധർമ്മങ്ങളെ കൂട്ടിക്കലർത്തി വിശ്വാസത്തെയും അവിശ്വാസത്തെയും ഒന്നിച്ചു കലക്കി പരമമായ സംതൃപ്തിയിൽ അസാമാന്യമായ അതൃപ്തിയെ പകർത്തി, ആദിമുതൽ അവസാനംവരെ എല്ലാം കുഴപ്പം കുഴപ്പവും ആക്കിത്തീർത്തു.

ഇന്ത്യ രാജ്യത്തെ മാറ്റം രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു വേർതിരിക്കുന്ന സമുദ്രങ്ങളും പർവ്വതനിരകളും മുഴുവനും തീരെ ഭൂഗ്ഗമങ്ങളും അലംഘ്യങ്ങളും ആയിരുന്നു എങ്കിൽ, മനുഷ്യരിൽ ഒരു വർഗ്ഗക്കാർ, വ്യവസ്ഥിതവും വ്യത്യസ്തവുമായ അവരുടെ കോട്ടയ്ക്കകത്തു വെച്ചു പ്രശാന്തവും ഭീകാരവും ആയ സമാധാന സംതൃപ്തികളെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടു പ്രയത്നിച്ചു ക്ലിപ്തമായ ഒരു അഭ്യുദയത്തിന്റെ അവസാന ഘട്ടത്തെ അറിയുമായിരുന്നു. ലോകത്തിൽ മാറ്റം രാജ്യങ്ങളിൽ കഴിയുന്ന കാര്യങ്ങൾ അധികമൊന്നും അവർ ധരിക്കുകയില്ലായിരിക്കാം. അവരുടെ ഭൂമിശാസ്ത്രജ്ഞാനം വളരെ അപൂർണ്ണമാകുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അവരുടെ സാഹിത്യവും, സമുദായ ഘടനയും, മതവും തത്വജ്ഞാനവും അസാമാന്യമായ രാമണീയകളെയും ആകർഷക

ത്തെയും പരിപൂർണ്ണതയേയും കൈക്കൊണ്ട പ്രശോഭിക്കുമായിരുന്നു. ഭൂലോകത്തിൽനിന്നു ഭിന്നമായ ഏതോ വിശുദ്ധമായ ഒരു മനോഹര ഗോളത്തിലാണ് അവരുടെ നിവാസമെന്ന് കാണികൾക്കു തോന്നുമായിരുന്നു. അവരുടെ ചരിത്രവും, കലകളും, ശാസ്ത്രങ്ങളും, സമ്പത്തും എല്ലാം അവർക്കുള്ളതെന്നയാകുമായിരുന്നു. കാലാന്തരത്തിൽ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ സമുദ്രഭാഗത്തിനിടയ്ക്കു കരകടന്ന് അതിനെ മഹാസ്ഥവത്തിൽനിന്നു വേർപെടുത്തി മനോഹരമായ ഒരു തടാകമാക്കിത്തീർന്നു. സമുദ്രത്തിലെ തിരകളോ ഭയങ്കര ജന്തുക്കളോ അതിലില്ല. അത് ഒരിക്കൽ സമുദ്രമായിരുന്നാലും ഇപ്പോൾ നിശബ്ദവും, ഏകാന്തവും രമണീയവും ആയ ഒരു തടാകമാകുന്നു. അതിലെ വെള്ളം ഓളങ്ങൾ അടിച്ചു ഇളകുന്നില്ല. അതിൽ വിശാലമായ അന്തരീക്ഷം പ്രകാശത്തോടു പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നു. അസ്തമയസൂര്യന്റേയും, പ്രഭാതാദിത്യന്റേയും വിവിധവർണ്ണങ്ങളോടുകൂടിയ കാന്തികന്ദളങ്ങൾ അനക്കമില്ലാത്ത ആ തടാകത്തെ മനോഹരമാക്കിച്ചെയ്യുന്നു. അന്ധ കാന്തിവിധമായരാത്രികാലങ്ങളിൽ, നീലച്ചുണ്ടും അനിമേഷങ്ങളുമായ നക്ഷത്രങ്ങളെ നോക്കി അന്യ പരമാവധോക്തപത്തെ കുറിച്ചു ആലോചിച്ചിട്ടെന്നപോലെ പ്രകാശസുന്ദരമായ സൂര്യനയോടുകൂടി ആ തടാകം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയുടേയും സ്ഥിതി അപ്രകാരമായിരുന്നേരം.

എന്നാൽ, പ്രകൃതിയുടെ അന്താരങ്ങളായ അനവധി ശക്തികൾ പാശ്ചാത്യർക്കും ഇന്ത്യക്കാർക്കും വരുന്നതിനിടയിൽ, ആ യുദ്ധമിയിൽ, അഖ്യവസ്ഥിതമായ “പാലനാമ”വിപ്ലവങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ, കാലമാകുന്ന മഹാസ്ഥവത്തിലെ അനിയന്ത്രിതങ്ങളായ തിരാല്പാടുകളിൽപെട്ട് അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും തട്ടിമുട്ടിക്കഴങ്ങുന്നതിനാൽ, ഇപ്പോൾ നമുക്കു വളരെ വിചാരിച്ച ഒരു പാഠം പഠിക്കുവാനും കർക്കരമായ ഒരു നൂതന പരിഷ്കാരത്തെ ജയിച്ചുടക്കുവാനും സാധിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ള

സംഗതി വാസ്തവംതന്നെയാണു്! പക്ഷെ ഏകാന്തവും നിശബ്ദവും അഗാധവുമായ നമ്മുടെ സ്വപ്നം തടാകത്തിൽ മുങ്ങുന്നതു കൊണ്ടുതന്നെ വിചലിപ്പിച്ചു രത്തംകൊണ്ടു് സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ലേ? ഇല്ലെന്നു പറയുവാൻ ആർക്കു കഴിയും?

അനവരതം ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ലോകമഹാപ്പുഴയിൽ മറ്റൊരു വറ്റിക്കാർക്കും മുൻപറഞ്ഞ ആ ശാന്തതയുള്ള ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. വലുതായ ഒരു ഭാഗ്യവിശേഷത്താൽ ഇന്ത്യയ്ക്കു മാത്രം, എത്രയോ മുമ്പു കഴിഞ്ഞ ഒരു യുഗത്തിൽ പുണ്യമായ ആ ഏകാന്താവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുവാനും, അമേയവും പരമവും ആയ ജ്ഞാന സാഗരത്തിൽ മുങ്ങിനോക്കുവാനുമുള്ള യോഗമുണ്ടായി എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. മനുഷ്യാത്മാവും, നാം കാണുന്ന സ്ഥൂലപ്രപഞ്ചത്തിനെപ്പോലെത്തന്നെ അപരിമിതമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇതുവരെ ആരും കടന്നുനോക്കിയിട്ടില്ലാത്ത ആ ആന്തരമഹാലോകത്തെ പരിശോധിച്ചു വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു നൂതനമായ ഒരു തപസ്സും അറിയുവാനോ, നവീനമായ ഒരു ഭാഗ്യവും അനുഭവിപ്പാനോ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ശരിക്കെന്നതു് കേവലം മർദ്ദമുഷ്ടി മാത്രമാണു്.

അക്കാലത്തു് ഇന്ത്യരാജ്യം അകത്തുനിന്നു് അടയ്ക്കപ്പെട്ടതും, പുറമേ ആരാലും ഇന്നതെന്നു് അറിയപ്പെടാത്തതും, അതുതകരവും ആയ ഒരു രസതന്ത്രശാലയെപ്പോലെയാണെന്നു. സദാചാരത്തിനുവിരുദ്ധമല്ലാത്ത ഏതൊരു വലിയപരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഗുണഗുണങ്ങളെപ്പറ്റി അന്നു് അവിടെ നിഷ്പഷ്ടമായും നിഗൂഢമായും വലിയപരിശോധനകൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മദ്ധ്യകാലങ്ങളിൽ യൂറോപ്പിലുണ്ടായിരുന്ന തന്ത്രജ്ഞന്മാർ അസാധാരണങ്ങളായ പല സാമഗ്രികളുടെ സഹായത്താലും മറ്റും ചിരായുസ്സിനെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന “അമൃതം” സമ്പാദിക്കുന്നതിനു മാത്രം ഉദ്യുക്തന്മാരായി രാപ്പകൽ രഹസ്യമായി പ്രയത്നിച്ചിരുന്നതുപോലെ, ഇന്ത്യയിലെ പൗരാണി

കന്മാരായ ജൂഷീശ്വരന്മാർ ആത്മാവിൻ ശാശ്വതാവസ്ഥ നൽകുന്ന “ആത്മജ്ഞാനാമൃതം” സമ്പാദിക്കുന്നതിനു ശ്രദ്ധ മായും സശ്രദ്ധമായും പരിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. “നമുക്ക് അനുശാസനത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യാത്ത സാധനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നാം എന്തു ചെയ്യണം” (ഉപനിഷത്തു്) എന്നാണ് ആ പുണ്യാത്മാക്കൾ തന്നത്താൻ പറഞ്ഞിരുന്നതു്. അപ്രകാരം അവർ ആത്മാവിന്റെ ശാശ്വതവിശ്രാന്തിക്കു് ആവശ്യമായ “അമൃതി”നായി ആന്തരമായ പരീക്ഷകളും പരിശ്രമങ്ങളും നടത്തിപ്പോന്നു.

ആ അന്വേഷണങ്ങളുടെ—അന്യങ്ങളായ തടസ്സങ്ങൾ നേരിട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ—അവസാന ഫലം എന്താകുമായിരുന്നു എന്ന് ആർക്കു പറയുവാൻ സാധിക്കും? യൂറോപ്പിലെ തന്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ അമൃതാനുഭവങ്ങളുമായി വിശിഷ്ടമായ “രസതന്ത്രം” ഉത്ഭവിച്ചതുപോലെ ആ ജൂഷീശ്വരന്മാരുടെ സ്വാർത്ഥമോഹിതമായ നിഷ്പന്നമനുഷ്ഠനസാഹചര്യത്തിനു് ആവശ്യമായ എന്തൊരു നൂതനശക്തിയെ കണ്ടുപിടിക്കുമായിരുന്നില്ലെന്ന് ആർക്കു പറയുവാൻ സാധിക്കും?

പക്ഷേ, ആ പരിശോധനശാലയുടെ വാതിലുകൾ എല്ലാം പെട്ടെന്നു ബലം പ്രയോഗിച്ചു പുറത്തുനിന്നു തുറക്കപ്പെട്ടു. വിവേകശൂന്യന്മാരായ ധിക്കാരികൾ പരിശുദ്ധമായ ആ മന്ത്രശാലയിൽ പ്രവേശിച്ചു; ചിരന്തനമായ ആ ആത്മീയ പരിശോധനകളുടെ ഫലങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്കു് ഒരിക്കലും ഇനി അറിയപ്പെടാത്ത വിധത്തിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി നശിച്ചുപോയി. ആധുനികപരിഷ്കാരക്ഷുപ്തത്തിന്റെ “തീവ്ര ഭയങ്കരത്വം” ആ പരീക്ഷകൾ തുടരുവാൻ ഇനി നമ്മെ അനുവദിക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്ന് ആർക്കറിയാം?

അടച്ചിട്ടിരുന്ന കവാടങ്ങളെ അടിച്ചടച്ചു് അകത്തു കടന്ന വിദേശീയർ ഇന്ത്യയാകുന്ന ആ പരിശോധനശാല

യിൽ എന്താണു കണ്ടത്? വയോവൃദ്ധനായ ഒരു സന്യാസി —നഗ്നനായി, അനലംകൃതനായി, ലോകചരിത്രാനഭിജ്ഞനായി ശുഷ്കമായനായ ഒരു വൃദ്ധൻ—ഇന്നും കണ്ണാൽ കാണുവാൻ സാധിക്കാത്തതും, സ്തർശിച്ചറിവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതും ശരിയായി വിവരിക്കുന്നതിന് തക്ക ഭാഷയില്ലാത്തതും ആയ ഒരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് എന്തോ ചിലതു സംസാരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു മാത്രമാണ് അവർ കണ്ടത്.

“ഹാ! ഇഹലോകചിന്തകളെ വെടിഞ്ഞു മനോരാജ്യക്കാരനായിരിക്കുന്ന ബലഹീനനായ വൃദ്ധാ ഉത്തിഷ്ട! ഉത്തിഷ്ട: ഉടനെ എഴുന്നേറ്റു രാജ്യതന്ത്രകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു മുറവിളി കൂട്ടുക; അല്ലെങ്കിൽ അലസതയാൽ അധഃപതിച്ചു തന്നെ കിടക്കേണ്ടിവരും; നിങ്ങളുടെ ആ പഴയ യൌവ്വനത്തെ ഒന്നു പ്രദർശിപ്പിക്കുക; നിങ്ങളുടെ അസ്ഥികൂടത്തെ ഒന്നിളക്കുക; നിങ്ങളുടെ ലജ്ജാവിവരതപം ഇതുകൊണ്ടെല്ലാം കുറേ ഭേദപ്പെടുകയില്ലേ — മറയുകയില്ലേ — എന്നു പരീക്ഷിക്കുക!”

എതു പദേശം! എന്നാൽ ആ ഉപദേശം എന്നെ അശേഷം ആകർഷിക്കുന്നില്ല. വിശാലമായ ലോകസമുദ്രത്തിലേക്കു വെള്ളം കടന്നു കയറുന്നതുപോലെ മാത്രം നിമിക്കപ്പെട്ടതായ പായ് കെട്ടിയ കപ്പൽ ഇറക്കുന്നതിന്നു ഞാൻ ധൈര്യപ്പെടുന്നില്ല. കാര്യ ശാന്തവും അനുകൂലവും ആയിരിക്കുമ്പോൾ കടലാസ്സുപായ്കൾ കാര്യ പിടിച്ചു് അഭിമാനപ്പെട്ടു വീക്കും; പെട്ടെന്ന് ഒരു കൊടുങ്കാറ്റുതിയാൽ കടലാസ്സുകൾ എല്ലാം കണ്ണുകണ്ണമായി ചിന്നിച്ചിതറി, നിസ്സഹായങ്ങളായ ഭരണിമാനശകലങ്ങളെപ്പോലെ, പറന്നുപോയ്ക്കളയും.

“അഭിവൃദ്ധി”യായിരുന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്ന ഒരു തുറമുഖം സമീപസ്ഥലങ്ങളിൽ എങ്ങാനും കാണുവാനുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിൽ,—വല്ലവിധത്തിലും അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നാൽ മതി, പിന്നെയെല്ലാം ശാന്തിയും സമാധാനവും

ആയി എന്നു വിശ്വസിക്കാവുന്ന വല്ല സങ്കേതവും ദൃഷ്ടി ഗോചരമായിരുന്നു എങ്കിൽ,—നല്ല തക്കവും തരവും നോക്കി, പാശ്ചാത്യ സൂക്ഷിച്ചു പിടിച്ചു പതുക്കെ കപ്പലിറക്കി, രണ്ടും കല്പിച്ചു, അക്കര പറുവാൻ ഒന്നു തുഴത്തുനോക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ, അഭിവൃദ്ധിമാത്രം അവസാനമായിട്ടുള്ളതാണ്; ഇടയ്ക്കു കപ്പലടുപ്പിച്ചു വിശ്രമിക്കത്തക്ക സുഖസങ്കേതങ്ങളൊന്നും ഇല്ല; വഴിക്കു എവിടെ നോക്കിയാലും നാലു ഭാഗത്തും സീമയില്ലാത്ത ഘോരസമുദ്രവും മുകൾഭാഗത്തു് അവസാനമില്ലാത്ത ആകാശവും തന്നെ; കാറ്റു മിക്കപ്പോഴും ഭയങ്കരവും പ്രതികൂലവും ആണ്; കടൽ ഏതുനേരത്തും ക്ഷോഭിച്ചിരിക്കും. ഈ സ്ഥിതിക്കു്, ഏതൊരുത്തനാണ് സമുദ്രതരണത്തിന്നു കേവലം റെള്ളക്കടലാസ്സുകൊണ്ടു കളിക്കുവാനു കൾ നിർമ്മിച്ച വെറുതെ സമയം കളയുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുക?

എന്നിട്ടും, മനുഷ്യസംഘം നിൽക്കാതെ യാത്രചെയ്യുന്നതു കാണുമ്പോൾ, എനിക്കു എന്റെ സ്വന്തമായി ഒരു വഞ്ചി ഇറക്കി നോക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു തോന്നാറുണ്ടു്; എന്റെ നാലു പുറത്തും നാനാതരത്തിലുള്ള ശബ്ദങ്ങളുടേയും, തള്ളിക്കയറുന്ന വിവിധശക്തികളുടേയും, അതിവേഗത്തിൽ മുന്പോട്ടു പോയ്ക്കു പ്രയാണത്തിന്റേയും, നിരന്തരപരിശ്രമത്തിന്റേയും കോലാഹലങ്ങൾ എപ്പോഴും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോഴെല്ലാം എന്റെ ഹൃദയം ഉണരുകയും, എന്റെ കുടുംബവുമായുള്ള പഴയ ബന്ധങ്ങളെയെല്ലാം ഖണ്ഡിച്ചു്, എനിക്കു സീമയില്ലാത്തതും അറിയപ്പെടാത്തതുമായ ലോകരംഗത്തിൽ ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതിന്നു് ആഗ്രഹം ജനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, ഹാ! പിന്നത്തെ നിമിഷത്തിൽതന്നെ ഞാൻ എന്റെ കുഴിഞ്ഞു മലന്ന് കൈകളിൽ നോക്കി, “എനിക്കു വേണ്ട ചിലവിന്നു് എന്റെ കയ്യിൽ വകയുണ്ടോ?” എന്നു സ്വയം ചോദിച്ചുപോകുന്നു. എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അതിർത്തിയില്ലാത്ത ആശാബലമോ

എന്റെ ശരീരത്തിന് അക്ഷീണപരിശ്രമത്തിനുള്ള ശക്തിയോ, എന്റെ മനസ്സിൽ പരാജയഭീതിപോലുമില്ലാത്ത വിശ്വാസദാർഢ്യമോ,—യൂറോപ്പിൽ ധാരാളമായി കാണുന്നതുപോലെ—ഉള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ലോകത്തിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു മൂക്കിൽ ഇതുപോലെതന്നെ പേരും പെരുമയുമില്ലാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതുതന്നെയാണു് എനിക്ക് അധികം നല്ലതു്; ഇന്നുള്ള ഈ എളിയതും, നിർജ്ജീവവും ആയ സ്വസ്ഥത എന്നും ലഭിക്കുമെങ്കിൽ ഞാൻ സംതൃപ്തനാകുന്നതാണു്.

മറ്റു ചിലപ്പോൾ ഞാൻ എന്റെ അലസതയിൽ, താഴെ പറയുന്നപ്രകാരം താനേ ആലോചിച്ചു സമാധാനപ്പെടാറുണ്ടു്:— നമുക്കു യന്ത്രസാമഗ്രികളൊന്നും നിർമ്മിപ്പാനുള്ള പാടവമില്ല; നമുക്കു പ്രപഞ്ചത്തിലെ സൂക്ഷ്മശക്തികളെ പരിച്ഛേദിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള ത്രാണിയില്ല; എങ്കിലും, നമുക്കു “സ്നേഹിക്കു”വാൻ, “ക്ഷമിക്കു”വാൻ, “ഉപദ്രവിക്കാതിരി”പ്പാനും അറിവുണ്ടു്. അപ്രാപ്യങ്ങളായ ആഗ്രഹങ്ങളുടെ സിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു് അത്രാന്നം തണ്ടു ചാണ്ടുന്നതിന്റെ ആവശ്യമെന്തു്? പേരും പ്രസിദ്ധിയുമില്ലാതെ വല്ല മൂക്കിലും കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുന്നതുകൊണ്ടുള്ള വൈഷമ്യമെന്താണു്? ലോകകാഹളത്തിൽ—ടയിംസ് പത്രത്തിൽ—നമ്മുടെ പേരു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താത്തതിനാലുള്ള ദോഷമെന്താണു്?”

പക്ഷേ, നമ്മുടെ ഇടയിൽ ദുഃഖവും, ദാരിദ്ര്യവും ഉണ്ടു്; ശക്തന്മാരുടെ അക്രമപ്രവൃത്തികളുണ്ടു്; നിരാധാരത്തെ നിന്ദിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്;—ഈ മനോവേദനകൾക്കും കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾക്കും നിവാരണമെവിടെ? നാം പുറത്തിറങ്ങുവാൻ മടിച്ചു, മൂക്കിലൊളിച്ചു പഴയ മട്ടിൽ ഗൃഹകൃത്യങ്ങളും, ഭൗതികവും ഭൂതദയയും വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ഹൃദയഭേദകങ്ങളായ ഈ സങ്കടങ്ങൾക്കു നിവൃത്തി കിട്ടുന്നതു് എങ്ങിനെയാണു്?

ഇതാണ് ഇന്ത്യയുടെ ദൃസ്സഹമായ സങ്കടം. നമുക്കു മല്ലിടാനുള്ളത് എതിനോടാണ്? നമ്മുടെ ശത്രു ആരാണ്? അസംസ്കൃതമായ മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ സഹജമായ ക്രൂരതയോടാണ് നമുക്കു യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടത്. പരിശുദ്ധനായ ക്രിസ്തുവിന്റെ നിർമ്മലകൗതുമണിഞ്ഞിട്ടുകൂടി ലേശവും മുദ്രതപം തട്ടിയില്ലാത്ത ശുദ്ധമായ ആ ശിവാപ്രതിമയോടാണ് നമുക്കും എതിരിടേണ്ടത്. ബലത്തെ, ദുർബലന്മാരോടു ക്രൂരമായി പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു തോന്നിക്കുന്ന മൃഗസഹജമായ ആ നീചബുദ്ധിയെ നാം ജയിക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? സഭ കൂടുന്നതിനാലാണോ?; ഹർജികൾ ബോധിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണോ?; അവർക്ക് അധികാരികളോട് ഇന്ന് ഒരു സംഭാവനയും നാളെ ഒരു താക്കീതും ലഭിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണോ? അല്ല ഒരിക്കലുമല്ല.

അല്ലെങ്കിൽ ശക്തന്മാരെ നാം ശക്തികൊണ്ടുതന്നെ എതിർക്കണം. അതു സാധ്യമാണോ? അത് അസാധ്യമല്ല തീർച്ചതന്നെ. എന്നാൽ, യൂറോപ്പിന്റെ ഇന്നത്തെ ശക്തി എന്തെല്ലാം തരത്തിലുള്ളതാണെന്നും എത്രയൊക്കെയാണെന്നും ആലോചിക്കുമ്പോൾ — ആ അനിയന്ത്രിതശക്തിയുടെ ആന്തരമായും ബാഹ്യമായും ഉള്ള എല്ലാ ആയുധങ്ങളേയും ധരിക്കുമ്പോൾ വിജയശങ്ക എത്രമാത്രം ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്? അപ്പോൾ—ഹാ! എന്റെ ഹൃദയം തകരുന്നു; എന്റെ മനസ്സു മാറുന്നു “സഹോദരന്മാരെ! വരുവിൻ! നമുക്കു ക്ഷമാശീലത്തെ പരിശ്രമിച്ചു വർദ്ധിപ്പിക്കുക. നമുക്ക് എല്ലാവരെയും സ്നേഹിച്ചും എല്ലാവർക്കും നന്മ ചെയ്യുക. ഇഹലോകത്തിൽ നമുക്കു വെച്ചിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തി ചെയ്യാതെകിലും സാരവത്തായിത്തീരട്ടെ. വമ്പിച്ച കാര്യങ്ങളൊന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതെ വലിയ സംഗതികളെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുകമാത്രം ചെയ്യുന്നതു ബലഹീനതയുടെ ഒരു ലക്ഷണമാണ്. യഥാർത്ഥമായ മനുഷ്യരൂപം സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ, ലഘുവായ ഒരു

യഥാർത്ഥതയും വളരെ വ്യക്തമായ ഒരു അയഥാർത്ഥതയെക്കാരും അധികം വിചിത്രിച്ചതും അത്യാവശ്യവുമാണെന്ന് അത് അറിയുന്നില്ല." എന്നിപ്രകാരം ഉച്ചത്തിൽ പ്രസംഗിക്കുവാൻ എനിക്കു തോന്നാറുണ്ട്.

ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മുമ്പാകെ ഒരു പ്രബന്ധം വായിക്കുകയല്ലാ ചെയ്യുന്നത്. നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ സ്വയമേ ഒരു പരിശോധിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ നാം നമ്മുടെ പഴയ വേദങ്ങളിൽനിന്നും പുരാണങ്ങളിൽനിന്നും സംഹിതകളിൽനിന്നും അനുകൂലങ്ങളായ പദ്യശകലങ്ങളെമാത്രം ഉദ്ധരിച്ച പഴയ കാലങ്ങൾക്ക് അന്നു യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇല്ലാതിരുന്ന യോഗ്യത ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയോ, മറ്റൊരു വശത്തു ചരിത്രത്തിലും സ്വഭാവത്തിലും കണ്ണടച്ച ഭ്രമിച്ച നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസരീതിയാകുന്ന ശുഷ്കമായ ഭിത്തിമേൽ ഒരു പുതിയ വൻകോട്ട കെട്ടിപ്പടുക്കാമെന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നാം നമ്മുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയുടെ യഥാർത്ഥം എന്താണെന്നുമാത്രം ആലോചിച്ചാൽ മതി. ഇപ്പോൾ നിൽക്കുന്ന നിലയിൽനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ പടിഞ്ഞാറുനിന്നു വരുന്ന ഭാവിയിലെ മനോഹരതയും, കിഴക്കുനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഭൂതത്തിലെ രാമണീയകവും നമ്മെ മൃഗമൃഗ്യയെന്നപോലെ വ്യാമോഹിപ്പിക്കുന്നു! ഇവ രണ്ടും സ്ഥിരമായി അവലംബിക്കത്തക്ക തത്വങ്ങളല്ലെന്നുള്ള ബോധത്തോടുകൂടി, ഇതിൽ ഒന്നിനേയും സൂക്ഷിക്കാതെ, നാം നിൽക്കുന്ന ഉറച്ച ഭൂമിയുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി നമുക്കു വിചിന്തനം ചെയ്യുക.

നാം ഇപ്പോൾ നിവസിക്കുന്നതു വളരെ പഴയതും ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞതും ആയ ഒരു നഗരത്തിലാണ്. അതിന്റെ അപാരമായ പഴക്കത്താൽ അതിന്റെ ചരിത്രത്തെ വിസ്മൃതപ്രായമായിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യകുലങ്ങളാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട അതിലെ കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാം പുല്ലും പൂപ്പും പിടിച്ചു

മുടിപ്പോയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഈ പട്ടണം, മനുഷ്യ ചരിത്രത്തിൽപെടാത്ത ഒരു വസ്തുവാണെന്നു—നിത്യയായ പ്രകൃതിദേവിയുടെ പുരാതനമായ ഒരു തലസ്ഥാനനഗരമാണെന്നു,—സംശയിച്ചേക്കാൻ ഇടയുണ്ടു്. പ്രകൃതി, മനുഷ്യ ചരിത്രങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളായ രേഖകൾപോലും ഇന്ത്യയിൽനിന്നു മാച്ചുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പ്രകൃതി, സ്വന്തം പച്ച വസ്ത്രംകൊണ്ടു് — സസ്യലതകളാകുന്ന അതുളതലിപികളാൽ—പല വിധത്തിലും ഇന്ത്യയെ മുഴുവനും ആവരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഒരു ആയിരം കൊല്ലത്തെ വർഷത്തിന്റെ “കണ്ണീരൊലിപ്പാടുകൾ” ഇന്ത്യയിലെങ്ങും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു; ഒരു ആയിരം വസന്തം ഇന്ത്യയിലെ അടിത്തട്ടു മുതൽക്കു സൂർജിക്കിലും അതിന്റെ വരവും പോക്കും സസ്യലതാദികളുടെ നിബിഡതയാൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഒരു നിലയിൽ നോക്കിയാൽ ഇന്ത്യ ഒരു നഗരവും, മറ്റൊരു നിലയിൽ നോക്കിയാൽ ഒരു കാടും ആണു്. ഇവിടെ തണലും സ്വസ്ഥതയും, ചിന്തയും, ദുഃഖവും കാണപ്പെടുന്നു. മധ്യമത്തന്മാരായ വണ്ടത്താന്മാരുടെ ശാങ്കാരധ്വനി മുഴങ്ങുന്ന ഇന്ത്യയിലെ കാടുകളിൽ,—നാലു പുറത്തേക്കും നിലംവരെ നീണ്ടുരുണ്ട വേടുകളെ ഇറക്കി പ്രായാധിക്യത്താലുള്ള ശക്തിക്കുറവു കൂടാതെ പന്തലിച്ചു വളരുന്ന അതുളതകൾക്കുള്ളായ വടവൃക്ഷങ്ങളുടെ ചുവട്ടിൽ, ഇന്ത്യയിലെ പൗരാണിക പ്രാബല്യത്തിന്റെ ആധുനികലക്ഷ്യങ്ങളായി നശിച്ചുകിടക്കുന്ന വലിയ കൊട്ടാരങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ;—അസംഖ്യങ്ങളായ നിഴലുകളെ സചേതനശരീരങ്ങളായും, സ്തംഭങ്ങളായ ചേതനകളെ വെറും ദിവാസ്വപ്നങ്ങളായും തെറ്റിദ്ധരിച്ചേക്കാം. അനാദൃതവും എല്ലാം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതും ആയ ആ നിലയിൽ സത്യവും സങ്കല്പവും സഹോദരീ സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ സമാധാനസംതൃപ്തിയോടുകൂടി നിലനിന്നുപോരുന്നു. അതായതു പ്രകൃതിയുടെ പ്രശസ്തങ്ങളായ ധീചിത്രവേലകളും, മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ സങ്കല്പമലങ്ങളും

കൗതുകകരമായ വിധത്തിൽ പരസ്പരം സമ്മേളിച്ചു പല വിധത്തിലുള്ള തണൽസ്ഥലങ്ങളേയും ആരാമപ്രദേശങ്ങളേയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ബാലന്മാരും ബാലികകളും ജീവിതമാകുന്ന ക്രീഡയെ, അതു കേവലം ഒരു കളി മാത്രമാണെന്ന് അറിയാതെ, അനുഭവിക്കുന്നു. ഇവിടെ വയോവൃദ്ധന്മാർ സകല്പത്തിൽ അറിയുന്ന ദിവാസ്വപ്നങ്ങളെ സ്വപ്നമായ പ്രവൃത്തിയെന്നു കരുതുന്നു. ഉച്ചയ്ക്കു്, മദ്ധ്യാഹ്നസൂര്യന്റെ ഉഗ്രശക്തികൾ പുറത്തുനിന്നു നമ്മുടെ ഗൃഹങ്ങളുടെ മേച്ചിൽപ്പുഴുതിലൂടെ അകത്തു പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ നാം അവയെല്ലാം രത്നശകലങ്ങളാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു! ബഹിർലോകത്തെ ഇളക്കിമറിക്കുന്ന ഭയങ്കരങ്ങളായ കൊടുങ്കാറ്റുകളെ സസ്യലതാപുഷ്പങ്ങളായ നമ്മുടെ വനങ്ങളുടെ നിബിഡതപം തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നതിനാൽ ആ ഘോരാവത്തെ വായു ഭഗവാന്റെ ചെറിയ നിശ്വാസത്തെപ്പോലെ മാത്രമേ നാം കേൾക്കുന്നുള്ളൂ. ഇവിടെ ജീവിതത്തേയും മരണത്തേയും, സന്തോഷത്തേയും സന്താപത്തേയും, ആശയേയും നിരാശയേയും, വേർതിരിക്കുന്ന അതിർത്തികൾ നശിച്ചു കൂടിക്കലർന്നിരുന്നു; ഇവിടെ, എല്ലാം വിധിക്കുധീനമെന്നുവെച്ചുള്ള അലസതയും, സകലവും പൌരൂഷംകൊണ്ടു സാധ്യമാണ് എന്നു കരുതിയുള്ള നിരന്തരപരിശ്രമവും, ലോകത്യാഗവും ലോകപ്രതിപത്തിയും അന്യോന്യം കൈകൾ കോർത്തുപിടിച്ചും ചുമലോടു ചുമലുചേർന്നും വർത്തിച്ചിരുന്നു. ഉപയോഗപ്രദങ്ങളേയും ഉപയോഗശൂന്യങ്ങളേയും പരബ്രഹ്മത്തേയും മൺബിംബങ്ങളേയും, കടപുഴങ്ങി മറിഞ്ഞുവീണു വാടിക്കിടക്കുന്ന ഭൂതകാലത്തേയും നവകുശളാങ്കുരങ്ങളോടു കൂടി തളിർത്തുനിൽക്കുന്ന വർത്തമാനകാലത്തേയും, ഇവിടെ, ഒരുപോലെ വിലവെച്ചു് ആദരിച്ചിരുന്നു. സ്ഥാനഭേദം സംഭവിച്ച നമ്മുടെ യഥാർത്ഥമതഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇപ്പോഴും അവ പതിച്ച സ്ഥലത്തുതന്നെ കിടക്കുന്നതേയുള്ളു; ഒരു പുറംകുന്നുപോലെ, അവയെ കാലംകൊണ്ടു മൂടിയിരിക്കുന്ന അനാചാരപരമ്പര

കളെ നീക്കംചെയ്യുന്നതിന്നുപോലും അലസതയോടുകൂടിയ ഭക്തിനിമിത്തം ഇതുവരെ നാം ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. നാം നമ്മുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ അക്ഷരങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ഏകകളിൽ പുഴുക്കൾ തിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ള സൂചിരങ്ങളേയും ബഹുമാനിക്കുന്നു. അതിക്രമിച്ച പടന്നുയരുന്ന പേരാൽ വൃക്ഷങ്ങളുടെ വേരുകളാൽ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ക്ഷേത്രഭാഗങ്ങളെ നമ്മുടെ ഈശ്വരന്മാരും ഭൂതപ്രേതാദികളും ഒരുപോലെ ഒന്നിച്ചു സങ്കേതങ്ങളാക്കുന്നു.

യൂറോപ്പ്! ഹാ! നിങ്ങളുടെ ദിഗ്ജയയാത്രയിൽ യോദ്ധാക്കൾക്കു വേണ്ട കൂടാരങ്ങൾ അടിക്കുന്നതിന് എത്രയും യോജിച്ച രാജ്യമാണ് യൂറോപ്പ്. ഞങ്ങളുടെ ഇടിഞ്ഞു പൊളിഞ്ഞ ക്ഷേത്രങ്ങളും കെട്ടിടങ്ങളും, നിങ്ങളുടെ വമ്പിച്ച തൊഴിൽശാലകളോ, യുഗാന്തകരമായ വലിയ ഇരിപ്പുകൾ, ചുരുക്കമായ സഹസ്രാക്ഷങ്ങളുള്ള ആവിയന്ത്രങ്ങളോ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു യോജിക്കുന്നവയാണോ? വിശ്രമമില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ യന്ത്രശക്തിക്കു പഴയ മതിൽക്കെട്ടുകളേയും മറ്റും തട്ടി നിറയുന്നതിന്നു സാധിക്കുമായിരിക്കും; എന്നാൽ, സ്വഗൃഹമാത്രപ്രിയന്മാരായ അവിടുത്തെ ആ പുരാതനവർഗ്ഗക്കാർ പിന്നെ, എവിടെ അഭയം പ്രാപിക്കും? ഈ നഗരത്തിലെ വിസ്തൃതമായ കാടിനെ നിങ്ങൾ നശിപ്പിക്കുന്നതായാൽ. ഒരായിരം സംവത്സരമായി അവിടെ സൈന്യവാസം ചെയ്തുവരുന്ന ആ കാടിന്റെ അധിഭാവമായ മൂർത്തി സ്ഥാനഭ്രഷ്ടയായി വാസസ്ഥലമില്ലാതെ കഴുകുകയില്ലേ?

അനവധി സഹസ്രാബ്ദങ്ങളായിട്ടു നാം തനതായി പുതിയ ഗൃഹങ്ങളൊന്നും നിർമ്മിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ള സംഗതി നമ്മുടെ സൂക്ഷ്മഗ്രാഹികളായ തത്വജ്ഞാനികൾ പലപ്പോഴും വളരെ അഭിമാനത്തോടുകൂടി പ്രസ്താവിക്കാറുണ്ട്; ആ “കല” നാം പരിശീലിച്ചിട്ടില്ല! അവരുടെ ഈ അഭിമാനം വളരെ

വാസ്തവമായതാണ്. അതു നിരാക്ഷേപവുമാണ്. ആദിമനുഷ്യനു മുതൽക്കു വാസസ്ഥാനമായ നമ്മുടെ പുരാതന ഗൃഹത്തെ വെടിയുന്നതിന്നു നമുക്ക് ഒരിക്കലും ആവശ്യം നേരിട്ടിട്ടില്ല. നമുക്ക് എന്തയാപത്തു സംഭവിച്ചാലും, നാം ഒരു കാലത്തും നമ്മുടെ സ്വന്തം കരങ്ങൾക്കൊണ്ടു് ഒരു നൂതന ഗൃഹം തീക്കുവാനോ പഴയതിനെ നന്നാക്കുവാനോ മോഹിച്ചു പുറപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഇല്ല, തീർച്ചയായിട്ടും ഇല്ല. നമ്മുടെ വലിയ ശത്രുക്കൾ പോലും, ഐഹികാഭിവൃദ്ധിയിൽ നാം അത്രമാത്ര മൊരു ആദരമോ പരിശ്രമമോ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതായി, ഒരിക്കലും നമ്മെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയില്ല.

വനഭവതകൾ വിട്ടൊഴിഞ്ഞ ഈ നിബിഡമായ വനാന്തരത്തിൽ—രക്ഷാമൂർത്തികളാൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടു് ഏകാന്തമായിത്തീർന്ന ഈ ജീണ്ണനഗരത്തിൽ—നാം അയഞ്ഞു നേരിയ അല്പം ചില വസ്തുക്കൾ ധരിച്ചും, ബലഹീനതയോടുകൂടി പുറത്തിറങ്ങിപ്പിറയ്ക്കുകയും, മുത്താഴത്തിന്നുശേഷം കുറച്ചൊന്നു “കണ്ണടച്ചും”, മരത്തണലുകളിൽ അവസരംപോലെ ചതുരംഗക്കുരുക്കൾ നിരത്തിയും, അസാധ്യങ്ങളും സാധാരണ അനുഭവങ്ങൾക്കു് അമിതമായതും ആയ കാര്യങ്ങളെ എല്ലാം എടുപ്പത്തിൽ വിശ്വസിച്ചും, കണ്ടും കേട്ടും അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഗതികളെ എന്തായാലും മാറിമാറിക്കാതെയും—(ഉള്ളതിനെ ഇല്ലാത്തതെന്നു ശരിക്കുന്ന “മായാതത്വത്തിൽ എന്തായാലും പൂണ്ണവിശ്വാസം വരാതെയും) നാം നമ്മുടെ സമ നിരപ്പായ ജീവിതത്തെ നയിച്ചുപോരുന്നു. നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽനിന്നു് ഏതെങ്കിലും ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ, നടന്നു പോരുന്ന സമുദായക്രമത്തിൽ കടുകോളമെങ്കിലും അസംതൃപ്തിയോ അസ്വസ്ഥതയോ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു എങ്കിൽ നാം സന്തോഷം തല കുലുക്കി, “ഇതു് ആപത്തിന്നുള്ള പുറപ്പാടാണ്” എന്നു് അമിതഭീതിയോടുകൂടി നിരോധിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം നാം നമ്മുടെ കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു്

പോരുമ്പോഴാണ്, എവിടെ നിന്നാണെന്നറിയുന്നില്ല, പെട്ടെന്നു യൂറോപ്പ് ഇന്ത്യയിൽ പ്രവേശിച്ചു നമ്മുടെ പഴയ പള്ളിയ്ക്ക് ഒന്നുണ്ടു പ്രാവശ്യം തട്ടി നമ്മെയെല്ലാം ഉറക്കം ഉണർത്തി, “എണിക്കൂ! നിങ്ങളുടെ ഈ ശയനമുറിയിൽ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ആപ്പീസ്സ് സ്ഥാപിക്കണം. നിങ്ങൾ കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്നതുകൊണ്ടു ലോകം മുഴുവനും സുഷുപ്തികൊള്ളുകയായിരുന്നു എന്നു വിചാരിക്കേണ്ടോ. ഇതിനിടയ്ക്ക് ലോകസ്ഥിതികളെല്ലാം വളരെ മാറിയിരിക്കുന്നു. ഇതാ, മണി അടിക്കുന്നതു കേട്ടില്ലേ? ഇപ്പോൾ ലോകത്തിന്റെ മദ്ധ്യാക്ഷരസമയമാണ്; വേല നടക്കുന്ന സമയമാണ്. എണീറ്റു മാറു! വേഗമാവട്ടെ!” എന്നെല്ലാം വിളിച്ചു നിലവിളിപ്പാൻ തുടങ്ങിയത്.

ഈ വിളിയും തിരക്കും കേട്ടു നമ്മളിൽ ചിലർ ഞെട്ടിയുണർന്നു മുറിയുടെ മുക്കിലും മൂലയിലും എല്ലാം പരതിക്കൊണ്ടു തങ്ങൾക്കുള്ള പ്രവൃത്തികൾ അന്വേഷിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അഹംഭാവികളായ നമ്മുടെ തടിച്ച യജമാനന്മാരെല്ലാം കിടന്നേടത്തു തന്നെ തിരിഞ്ഞു കിടന്നുകൊണ്ട്, “ആരാ ലഹള കൂട്ടുന്നത്? ആരാണ് പ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുന്നത്? ഞങ്ങളൊക്കെ പ്രവൃത്തി ശീലിക്കാത്തവരാണെന്നാണോ ഭാവം? എന്തു അസംബന്ധപ്രലാപം! ലോകചരിത്രത്തിൽ നോക്കിയാൽ ഇന്ത്യയെപ്പോലെ പ്രവൃത്തിമാഗ്നം ശീലിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു രാജ്യമില്ലെന്നു കാണാം. ഞങ്ങൾ പറയുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമില്ലെങ്കിൽ പുരാണവൃത്തപരിശോധകന്മാരായ നിങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള കൈക്കോട്ടുകൾകൊണ്ട് ഇന്ത്യയിൽ വളരെ യുഗങ്ങളായി മീതെയും മീതെ അടിഞ്ഞു കയറിക്കിടക്കുന്ന ഉപേക്ഷ, വിസ്തൃതി, അനാസ്ഥ മുതലായ മണൽത്തീട്ടുകളെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു നോക്കവിൻ; അപ്പോൾ മാനുഷ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ അടിത്തട്ടും അതിന്മേൽ ഹൈന്ദവകരാവലികൾ

സംഘടിപ്പിച്ചുള്ള പണിത്തരങ്ങളും നിങ്ങൾക്കു കാണാറാകും. നിങ്ങൾ അതു സാധിപ്പിൻ! അതിന്നിടയ്ക്കു ഞങ്ങൾ ഇവിടെത്തന്നെ കിടന്നു കുറച്ചുകൂടി ഉറങ്ങിക്കളയാം.” എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു കണ്ണുകൾ മിഴിക്കാതെ ഉരുളുന്നതേയുള്ളൂ.

എന്നാൽ, ദിവ്യസ്വപ്നങ്ങൾക്കു് അടിമപ്പെട്ടവരായ നമ്മളിൽ ചിലർ,—ആലോചനകൾക്കും പ്രവൃത്തികൾക്കും മദ്ധ്യത്തിൽ അങ്ങും ഇങ്ങും ആടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും, പുരാതന പരിഷ്കാരത്തിന്റെ നന്നാക്കുവാൻ വയ്യാത്ത പഴക്കത്തൊപ്പാറി അനുശോചിക്കുകയും, ആധുനിക ജീവിതത്തിന്റെ കൃത്രിമതയും അപൂർണ്ണതയും ക്ഷാത്ര വ്യസനിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ചിലർ—സന്ദേഹസംഭ്രമങ്ങളോടുകൂടി തലയാട്ടിക്കൊണ്ടു യൂറോപ്പിനെ ദനാക്കി ഇപ്രകാരം അപേക്ഷിക്കുന്നു:—

“അല്ലയോ പടിഞ്ഞാറൻ രാജ്യക്കാരായ പുതിയ മഹാ നാഭരേ, നിങ്ങൾ അരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന പുതിയ പ്രവൃത്തി ഇതുവരെ പൂർണ്ണമായിട്ടില്ല. അതിന്റെ യഥാർത്ഥമോ അയഥാർത്ഥമോ ഒന്നും ഇതുവരെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടില്ല, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നിത്യങ്ങളായ തത്വങ്ങളൊന്നും നിങ്ങൾ കണ്ടു പിടിച്ച മസ്തിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

“നിങ്ങൾ വളരെയെല്ലാം കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടു്; നിങ്ങൾ വളരെയെല്ലാം സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്; എങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു് “സുഖസ്ഥിതി ലഭ്യമായിട്ടുണ്ടോ? ഞങ്ങൾ ദുര്യപ്രപഞ്ചം മുഴുവനും നിസ്സാരവും നശ്ചാരവും ആണെന്നു കരുതി അനാസ്ഥയോടെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; നിങ്ങളോ, അതു തന്നെയാണു് പൂജാർത്ഥസർവ്വസ്വപമെന്നു വിശ്വസിച്ചു. നിത്യമായ യഥാർത്ഥ്യമെന്നറുപ്പിച്ചു, അതിനെ വിടാതെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു് കഷ്ടപ്പെടുകയും നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുക്കാരെ ഭാഗ്യവാന്മാരാണോ? നിങ്ങൾ ദിവ്യസം പ്രതി എന്നപോലെ ദരിദ്രന്മാരുടെ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ മുർച്ചയെ വളർപ്പിക്കുന്നവരായ പുതിയ പുതിയ

ആവശ്യങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നു; ശാന്തവും സുഖവാസ യോഗ്യവുമായ സ്വഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നു നിങ്ങൾ ജനതതിയെ കഴിവില്ലാതെ പ്രവൃത്തി നടക്കുന്ന ശാലകളിലേക്ക് പിടിച്ചുവലിക്കുന്നു; നിങ്ങൾ പ്രയത്നത്തെ ജീവിത നാമനായും; മദിരയെ നിമ്ബ വിശ്രമമുന്തിയായും അഭിഷേകം കഴിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹാ! നിങ്ങൾ അത്യന്തം അഭിമാനപ്പെടുന്ന ആ “അഭിവൃദ്ധി” മാത്രം നിങ്ങളെ എവിടേയ്ക്കാണ് നയിക്കുന്നതെന്നു നിങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

“ഞങ്ങൾ എത്തിയിരിക്കുന്നത് എവിടെയാണെന്നു ഞങ്ങൾക്കു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ട്. ഞങ്ങൾ സ്വഗൃഹങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നു; ഞങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ തൃപ്തങ്ങളാണ്; പാസ്റ്റർ! ബന്ധിക്കപ്പെട്ടവരാകയാൽ ഞങ്ങളുടെ “സ്നേഹ” ശക്തി അപാരമായിട്ടുള്ളതാണ്; ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ അകൃത്യമങ്ങളായ ദിനകൃത്യങ്ങളും സമുദായ വൃത്തികളും മാത്രം അനുസരിച്ചുപോകുന്നു. ഞങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള അൽപ്പങ്ങളായ സമാധാനസമ്പത്തുകൾ ഞങ്ങൾ ക്ഷേമരന്മാർക്കും ക്ഷേപലന്മാർക്കും, ബന്ധുക്കൾക്കും, അന്യന്മാർക്കും, അതിഥികൾക്കും ഒരുപോലെ പകർത്തുകൊടുക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ സമുദായം—ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിക്ക് സാധിക്കാവുന്നതേതൊളം—പുണ്യമായ ഭാഗ്യാവസ്ഥയിൽതന്നെ നാളികൾ കഴിച്ചുവരുന്നു. ആരും ആരേയും ബഹിഷ്കരിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല; ആവശ്യങ്ങൾ പ്രാഥമികങ്ങളാകയാൽ മുർച്ച കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ജീവിതായോധനം അന്യന്മാരെ പുറത്താക്കുന്നതിന്നു് ആരും നിർബന്ധിക്കുന്നതുമില്ല.

“ഇന്ത്യ സുഖാനുഭൂതിയെ ഒരിക്കലും കാംക്ഷിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്ത്യ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നതെല്ലാം ആത്മസംതുഷ്ടി മാത്രമാണ്. ആ സംഗതി, ആ അച്ഛാഭാവം, ഇന്ത്യക്ക് സിദ്ധിക്കുകയും, കഴിയുന്ന വിധത്തിലൊക്കയും എല്ലാ ഏർപ്പാടുകളിലും അതിനെ സുസ്ഥിരമായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ഇന്ത്യയ്ക്ക് ഇപ്പോൾ ജോലി ഒന്നും ചെയ്യാനില്ല.

ഇന്ത്യാമാതാവു തന്റെ പൂമുഖത്തു് സ്വസ്ഥയായിരുന്നു നിങ്ങളുടെ ഭാര്യപിടിച്ചുള്ള ജീവിതമത്സരത്തെ നിരീക്ഷിക്കുകയും, നിങ്ങളുടെ “പരിഷ്കാരം”ത്തിന്റെ അവസാനവിജയം എങ്ങനെ ആയിരിക്കുമെന്നു അനന്തമായി സംശയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പണി നിർത്തിപ്പിരിയുന്നതിനുള്ള ഘട്ടം വരുമ്പോൾ നിങ്ങൾക്കു് ഞങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെ സമാധാനസംതൃപ്തികളോടുകൂടി കർമ്മംഗത്തിൽ നിന്നു നിഷ്ക്രമിക്കുന്നതിന്നു സാധിക്കുമോ എന്നു് അവർ ബലമായിത്തന്നെ സംശയിക്കുന്നുണ്ടു്. ഞങ്ങൾക്കു് പ്രാപിക്കുകവാൻ സാധിച്ചതായ അത്രസുകുമാരവും ഹൃദയാകർഷകമായ ഒരു വളർച്ച നിങ്ങൾക്കു് ലഭിക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ? പരശുരമങ്ങളെല്ലാം ക്രമേണ “ലക്ഷ്യത്തിൽ” ലയിക്കുമ്പോഴോ, ഉജ്ജ്വലിച്ചു് പ്രകാശിക്കുന്ന മദ്ധ്യാഹ്നം പതുക്കെ അസ്തമയത്തിലെ അന്ധകാരത്തോടു ചേരുമ്പോഴോ, ഉണ്ടാകുന്ന അകൃത്രിമവും രമണീയവും ആയ ആ പൂർണ്ണത നിങ്ങൾക്കു് എന്നെന്നേക്കിലും അനുഭവയോഗ്യമാകുമോ? അതോ, നിങ്ങളുടെ ശക്തിയേറിയ “പരിഷ്കാരം” പണിമുടങ്ങിയ ഒരു വമ്പിച്ച യന്ത്രംപോലെയോ, ആവിയും ചൂടും അധികമായി സംഭരിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ പൊട്ടിത്തകരുന്ന ഒരു വലിയ “ബോയിലർ” പോലെയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരേ പാതയിൽ ഇരു ഭാഗത്തുനിന്നും നോട്ടു വന്നു് ഒന്നിച്ചു കൂട്ടി മുട്ടിത്തകരുന്ന നിങ്ങളുടെ തീവണ്ടികൾ പോലെയോ, അപരിഹാര്യവും ഭയങ്കരവും ആയ അപകടത്തിൽ അവസാനിക്കുമോ?

“അതു് എങ്ങിനെ എങ്കിലും ആകട്ടെ, ഇതുവരെ ആരും സഞ്ചരിച്ചിരുന്നിട്ടില്ലാത്ത ഒരു മഹാശ്ലാഘത്തിന്റെ അജ്ഞാതമായ മുകുരയെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കച്ചകെട്ടി പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ വഴിക്കു പൊയ്ക്കൊരുവിൻ; അതാണു് എല്ലാംകൊണ്ടും നല്ലതു്.”

വഗ്ഗീയമത്സരം

I

വഗ്ഗീയമത്സരം ഇന്നോ ഇന്നലെയോ ആരംഭിച്ചതല്ല. മനുഷ്യചരിത്രം നോക്കിയാൽ ഏതു കാലത്തും വഗ്ഗീയമത്സരം ഉണ്ടായിരുന്നതായി കാണാം. എല്ലാ വലിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കും കാരണം ഈ മത്സരമാകുന്നു. വിവിധങ്ങളാകുന്ന സംയോഗങ്ങൾക്കും, പരിണാമങ്ങൾക്കും വളർച്ചകൾക്കും കാരണമായി, പ്രാകൃതലോകത്തിൽ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സമ്മർദ്ദങ്ങൾ പോലെയാകുന്നു, മനുഷ്യലോകത്തിലുള്ള ഈ വഗ്ഗീയമത്സരവും. തമ്മിൽ തമ്മിലുള്ള ഇടച്ചിലും, വലിച്ചിലും ആകുന്നു നൂതനമായ എല്ലാ അഭിവൃദ്ധിക്കും അടിസ്ഥാനം.

പലതരത്തിലുള്ള പരിസരങ്ങളിൽ വളർന്നവരും, ഭിന്നങ്ങളായ ജീവിതാദർശങ്ങളോടുകൂടിയവരും ആയ ജനഗണങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു ചേർന്നപ്പോഴുണ്ടായ കമ്പനമാണ്—വിപ്ലവമാണ്—സമിശ്രങ്ങളായ സാമുദായികഘടനകളെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്ത നിയമകശക്തിയുടെ നിദാനം. എല്ലാ പരിഷ്കാരങ്ങളും മിശ്രപദാർത്ഥങ്ങൾ ആകുന്നു. അപരിഷ്കൃതാവസ്ഥ—കേവലം കിരാതത്വം—മാത്രം കലർപ്പില്ലാത്തതും അവിച്ഛേദ്യമായതും ആണ്. അത് ഒരു “മൂലപദാർത്ഥം”കുന്നു.

സമുദായാഭിവൃദ്ധിയിൽ പരസ്പരവ്യത്യാസങ്ങളെ പരിഗണനം ചെയ്യാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു വരുമ്പോൾ, ആ ഭിന്നിപ്പുകളിൽനിന്നു വിട്ടുപോകുന്നതിനു നിർവാഹമില്ലെന്നു വന്നുകൂടുമ്പോൾ, പ്രതികൂലങ്ങളായ എല്ലാ അംശങ്ങളേയും അന്യോന്യം കൂട്ടിയിണക്കി; ഏകീകരിക്കത്തക്ക ഒരു സാമാന്യ സംബന്ധത്തെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന്നു ജനങ്ങൾ നിർബന്ധിതരായിത്തീരുന്നു. അതാണ് “സത്യാവസ്ഥ”യെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണം; അതാണ് നാനാതപത്തിൽനിന്നു ഏകതപ

തേയും വൃഷ്ടിയിൽനിന്നു സമഷ്ടിയേയും അറിയുവാനുള്ള പരിശ്രമം; അതാണ് “വളർച്ച”യുടെ രഹസ്യം.

ഈ അന്വേഷണങ്ങളുടെ പ്രാഥമികഘട്ടങ്ങൾ പ്രായേണ സാധാരണങ്ങളും അപരിഷ്കൃതങ്ങളും ആണ്. തുടക്കത്തിൽ ജനങ്ങളുടെ അവിഭേദതയ്ക്കു “ലക്ഷ്യ”മായി, പരക്കെ ആരാധിക്കപ്പെടുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു ദശാവസ്തു സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നു. ബാഹ്യങ്ങളായ ലക്ഷണങ്ങളേയും തോതുകളേയും ആശ്രയിക്കേണ്ടിവരുമ്പോൾ, അവയ്ക്കു സ്പഷ്ടമായി കാണത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഒരു സ്ഥാനവലുപ്പം കല്പിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. പ്രാഥമികമനുഷ്യയുഗത്തെ സ്പർശിക്കുന്ന വികാരങ്ങളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായിട്ടുള്ളതു് “ഭയ”മാണു് താനും. ഈ വികാരവിശേഷമാണു് മനുഷ്യരുടെ ആദ്യകാലങ്ങളിലെ ആരാധനാമൂർത്തികളുടെ സ്വഭാവരൂപങ്ങളെ നിർണ്ണയിച്ചതു്. ഒരു മൂർത്തിയെ ആരാധിക്കുന്നവരെല്ലാം, സൂക്ഷ്മങ്ങളായ മറ്റു വ്യത്യാസങ്ങളെ തൽക്കാലം വിസ്മരിച്ചു് ഒരു വർഗ്ഗക്കാരായി കല്പിക്കപ്പെട്ടു.

കാലാന്തരത്തിൽ സമുദായം വളരുകയും, യുദ്ധങ്ങളാലും മറ്റും, വിപരീതാദർശങ്ങളുള്ള അന്യ സമുദായക്കാർ ഒന്നിച്ചു ചേരുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ആരാധിക്കപ്പെടുന്ന അധിഷ്ഠാനദേവതകളുടേയും എണ്ണം വർദ്ധിക്കുകയും, അപ്പോൾ ഒന്നിൽ അധികം ഈശ്വരന്മാരെ പൊതു സ്വത്തുക്കളായി സ്വീകരിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്യുന്നു. തദ്വസരത്തിൽ മേല്പറഞ്ഞ പ്രഥമ ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ആദ്യത്തെ സാമാന്യ സംബന്ധം ഇല്ലാതായിത്തീരുന്നു. അവയ്ക്കു് പകരം പുതിയ ബന്ധങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും വന്നുചേരുന്നു; ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയല്ലാ അധികം ആകർഷിക്കുന്നതു്. അവയ്ക്കു് ഒരു സാമൂഹികതപം അധികമായി വരുന്നു.

ഇപ്രകാരം വർഗ്ഗസമ്മേളനങ്ങൾ കൂടുംതോറും അടിസ്ഥാനമായ ഏകതപത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ചിഹ്നങ്ങൾ അ

വ്യവസ്ഥിതങ്ങളും അസ്സഷ്ടങ്ങളും ആയിത്തീരുകയും, ആന്തരമായ ഏകാവസ്ഥയെ സ്ഥാപിക്കുന്ന കാര്യം അധികമധികം ദൃഷ്ട്യേണമായിപ്പരിണമിക്കുകയും അപ്പോൾ മനുഷ്യ സമുദായം പ്രാഥമികമായ അവിഭക്തയെ നിർദ്വിവാദമായി നിശ്ചയിച്ചെടുത്തുനന്നിന്നു സ്ഥിരമായുള്ളതും പരക്കെ ബാധിക്കുന്നതും ആയ സംഗതികളെ ആറാഞ്ഞു തുടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതാണ് എല്ലാ ചരിത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും പരമോദ്ദേശം; അനവരതം വളർന്നുവരുന്ന ജീവിതത്തിന്റെ വർദ്ധനശക്തിയുടെ തള്ളിച്ചയാൽ പ്രേരിതനായ മനുഷ്യൻ മന്ത്യസമുദായത്തിന്റെ അടിയിലുള്ള ഐക്യത്തെ കണ്ടു പിടിച്ചാൻ ചെയ്യുന്ന ചരിത്രമങ്ങളുടെ പരമചരിത്രമാകുന്നു സാക്ഷാൽ “ചരിത്രം.”

പണ്ടു ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങൾ വേണ്ടതുപോലെ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ, മനുഷ്യവർഗ്ഗങ്ങൾ പരസ്പരസമ്പർക്കം കൂടാതെ ഏകാന്തത്തിൽ—മറ്റു വർഗ്ഗക്കാരെ അപേക്ഷിച്ച്—നിവസിച്ചിരുന്നു. അന്നു അവരുടെ സാമുദായിക നിയമങ്ങൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വല്ലാത്ത ഒരു ദേശീയതപമുണ്ടായിരുന്നു. അവയെല്ലാം സ്വന്തം വർഗ്ഗത്തെ മാത്രം സംബന്ധിച്ചിരുന്നവയും പാരദേശികരോടു കലശലായ വിപ്രതിപത്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നവയും ആയിരുന്നു. അന്യസമുദായക്കാരുമായി കൂടിയിണങ്ങുന്നതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുന്നതിന്നു അന്നു അവർക്കു ആവശ്യവും സന്ദർഭവും അധികമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വിദേശീയന്മാരുമായി കൂട്ടിമുട്ടിയാൽ അവർ കൂടാതെ ബലപ്രയോഗങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടുവന്നു അവർ ഒന്നുകിൽ, അന്യസമുദായക്കാരെ നിശേഷം നശിപ്പിക്കുകയോ, അല്ലാത്തപക്ഷം അവരോടുകൂടി പൂർണ്ണമായി ഏകാപിച്ച് ഒരു ഒറ്റസ്സമുദായമായിത്തീരുകയോ ചെയ്തു, വർഗ്ഗീയ സമ്മേളനം എന്ന വിഷമ വിഷയത്തിന്റെ കാഠിന്യത്തെ എത്രയും തുച്ഛമാക്കിത്തീർത്തു.

വറ്റിയമായും രാഷ്ട്രീയമായും, “തന്നിക്ക് താൻമതി” എന്നുള്ള ചിരപരിചിതമായ തന്നിഷ്ടാവസ്ഥയിൽ നിന്നു മനുഷ്യർ ഇനിയും മുഴുവൻ വിമുക്തരായിട്ടില്ല. അന്യന്മാരെ ഭയപ്പെടുകയും സംശയിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതു ജന്തു വർഗ്ഗത്തെ മുഴുവനും ബാധിക്കുന്ന ഒരു പ്രാഥമിക വികാരമാകുന്നു. പരമ്പരയായി നിലനിന്നു പോകുന്ന ഈ വികാരത്തെ നിരോധം നശിപ്പിക്കുന്നതു നിഷ്പ്രയാസമല്ല. വളരെ നിസ്സാരമായ കായ്ക്കുത്തിനുവേണ്ടിപ്പോലും അന്യവർഗ്ഗങ്ങളോട് എതിർക്കുവാൻ പുറത്തു് ചാടുന്നതിന്നു് ഒരുങ്ങി ഉറച്ചു നിൽക്കുന്ന മൃഗസാമ്രാജ്യമായ ക്രൂരത ഇന്നും മനുഷ്യ ഹൃദയങ്ങളിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ടു്. ഇതര വ്യക്തികളെപ്പറ്റിയുള്ള അഭിപ്രായ പ്രകടനങ്ങളിലും അവരോടുള്ള പെരുമാറ്റങ്ങളിലും നിഷ്പക്ഷപാതിത്വവും സമഭാവനയും മനുഷ്യക്കു് ഇനിയും ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. തങ്ങളോട് അത്രയും സമീപിച്ചവരല്ലാത്ത ജനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശരിയായ ജ്ഞാനമുണ്ടാകുന്നതിന്നു തങ്ങളുടെ മനോഭാവങ്ങളേയും ഹൃദയദൃഷ്ടികളേയും അതിന്നനുസരിച്ച് ക്രമപ്പെടുത്തേണ്ടതു് അത്യന്താപേക്ഷിതമാകുന്നു. ആ ശരിപ്പെടുത്തലിനുള്ള പ്രാപ്തി മനുഷ്യരിൽ പ്രായേണ കാണപ്പെടുന്നില്ല. അവർ താന്താങ്ങളുടെ മതങ്ങളുടേയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും ഉൽകൃഷ്ടതയേയും പഴക്കത്തേയും സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു തങ്ങൾക്കു കഴിയുന്നതിൽ അധികം പരിശ്രമിക്കുന്നു. “സത്യം” അതിന്റെ ആന്തരമായ വൈശിഷ്ട്യത്താൽ തന്നെ, ഒരോരോ കാലങ്ങളിലും രാജ്യങ്ങളിലും വിവിധങ്ങളായ ആവരണങ്ങളെ സ്പീകരിച്ചു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു എന്ന മൂല തത്വത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നതിന്നു മനുഷ്യർ അത്യന്തം വിമുഖന്മാരാകുന്നു. അവർ ബാഹ്യങ്ങളായ നിസ്സാരവ്യത്യാസങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം കൽപ്പിക്കുകയും ആന്തരമായ ഐക്യത്തെ വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ജാഗ്രതകന്മാരാകുന്നു.

“ലോകപൈതൃകത്തിന്നു മനുഷ്യരെ അനർഹന്മാരാക്കി

ത്തീർന്ന ഏകാന്തസമുദായവാസമാണ് മനുഷ്യർ പരിചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ പരിപാടിന്റെ ഫലമാകുന്നു മേല്പറഞ്ഞ സ്ഥിതിഭേദം. ആ സ്ഥിതി ഇനി അധികകാലം നിൽക്കുകയില്ല. വിവിധ ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും നാനാമുഖങ്ങളിലുള്ള അസാമാന്യമായ വർദ്ധനവിലും ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങളാലും അതോടുകൂടി കച്ചവടത്തിനുള്ളൊക്കുന്ന വമ്പിച്ച വളർച്ചയാലും പണ്ടൊരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത വിധം ഭൂസ്ഥനരായ മനുഷ്യർ എല്ലാം ഇക്കാലത്തു് പരസ്പരം സമീപസ്ഥനരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു; മനുഷ്യചരിത്രത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട വിഷമപ്പാഠമായ വർഗ്ഗീയമത്സരം—മത്സ്യലോകത്തെ മുഴുവൻ എളക്കുന്ന ആ കുഴപ്പം—കണ്ണിൽപെടാതിരിക്കുവാൻ നിർവാഹമില്ലാത്ത വിധം അതിപ്പോൾ അത്ര അഭിമുഖമായി അടുത്തെത്തിയിരിക്കുന്നു.

ചരിത്രപരിചയത്തിന്റെ വർദ്ധനയോടുകൂടി ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത വിവിധാനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നു്, ഈ കുഴപ്പത്തിന്നു്, ഒരു പ്രതിവിധി ഉണ്ടാകേണ്ടതാകുന്നു. ഇതു ഘടയത്തെയോ ബുദ്ധിയേയോ മാത്രം സ്പർശിക്കുന്ന ഒരു സംഗതിയല്ല. മനുഷ്യരുടെ സമതപത്തെക്കുറിച്ചു പ്രവചിച്ചിട്ടുള്ള ദീർഘദർശികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്; ദേശീയങ്ങളായ സാമുദായിക നടപടികളിലും അഭിപ്രായങ്ങളിലും അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ നിന്നു വ്യത്യാസപ്പെട്ടതായ വലിയ സാമാന്യ തത്വങ്ങൾ പ്രസംഗിക്കുന്ന സാഹിത്യകൃതികളും ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും നമുക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ, വർഗ്ഗീയ മത്സരത്തിന്നു് അന്നൊന്നും ഇന്നത്തെ ഈ പരപ്പോ ശക്തിയോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇന്നുള്ളതുപോലെയുള്ള ഒരു വർഗ്ഗക്കുഴപ്പം ഇതിന്നു മുമ്പു് പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിട്ടില്ല; അതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുന്നുള്ള ആവശ്യകതയും ഇന്നത്തോളം അന്നൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. “മനുഷ്യരുടെ സമതപ”ത്തെക്കൊണ്ടു്, ഒരു പെൺകുട്ടി അവളുടെ പാവയെക്കൊണ്ടെന്നപോലെ, അതിന്റെ

ശക്തിയേയൊ മുഖ്യതയേയൊ അറിയാതെ പണ്ടുള്ളവർ കേവലം കേളിയാടുകയായിരുന്നു. അതു മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിൽ അന്തർലീനവും ഉൽകൃഷ്ടവുമായ സമഭാവനയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിയാലും അതിന്നു ജീവിതത്തിൽ നിന്നുമാത്രമുണ്ടാകേണ്ടതായ “അനുഭവം” എന്ന ഗുണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കളിക്കുവാനുള്ള കാലം കഴിഞ്ഞു. ഇതുവരെ ഹൃദയഗുഹകളിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഒരു വികാരവിശേഷം മാത്രമായിരുന്ന വസ്തു, ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ തന്നെ ഒരംശമായി വളരുകയും നമ്മെ അപരിമിതങ്ങളായ ചുമതലകളുള്ളവരാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

പ്രാചീന പരിഷ്കാരങ്ങളിൽ ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരത്തിന്നാണ് വ്യക്തപ്പെടുത്തേപ്പാറി സഗൗരവം ആലോചിക്കുന്നതിന്നു് ആദ്യകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ഏറ്റവും അധികം ആവശ്യം നേരിട്ടതു്. ഇന്ത്യ അന്നു മുതൽക്കു്, ഇന്നുവരെ ദുഷ്കരവും ഗഹനവും ആയ “വർഗ്ഗവ്യത്യാസം” എന്ന വലിയ വിഷയത്തിന്റെ കാരിന്യത്തെ ലഘൂകരിക്കുന്നതിന്നു പല ശ്രമങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. യൂറോപ്പുരാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം ഏറെക്കുറെ ഒരുപോലുള്ളവരായ വർഗ്ഗക്കാരാണു് വസിക്കുന്നതു്. മിക്കവാറും ഒരേ മൂലവർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു വളർന്നവനവരുമാണു്. യൂറോപ്പിന്നു് അതിന്നുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. തന്നിമിത്തം യൂറോപ്പിൽ വിവിധരാജ്യക്കാർ തമ്മിൽ ഘോരമത്സരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, വണ്ണഭേദം കൊണ്ടും ആകൃതിവ്യത്യാസം കൊണ്ടും ഭേദപ്പെട്ടവരായ മനുഷ്യഗണങ്ങൾ തമ്മിൽ പ്രത്യക്ഷങ്ങളായ ആ വക ഭിന്നിപ്പുകളിൽനിന്നുതടവിക്കുന്നതായ ഈഷ്യാകോപഭൂമി, വർഗ്ഗീയവൈരമോ, ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നോർമൻ വർഗ്ഗക്കാക്കും, സാക്സൻ വർഗ്ഗക്കാക്കും തങ്ങളുടെ വർഗ്ഗീയവ്യത്യാസങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചു് ഏകീഭവിക്കുന്നതിന്നു് ദീർഘകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. നിറത്തിലും ആകൃതിയിലും മാത്രമല്ല, അവരുടെ ജീവിതാദർശങ്ങളിൽ

പ്പോലും, പാശ്ചാത്യന്മാർ എല്ലാം ഏറക്കുറവ് ഒരുപോലെയുള്ള വരകയാൽ അവരുടെ പരിഷ്കാരത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അവർ മിക്കവാറും ഒരു വസ്തുക്കാരെപ്പോലെയാകുന്നു പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നത്.

ഇന്ത്യയിലെ കഥ നേരെ വിപരീതമാകുന്നു. ഇന്ത്യാ ചരിത്രത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ സൂക്ഷ്മാശരീരന്മാരായ ആയുർവാക്, കൃഷ്ണവർണ്ണമുള്ളവരും ബുദ്ധിശക്തിയിലും മറ്റും തങ്ങളേക്കാൾ വളരെ താണവരും ആയ ഇന്ത്യയിലെ ആദിമ നിവാസികളുമായി മല്ലടിക്കേണ്ടിവന്നു. അതിന്നുശേഷം സ്വന്തമായ ഒരു പരിഷ്കാരമുണ്ടായിരുന്നവരും, സമുദായ ഘടനയിലും ആരാധനാവിധികളിലും ആഗതന്മാരായ ആയുർവാക് നന്നു തുലോം വാത്യാസ്പ്പട്ടവരും, പ്രത്യേകം ദേവന്മാരുണ്ടായിരുന്നവരും ആയ ഭാവിധ വസ്തുക്കാരോട് ആയുർവാക് എതിരിടേണ്ടിവന്നു. അവൻ തന്നിച്ച് കിരാതന്മാരായ ആദിമ വാസികളേക്കാൾ ശക്തിയേറിയ പ്രതിബന്ധമായിരുന്നിരിക്കണം.

ഉഷ്ണമേഖലയിലെ ജീവിതം ശീതരാജ്യങ്ങളിലെപ്പോലെ അത്ര ചുരുചുരുക്കോടും ഉഷ്ണോടും കൂടിയതല്ല. ഉഷ്ണരാജ്യങ്ങളിൽ നമ്മുടെ ആവശ്യങ്ങൾ വളരെ പരിമിതങ്ങളും, ഭൂമി ദേവിയുടെ ദയയും ദാനശീലവും അളവറ്റതും ആകുന്നു. തന്നിമിത്തം, ആ രാജ്യങ്ങളിൽ വിരുദ്ധാക്ഷിപികൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം, തക്കതായ പ്രേരണാശക്തികൾ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട്, എളുപ്പത്തിൽ നശിച്ചുപോകുന്നു. ആകയാൽ, കരേക്കാലത്തെ ഭയങ്കരയുദ്ധത്തിന്നുശേഷം നിറത്തിലും വിശ്വാസങ്ങളിലും, വളരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടവരായ ഭിന്നവർഗ്ഗങ്ങൾ, ഇന്ത്യരാജ്യത്തു് സമാധാനത്തോടുകൂടി അടുത്തടുത്തുകൂടി സൈരസമേതം പാർത്തുവന്നു. മനുഷ്യർ അചേതനപദാർത്ഥങ്ങൾ അല്ലാതെ എപ്പോഴും വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജീവികളായതുകൊണ്ട്, വിവിധവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഈ “അടയ്ക്കിവെയ്ക്കൽ” ഇന്ത്യയിൽ ഏതു

കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്നു. വണ്ണസങ്കരക്കുഴപ്പം ഇന്ത്യയിൽ എന്നും പ്രധാനമായ ഒരു ആലോചനാവിഷയമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് പലേ കഷ്ടപ്പാടുകളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, വിവിധതലത്തിൽ ഏകതപത്തെ വീക്ഷിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ശ്രമങ്ങളുടെ പ്രധാനകാരണവും പ്രേരണാശക്തിയും ഈ കുഴപ്പമായിരുന്നു. ബാഹ്യങ്ങളായ ആചാരങ്ങളും ആരാധനചടങ്ങുകളും എത്രയൊക്കെ ഭിന്നങ്ങളായിരുന്നാലും അവയുടെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനമായ “ഈശ്വരൻ” ഏകനാണെന്നും, അദ്ദേഹത്തെ ശരിയായി അറിയുക എന്നതു സർവ്വതലങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിനെത്തന്നെ കാണുന്നതാണെന്നും ഉള്ള പരമതത്വത്തെ ധരിക്കുവാൻ ആയുർപ്പാതനന്മാർ സൗകര്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തതും ഈ കുഴപ്പം തന്നെയാകുന്നു.

II

മനുഷ്യഗണങ്ങൾക്കു പരസ്പരമുള്ള ഭിന്നിപ്പുകൾ ഒതുക്കിത്തീർക്കുവാൻ കഴിയാത്ത വിധത്തിൽ പ്രവൃത്തങ്ങളാകുമ്പോൾ അവയെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതിന്, ആ ഭിന്നിപ്പുകളുടെ ആധിക്യത്തിൽ നിന്നു തന്നെ, ഒരു പ്രേരണ താഴെ പുറപ്പെടുന്നതാണ്. ആ വക ഭിന്നിപ്പുകളെല്ലാം ക്രമപ്പെടുത്തുവാനോ ശരിപ്പെടുത്തുവാനോ തരമില്ലാത്ത “അവസാനതീർപ്പുകൾ” ആണെന്ന് ആരും തന്നെ ശങ്കിക്കുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം, ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ അവയുടെ അറുതി വരുത്തുന്നതിന്നു മനുഷ്യർ പ്രയത്നം തുടങ്ങുന്നു. അവർ കേവലം കായികമായ ബലം പ്രയോഗിച്ചു രണശോണിതത്താൽ വസ്ത്രീയവൃത്യാസങ്ങളെ കഴുകിക്കളയുന്നു; ചുരുക്കത്തിൽ, ബലമുള്ള വസ്ത്രക്കാർ ബലഹീനന്മാരായവരെ നശിപ്പിച്ചു സ്വയമായ വസ്ത്രീയ വൃത്യാസങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുന്നു. അതിന്നു സാധിക്കാതിരുന്നാൽ, ബാഹ്യമായെങ്കിലും വല്ല ഐക്യവും കണ്ടു പിടിച്ചു, അതിന്റെ കീഴിൽ വിരുദ്ധവസ്ത്രക്കാർ ഒരു വസ്ത്ര

ക്കാരായിക്കൂടുവാൻ പ്രയത്നിക്കുന്നു. അല്ലാത്തപക്ഷം സ്പഷ്ടമായ നാനാത്വത്തിന്റെ അടിയിൽ കിടക്കുന്ന പരമമൂലതത്വത്തെ ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു് അസ്പഷ്ടമായ ഏകതത്വത്തെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

ഇതിൽ ഇന്ത്യ അംഗീകരിച്ചതു് മൂന്നാമത്തെ മാറ്റമാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ അനേകം നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കുള്ളിൽ ഇന്ത്യക്കു രാഷ്ട്രീയമായ പല ഉച്ചനീചത്വങ്ങളും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്; കാലസമുദ്രത്തിന്റെ ഉഗ്രങ്ങളായ തിരത്തല്ലുകളിൽപ്പെട്ട് ഇന്ത്യ പല സ്ഥിതിഭേദങ്ങളേയും അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിന്നിടയ്ക്കു് ഗ്രീസിലേയും റോമിലേയും വിശിഷ്ട പരിഷ്കാരങ്ങൾ ആന്തരമായ അവയുടെ ശക്തിയെ മുഴുവൻ പ്രയോഗിച്ചു തീർക്കുകയും ക്ഷയിക്കുകയും നിവ്വാണമടയുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഹൈന്ദവപരിഷ്കാരശക്തി ഇന്നും ക്രമോന്നതിയെത്തന്നെ പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നു ഇന്നുവരെ ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള ആത്മീയശക്തിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തിന്നു് ഒരു ക്ഷയവും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. വഗ്ദീയമത്സരം ഇന്ത്യയിൽ തീരെ ഇല്ലെന്നു ഞാൻ പറയുന്നില്ല. നേരേ മറിച്ചു്, പുതിയ കാരണങ്ങളും കാര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീരുകയാൽ ഇന്ത്യയിൽ നൂതനങ്ങളായ സംഗതികളും കുഴപ്പങ്ങളും ഉളവാകുകയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ലോകത്തിലെ എല്ലാ വലിയ മതങ്ങൾക്കും ഇന്ത്യയിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ മണ്ണിൽ വേരൂന്നി പൊട്ടിത്തഴച്ചു വളരാത്ത മതവൃക്ഷങ്ങളില്ല. പൂർവ്വാപരവിരുദ്ധങ്ങളും നിവിധങ്ങളുമായ ഭിന്നിപ്പുകളെ ക്രമപ്പെടുത്തി, ആന്തരമായ ഐക്യത്തെ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു് ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യകാലം മുതൽക്കു ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നാനാതരങ്ങളായ ശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായി ഹൈന്ദവാദർശങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ അതിവിസ്മൃതങ്ങളും മറ്റു ചിലപ്പോൾ അത്യന്തം സങ്കുചിതങ്ങളും ആയ മാറ്റങ്ങളിൽകൂടി പ്രയാണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഈ വിഷയത്തെ

സംബന്ധിച്ചു. ഇന്ത്യയിൽ അവസാനമായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തി, വിവധ വസ്തുക്കൾ നില്പയില്ലാത്ത എടകലൻ കഴപ്പും കലശവും ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി, ഓരോരോ തരക്കാരെ സൗകര്യവും ആവശ്യവുമനുസരിച്ചു കയ്യകലത്തിൽ നിർത്തി സൂക്ഷിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടുന്ന കോട്ടകൾ— ജാതിവ്യത്യാസങ്ങളാകുന്ന ദുറ്റങ്ങൾ—പട്ടക്കൽ ആകുന്നു.

എന്നാൽ, അപ്രകാരമുള്ള “നിഷേധഭാവം”—“അത്രത്തോളം മതി, അവിടുന്നിങ്ങോട്ടു വേണ്ടാ” എന്നുള്ള അതിർത്തി സ്ഥാപനം—അധികകാലം നില്പനിൽക്കുവാൻ തരമില്ല. മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ കേവലം കൃത്രിമങ്ങളായ നിയന്ത്രണശക്തികൾ ഒരിക്കലും ക്രമമായി അധികകാലം പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ല. പൂർവ്വചരിത്രം കൊണ്ടും ആദർശങ്ങൾകൊണ്ടും പരസ്പരം വ്യത്യാസപ്പെട്ടവരായ ഭിന്നവസ്തുക്കളിൽ ചേർന്നവരായ മനുഷ്യർ വല്ല കാരണത്താലും തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടുന്നതായാൽ, തങ്ങളുടെ ഐക്യത്തെ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആന്തരവും സ്ഥിരവും ആയ വല്ല അടിത്തട്ടും—നിഷേധപരമല്ല, അനുസരണപൂർവ്വകം തന്നെ ആയ വല്ല സംഗതിയും—കണ്ടെത്തുന്നതുവരെ അവർ ഒരിക്കലും സമാധാനപ്പെടുന്നതല്ല. ആന്തരമായ ഐക്യത്തെ കാണാൻ പക്ഷം, ബാഹ്യങ്ങളായ വ്യത്യാസങ്ങൾ എത്ര വലിയവയായിരുന്നാലും വേണ്ടതില്ല, അവയെ എല്ലാം തുണവൽഗണിക്കുന്നതിനുള്ള ആത്മീയ ബോധം, അസ്പഷ്ടമാണെങ്കിലും ചൈതന്യത്തോടുകൂടിത്തന്നെ, ഇന്ത്യാക്കാരായ നമുക്കുണ്ടെന്ന് എനിക്കു നല്ല തീർച്ചയുണ്ട്. അനവധി തലമുറകളായി വിജയങ്ങളായ ജീവിതപദ്ധതികളെ തുടർന്നുകൊണ്ട് വരുന്ന വിവിധവർഗ്ഗക്കാരായ ജനങ്ങളെ പരസ്പരം കൂട്ടിയിണക്കി ഏകഭാവത്തെ ഉളവാക്കുന്നതിന്നു നിർവ്വാഹമില്ലാതെ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പടിവാതിലുകൾ തുറക്കുന്നതിനുള്ള സ്വപ്നത്താഴ്ച

ലുകൾ ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടെന്നാണു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നത്.

ഇന്ത്യയുടെ പഴയ ചരിത്രത്തിൽ വളരെ ആദ്യകാലം മുതൽക്കു് ഇന്നുവരെ, വിശുതന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള മഹാ ന്മാരെല്ലാം ആ ഒരു കാര്യസാധ്യത്തിനുവേണ്ടിയാണ് പ്ര യത്നപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. സാർവ്വത്രികമായ ഭൂതദയയാണല്ലോ അനന്തപരമായ ബുദ്ധഗീത. ശ്രീബുദ്ധന്റെ ഉൽകൃഷ്ടമായ ഉപദേശപരമ്പര അദ്ദേഹത്തിനു് എത്രയോ മുപ്പതന്നെ ഇന്ത്യയിൽ ആവിർഭവിച്ചു വളർന്നുവന്നിട്ടുള്ള ഒരു സംരഭത്തിന്റെ പൂർവ്വസാനം മാത്രമാകുന്നു. അനുഷ്ഠാനങ്ങൾ അടയാളങ്ങൾ, ആചാരങ്ങൾ മുതലായി അന്യോന്യം വിരലാലുള്ള പലതരം ഭിന്നിപ്പുകളെ തട്ടിനീക്കി ആത്മീയമായ ഐക്യത്തിന്റെ ആതരാത്മത്തെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആരംഭിച്ചതായിരുന്നു ആ പ്രസ്ഥാനം.

മുഹമ്മദന്മാരുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഇന്ത്യയിൽ നൂതനമായ ഒരു രാഷ്ട്രീയ ജീവനും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതിന്നു പുറമേ സാമുദായികമായും മതസംബന്ധമായും പുതിയതായ ആദർശങ്ങളെ അടിക്കടി ശക്തിയോടുകൂടി കുത്തിപ്പെടുത്തുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. എന്നിട്ടും മുഹമ്മദുമതത്തിനോടു് പകർകരുതിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു ചൈതന്യത്തെ ഹിന്ദുക്കളുടെ എടയിൽ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു് അതു പര്യാപ്തമായില്ല. നേരേമറിച്ചു്, അക്കാലങ്ങളിൽപ്പോലും ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഗംഭീരാശയന്മാരെല്ലാം അഗാധമായ പരിശോധനകൊണ്ടു പഴയ ഹിന്ദുമതത്തിലേയും പുതിയ മുഹമ്മദുമതത്തിലേയും ആദർശങ്ങളെ കൂട്ടി എണക്കുന്നതിന്നാണു് പരിശ്രമിച്ചിപ്പിട്ടുള്ളതു്. ആ പരിശ്രമം സാധ്യമായിത്തീർന്നതു പരമ്പരയായി നീക്കിപ്പൂർവ്വമായ സഹനശീലത്തിന്റെയും ഭൂരിവിജ്ഞാനത്തിന്റെയും ശക്തികൊണ്ടാകുന്നു. ആ കാലങ്ങളിലും സംരംഭങ്ങളിലും എല്ലാം, ജാതിമതവർണ്ണഭേദങ്ങളെ

വിസ്മരിച്ച് ഏകനായ ഈശ്വരനിലുള്ള ദൃഢഭക്തിയിൽ നിന്നുണ്ടാകേണ്ടതായ മഹത്വമേറിയ സാഹോദര്യത്തെ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനുള്ള ആജ്ഞകൾ പ്രബലങ്ങളായിരുന്നു.

അംഗേയരുടെ വരവാടുള്ളി ക്രിസ്തീയ പരിഷ്കാരവും ഹൈന്ദവ പരിഷ്കാരവും കൂട്ടിമുട്ടിയപ്പോഴും മേൽപ്രകാരം തന്നെ വീണ്ടും സംഭവിച്ചു. “ബ്രഹ്മസമാജം” എന്നു പ്രസിദ്ധമായ പ്രസ്ഥാനം പാശ്ചാത്യ ഹൈന്ദവാദരങ്ങളുടെ ആത്മീയമായ രഞ്ജിപ്പിനുള്ള ഒരു പരിശ്രമം മാത്രമാകുന്നു. ആ രഞ്ജിപ്പിന്നു് ഉപനിഷത്തുകളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള കലപ്പില്ലാത്ത ആത്മജ്ഞാനത്തെയാകുന്നു അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. കൃതിമങ്ങളും ബാഹ്യങ്ങളും ആയ ജാതി വ്യത്യാസങ്ങളേയും ദുരാചാരങ്ങളേയും വിസ്മരിച്ച്, ജഗദീശ്വരന്റെ നാമത്തിൽ സാച്ചുത്രികമായ സാഹോദര്യത്തെ സ്വീകരിക്കുന്നതിന്നു ബ്രഹ്മസമാജം ആജ്ഞാപിച്ചു വരുന്നുണ്ടു്.

ഒരു വിധത്തിലും അന്യോന്യ സംബന്ധമില്ലാത്തവരായ വിവിധവർണ്ണക്കാർ ഒന്നിച്ചു ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരു രാജ്യം ഇന്ത്യയെപ്പോലെ ലോകത്തിൽ മറ്റൊന്നുമില്ല. ആകയാൽ മറ്റു രാജ്യക്കാർക്കു് “എത്രയൊ എളുപ്പമായിത്തോന്നുന്ന രാഷ്ട്രീയമായ ഐക്യത്തെ സമ്പാദിക്കുക എന്ന കാര്യം ഇന്ത്യയിൽ എത്രയും ശ്രമസാദ്ധ്യമായ ഒരു സംഗതിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയമായ ജീവിതത്തിന്നു ഇന്ത്യക്കുള്ള അത്യാശയ്ക്കു പോലും, വിരുദ്ധവർഗ്ഗങ്ങളെ ഏകീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തിയില്ല. അതിന്നു മനുഷ്യരിൽ ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായ തത്വബോധത്തെതന്നെ—സാക്ഷാൽ സർവ്വേശ്വരനെ തന്നെ—അവലംബിക്കേണ്ടതായി വരും. നീക്കം പോക്കു ചെയ്യാൻ എളുപ്പത്തിൽ വഴിപ്പെടാത്തവയും തന്നിഷ്ടപാങ്ങളും ആയ പൂർവ്വാപരങ്ങളും, മനുഷ്യലോകത്തിലെ ആന്തരമായ ഏകത്വത്തെ അംഗീകരിക്കുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങളും

തമ്മിൽ അനേകകാലമായി ഇന്ത്യയിൽ ഒരു മത്സരം നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. അതിൽ ഒരു ഭാഗത്തെ ശക്തികൃത്രിമവും മററത് ആത്മീയവും ആകുന്നു. ഇന്ത്യയിലും, മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലെപ്പോലെതന്നെ; സാമുദായിക നടപടികൾ ജാതികളുടെ ഒഴുതൃഷ്ട്യത്തെ അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ജനങ്ങളുടെ ആന്തരികമായ തത്വബോധവും, ആത്മജ്ഞാനവും സകല മനുഷ്യർക്കും നീതിക്കും സ്നേഹത്തിനും തുല്യവകാശമുണ്ടെന്നു ഘോഷിക്കുകയും മഹാത്മാർ അവരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആ ന്യായ വാദത്തിന്റെ പരമാർത്ഥത്തെ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു ഭാഗത്തു്, പല ജാതിക്കാരായ ജനങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു് ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതു് വിരോധിച്ചിരിക്കുന്ന നിയമശൂന്യമാകാം; മറുഭാഗത്തു്, യാവനൊരുത്തൻ തന്റെ സ്വന്തമായ അത്മാവിനെ ഭേദംകൂടാതെ അനുസ്മരിച്ചുകൂടി കാണുന്നുവോ, അവൻ ശരിയായ ആത്മജ്ഞാനമുള്ളവനാകുന്നു എന്നു ഘോഷിക്കുന്ന തത്ത്വപാഠങ്ങൾക്കു് മനുഷ്യഹൃദയത്തിലുള്ള ഈ ആത്മീയ ബോധത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പ്രേരണകൾക്കായിരിക്കും ഒടുവിൽ വിജയമുണ്ടാവുക എന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് അശേഷം സംശയം തോന്നുന്നില്ല. ആ പ്രേരണകൾ സാമുദായികചാരങ്ങളേയും രൂപങ്ങളേയും, തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികൾക്കു പ്രതിബന്ധങ്ങളാകാത്ത വിധം ക്രമപ്പെടുത്തുകയും അവയ്ക്കു തങ്ങൾ കീഴടങ്ങാതെ അവയെ തങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കുതന്നെ ഉപകരണങ്ങളാക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഏതെങ്കിലും ഒരു വാദവിഷയം ശരിയായ ഒരു തീർപ്പുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം മനുഷ്യരുടെ ഗാഢാലോചനയ്ക്കു് വിഷയീഭവിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ, ആ വിഷയത്തിന്നു ജീവനും ശക്തിയും ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഈ സംഗതി സ്പഷ്ടമാക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടിയായാകുന്നു ഞാൻ ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽനിന്നു ഈ ഉദാഹരണം

ഞത്തെ നിങ്ങളുടെ മുമ്പാകെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇക്കാലത്തു് ഈ വിഷയം പൂർണ്ണമായ ചൈതന്യത്തോടു കൂടിയതായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. രാജ്യങ്ങളുടെ കിടപ്പുകൊണ്ടും, കാലാവസ്ഥകൾ കൊണ്ടും, സമുദായങ്ങളുടെ ഘടനകൊണ്ടും, ചരിത്രംകൊണ്ടും, ജീവിതാദർശങ്ങളെക്കൊണ്ടും, ഭാഷാവ്യത്യാസം കൊണ്ടും തമ്മിൽത്തമ്മിൽ തീരെ സാമ്യമില്ലാത്ത ഭിന്നവർഗ്ഗങ്ങളിൽപ്പെട്ട ജനങ്ങൾ, അത്യന്തം സമീപസ്ഥന്മാരും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടവരും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യന്റേയും, മാനുഷികലോകം അവിചാരിതമാവണ്ണം വളർന്നു വളരുന്നതിരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ നൂതനമായ അവസ്ഥാവിശേഷത്തെ അനുസരിക്കുന്നതിന്നു മാത്രം നമ്മുടെ സ്ഥിതിക്കു വ്യത്യാസംവന്നിട്ടില്ലെന്നു ദിനംപ്രതി നമുക്കു വ്യസനകരമായ വിധത്തിൽ ബോധപ്പെട്ടുവരുന്നുണ്ടു്. ജാതിവ്യത്യാസം ആപൽക്കരമാവണ്ണം അതിന്റെ മൂലന്യത്തിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യവർഗ്ഗക്കാർ മറ്റൊല്ലാ മനുഷ്യഗണങ്ങളെയും അഹംഭാവത്തോടും ധർഷ്ട്യത്തോടുംകൂടി അകറ്റിനില്ക്കുന്നു. നിസ്സഹായന്മാരായ ഇതരരാജ്യക്കാരെ കവർച്ച ചെയ്യുന്നതിന്നു തങ്ങൾക്കുള്ള അധികാരാവകാശങ്ങളെ മറാക്കും അഭരണം വിട്ടുകൊടുക്കാതെ ബലമായി സംരക്ഷിക്കുന്നവരായ പാശ്ചാത്യന്മാർ, സ്വരാജ്യങ്ങളിൽ അന്യന്മാരെ—അന്യായവും നിഷ്പ്രഭവമായ വിധത്തിൽ—കടക്കുവാൻ അനുവദിക്കാതിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യസമുദയങ്ങളായ വികാരവിശേഷങ്ങളെ പാസ്യമായിത്തന്നെ അവർ നിഷേധിക്കുന്നു! വിശ്വവിശുദ്ധന്മാരായ അവരുടെ ചില മഹാകവികൾപോലും നികൃഷ്ടമായ കയ്യടക്കിന്റെ വിജയത്തെത്തന്നെ പ്രശംസിക്കുന്നു. അധികം നൂറ്റാണ്ടുകളായി അനുഭവിച്ചുവരുന്ന അചസതയെ വിട്ടു ഞൻ വിസ്മയമായ ജീവിതസരണിയെ പ്രാപിക്കുവാൻ അശ്രാന്തം ശ്രമപ്പെടുന്ന നിസ്സഹായന്മാരായ ജനഗണങ്ങളെ, ആരാസ്യമായ സ്വതന്ത്രാവസ്ഥയിലുള്ള പാശ്ചാത്യന്മാർ അടിച്ചമർത്തുന്നു. പഴയ ജീവിതത്തിൽ പെട്ടെന്നുണ്ടായ മാറ്റം

ത്തിന്റെ അനിവാര്യമായ കഴപ്പത്തെത്തന്നെ അവർ തങ്ങൾക്ക് ആദായകരമായ വിധത്തിൽ വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തങ്ങളെക്കാൾ താണവരാണെന്നു സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരോടുള്ള അനാസ്ഥയും, അനാദരവും പരസ്യമാകയില്ലെന്നു തീർച്ചയുള്ളപ്പോൾ, ദുഗുണങ്ങളോടുകൂടി മടിക്കുന്ന ഭുഷുകർക്കുപോലും ചെയ്യുവാൻ ഉള്ള സന്നദ്ധതയും, സന്തോഷവും, ശരീരത്തിന്റെ നിറവിശേഷത്തിൽ അഭിമാനപ്പെട്ടുണ്ടായിരുന്നവരും, സ്ഥാനമഹത്വത്താൽ ശിക്ഷയിൽനിന്നു സുരക്ഷിതരും ആയ മന്ത്രിരിൽ സാധാരണയായി കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്.

പരിതഃസ്ഥിതികൾ ഇപ്രകാരം അനാശാസ്യമായ പ്രതികൂലാവസ്ഥയിലാണെന്നിരുന്നാലും, തടസ്സങ്ങളും കഴപ്പുകളും ഏറ്റവും പ്രവൃദ്ധങ്ങളാകുമ്പോൾതന്നെയാകുന്നു നിവാരണമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്വിവാദങ്ങളായിത്തീരുന്നത് എന്നു ഞാൻ ബലമായി വീണ്ടും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. വഗ്ദീയമത്സരം ഇക്കാലത്തു പരിഷ്കൃതമനുഷ്യനു സൗകര്യം ശ്രദ്ധിക്കുവാനുള്ള ഒന്നാമത്തെ വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി അത്യന്തം ആശ്വാസകരമാകുന്നു. മനുഷ്യാഭയങ്ങളിൽ “മനുഷ്യ”ബോധത്തിന്റെ ഉത്ഭവമായിരിക്കും ഈ യുഗത്തിലെ ഏറ്റവും അഭിമാനകരമായ ഒരു സംഭവം. ആ ബോധത്തിന്റെ ജനനത്തിനുള്ള ശയ്യാതലം ഇനിയും മുഴുവൻ ഒരുക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതിന്റെ ജനനം ചാലാചാരികൃത്തിൽത്തന്നെ അയിരിക്കും. അതിന്റെ ശിശുത്വം മുഴുവനും വല്ല വഴിമധ്യത്തിലുമുള്ള ആലയിൽതന്നെ കഴിയേണ്ടിവരും. ശക്തിയും സമ്പത്തും ആ ശിശുവിനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കുകയില്ലായിരിക്കും. എന്നാലും അതിന്റെ വിജയം നിശ്ചയവും ആസന്നവും ആകുന്നു. അത് അതിന്റെ പ്രവാചകന്മാരേയും കവികളേയും സന്നദ്ധസംഘക്കാരേയും കാത്തുനിൽക്കുന്നു. അവരുടെ ആഗമനത്തിന് അധികതാമസമില്ല. “മനുഷ്യ”ത്വം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ

ശബ്ദത്തിൽ തുടരെത്തുടരെ വിളിക്കുമ്പോൾ ആ വിളികൾക്കായിരിക്കുവാൻ ഒരു മനുഷ്യനും നില്പാറമില്ല. രാഷ്ട്രീയമായ അഭിമാനത്താലോ പ്രതാപത്താലോ ശക്തിയാലോ സുബോധരഹിതനായിത്തീർന്ന മനുഷ്യൻ ഒരുപക്ഷേ, അതിനെ—മനുഷ്യരൂപത്തെ—നിന്ദിക്കുകയോ നിരാകരിക്കുകയോ ചെയ്യുമായിരിക്കാം. അതിനെ കേവലം ബലഹീനതയുടെ ഒരു ലക്ഷണമായി ഗണിക്കുകയും, നിസ്സാരമായ ഒരു വികാരമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അഹംഭാവത്തിന്റെ ആധിക്യത്തിൽതന്നെ, അതിനോടു തനിക്കുള്ള വിരോധം എത്രയും കഠിനവും, അതിന്റെ നേരെ താൻ അയയ്ക്കുന്ന അസൂയയുടെ അത്യന്തം ക്രൂരവും ആയിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽത്തന്നെ, ആ മനുഷ്യൻ പെട്ടെന്ന് ഒരു സുബോധമുണ്ടാകുന്നു. തന്റെതന്നെ അന്തർഭാഗത്തുള്ള ഉൽക്ലഷ്ടവും അനശ്ചാരവും ആയ ആ അമൂല്യചൈതന്യത്തെ ഹനിക്കുന്നതു് ഏറ്റവും നികൃഷ്ടമായ ആത്മഹത്യയാകുന്നു എന്നുള്ള യഥാർത്ഥബോധം അയാളിൽ ഉൽഭൂതമാകുന്നു. വ്യവസ്ഥിതവും സുരക്ഷിതവും ആകുന്ന രാഷ്ട്രീയമായ സുപാർത്ഥതല്പരതയും, വസ്ത്രീയമത്സരവും, വ്യാപാരസംബന്ധമായ ധനേച്ഛയും അവയുടെ നീചങ്ങളായ സ്വരൂപങ്ങളെ നഗ്നമായി പ്രദർശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങുമ്പോൾ, മനുഷ്യരുടെ മോക്ഷസാധനം—ചോക്ത്തിന്റെ മുക്തിമാതൃം—രാജ്യഭരണസംബന്ധമായ സ്ഥാപനങ്ങളോ വിസ്മൃതങ്ങളായ കച്ചവടസൗകര്യങ്ങളോ കൃത്രിമങ്ങളായ സാമുദായികഘടനകളോ അല്ലെന്നു പ്രസ്താവ്യമായിത്തീരും. ആ മുക്തിമാതൃം ജീവിതരീതിയെ അടിയോടുകൂടി പരിഷ്കരിക്കുന്നതാകുന്നു. സഹോദരസ്നേഹത്തിന്റെ സ്വതന്ത്രമായ ഉൽബോധനമാകുന്നു ആ മോക്ഷസാധനം. ജഗൽപിതാവായ സർവ്വേശ്വരനെത്തന്നെ സർവ്വമനുഷ്യരിലും കാണുന്നതാകുന്നു ആ പരിശുദ്ധപരിണാമം അതാകുന്നു വസ്ത്രീയമത്സരത്തിന്റെ അവസാനവും.

ഇന്ത്യൻ വിദ്യാർത്ഥികളും പാശ്ചാത്യ ഗുരനാഥന്മാരും

പള്ളിക്കൂടങ്ങളെ വിട്ടു കോളേജിലേയ്ക്കു പ്രവേശിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾ എപ്പോഴും ഒരു ദശാപരിവർത്തനത്തിൽ പെട്ടു ച്യുന്നവരാണ്. അത് അവരുടെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു ദുർഘടഘട്ടത്തെ തരുന്നൊലിച്ചു കാലമാണ്. പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലെ ആപാദചൂഡാ നിയന്ത്രിതമായ അസ്വതന്ത്രതയിൽ നിന്ന് അവർ ഇടംപ്രഥമമായി വിമുക്താവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സ്വതന്ത്ര്യലബ്ധി കേവലം ബാഹ്യമായിട്ടുള്ളതു മാത്രമല്ല; കൈകാലുകൾക്കു മാത്രമല്ല, മനസ്സിന്നാകൂടി സ്വതന്ത്ര്യം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. വ്യാകരണസിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കു് അടിമപ്പെട്ടുകിടക്കുന്ന പരിമിതമായ വാക്യഖണ്ഡത്തെയല്ല, അപരിമിതവും അനിയന്ത്രിതവുമായ ആശയാന്തരീക്ഷത്തെയാകുന്നു അവർ ഇപ്പോൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നത്. അഴിയിട്ടു് ഇടുങ്ങിയ കൃത്രിമക്കൂടുകളിലല്ല, വിസ്തൃതവും വിശുദ്ധവും ആയ ആകാശവീഥികളിലാകുന്നു അവർ വളർന്നുവരുന്ന അവരുടെ ചിന്തനങ്ങളാകുന്ന ചിന്തകളെ ചവിപ്പിക്കുന്നത്, അവർ നിയന്ത്രിതജീവിതത്തിന്റെ ക്രമീകരണവൈശിഷ്ട്യത്തെയല്ല, സ്വതന്ത്രജീവിതത്തിന്റെ സുമനോഹരതയെയാകുന്നു ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. സംശയിപ്പാനും തീരുമാനിച്ചാനും ഉള്ള അധികാരം അവർക്കു സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വന്തമായി ആലോചനകൾക്കും തീർപ്പുകൾക്കും അവർ അർഹന്മാരായിരിക്കുന്നു. കല്പനകളെ നിശ്ശബ്ദമായി അനുസരിച്ചിരുന്ന കാലത്തെ പിന്നിട്ടു് അവർ കല്പിപ്പാനധികാരമുള്ള സമുജ്ജ്വലമായ ഒരു കാലത്തിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു.

ഈ പരിവർത്തനകാലം വികാരസമ്പന്നമായിട്ടുള്ളതാണ്. മനസ്സും ശരീരവും ഒരുപോലെ ഒരു പുതിയ ജീവിതശക്തിയെ

അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. പരാഭിപ്രായങ്ങളുടെ സംഘട്ടനത്തെയോ അനുകരസ്തർശത്തെയോ, ആ മനസ്സും ശരീരവും സ്വയമേവ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം ഏറ്റവും നിസ്സാരങ്ങളായ ആക്ഷേപങ്ങളും ലഘുതരങ്ങളായ ശാസനകളും കൂടി അവരെ അത്യന്തം വ്യാകുലപ്പെടുത്തുന്നു; അവരുടെ മനഃകായങ്ങളെ ചഞ്ചലിപ്പിക്കുന്നു. നേരേമറിച്ച്, ഏറ്റവും സാധാരണമായ ഒരു സ്നേഹപ്രദർശനം പോലും അഭിമാനസമ്പന്നങ്ങളായ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ സന്തോഷപൂരിതങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നു. മനുഷ്യസമ്പർക്കത്തിന് അതിശക്തിയുള്ള കാലം അതാണ്. സംസ്കൃതവൃത്യാസംകൊണ്ടു ഗുണദോഷങ്ങൾക്കു ഓർവ്വം സംഭവിക്കുന്നതും അന്നാണ്; മനുഷ്യസ്വഭാവം മനുഷ്യരാൽ രൂപീകരിക്കപ്പെടുന്ന കാലമാണ് അതു്.

ഇതു സർവ്വരാലും സമ്മതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു പരമാർത്ഥതതപമാണ്. “പ്രാപ്തേ ജ്ഞാധരവേഷ്ഠ ച പുത്രം മിത്രവദാ ചരേൽ” എന്ന നമ്മുടെ പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഘോഷിക്കുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനവും ഇതാകുന്നു. ഈ പ്രായത്തിൽ എത്തിട്ടുള്ള ഒരു യുവാവു് തന്റെ പ്രിയപിതാവിനെ, കുട്ടികളുടെ വികാരങ്ങളേയും വിക്രിയകളേയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള നിർജ്ജീവമായ ഒരു “യത്ര” സാമഗ്രിയെപ്പോലെയല്ലാ, ഉത്തമമായ “ഒരു മനുഷ്യനെ” പോലെയാണു കണ്ടറിയേണ്ടതു്.

ഇതുകാരണത്താൽത്തന്നെയാണ്, ലോകത്തിൽ എവിടേയും സർവ്വകലാശാലാ വിദ്യാർത്ഥികളെ, അവരുടെ ഗുരുവരന്മാരുടെ സജീവങ്ങളായ സാമീപ്യസമ്പർക്കങ്ങൾക്കു പുണ്യസൗക്യം സിദ്ധിക്കാവുന്ന വിധത്തിൽ ഒരു ഉന്നതപദവിയിൽ, കയറ്റിനിർത്തിയിരിക്കുന്നതു്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ ഉരക്കഴിച്ചു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം. വിദ്യാർത്ഥികൾ വിശുദ്ധമായ മനുഷ്യജീവിതത്തെ—മാനുഷിക മഹാഗ്രന്ഥത്തെ—ഏറ്റവും ഉന്നതമായി ആരംഭിക്ക

ന്നത് ഇക്കാലത്താണ്. “മനുഷ്യനാകവാ”നുള്ള ആ മഹനീയമാഗ്ഗത്തെ തരണം ചെയ്യുന്നതിന്നു സ്വാഭാവികമായും സ്വാതന്ത്ര്യവും കൂടാതെ ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ല.

കാൽപ്പനാധാരം ഇപ്രകാരമായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്. ഈ പ്രായത്തിലുള്ള കുട്ടികൾ പ്രത്യേകിച്ചും, അവരുടെ ആത്മാഭിമാനത്തെക്കുറിച്ച് അത്യധികം നിഷ്ക്കഷ്ടയുള്ളവരായി കാണപ്പെടുന്നു. കുടിഞ്ഞിൽ * ചിറയുള്ള ഒരു പട്ടുവിന്റെ മേറ്റുമായ അകിടുന്നപോലെ, തരളവും നവീനവുമായ സ്വാതന്ത്ര്യാഭിമാനങ്ങളാൽ വിങ്ങി വീർത്തുനിൽക്കുന്ന അവരുടെ ബാഹ്യാന്തരപ്രകൃതികൾ സർവ്വതരം “കിഷിളി” നിറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. ദന്തമുക്കളുടെ പ്രഥമാവിർഭാവം. ഒരു ബാലന്റെ തൊണ്ണൂറു വീർപ്പിച്ചു വേദനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ. അതുപോലെത്തന്നെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ “വിജ്ഞാനദന്ത”ത്തിന്റെ മുളക്കാലമായ ഈ പ്രായത്തിൽ അവരുടെ അഭിമാനത്തൊണ്ണുകൾ വിപുലങ്ങളും വിസ്തൃതങ്ങളും ആയിത്തീരുന്നു. അവരുടെ സ്വാഭാവികമായും, വേദനപ്പെടുത്തപ്പെടുന്നതൊണ്ണും അതിന്റെ അതിർത്തികളെ അതിലംഘിക്കുകയും കൂടി ചെയ്യുന്നു.

അവിചാരിതങ്ങളായ ഉപരിപാളവങ്ങൾക്കു് ഈ വിദ്യാർത്ഥികൾ വശംവദന്മാരായേക്കാവുന്ന കാലവും ഇതുതന്നെയാകുന്നു. പഠിക്കുന്നവരും പഠിപ്പിക്കുന്നവരും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധം അകൃത്രിമരമണീയമായിരിക്കുന്നതായാൽ, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഈവക വികൃതിത്തങ്ങൾ എല്ലാം അനാവശ്യങ്ങളായ ആപശ്ശകങ്ങൾക്കു നിദാനങ്ങളാകാതെ സാധാരണ സംഭവങ്ങളോടുകൂടിച്ചേർന്നു് ഒഴിച്ചുകുന്നുപോകുന്നതാണ്. ഒരു നദിയിലെ അശുഭലിംഭങ്ങളും അഴുക്കുകളും എല്ലാം ഏറ്റാതിലെ അധികവെള്ളത്തിൽ ആഗമനമായി ആക്കും അസൗകര്യത്തിന്നിടയാക്കാതെ ദൂരത്തേയ്ക്കു് ഒഴിച്ചുപോകുന്നു.

* “കുടിഞ്ഞിൽ” എന്നും പറയാറുണ്ട്.

കല്പിച്ചുകൂടി വലിച്ചുവారి പുറത്തിടുന്നതായാൽ മാത്രമേ അവ ആക്ഷേപാർഹങ്ങളും അസൗകര്യപ്രദങ്ങളും ആയി പരിണമിക്കുന്നുള്ളൂ.

കുട്ടികളുടെ ഹൃദയകുരുമുളങ്ങൾ സ്വതന്ത്രങ്ങളായ അഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങൾകൊണ്ടു വികസിതങ്ങളായി ശോഭിക്കുന്ന ഒരു വിവേകസ്ഥിതിയിൽ എണെങ്കിലും ഒരിക്കൽ എന്തിച്ചേരുന്നതാണ്. ലോകസാധാരണമായ ഈ നിയമരക്തി ഹൈന്ദവവിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ബാധകമായിട്ടുള്ളതുതന്നെയാകുന്നു. മഹനീയമായ മനുഷികമാഹാത്മ്യത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവർ ആന്തരമായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥമായ മഹത്വത്തെ എവിടെക്കണ്ടാലും ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു് ആദരിക്കുന്നതിനും ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടി അവരുടെ ആത്മാവു് എപ്പോഴും ഉഴറുന്നു. സ്വകീയങ്ങളായ ആശയവിശേഷങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ഉദീരണം ചെയ്യുന്നതിനും, അതോടുകൂടിത്തന്നെ ബാഹ്യങ്ങളായ അഭിപ്രായഗതികളെ അംഗീകരിക്കുന്നതിനും അവർ സദാ സന്നദ്ധന്മാരാകുന്നു. അവർ അനുകമ്പയേയും, പ്രോത്സാഹനത്തേയും, സ്വതന്ത്രജീവിതത്തേയും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അതിന്നു പകരം, മഹത്തായ മനുഷ്യാത്മാവിനെ തല്ലിച്ചതച്ച വിദ്യാർത്ഥികളെ അലോചനാങ്ങളായ കൃത്രിമതന്തുക്കളാക്കി വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നീചയന്ത്രങ്ങളായ നിയമപരമ്പരകളെ നിമ്നീകരിക്കുന്നതു ദൈവകോപത്തെ അർഹിക്കുന്ന ഒരു മഹാപാപമാകുന്നു.

ജെയിൽനിയമങ്ങളെ അനുസരിക്കാത്ത ഒരു തടവുകാരനെ കഠിനമായി ശിക്ഷിക്കുന്നതിൽ ആർക്കുതന്നെ മനോവേദനയുണ്ടാകുന്നില്ല. കാരണം, അയാൾ ഒരു കുറ്റക്കാരൻ മാത്രമാകുന്നു. അവനെ ആരും ഒരു മനുഷ്യന്റെ നിലയിൽ നിന്നുംകൊണ്ടു വീക്ഷണം ചെയ്യാത്തതുകൊണ്ടു്, അവന്നു നൽകപ്പെടുന്ന ശിക്ഷകൾ അവന്റെ ഹൃദയത്തെ പൂർവ്വാധികം

കഠിനമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന സംഗതിയെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുന്നതിനതന്നെ ആരും ക്ലേശിക്കുന്നില്ല. തുറുകിയെ നിയമങ്ങളുടെ ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ ഒരു ലംഘനത്തെപ്പോലും, തന്നിമിത്തം സൂക്ഷിപ്പുകാർ സൗമ്യരും ഗണിക്കുകയും, നിയമലംഘനം ചെയ്ത ആ തടവുകാരന് അവർ കഠിനശിക്ഷ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെതന്നെ, പട്ടാളനടപടികൾ പരിശീലിപ്പിച്ച സൈന്യവക്രപ്പിൽ ചേർപ്പെട്ടവനുള്ള അപേക്ഷകന്മാരെ കവാതു പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ബാധ്യസ്ഥനായ സൈനികോദ്യോഗസ്ഥൻ, വളരെ സങ്കചിതവും പരിമിതവുമായ ഒരു നിലയിൽ നിന്നുകൊണ്ടാണ്, ആ കൂട്ടരെ പ്രായേണ നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നത്. അതുകൊണ്ട്, അദ്ദേഹം, ആ വകക്കാർ മനുഷ്യരാണെന്നുള്ള ബോധത്തന്നെ തീരെ കൂടാതെ, തന്റെ നിയന്ത്രണശക്തിയേയും അധികാരപ്രമത്തതയേയും അവർക്ക് സവിശേഷം അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നു.

എന്നാൽ, വിദ്യാർത്ഥികളെ കേവലം ജെയിൽപുള്ളികളെപ്പോലെയോ, സൈന്യയുഗ്മത്തിൽപ്പെട്ട ശിപായിമാരെപ്പോലെയോ പരിഗണിക്കുന്നതിന്നു നമുക്കു നിവ്വാഹമില്ല. അവരെ നമുക്കു പൂർണ്ണമായ വളച്ച് പ്രാപിച്ചവരായ “മനുഷ്യർ” ആക്കിത്തീർക്കണം. മനുഷ്യൻ അതിലോലങ്ങളും ചൈതന്യപൂർണ്ണങ്ങളും ആയ അനേകം ദിവ്യതയുള്ളതാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഉൽകൃഷ്ടസൃഷ്ടിയാണെന്നുള്ള വാസ്തവം എപ്പോഴും മുൻനിറുത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ നാം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാകുന്നു. തലവേദനയാൽ പീഡിതനായ ഒരാളുടെ രോഗശമനത്തിന്നു അയാളുടെ ശിരസ്സിന് കൂടുകൊണ്ട് അടിക്കുന്നതായാൽ യാതൊരു ഗുണവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. തലവേദന മാറുന്നതിന്നു തലച്ചോറിനെ ആവരണം ചെയ്യുന്ന അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ സിരാപടവങ്ങൾക്ക് അശേഷവും അനക്കം തട്ടാതെ പ്രത്യേകം മനസ്സുവെച്ച ചികിത്സിക്കേണ്ടതെന്നു വേണം.

രോഗകാരണങ്ങളെ എത്രയും ലഘൂകരിച്ച ഭീനങ്ങൾ എല്ലാം ദേവതോപദ്രവങ്ങൾ നിമിത്തം സംഭവിക്കുന്നവയാണെന്നു ശരിക്കുന്ന ചികിത്സകന്മാർ ഈ ആധുനികാവശ്യങ്ങളിൽപ്പോലും അപൂർവ്വമല്ല. അവർ, നമ്മുടെ കാലേജുകളിലെ പാശ്ചാത്യന്മാരായ ചില അദ്ധ്യാപകന്മാരെപ്പോലെ, പ്രഹരാദികളെക്കൊണ്ടും, അസംബന്ധങ്ങളായ ഉച്ചാടനങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഉന്മാദപ്രകടനങ്ങളെക്കൊണ്ടും മറ്റും രോഗങ്ങളെ അകറ്റിക്കളയുവാൻ ഒരുമ്പെടുന്നു; ദേവതകളെ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നു. രോഗനിവാരണത്തിന് അതു കൈകണ്ട വിദ്യതന്നെയാണു്. പക്ഷേ; രോഗം മാത്രമല്ല, രോഗിയുടെ ജീവന്റെ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു അംശവും അന്തഃകൂടി നശിച്ചുപോകുന്നു!

ഇതു തീരെ അസംബന്ധമായിപ്പോയെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ബുദ്ധിമാന്മാരും വൈദ്യശാസ്ത്രനിപുണന്മാരും ആയഭിജ്ഞാനന്മാർ ആരും ഒരു രോഗത്തെ പൂർവ്വപരബന്ധമില്ലാതെ ശരീരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു പ്രത്യേകസംഭവമായി കരുതുന്നതല്ല. മന്ത്യശരീരത്തിന്റെ ആകെപ്പാടെയുള്ള അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ ബന്ധവൈചിത്ര്യങ്ങളെ അവർ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. പ്രത്യേകമായ ഏതെങ്കിലും ഒരു രോഗത്തെ വേരുകുറുപ്പാനുള്ള അവരുടെ പരിശ്രമത്തിൽ ജീവചൈതന്യത്തിന്റെ മൂലത്തിൽത്തന്നെ അവർ കത്തി വെള്ളാറുമില്ല.

അതുകൊണ്ടു ഞാൻ പറയുന്നത് ഇതാണു്. പ്രകൃത്യം ജൈവിൽസൂക്ഷിപ്പുകാരോ, കവാത്തുദ്യോഗസ്ഥന്മാരോ, മന്ത്രവാദികളോ ആകുന്നതിനു് അവകാശപ്പെട്ടവരായ അദ്ധ്യാപകന്മാർ വിദ്യാത്ഥികളെ ചുമതലപ്പെടുത്തി ഏൽപ്പിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ ഒരിക്കലും പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. പ്രായം കൊണ്ടും വിജ്ഞാനംകൊണ്ടും ചെറുപ്പക്കാരായവരോട് പോലും സ്നേഹാദരങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിന്നു സാധാവികമായി

ത്തന്നെ വാസനയുള്ളവരെ അല്ലാതെ ആരേയും ഭാരപ്പെട്ട ആ മഹൽകൃത്യം ഏല്പിച്ചുകൂടുന്നതല്ല. “ശക്താനാം ഭൂഷണം ക്ഷമാ”, എന്നുള്ള സംസ്കൃതകവിവാക്യത്തെ ധരിച്ചിട്ടുള്ളവരും, തങ്ങളുടെ കീഴിൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ സ്വന്തം സ്നേഹിതന്മാരെപ്പോലെ കരുതുവാൻ ഒട്ടും മടിയില്ലാത്തവരും ആയ മഹാശയന്മാർ മാത്രമേ അദ്ധ്യാപകസ്ഥാനത്തിന്നു് അർഹന്മാർ ആകുന്നുള്ളൂ.

“ചെറിയ കുട്ടികളെ എന്റെ അടുക്കൽ വരുവാൻ അനുവദിക്കുക, അവരെ തടഞ്ഞുനിർത്തരുതു്; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, സ്വർഗ്ഗാഭ്യം അവർക്കുള്ളതാകുന്നു” എന്നു യേശുക്രിസ്തു ഒരിക്കൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കുട്ടികളെക്കുറിച്ചുള്ള ബഹുമാനം നിറഞ്ഞിരുന്നു; കാരണം, പരിപൂർണ്ണതയുടെ അസ്സച്ചാരങ്ങൾ ബാലഹൃദയങ്ങളിൽ അന്തർലീനങ്ങളായിരുന്നു. പ്രായപൂർത്തിയോടുകൂടി, നടപടികൾക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും അഹിംസാവാദങ്ങൾക്കും ദാർഢ്യം സംഭവിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യാഹൃദയങ്ങളിൽനിന്നു് അതിപാവനങ്ങളായ ആ മുളകൾ നിശ്ശേഷം നശിച്ചുപോകുന്നു. അപ്പോൾ അവർക്കു് ആ ലോകഗുരുവിന്റെ സന്നിധാനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതും ശ്രമസാധ്യമായിത്തീരുന്നു.

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മനസ്സു സർവ്വമാ വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ജീവിതകോശങ്ങളുടെ അന്തർഭാഗത്തു വളർച്ചയുടെ ശക്തി അശ്രാന്തം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. “വളരുക” എന്നുള്ള പ്രവൃത്തി അവരിൽ നിലച്ചിട്ടില്ല. വളർച്ച നിലയുണ്ടെന്നതിന്നു മുമ്പു് ആ പരിപൂർണ്ണതയുടെ അങ്കുരങ്ങൾ ഒരിക്കലും നശിക്കുന്നതല്ല. തന്നിമിത്തം ഒരു യഥാർത്ഥ ഗുരുനാഥൻ, “അവരെ അടുക്കൽ വരുവാൻ അനുവദിക്കുക; അവരെ തടഞ്ഞുനിർത്തരുതു്;” എന്നു് ആജ്ഞാപിക്കുകയും, സ്നേഹപുരസ്സരം അവരെ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അദ്ദേഹം അവരുടെ വീഴ്ചകളെയെല്ലാം സ്നേഹബുദ്ധി എളുപ്പ

ചെയ്യുന്നു; സ്വാതന്ത്ര്യവും ജ്ഞാനപ്രകാശവും അകത്തു കടക്കുന്നതിന്നു ഹൃദയകവാടങ്ങളെ തുറന്നിടുവാൻ “ക്ഷമാഭൂഷണനായ” അദ്ദേഹം അവരെ കൂടെനിന്നു സഹായിക്കുന്നു. എന്നാൽ, തങ്ങളുടെ ഉപരിജ്ഞാനത്താലോ, സാമുദായികമായോ രാഷ്ട്രീയമായോ വർഗ്ഗീയമായോ തങ്ങൾക്കുള്ള സ്ഥാനവലിപ്പത്താലോ അഹങ്കാരത്തിൽ മുങ്ങിമറിയുന്നവരും, തിരിഞ്ഞാൽ തിരിഞ്ഞേടത്തെല്ലാം വിദ്യാർത്ഥികളെ അധിക്ഷേപിച്ചു അവമാനിക്കുന്നവരും ആയ “ഗുരുഭൂത”ന്മാർ ഒരു കാലത്തും തങ്ങളുടെ ശിഷ്യന്മാരുടെ സ്നേഹാദരങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിക്കുന്നതല്ല. അപ്പോൾ അവർ വളരെ കണിശമായ നിയമശൃംഖലകളെക്കൊണ്ടു ബന്ധിച്ചും, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ അധികാരപ്പെരുക്കോച്ചുകൾക്കൊണ്ടു താഡിപ്പിച്ചും വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളെ ബലാൽക്കാരേണ കയ്യാലാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അവരുടെ ആ പ്രവൃത്തി തീരെ നിഷ്ഫലമാണ്.

ക്രമീകരണത്തിനുള്ള നിയമപരമ്പരകളാകുന്ന ശീമവലയുടെ കണ്ണികളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കരപാദങ്ങൾ ബന്ധിക്കപ്പെടണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർ, അവരുടെ പ്രവൃത്തിമൂലം അദ്ധ്യാപകവർഗ്ഗത്തിന്നുതന്നെയാണ് ഏറ്റവും അധികരിച്ചതായ ആപത്തുണ്ടായിത്തീരുന്നത് എന്ന് അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. ആന്തരമായ ബോധശക്തി ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രം ധർമ്മവർഗ്ഗത്തിൽനിന്ന് അണവും വ്യതിചലിക്കാതെ നേരേ നടക്കുന്നതിന്നു സാധിക്കുന്നവരായ ഉത്തമന്മാർ ഈ ലോകത്തിൽ വളരെ ദുർല്ലഭംതന്നെയാകുന്നു. ബാഹ്യങ്ങളായ പ്രേരണകളുടെ പ്രവൃത്തിയിലാണ് അധികംപേരും മാഗ്നീറ്റം കൂടാതെ കഴിക്കുന്നത്. തങ്ങൾക്കു നേരിട്ട് ഇടപഴകേണ്ടതായ പൊതുജനങ്ങളോടുള്ള ബാധ്യതകളെക്കുറിച്ചുള്ള നിതാന്തസ്മരണയാണ് അധികംപേരേയും അധർമ്മീഭവിക്കുമാക്കുന്നത്; ആത്മവഞ്ചനത്തെ ഭയപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല

എപ്പോഴെല്ലാം എവിടെയെല്ലാം “അടിമത്വ”മുണ്ടോ, അപ്പോഴെല്ലാം അവിടെയെല്ലാം അതു യജമാനന്മാർക്കും അവമാനകരമാകുന്നു. എവിടെ ശുഭ്രന്മാർ വെറും ശുഭ്രന്മാർ മാത്രമായി കിടക്കുന്നുവോ അവിടെ ബ്രാഹ്മണർക്കും അധഃപതനം തീർച്ചയാണ്.

എന്നാൽ, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ എല്ലാത്തരം വികൃതിഭ്രാന്തുകളേയും ഗുരനാഥന്മാർ സഹിക്കേണ്ടതാണോ എന്നുള്ള ഒരു പ്രശ്നത്തിന് ഇവിടെ അവകാശമുണ്ട്. അതിന്നുള്ള എന്റെ സമാധാനം ഇതാണ്: കുട്ടികൾ ഒരിക്കലും വികൃതിഭ്രാന്തന്മാർ ആകുന്നതല്ല. അവർ അർഹിക്കുന്ന സ്നേഹാദരങ്ങളെ ഗുരുവരന്മാരിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്നതായാൽ, അവർ തീർച്ചയായും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടിത്തന്നെ അങ്ങോട്ടും പെരുമാറാതിരിക്കുകയില്ല. നേരേമറിച്ചു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വക്ത്രത്തേയോ, ജാതിയേയോ, മതത്തേയോ അദ്ധ്യാപകന്മാർ അധിക്ഷേപിക്കുന്നപക്ഷം, ഗുരനാഥന്മാരുടെ അടുക്കൽനിന്നു തങ്ങൾക്കു ശരിയായ നീതിന്യായലബ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നു വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു തോന്നുന്നപക്ഷം, സ്വവക്ത്രക്കാരായ അദ്ധ്യാപകന്മാരെക്കുറിച്ചു പാശ്ചാത്യഗുരുവരന്മാർ സബഹുമാനം വിചാരിക്കാത്തപക്ഷം, വികൃതിഭ്രാന്തുകൾക്കു ചാടിപ്പറ്റപ്പെടുന്നതിന്നു വിദ്യാർത്ഥികൾ നിർബ്ബന്ധിതരായിത്തീരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, അവർ അപ്രകാരം ചഹളയ്ക്കോരുങ്ങാതിരുന്നാൽ അതുതന്നെ കഷ്ടതകഷ്ടതയായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഈ സംഗതിയിൽ പ്രൊഫസ്സർമാർക്കും അവരുടെ ഭാഗത്തേയ്ക്കു ചില ന്യായങ്ങൾ പറയുവാനുണ്ട്.

“യൂറോപ്യന്മാർക്കും” ഇന്ത്യ ഒരു അന്യരാജ്യമാണ്. നാടുകടത്തപ്പെട്ടവാനുള്ള ഒരു ദൂരദേശമാണ്! അവിടത്തെ കാലദേശാവസ്ഥകൾ വളരെ ഭിന്നമാണ്. ഉഷ്ണകാലങ്ങളിൽ പാശ്ചാത്യന്മാർ കഴിക്കുന്ന ഭക്ഷണപാനീയങ്ങൾ സ്നേഹജനകങ്ങളായിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇന്ത്യക്കാരുടെ നിറവും, ഭാഷയും

യും, മതവും, ആചാരവും ഏറ്റവും നിരസജനകമായ വിധത്തിൽ പാശ്ചാത്യരുടേതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തങ്ങളാണ്. അതിന്നും പുറമേ രാഷ്ട്രീയശക്തിയുടെ മുകളെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് പാശ്ചാത്യാധ്യാപകന്മാരുടെ നിമിത്തത്തിലിത്തം, ഗുരുവർണ്ണപീഠം ചക്രവർത്തിയുടെ സിംഹാസനമായിത്തീരുന്ന. അതേ കാരണത്താൽതന്നെ, പാശ്ചാത്യനായ ഒരു അധ്യാപകൻ അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്ന തൊഴിലിനെ കേവലം ഒരു അധ്യാപകവൃത്തിയായി മാത്രം കരുതിപ്പോരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയിലെ ഭരണകർത്താക്കന്മാരിൽ ഒരാളാകുകയാണ്, ഒരു രാജാവുതന്നെയാണ്. അദ്ദേഹം ഒരു യുഗോപ്യനും, അതുംപോലെയുള്ള “ഇന്ത്യയിൽ സർവ്വീസിൽ”പെട്ട ഒരു ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥനും ആണ്. “ഇന്ത്യക്കാർക്കു വല്ല നന്മയും ചെയ്തുകൊടുപ്പാൻ” ദയാബുദ്ധിയോടുകൂടി വന്നിരിക്കുന്നവനാണ് താൻ എന്നുള്ള ധാരണയ്ക്കു പലപ്പോഴും അവർ വശംവദന്മാരാണ്. ആ ധാരണ അവരുടെ ഇടയിലുള്ള സാംക്രമികരോഗമാകുന്നു. കായ്കുസലോവയുടെ ഇപ്രകാരമെല്ലാം ആയിരിക്കേ, തങ്ങളുടെ സപദാവദോഷങ്ങളേയും “വായിലെ നാവി”നേയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള ആവശ്യകത എപ്പോഴും അവർക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നു വരാം. അതുകൊണ്ടു വിദ്യാർത്ഥികളോടു ഇന്നിന്നവിധത്തിലെയല്ലാം പെരുമാറണമെന്നു നാം അവരെ ഉപദേശിക്കുന്നത് അശേഷം മര്യാദയായിരിക്കുന്നതല്ല! നേരേമറിച്ചു, നിഷ്കർഷയോടുകൂടി നടത്തപ്പെടുന്ന ക്രമീകരണനിയമങ്ങൾക്ക് അധീനന്മാരായി, പ്രൊഫസ്സർമാരുടെ അപമര്യാദകളേയും അനീതികളേയും കണ്ണടച്ചു സഹിക്കുന്നതിനുള്ള പഠിച്ചും പഠിച്ചതും സമ്പാദിക്കുന്നതിന്നു നമ്മുടെ വിദ്യാർത്ഥികളെ ഉപദേശിക്കുന്നതായിരിക്കും അധികം മര്യാദയായിരിക്കുക!

പാശ്ചാത്യന്മാരായ ഗുരുനാഥന്മാർക്ക് ഇന്ത്യക്കാരായ വിദ്യാർത്ഥികളോടുകൂടി പെരുമാറുന്ന കായ്കുത്തിൽ അനവധി

അസൗകര്യങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും ഉണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി, നമുക്കു കാഴ്ചതന്നെ സമ്മതിച്ചുകൊടുത്തു. “കാക്സ് ഫോർഡ്”, “കേയിംബ്രിഡ്ജ്” മുതലായി ഇംഗ്ലണ്ടിലുള്ള സർവ്വകലാശാലകളിൽ പ്രൊഫസ്സർമാരും കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികളും തമ്മിൽ പെരുമാറുന്ന രീതികളെക്കുറിക്കുന്ന പല കഥകളും നാം അപ്പോൾ കേൾക്കുക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ അവിടത്തെയും ഇവിടത്തെയും സ്ഥിതികൾ ഒരുപോലെല്ല. അവിടത്തെ ആ ഗുരുശിഷ്യസംബന്ധം പ്രത്യേകസാമാന്യം; ഇവിടത്തേതു തീരെ കൃത്രിമമാണ്. തന്നിമിത്തം. പ്രകൃതി നിയമങ്ങളെ മാറിനിർത്തിയിട്ടുള്ള ഒഴിവുകളിൽ എല്ലാം ഭാഗ്യവശമായ മങ്ങലാകുന്ന ഇഷ്ടികത്തുണ്ടുകൾ ഇട്ടു നിറയ്ക്കേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്നു!

ഈ ഒരു സംഗതികൊണ്ടാണ് നമ്മുടെ കാഴ്ചക്കാരും ഇത്രയും വിഷമാവസ്ഥയിലായിട്ടുള്ളത്. “കൃത്രിമത്വവിരുദ്ധമാണെങ്കിലും വല്ലവിധത്തിലും പരീക്ഷകളിൽ കടന്നു കൂട്ടുവാൻ ശ്രമിക്കുക; മനുഷ്യസമരങ്ങളായ അധികാരാധികാരങ്ങളെക്കുറിച്ചൊന്നും ഇപ്പോൾ ചിന്തിക്കേണ്ട” എന്നിങ്ങനെ, പഠിപ്പം പഠിച്ചതും ഉള്ള നാട്ടുകാരെല്ലാം തങ്ങളുടെ കുട്ടികളെ ഉപദേശിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണവും ഇതു തന്നെയാകുന്നു.

ഇതു വളരെ ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ ഒരു ഉപദേശമാണ്! നിർഭാഗ്യവശാൽ അത് അപ്രകൃതവും കാഴ്ചസിദ്ധിക്കു പര്യാപ്തമല്ലാത്തതും ആണെന്നു ഉള്ളു. നയബുദ്ധിയാകുന്ന ദൃഢമായ അസ്ഥിവാർത്തിന്മേലല്ല മനുഷ്യപ്രകൃതിയെ ജഗദീശ്വരൻ ഉറപ്പിയിട്ടുള്ളത്. മനുഷ്യപ്രകൃതി എപ്പോഴും വളന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും നന്നിമിത്തം എപ്പോഴും അപകടമായിട്ടുള്ളതും ആണ്. ഒരു ഘട്ടംവരെയെല്ലാം കൃത്രിമ നിയമങ്ങളെ ആ പ്രകൃതി സഹിച്ചു. അതുതന്നെ അതിലംഘിച്ചാൽ നിയമക്കോട്ടകളെല്ലാം പൊട്ടിത്തകരും. അപ്പോൾ, നാം തീരെ

ഉദ്ദേശിക്കാത്ത അവസരങ്ങളിൽ, അമർത്ത്വപ്പെട്ടവൻ വയ്യാത്ത ജീവിതശക്തിയുടെ ബഹിർഗ്ഗമനം സംഭവിക്കും.

പ്രകൃതിശക്തിയെ നാം നമ്മളിൽ മാത്രം ആദരിക്കുകയും, അതു വിദ്യാത്മികളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ലെന്നോ ഉണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ അതു നിസ്സാരവും നിയന്ത്രിക്കപ്പെടേണ്ടതും ആണെന്നോ വിചാരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പക്ഷം, ഏകപക്ഷമായുള്ള ആ ഏർപ്പാട് ഏതാനും കാലം നിലനിന്നു എന്നുവരാം. എന്നാൽ അചിന്തേണ ആ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അചേതനതപം സംഭവിച്ചതായി നമുക്ക് ബോധപ്പെടാം. അപ്പോൾ നമ്മുടെ ഹൃഷ്ട്യാകോപങ്ങൾക്ക് അതുത്തിയില്ലാതായിത്തീരും. അതുവരെ നിശ്ചേഷ്ടമായി അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന തുകൊണ്ടു് ചൈതന്യത്തിന്റെ നിസ്സാരങ്ങളായ ലക്ഷണങ്ങൾപോലും ആ അവസരത്തിൽ നമുക്ക് അസഹ്യങ്ങളും, ശിക്ഷാർഹങ്ങളും ആയിത്തോന്നും. അതിനാൽ ആ ചൈതന്യപ്രദർശനത്തിന്നു നാം സൽകുന്ന ശിക്ഷ അതിന്റെ ശരിയായ അതിരുകളെ അനൽപ്പമായി അതിലംഘിച്ചേയ്ക്കും അപ്പോൾ “പഞ്ചായത്തു കമ്മിറ്റിക്കു പോലും നേർമാറ്റം കണ്ടു റിവാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത വിധത്തിൽ കാൽക്കു കീഴ്”മേൽ മറിഞ്ഞു ഭയങ്കരമായിത്തീരും. ആ കൊടുങ്കാട്ടിൽ നിന്നു സുഖകരമായ ഒരു മാറ്റം കാണാതെ കഴങ്ങുകയും തീച്ചിട്ടുചുട്ടും കൂടങ്ങളും, കോടാലികളും ഉപയോഗിച്ചു വെട്ടിക്കളഞ്ഞും ഭാരമേറിയ യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു നിരപ്പാക്കിയും ഒരു പുതിയ മറ്റും വെട്ടിത്തുറക്കുന്നതിന്നു നാം നിർബന്ധിതരായിത്തീരുകയും ചെയ്യും.

ഹൈന്ദവവിദ്യാത്മികൾക്ക് പ്രത്യേകമായി നീക്കി വെക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള “സ്വഗ്ഗരാജ്യം”, കടന്നു കൂട്ടുവാൻ അധികച്ചിലവും മാറ്റുക്ലേശവുമില്ലാത്തതായ “കറുപ്പതീനി” കളുടെ “സ്വഗ്ഗരാജ്യം”മാണെന്നു് അധികൃതന്മാർ നമ്മെ ഒർമ്മപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കേട്ടുകേട്ടു നമ്മുടെ കണ്ണുങ്ങൾ വളരെ

മുമ്പുതന്നെ തഴവിച്ചിരിക്കുന്നു. യാത്രാസൗകര്യത്തിന്നു ഹാ നികരമായ, ചേതനാത്മാവായ സമാനപ്പെട്ടിന്റെ അതിഭാരത്തെ പുറപ്പെടുമ്പോൾ തന്നെ താഴെ എറക്കി വെപ്പിച്ചു, വിദ്യാത്മികളെ സീമാതീതവും നിർജ്ജീവവും ആയ അടിമതപാതിലേക്ക് നയിക്കുന്നതിനുള്ള സകല പ്രാരംഭ ധ്വജങ്ങളും കയ്യേൽക്കുവാൻ കാത്തിരിക്കുന്നവരായ ഉത്തമ സ്നേഹിതന്മാർ നമ്മുടെ വിദ്യാത്മികൾക്ക് ഉണ്ടെന്ന് അധികാരസ്ഥന്മാർ അപ്പഴപ്പോൾ നമ്മെ അറിയിക്കാറുണ്ട്. അവരുടെ ആ ഏർപ്പാടുകൾ സുചപയ്യാവസായികളായിത്തീരമെങ്കിൽ അവരുടേ തന്നെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്ക് അതു പയ്യാപ്തമാകുമെങ്കിൽ—ഞാൻ ഒട്ടുപോലും ആക്ഷേപിക്കയില്ലായിരുന്നു.

എന്നാൽ, അപജയം അനിവാര്യമാകുന്നു. അധികാരികളുടെ ആവശ്യം നടക്കുന്നതല്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. നമ്മുടെ കാര്യത്തിലും അവർക്ക് അതു സാധിച്ചിട്ടില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, “ഇൻഡ്യക്ക് നന്മ വരുത്തുക” എന്നുള്ള മഹൽ കൃത്യത്തിനുള്ള ഒരുമ്പാടിന്റെ മഹാഭാരം വഹിച്ചു നാടു വളഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹാശയന്മാരിൽ നിന്നോ, നമ്മുടെ കോളേജുകളിലെ യുഗോപ്യന്മാരായ പ്രിൻസിപ്പാളന്മാരിൽ നിന്നോ മാത്രമല്ല നമുക്കു നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു്. നാം നമ്മുടെ പാഠങ്ങൾ അധികവും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നുതന്നെ നേരിട്ടാണു പഠിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നമുക്ക് അതിലേയ്ക്ക് ഒരു നൂറ്റാണ്ടിൽ അധികം നീണ്ടതായ കാലവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ പാഠങ്ങൾ ഒന്നും നിഷ്പ്രഭങ്ങൾ ആയിട്ടില്ല. അവ നമ്മുടെ ചൈതന്യത്തെ ഉജ്ജ്വലമാക്കിത്തീർത്തു. തിരസ്കരിക്കപ്പെടുവാനോ, മാന്യപ്പെടുവാനോ വയ്യാത്ത ചില അധികാരാവകാശങ്ങൾ ജീവിതത്തിനുണ്ട്.

എന്റെ ബാല്യകാലത്തു് എനിക്കു ചില ഇംഗ്ലീഷുവാക്കുകളുടെ പയ്യായങ്ങൾ പഠിക്കുവാനുണ്ടായിരുന്നതിനെപ്പറ്റി

ഞാൻ ഇപ്പോഴും നല്ലപോലെ ഓർമ്മിക്കുന്നുണ്ട്. “ഞാൻ” എന്ന വാക്കുള്ള “ഐ” എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ഹിന്ദു മതത്തിന് എന്തൊരു ഗുണനാമം അവശ്യപ്പെട്ടു. അർത്ഥം ഇപ്രകാരം വിവരിക്കപ്പെട്ടു—“Myself—I by myself I the first personal pronoun?” ഈ വിവരണം പറയുന്നതിന് എനിക്കു കുറച്ചുകൂടി സമയം വേണ്ടിവന്നു; അതു ധരിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യക്കു വളരെ നീണ്ടതായ ഒരു കാലം തന്നെ അവശ്യമായിത്തീർന്നു. അത്രയും ക്ലേശിച്ചു പഠിച്ചതിനുശേഷം ഇതാ ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ അദ്ധ്യാപകന്മാർ വന്നു “ഞാൻതന്നെ” (Myself) എന്ന വാക്കു കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ട വെട്ടിക്കളയുവാനും റബ്ബർകൊണ്ടു് അതിനെ തുടച്ചുകളയുവാനും ശ്രമിക്കുന്നു. അതേ, “ഇന്ത്യ റബ്ബർ” കൊണ്ടുതന്നെ!

“ഐ” എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ഇംഗ്ലണ്ടിലും ഇന്ത്യയിലും ഒന്നല്ല; ഇവിടെ അതിനു വേറെയാണ് അർത്ഥം—“എന്നിങ്ങനെയാകുന്നു നമ്മുടെ അദ്ധ്യാപകന്മാർ ഇപ്പോൾ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുവാൻ ഉത്സാഹിക്കുന്നതു്.

നമുക്കു നമ്മുടെ ആദ്യപാഠം പഠിച്ചുതുടങ്ങി ഉറപ്പിക്കുന്നതിന് ഏതൊരു വേണ്ടിവന്നാൽ, തീർച്ചയായിട്ടും അതു മറന്നുകളയുന്നതിനു മുൻപായിട്ടും അതിൽ എഴുതിച്ച കാലം വേണ്ടിവരുന്നതാണ്. “ഐ” എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് പദത്തിന്റെ അനിവാര്യമായ ആകർഷകതയും അസാമാന്യമാകുന്നു. അതിന്റെ ശക്തി അത്യുൽക്കടമാകുന്നു. ആ ശബ്ദത്തെ നമ്മുടെ ഗുരുപ്രവരന്മാർ നമ്മുടെ കണ്ണുനീർക്കുള്ളിൽ മന്ത്രിച്ചു തന്നിരുന്നില്ലെങ്കിൽ വലിയ അത്യാപത്താകാം ഒന്നും തന്നെ സംഭവിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ആ ശബ്ദശക്തി നമ്മുടെ കണ്ണുനീർക്കുള്ളിൽ കൂടി അകത്തു പ്രവേശിച്ചു നമ്മുടെ ജീവനോടുകൂടി ചലിച്ചിരിക്കുന്നു. ജീവന്റെ തന്നെ അടിവേരുകളെ അടുത്തല്ലാതെ

ഇനി അതിനെ പുറത്തു വെച്ചിടുന്നതിന്നു സാധിക്കുന്നതല്ല. ജീവൻ, നിർഭാഗ്യവശാൽ, കുറെ കർക്കശമായിട്ടുള്ളതുമാണ്.

ഇംഗ്ലണ്ടു് ഇന്ത്യയെ പിടിച്ചിരിക്കുന്ന പിടുത്തം വിടാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് സ്വകീയമായുള്ള ജീവിതസ്വഭാവത്തെ ഇന്ത്യക്കാരിൽ നിന്നു മറച്ചുവെക്കുവാൻ പാറുന്നതല്ല. അറിഞ്ഞിട്ടായാലും അറിയാതെയായാലും ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ ഉത്തമഗുണങ്ങൾ ഇന്ത്യയ്ക്കു നല്കാതെ കഴിവാൻ ഇനി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഇതു ദൈവേച്ഛയാണ്. കോളേജുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായാലും വേണ്ടില്ല, പ്രതികൂലമായാലും വേണ്ടില്ല.

ആകയാൽ, വെറും പ്രസംഗനോട്ടകളേക്കാണോ, തക്കത്തിലും വ്യാകരണത്തിലും നൽകപ്പെടുന്ന പാഠാവലികളേക്കാണോ മാത്രം, നമ്മുടെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഒരിക്കലും സംഗ്രഹിക്കുന്നതല്ല. ആത്മാഭിമാനമാകുന്ന ജീവചൈതന്യത്തിൽ അവർ പെരുന്തത്തോടുകൂടി നിവർന്നിരിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. വെറും സാലഭഞ്ജികകളായിത്തീരുവാൻ അവർ അനുവദിക്കുന്നതല്ല. അനീതിയായി അടിമത്വത്തിലേക്ക് അടിച്ചിറക്കുന്ന ഏർപ്പാടുകൾക്ക് അവർ ഒരു കാലത്തും വഴിപ്പെടുന്നതല്ല. ഈ മനോഭാവം ഇന്നത്തെ ഒരു പ്രത്യക്ഷപരമാത്മമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതു കേവലം ഒരു മാധാഭാവമാണെന്നു സമാധാനപ്പെടുവാൻ സാധിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ അതിനെ വിസ്മരിക്കുന്നതു് അസാധ്യമാകുന്നു. അതിനേൽ അടിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്, സുസ്ഥിരമായ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ ദാർശ്യത്തെ സ്ഥാപിച്ചു് തെളിയിക്കുന്നതിന്നു് ഒരു അവസരം ലഭിക്കുന്നതേയുള്ളു; അതു് ഉടഞ്ഞു തകരുന്നതല്ല.

മനുഷ്യചരിത്രം ഓരോ രാജ്യങ്ങളിൽ ഓരോ വിധത്തിലാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു കാണുന്നതു്. ഇന്ത്യയ്ക്കു് സ്വന്തവും പ്രത്യേകവും ആയ ഒരു ചരിത്രമുണ്ടു്. ആ ചരിത്രത്തിന്റെ

ആരംഭകാലം മുതൽക്കുതന്നെ അത് എങ്ങിനെ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക വസ്തുത്തിന്റേയോ പരിഷ്കാരഗതിയുടേയോ പ്രത്യേക ചരിത്രമല്ലാതിരുന്നു എന്ന സംഗതി നമുക്ക് ആരാഞ്ഞറിയാവുന്നതാണ്. ആയുപരിഷ്കാരത്തെപ്പോലെതന്നെ ഭാവിയിലുപരിഷ്കാരവും നമ്മുടെ ഒരു പ്രധാനനാശം തന്നെയാകുന്നു. ഇന്ത്യരാജ്യം എത്രമാത്രം ഹിന്ദുക്കളുടെ രാജ്യമാകുന്നുവാ അത്രതന്നെ അത് മുഹമ്മതീയരുടേയും രാജ്യമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഇന്ത്യാചരിത്രം, അതു വിവിധ ശക്തികളുടെ പാസ്പര സമ്മർദ്ദത്തിന്റെ ചരിത്രമായിരുന്നിട്ടും, ഇതുവരെ ആകാശംപോലെ അവ്യവസ്ഥിതാകാരത്തോടുകൂടിയിരുന്നത്. വിഭിന്നങ്ങളായ മൂലശക്തികളുടെ മത്സരങ്ങളും, പൊട്ടലും, തകരലും, കീഴ്മേൽ മറിച്ചിലും എല്ലാം ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്; എന്നാലും അതിന്റെ, ആകൃതി വ്യവസ്ഥിതവും ദൃഢവുമായിത്തീർന്നിരുന്നില്ല. സർവ്വദിക്കിലും വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ആ അരൂപമായ പാപ്പിൽനിന്ന് അതിന്റെതെല്ലാം യഥാർത്ഥ പ്രാതിനിത്യം വഹിക്കത്തക്ക ഒരു ഓരോ സ്വരൂപംമാത്രമേ ഇതുവരെ ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നുവന്നിട്ടില്ല.

ഘനീഭവിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ഭാവവസ്ഥയിൽ കിടക്കുന്ന പദാർത്ഥത്തിന്റെ സ്വരൂപം അവ്യവസ്ഥിതമാകുന്നു. വളരെ നൂറ്റാണ്ടുകളായിട്ട് ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും അപ്രകാരമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ, ലോകമഹാജ്ഞാപത്ഥിമതീരങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ഒരു കോളിളക്കം ഇന്ത്യയെ പ്രാപിച്ചു. ഭവരൂപത്തിൽ കിടന്നിരുന്ന ഇന്ത്യയുടെ ഒരൊരുമുതൽ മറ്റൊരൊരാംവാരം ആനന്ദം പ്രവാഹം അടിഞ്ഞുകയറി. ഇന്ത്യ മുഴുവനും ഒന്നിച്ചുകിടന്നു. ഇന്ത്യയിലെ അനുജാലങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഒരു പുതിയ ജീവൻ സിദ്ധിച്ചു. ദൃഢാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പുള്ള സാമൂഹികമായ ഒരു ചലനമാകുന്നു ഇന്ത്യയിൽ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നത്.

ഇതെല്ലാം എന്റെ മുൻപാഞ്ഞ വാദത്തെത്തന്നെയാണു സമർത്ഥിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യ ആയുർവ്വേദം, ഭ്രാവിഡന്മാരുടേയും, മുസൽമാന്മാരുടേയും—ഇപ്പോൾ അതുപോലെ തന്നെ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും ഇന്ത്യയാകുന്നു. പരസ്പരസംബന്ധം പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതെ ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്ന അംശങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ച യഥാസ്ഥാനങ്ങളിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തു സജീവമായ ഒരു ദിവ്യ വിഗ്രഹത്തെ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാരം നമുക്കാണ്. ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരംശത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതിനോ പുറത്തു തള്ളുന്നതിനോ നമ്മുമാൽ സാധ്യമല്ല. മുഹമ്മദീയരെ വിട്ടുകളയുന്നതിന്നു നമുക്കു സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഇംഗ്ലീഷുകാരെ വിട്ടുകളയുന്നതിന്നും നമുക്കു സാധിക്കുന്നതല്ല. നമുക്ക് അതിനുവേണ്ട കായികബലം പോരാത്തതുകൊണ്ടല്ല അതു സാധിക്കാത്തത്. നമ്മാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെടേണ്ടതായ ഒരു പരിശുദ്ധവിഗ്രഹത്തിന്റെ ആന്തരപ്രകൃതി ആയതുകൊണ്ടാണ്. അപരിഷ്കൃതങ്ങളായ അംശങ്ങളെ അകറ്റിനിർത്തുന്നത് എങ്ങിനെയാകുന്നു!

വിവിധങ്ങളായ വർഗ്ഗങ്ങളേയും, കാലങ്ങളേയും, പരിഷ്കാരപദ്ധതികളേയും അന്യോന്യം കൂട്ടിച്ചേർത്തതുകൊണ്ട് ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്ന പവിത്രമായ ചരിത്രോദ്ദേശ്യത്തെ നമുക്ക് അംഗീകരിക്കാതെ നിച്ഛാഹമില്ല. അതിന്ന് അനുഗുണമായവിധത്തിൽ നാം നമ്മുടെ ഉൽബോധനകളെ ക്രമപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. നമ്മുടെ ഈ രാജ്യം ഇംഗ്ലണ്ടോ, ഹാലിണ്ടോ, അമേരിക്കയോ അല്ലെന്നും അതു ഇന്ത്യയാണെന്നും നാം എപ്പോഴും കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കണം. അന്യരാജ്യചരിത്രങ്ങൾ ഇന്ത്യയ്ക്ക് ഒരിക്കലും സംയോജിക്കുന്നവയല്ല. വേരിന്മേൽതന്നെയാണു വ്യത്യസ്തമുള്ളത്. ആ അന്യരാജ്യങ്ങൾക്കു ചരിത്രാരംഭത്തിൽതന്നെ ആന്തരമായ ഏതാനും ഐക്യമുണ്ടായിരുന്നു, ആ ഐക്യമാണ് അവരുടെ ചരിത്രമന്ദിരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ നാനാതപമാണു നിറഞ്ഞിരുന്നതു്. വിദേശീയങ്ങളായവയെ നിരാകരിക്കുന്നതിന്നു് അവർ ചെയ്ത പരിശ്രമങ്ങളുടെ കഥയാകുന്നു ആ അന്യരാജ്യക്കാരുടെ ചരിത്രം; അവയ്ക്കു അവിടെ മറ്റൊരു പരിശ്രമവും വേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. അന്യരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു് അടിച്ചു കയറുന്നവയെ അംഗീകരിച്ചു സ്വീകിയങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനായിരുന്നു ഇന്ത്യയിലെ പരിശ്രമങ്ങൾ മുഴുവനും, അതാണു് ഇന്ത്യയിൽ ആവശ്യമായിത്തീർന്നു പ്രവൃത്തിയും. വിദേശീയങ്ങളായവയെ സ്വീകരിപ്പാൻ ഇന്ത്യാക്കാർ ചെയ്ത ഉത്സാഹത്തിന്റെ കഥയാകുന്നു ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രം. അതാണു് ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടതയും.

അംഗ്ലേയർ ഇന്ത്യയിൽ അന്യവും ബാഹ്യവും ആയ ഒരംശമാത്രമായിരിക്കണമെന്നോളംകാലം, ഇന്ത്യ അരിഷ്ടിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. ഇന്ത്യാഗവണ്മെണ്ടു പ്രകൃതിവിരുദ്ധവും കൃത്രിമവും ആയ ഒരു പുറംശക്കുതിമാത്രമായിരിക്കണമെന്നോളംകാലം—ഗവണ്മെണ്ടു് ശക്തിയേറിയ ഒരു യന്ത്രസാമഗ്രിമാത്രമായിരിക്കണമെന്നോളംകാലം—ബ്രിട്ടീഷുകരണം ഇന്ത്യയിൽ യുദ്ധങ്ങളുടെ അഭാവത്തിന്നു പര്യാപ്തമായേയ്ക്കാമെങ്കിലും ജീവന്റെ പരിപൂർണ്ണതയെ നിറവേറ്റുന്നതിന്നു പ്രാപ്തമായിത്തീരുന്നതല്ല. അതായതു്, അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഏതോ ഉജ്ജ്വലശാഖ്യത്തിന്നുവേണ്ടി ഇന്ത്യയെ യഥാവിധി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ മഹനീയശക്തിക്കും ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കും തമ്മിൽ ഐക്യം സംഭവിക്കുന്നതല്ല. അവർ ഒരു വലിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന്നുള്ള സാധനസാമഗ്രികളെ കായ്ബോധമില്ലാതെ ചുമന്നെത്തിച്ചു ക്രമംകൂടാതെ “മീതയ്ക്കുമീതെ” കയറ്റിവെയ്ക്കുന്ന വെറും കൂലിവേലക്കാർമാത്രമായിത്തീരുന്നു. ഈ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ കൂലിപ്രവർത്തിയെയാകുന്നു ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകവി “വെള്ളക്കാരുടെ ഭാര”മായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്. (White man's Burden)

എന്നാൽ ഇത് ഏതെന്നും ഒരു “ഭാര”മായിത്തന്നെ നിൽക്കുവാനുള്ളതാണോ? സൃഷ്ടിയിൽനിന്നുള്ള സന്തോഷം ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലായിരിക്കുമോ? സൃഷ്ടികർത്താവു താൻ തന്നെയാണു പാശ്ചാത്യരെ ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കു വിളിച്ചുയർത്തിയത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ സൃഷ്ടിവിശേഷത്തിൽ തങ്ങൾ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ ഭാവമില്ലെങ്കിൽ “നൈരാശ്യ രാജ്യത്തി (Land of Regrets)ലെ” തപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശൂന്യ മാതൃങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ശവകുടീരങ്ങൾകൊണ്ടു നിറയപ്പെട്ടതായിത്തീരും. “വെള്ളക്കാരന്റെ ഭാരത്തെ” എടുത്ത് ഏറ്റുവാങ്ങുന്നതിന്നു ആളില്ലാതെ, എറക്കുന്നതിന്നു ആത്താണിയില്ലാതെ, അവസാനംവരെ അവർക്കു തന്നെത്താൻ ചുമക്കേണ്ടതായും വരും. ഇന്ത്യരാജ്യചരിത്രത്തിൽ അവർ അവരുടെ ജീവചൈതന്യത്തെ സംഘടിപ്പിക്കാത്തപക്ഷം, അതിന്നുപകരം, ഇന്ത്യയിൽ അവർക്കുള്ള പ്രവൃത്തിയെ ചില ചടങ്ങുകൾ അനുസരിച്ചുള്ള ഒരു കൃത്യനിവൃ്ഹണം മാത്രമായി അവർ കരുതുന്നപക്ഷം, നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിയുടെ പാവനാത്മാവു ദണ്ഡപ്പെടുകയും തന്നിമിത്തം അവർക്കുതന്നെ സങ്കടത്തിന്നു സംഗതിയായിത്തീരുകയും ചെയ്യും.

അതുകൊണ്ടു് ഇന്ത്യയുടെ ആധുനികചരിത്രത്തിൽ, ആ ലോചനയെ അർഹിക്കുന്ന വിഷയം, ഇംഗ്ലീഷുകാരെ ആട്ടി അകറ്റിക്കളയേണ്ടതു് എങ്ങിനെയാണെന്നുള്ളതല്ല. എന്നാൽ, ഇംഗ്ലണ്ടും ഇന്ത്യയും തമ്മിലുള്ള പാസ്പാസംബന്ധം പ്രകൃതാനുസാരവും സജീവവും ആക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു് എങ്ങിനെയാണു് എന്നുള്ളതാകുന്നു.

ഇതുവരെ, ഹിന്ദുക്കൾ മുഹമ്മദീയർ മുതലായി ഇന്ത്യയിൽ അധിവസിക്കുന്ന വിവിധവർഗ്ഗക്കാരും ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിചരിത്രത്തെ തങ്ങൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന അറിയാതെത്തന്നെ ക്രമേണ രൂപപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. ആംഗ്ലോയരുടെ ആഗമനത്തോടു കൂടി ആ രൂപീകരണത്തിൽ നമുക്കുള്ള പ്രത്യേകമായ ചുമ

തലകളെക്കുറിച്ച് നമുക്കുതന്നെ ബോധം വന്നിരിക്കുന്നു. ആ സപരൂപനിർമ്മാണത്തിൽ യഥാക്രമം പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന്നു നമ്മുടെ ഇച്ഛാശക്തി പ്രവർത്തിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു ഇച്ഛാശക്തികളും തമ്മിൽ—ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും ഹിന്ദുക്കളുടേയും ആദർശങ്ങൾ തമ്മിൽ—കൂട്ടിമുട്ടിയേയ്ക്കൂ. അപ്പോൾ ഭയങ്കരമായ ഒരു വ്യഥയ്ക്കുതന്നെ സംഭവിക്കേണ്ടതും. എന്നാൽ നമ്മുടെ വിചിത്രചരിത്രത്തിന്റെ വിശേഷാൽമായ വിശിഷ്ടോദ്ദേശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു് അതിൽ അശേഷം പരിഭ്രമത്തിന്നു് അവകാശമില്ല. ഈ ശ്രമായ മാനസികമത്സരങ്ങളിൽ നാം പൂർണ്ണമായ വിരോധത്തോടുകൂടിയവരായിരിക്കുന്നു. നാനാത്വത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഏകത്വത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കണം. പരസ്പരം വ്യത്യാസപ്പെടുത്തുന്ന സംഗതികളിൽതന്നെ രസാവഹമായ രഞ്ജിപ്പിന്നുള്ള ബീജങ്ങളെ ആരാഞ്ഞറിയണം.

നമുക്കു് ഇംഗ്ലീഷുകാരെ കൂടാതെ ഗത്യന്തരമില്ല; അല്ലാത്തപക്ഷം ഇന്ത്യാചരിത്രം പരിപൂർണ്ണമാകുന്നതല്ല. ചരിത്രോദ്ദേശ്യം നിറവേറ്റപ്പെടുന്നതുമല്ല. ഇംഗ്ലീഷുകാരെ നമുക്കു് ആവശ്യമുള്ളതുകൊണ്ടു്, അവരുടെ ആപ്തിസമുദികളിലേയ്ക്കു മാത്രമല്ല, അവരുടെ ഹൃദയാന്തർഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കുതന്നെ നമുക്കു പ്രവേശം ലഭിക്കാതെ കഴിയുന്നതല്ല. നമ്മെ യഥേഷ്ടം അവമാനിക്കുന്നതിന്നും നിന്ദിക്കുന്നതിന്നും നാം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കു് അനുമതി നൽകുന്നതായാൽ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ വശീകരിക്കുന്നതിന്നു് ഭരിക്കലും നാം പ്രാപ്തന്മാരായിത്തീരുന്നതല്ല. നാം ആദരത്തേയും അനുകമ്പയേയും അവരോടു് അവകാശപ്പെട്ടു കൗസ്ഥമാക്കുകതന്നെ വേണം. മിഷ്യൻകോളേജിലെ ഒരു പ്രിൻസിപ്പാൾസായ്ക്കു് എടത്തേ ചെങ്കിടത്തു് അടിക്കുബാൾ വിദ്യാർത്ഥികൾ വലത്തേ ചെങ്കിട തിരിച്ചു കാണിച്ചുകൊടുക്കുവാനുള്ള അവസരം ഇതല്ല.

എന്നാൽ എവിടെയാണു് ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഇന്ത്യാക്കാരും

തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധം പ്രകൃത്യനുകൂലവും നിമ്ബവും ആയി കാണേണ്ടതു്; അതു ചന്തസ്ഥലങ്ങളിലുമല്ല, തന്ത്രപ്പരകളിലുമല്ല. വിജ്ഞാനരുകലങ്ങളെ വിതരണം ചെയ്യുന്ന വിശുദ്ധാചയങ്ങളായ വിദ്യാമന്ദിരങ്ങളിലാണു പാശ്ചാത്യ പരസ്കാസമ്പദ്കം ഹൃദയംഗമായി കാണപ്പെടേണ്ടതു്. ആശയങ്ങൾ ആത്മാവിനെ തുറന്നു കാണിക്കുന്നു; ഹൃദയങ്ങളെ വിസ്തൃതങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അതാണു ഹൃദയങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം; അപ്പോഴാണു മനസ്സിണങ്ങുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം. കോളേജുകളാണു ചരിത്രമുശാരിയുടെ വാർപ്പുപണിക്കുള്ള സ്ഥലം.

സരസങ്ങളും സാരഗർഭങ്ങളും ആയ സാമീപ്യസമ്പദ്കങ്ങൾക്കുള്ള ഈദൃശങ്ങളായ സന്ദർഭങ്ങൾ നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലകളിൽ ഉള്ളവതന്നെയാകുന്നു. ഒരു മഹാചക്രവർത്തിയുടെ മഹനീയസിംഹാസനത്തേക്കാൾ മാഹാത്മ്യമേറിയവയായ മാനുസ്ഥാനങ്ങൾ പാശ്ചാത്യന്മാരായ പണ്ഡിതപ്രവരന്മാർക്കുവേണ്ടി നമ്മുടെ കലാചയങ്ങളിൽ ഒഴിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു. അത്തരം ആസനങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു്, അന്യോന്യം അറിയപ്പെടുവാനുള്ള അതിപാവനങ്ങളായ അനവധി അവസരങ്ങളെ ആംഗ്ലേയന്മാർ അശുഭപ്പെടുത്തുന്നതു കാണുമ്പോഴാണു് അസഹനീയമായ ആത്മദുഃഖം അനുഭവപ്പെടുന്നതു്.

പരിതാപകരമായ ഈ പരമനഷ്ടത്തിന്നു കാരണകൂതന്മാർ നമ്മുടെ വിദ്യാത്മികൾ മാത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ വിശ്വസിക്കുന്നതിന്നു് എങ്ങിനെയാവാലും, ഞാൻ ഒരുക്കമില്ല. എന്നിരുന്നാലും നമ്മുടെ വിദ്യാത്മികളെ സാമാന്യം അടുത്തു പരിചയമുണ്ടു്. അവർക്കും, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ കോളേജു വിദ്യാത്മികൾക്കും തമ്മിൽ ഈ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടു്— ഹൈന്ദവവിദ്യാത്മികൾ അവരുടെ ഗുരുവരന്മാരെ വന്ദിക്കുന്നതിന്നു് അത്യുത്സുകന്മാരും, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ എത്രയും എടുപ്പത്തിൽ സ്വാധീനപ്പെടുത്താവുന്നവയുമാണു്.

“ബോലപുര”ത്തുള്ള എന്റെ സ്വന്തംവക വിദ്യാലയത്തിൽ ചില പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാർ ഉണ്ടായിരിക്കേണമെന്നു ഞാൻ എപ്പോഴും നിർബ്ബന്ധമായി നിഷ്കഷിക്കാറുള്ളതിന്റെ പരമരഹസ്യം ഇതാണ്. ഇന്ത്യയിലെ ചിരകാല വാസംകൊണ്ടു ഭൂമിതസ്വഭാവക്കാരനായി, കോപിഷ്ഠനായിത്തീർന്നിരുന്ന ഒരു വെള്ളക്കാരൻ മുമ്പാറിൽ എന്റെ പാഠശാലയിൽ ഉപാദ്ധ്യായനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിദ്യാത്മികളുടെ വഗ്ദീയവൈജാത്യത്തെപ്പറ്റി പലപ്പോഴും അധിക്ഷേപിച്ചിരുന്നു. ബങ്കാളിമാതാപിതാക്കന്മാരുടെ സന്താനങ്ങളായി പിറന്നുപോയ ആ കുറ്റത്തിന്നു യഥാർത്ഥ ഉത്തരവാദികൾ ആ വിദ്യാത്മികൾ അല്ലെന്ന് എന്തായിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്ന് അറിയുവാൻ സാധിച്ചില്ല. വിദ്യാത്മികൾ നന്നേ ചെറുപ്രായക്കാരായിരുന്നു. എങ്കിലും, ഗത്യന്തരമില്ലാതെ, അവർ “വേല മുടക്കം ചെയ്തു” ക്ലാസ്സിൽ കയറാതെ ചെറുത്തുനിന്നു. ഹെഡ് മാസ്റ്റരുടെ ശാസനകൾക്കുപോലും അവരെതിരികെ വരുത്തുന്നതിന്നു സാധിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ ഞാൻതന്നെ കടന്നു പ്രവേശിച്ച “വെള്ളക്കാരന്റെ ഭാരത്തെ” ഏറ്റെടുക്കേണ്ടിവന്നു.

എന്നാൽ, ഞാൻ പാശ്ചാത്യന്മാരെ സംബന്ധിച്ചുള്ള എന്റെ ആശയെ ഒരിക്കലും കൈവെടിഞ്ഞില്ല. എന്റെ പ്രയാശകൾ എല്ലാം അചിരേണ സഫലീകൃതങ്ങളുമായി. ഇംഗ്ലീഷുകാരായ ഗുരുക്കന്മാരുടേയും ഇന്ത്യക്കാരായ വിദ്യാത്മികളുടേയും സൗസങ്ങളായ സമാഗമങ്ങൾകൊണ്ടു് എന്റെ ആശ്രമസ്ഥലം ഇപ്പോൾ പരിശുദ്ധമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. പരിപാവനമായ ഈ പരമൈകം—ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിക്കാണുന്നതിന്നു സദ്യുഗ്ഗൗരവം വളരെക്കാലമായി ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യയുദ്ധങ്ങളുടെ ഈ ഏകീകരണം—അതിവിശാലമായ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിലെ ഒരു മൂലയിൽ ഒരു മനോഹരപുഷ്പത്തെ ഉല്പാദിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതു നിസ്സംശയം

മാണ്. എന്റെ അടുക്കൽ വന്നുചേന്നിട്ടുള്ളവരായ രണ്ടു ഇംഗ്ലീഷുപാഠ്യായന്മാർ, സ്വമതപ്രചരണത്തിനുവേണ്ടിയോ അധഃപതിച്ചിരിക്കുന്നവരെ ഉയർത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയോ എത്തിക്കൂടിയിട്ടുള്ളവരല്ല. തങ്ങൾ അപരിഷ്കൃതവർഗ്ഗക്കാരുടെ പരിഷ്കരണത്തിനുവേണ്ടി അവതരിച്ചിട്ടുള്ളവരാണെന്നുള്ള അറിവുകാരും അവർക്കില്ല. എന്നാൽ അവർ അവരുടെ മതസ്ഥാപകനായ വന്ദ്യഗുരുവിനെപ്പോലെ അവരുടെ പാണികളെ കുട്ടികളുടെ നേരെ നീട്ടിക്കൊണ്ടു് ആ കുട്ടികൾ ബങ്കാളി കുട്ടികളായിരുന്നിട്ടുംകൂടി “കുട്ടികളെ അടുക്കൽ വരുവാൻ അനുവദിക്കുക” എന്നു മന്ദഹാസപൂർവ്വം ഉച്ചരിക്കുന്നവരാണ്. ആ കുട്ടികളോ, തങ്ങളെ വിളിക്കുന്നവർ ഇംഗ്ലീഷുകാരായിരുന്നിട്ടുംകൂടി, അവരുടെ സമീപത്തു ചെല്ലുന്നതിനു് ഒരു നിമിഷംപോലും സംശയിക്കുന്നതുമില്ല.

ആ കുട്ടികൾക്കും അവരുടെ ഇംഗ്ലീഷ് ഗുരുനാഥന്മാർക്കും തമ്മിൽ വളർന്നുവന്നിട്ടുള്ളതായ നിമ്ബവും നൈസർഗ്ഗികവുമായ ഈ സ്നേഹസംബന്ധം, അനുഭവപരമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു് എനിക്കു നല്ല തീർച്ചയുണ്ടു്. അതേയോടടുത്തു വെറുപ്പാകുന്ന വിഷഭവ്യത്തെ അകത്തു നിറച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കയില്ല ആ വിദ്യാത്മികർ ലോകരംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു് എന്നുള്ളതും നിർവ്വിവാദമാണു്.

ആദ്യത്തിൽ എന്റെ അടുക്കൽ വന്നിരുന്ന ആ വെള്ളക്കാരൻ വളരെ പഴക്കവും തഴക്കവും ഉള്ള മിടുക്കനായ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്റെ സ്കൂളിൽ കുറേക്കാലംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു എങ്കിൽ അവിടെത്തെ കുട്ടികൾ ശുദ്ധമായ ഇംഗ്ലീഷ് ഉച്ചാരണക്രമവും ഇംഗ്ലീഷ് വ്യാകരണവും പരിശീലിക്കുമായിരുന്നു. ആ സംഗതി, ആ വിദ്യാത്മികളെ ശാസിച്ചും ശിക്ഷിച്ചും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ലാസ്സിലേയ്ക്കു് അയയ്ക്കുന്നതിനു് എന്നെ ഒരുവേള നിർബന്ധിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എത്ര അനീതിയും അപമാനവും പ്രവർത്തിക്കുന്നവ

നായിരുന്നാലും, ഗുരുനാഥനായിരുന്നതുകൊണ്ട്, അതെല്ലാം നിശ്ശബ്ദമായി അനുഭവിച്ച് അടങ്ങിനിൽക്കുന്നതു വിദ്യാത്മികളുടെ അലംഘ്യമായ കർത്തവ്യമാണെന്നും ഞാൻ ഒരു സമയം വിശ്വസിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചുപോകുമായിരുന്നു. അല്പദിവസങ്ങൾക്കു കുട്ടികളുടെ അവസ്ഥ വളരെ ഭയനീയമായിരിക്കും. അനന്തരാവസ്ഥ അതിലും മോശമായിരിക്കും. അചിന്തേയ അവരുടെ ഉച്ചാരണക്രമം വിശേഷപ്പെട്ടവരുണ്ടെങ്കിലും അവർ വികാരശൂന്യന്മാരും നിരസാഹികളും ആയിത്തീരുമായിരുന്നു. ഹാ! ഈ ചെറിയ കുട്ടികൾക്കു ദൈവം അവരുടെ ഭാഗത്തില്ലയോ? നമ്മുടെ തലശോമങ്ങൾക്കു നാ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നുള്ള കാരണത്താൽ മാത്രം അവരുടെ ജീവിതത്തിൽ സർവ്വേശ്വരനാൽ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടേണ്ടതായ ചുമതലകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്നു നാം അർഹന്മാരായിത്തീർന്നുവോ? ഇംഗ്ലീഷുകാക്കകളെ ശരിയായവിധം ഉച്ചരിക്കുവാൻ ശീലിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു ദൈവകോപത്തിന്നു തക്കതായ സമാധാനമായിത്തീരുന്നതാണോ?

പാശ്ചാത്യന്മാരായ ഗുരുക്കന്മാരും ഇന്ത്യാക്കാരായ വിദ്യാത്മികളും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധം ഇത്രമാത്രം ദുഷ്കരമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതിനുള്ള ശരിയായ കാരണം എന്താണെന്നു മുമ്പൊരിക്കൽ ഞാൻ ഇംഗ്ലണ്ടിൽവെച്ച് ഒരു തീവണ്ടിയാത്ര ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ എനിക്കു നേരിട്ടതന്നെ മനസ്സിലായി. എന്റെ അന്നത്തെ കൂട്ടയാത്രക്കാരനായിരുന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ എന്റെ ഉടുപ്പും ആകൃതിയുംകണ്ട് എന്റെ നേരേ അനുകൂലാഭിപ്രായത്തോടുകൂടിയവനായിത്തീർന്നു. ഞാൻ വല്ല പുതിയ മതവും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ചേർന്നിരിക്കുന്നവനായിരിക്കുമെന്നു ശങ്കിച്ചുപോയി; ഞാൻ ഇന്ത്യയിലെ ഏതു വിഭാഗത്തിൽനിന്നു വരുന്നവനാണെന്നു അദ്ദേഹം അമർത്തുവാൻ വയ്ക്കാത്ത ജിജ്ഞാസയോടുകൂടി പെട്ടെന്ന് എന്നോടു അന്വേഷണം ചെയ്തു. ഞാൻ ബങ്കാളത്തുകാരനാണെന്നു പ

റഞ്ഞുകേട്ടപ്പോൾ ആ വർത്തമാനം അദ്ദേഹത്തെ അത്യന്തം
 വേദനപ്പെടുത്തിയതായി എനിക്കു തോന്നി. ബങ്കാചികളെ
 ആക്ഷേപിക്കുവാനും അപമാനിക്കുവാനും ഉതകുന്നവയായി
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിരിപ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ക്ലേശമായ വാഗ്
 ലോരണിയുടെ അതുല്യതകരമായ അവസാനമില്ലായ്മയെ അദ്ദേ
 ഹം എനിക്ക് ഉടനെ അനുഭവപ്പെടുത്തിത്തന്നു.

വല്ല കാരണവശാലും മനുഷ്യവർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും
 ഒന്നിനോടു നമുക്ക് അനിഷ്ടം തോന്നിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീട്
 ആ വർഗ്ഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഓരോ മനുഷ്യനേയും ആ വർഗ്ഗ
 ത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിൽ മാത്രമേ നാം
 നിരീക്ഷിക്കുന്നുള്ളൂ. ഞാൻ ഒരു ബങ്കാച്ചിയാണെന്നു പറഞ്ഞു
 കേട്ടപ്പോഴേയ്ക്കുതന്നെ എന്റെ സഹയാത്രിക്കാരനെ സംബ
 ന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു മനുഷ്യന്റെ നിലയിൽ എനിക്കുള്ള
 പ്രത്യേകതകളോ ഗുണവിശേഷങ്ങളോ എല്ലാം നാമാവശേഷ
 ങ്ങളായിത്തീരുകയും ഞാൻ “ബങ്കാച്ചി”രബ്ബത്തിന്റെ മൂർത്തി
 മത്തായ ഒരു സ്വരൂപം മാത്രമായി കാണപ്പെടുകയും ചെയ്തു.
 അതോടുകൂടി ഞാൻ അത്യന്തം ആക്ഷേപകരമായ ഒരു സാധ
 നമായിത്തീർന്നു. അപ്രകാരമുള്ള ഒന്നിനോടു മനുഷ്യസഹജ
 ങ്ങളായ സാധാരണമർദ്ദകൾ അനുസരിച്ചു പെരുമാറേണ്ടെന്ന
 ആവശ്യകതയില്ലല്ലോ!

ഇംഗ്ലീഷുകാർ റഷ്യക്കാരെ തീരെ ഇഷ്ടപ്പെടാതിരുന്ന
 ഒരു കാലമുണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് ഇംഗ്ലീഷുകാർ റഷ്യക്കാ
 രൻ എന്നുവെച്ചാൽ നീചമായ ഒരു വിശേഷണം, ആക്ഷേ
 പാർഹങ്ങളായ ദോഷപരമ്പരങ്ങളുടെ ഒരു പ്രതൃഷ്ഠരൂപം,
 എന്നർത്ഥമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ റഷ്യക്കാരെക്കുറി
 ച്ചുള്ള പ്രശംസകൾ * അല്ലാതെ ഇംഗ്ലീഷുപത്രങ്ങളിൽ ഒന്നും
 തന്നെ കാണപ്പെടുന്നില്ല. വെറും വിശേഷണങ്ങളുടെ സമു

*ഇതു ഉപന്യാസം റഷ്യയിൽ ബോൾഷെവിസം പ്രചരിക്കുന്നതിനു
 മുന്പുതീയതാണ്.

ററത്തിൽനിന്നു മനുഷ്യനെ വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സംഘത്തിലേയ്ക്കു നീക്കിനിൽക്കുമ്പോൾ അയാൾ ഒരു മത്സ്യന്റെ നിലയിൽ ഭ്രമിക്കുന്നതിനായിരുന്നു, മുറുപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഭരണിപ്രായങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങി അയാൾ മനുഷ്യസാദൃശ്യങ്ങളായ മറ്റാകൾക്കു അർഹനായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു.

ബംഗാളികൾ, ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ അധീഷ്ഠിതത്വങ്ങൾക്കു മാത്രം പാത്രീഭവിച്ചു് ഒരു വെറും സ്വഭാവവിശേഷമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണു നമ്മുടെ യാഥാർത്ഥ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധമുണ്ടാകുന്നതിന്നു് അവർക്കു സാധിക്കാതെ വരുന്നതു്. ഇന്ത്യയിലെ കഴിഞ്ഞ മഹായുദ്ധത്തിൽ ബങ്കാളിയുവാക്കന്മാർ “വളൻറിയർമാർ” ആക്കി ചേർക്കപ്പെട്ടെന്നു ഞാൻ ആശിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ചെയ്തിരുന്നു എങ്കിൽ—എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു—ആംഗ്ലോയുദ്ധാർക്കുണ്ടാകുമ്പോൾ ഒരു കായ്ക്കത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു ബങ്കാളികളുടെ യാഥാർത്ഥ്യം—ബങ്കാളിശബ്ദം നീചമായ ഒരു സഭാവിശേഷത്തിന്റെ പശ്ചാത്തമല്ലെന്നുള്ള ബോധം—സുസ്ഥാപിതമാകുവാനും, തന്നിരിക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാരോടു ന്യായമായ അവകാശങ്ങളെ പിന്നീടു തേർച്ചപ്പെടുത്താനും സാധിക്കുമായിരുന്നു.

എന്നാൽ, അതിനുള്ള ശുഭാവസരങ്ങളെ അധികൃതന്മാർ അനുഭവയോഗ്യങ്ങളാക്കിത്തീർത്തില്ല. നാം ഇപ്പോഴും അസ്സാധ്യവും അജ്ഞാതവും ആയ തിരസ്കാരത്തിന്റെ പിന്നിൽതന്നെ നിൽക്കുന്നു. അജ്ഞാതമായിട്ടുള്ളതിലൊക്കെ ആപത്തുണ്ടെന്നു മനുഷ്യർ ശങ്കിക്കുന്നു. അധികൃതന്മാരുടെ ഈ ആപത്ത്യങ്കയ്ക്കു പാത്രീഭവിക്കാത്തവനായ ഒരു ഒറ്റ ബങ്കാളിപോലും എന്റെ അറിവിൽ ഇല്ല. ആപത്ത്യങ്കയെന്ന ഈ സന്ധ്യ വെളിച്ചത്തിൽ നിഴലുകൾ വിപുലങ്ങളായും, യഥാർത്ഥങ്ങൾ വെറും നിഴലുകളായും കേവലം മായാമാത്രങ്ങളായവ വാസ്തവസ്വരൂപങ്ങളായും കാണപ്പെടുകയും പരസ്പരമുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണകൾ വേഗത്തിൽ വളർച്ച വളർന്നുവരികയും ചെയ്യുന്നു.

വീണ്ടും വീണ്ടും നൽകപ്പെടുന്ന ശിക്ഷകളാകുന്ന പൊടി പടലങ്ങളെ പാത്തുനുകൊണ്ടു ഈ അന്ധകാരത്തെ അകറ്റുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണോ? ഇരുട്ടിനെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന്നു പ്രകാശത്തെയല്ലയോ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു്;—അന്യോന്യം നോട്ടം കാണുന്നതിന്നും അറിയുന്നതിന്നും അത്യാവശ്യമായ സ്നേഹമാകുന്ന വെളിച്ചത്തേയും, അനുകമ്പയാകുന്ന പ്രകാശത്തേയും അല്ലയോ സമ്പാദിക്കേണ്ടതു്? മിഷ്യൻ കോളേജുകളിലെ “പ്രിൻസിപ്പാളന്മാർ” അവരുടെ ആദർശപുരുഷനായ ഗുരുവയ്ക്കുന്റെ ജീവിതരീതിയേയും ഉപദേശഗതിയേയും കാമ്വെച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സന്ദർഭം ഇതല്ലയോ? “ഭൂതാനുകമ്പ”യാണു് ഈ ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായിട്ടുള്ളതു് എന്നല്ലയോ പറയപ്പെടുന്നതു്. സ്ഥാനംകൊണ്ടു നമ്മുടെ മീതെ ഇരിക്കുന്നവർക്കു് പരമാർത്ഥത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുന്ന തെറ്റിലാശയകളാകുന്ന നിഴലുകളെ നീക്കിക്കളയുന്നതിന്നു സാധിക്കുന്നതല്ല. മൂടൽമഞ്ഞിൽ മാറ്റുന്നതിന്നു മാന്താണു് ദേവൻതന്നെ വേണം. മഴപെയ്യിക്കേണ്ടതായ അവസരങ്ങളിൽ ഇടിവെട്ടും മിന്നലും ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നു അധികാരികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഉപദേശാക്കന്മാർ, അവരുടെ അപാരമായ ഔദാര്യക്കുറവിനേയും ഔചിത്യജ്ഞാനമില്ലായ്മയേയും മാത്രമല്ല, അസാമാന്യമായ ഭീരുത്വത്തെക്കൂടി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഈ ലോകത്തിലുള്ള മിക്ക ക്രൂരഭരണങ്ങളുടേയും അടിസ്ഥാനം ഭയമാകുന്നു.

സമ്യക്ലാശാലകളിൽവെച്ചു പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാരുമായി അടുത്തു പരിചയിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ള ഇന്ത്യയിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾ; ഇംഗ്ലീഷുകാരോടു തങ്ങൾക്കുള്ള സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളെ ലോകസമക്ഷത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുവാനുള്ളവരാണെന്നു് ആശിക്കാമെന്നുള്ള ആ വലിയ സംഗതി വിസ്മരിച്ചുപോകരുതെന്നാണു് അധികാരസ്ഥലോകത്തോടു് എവി

കുറേ ഈ അവസരത്തിൽ അപേക്ഷിക്കുവാനുള്ളതു്. സ്റ്റേറ്റ്
ത്തിന്റെ പ്രവേശത്തിന്നു കാത്തിരിക്കുന്ന ഹൃദയങ്ങളോടു
കൂടിയ യുവവിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്റ്റേറ്റാഭിമാനത്തെ, യഥാർത്ഥ
ഗുരുക്കന്മാരെപ്പോലെ, ഈ അദ്ധ്യാപകന്മാർക്കു സമ്പാദിക്കു
വാൻ സാധിക്കുന്നതായാൽ, മേല്പറഞ്ഞ പരിതോഷകരമായ
പദ്ധതിയാലും സംഭവ്യമായിരിക്കും. നേരേമറിച്ചു്, ഈ ഗുരു
ശിഷ്യസംബന്ധം, ഭീതി, വെറുപ്പു്, ശിക്ഷ മുതലായവയെയാ
ണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ, ഭോഗബീജമായ ഉഗ്രവിഷം
രക്തത്തിൽ മാത്രമല്ല സർവ്വമർമ്മങ്ങളിലും പ്രവേശിക്കുന്നതാ
യിരിക്കും; ഇംഗ്ലീഷുകാരുള്ള അവിശ്വാസം സാക്ഷാത്കാര
മുള്ള ജന്തുധർമ്മപോലെ പരമ്പരയായി നിലനിന്നുപോകയും
ചെയ്യും.

തന്നിമിത്തം, രാജഭരണം സുകരമല്ലാതായിത്തീരുന്നതെ
ന്നുള്ള സംഗതിയല്ലാ എന്നിരിക്കു വളരെ സാരമായി തോന്നു
ന്നതു്. രണ്ടു വർഷക്കാലം തമ്മിൽ സ്വതന്ത്രമായി നടന്നു
പോരേണ്ടതായ സുഖസംസ്കൃതിന്നു സാരങ്ങളായ തടസ്സ
ങ്ങൾ നേരിടുവാൻ, അതുകൊണ്ടു് അനല്പങ്ങളായ ആപത്തു
കൾ സംഭവിപ്പാനും സംഗതിയുണ്ടു് എന്നുള്ളതാണു്.
അങ്ങിനെ ആയാൽ, പാശ്ചാത്യരിൽനിന്നു നമുക്കു് അവശ്യം
സിദ്ധിക്കേണ്ടതായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ ലഭിയാതെ പോവേക്കും.
ഭാനം ചെയ്യുന്നതു ബഹുമാനപുരസ്സരമാണെങ്കിൽ അതു സ്വീ
കരിക്കുന്നതും ആദരവോടുകൂടിയായിരിക്കും. കയ്യൊപ്പങ്ങളോടു
കൂടി ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുന്ന ഒരു തടവുകാരനോടു് അയാൾ
അന്നത്തെ സദ്യയ്ക്കു് ആഗതനായിട്ടുള്ള സ്വതന്ത്രനും മാനുഷനും
ആയ വിരുന്നുകാരനാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അയാൾക്കു് അതു
ബോധപ്പെടുന്ന കാര്യം കുറെ വിഷമത്തിലാണു്. ജ്ഞാന
സമ്പാദനം സന്തോഷസമ്പുഷ്ടമായ ഒരു മഹോത്സവമാകുന്നു.
ആ മഹോത്സവത്തിന്നു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അതിഥികളെ
ഉപചരിക്കുന്നതിന്നു കയ്യൊപ്പങ്ങളോടുകൂടി തയ്യാറാക്കിട്ടുള്ള
സത്രഉടമസ്ഥൻ തന്റെ ഉചിതമായ ആ സൽക്കാരത്തെ

ക്കുറിച്ചു പിറൊന്നാൾ അഭിമാനപുരസ്സരം കൊട്ടിയോഷി
ക്കാതിരിക്കയില്ല. ആ യുവാക്കന്മാരുടെ കൃതജ്ഞതയെ
സമ്പാദിക്കുന്നതിന്നു് എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടും സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു്
അവലാതിപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല. അവരുടെ അന്തരംഗാന്തർ
ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു ദിവസംപ്രതി “കത്താവേ! ക്ഷമിക്കപ്പെടാ
തിരിക്കേണമേ!” എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥന തന്നെ അധികമധിക
മായി പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

സ്രീകളുടെ സ്ഥാനം

പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരത്തിന്റെ വർദ്ധനയോടുകൂടി പടി
ഞ്ഞാറൻ രാജ്യങ്ങളിൽ സ്രീകൾ അധികമധികം ഭാഗ്യവാനു
കളായിത്തീരുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. സമുദായാംഗങ്ങളെ
സമുദായമദ്ധ്യത്തിലേയ്ക്കു വലിയ്ക്കുന്നതും, ഇന്നതെന്നു ക്ലിപ്ത
മായി വിവക്ഷിക്കപ്പെട്ടവൻ വയ്ക്കാത്തതും ആയ ഒരു മഹാ
ശക്തിയാകുന്നു സ്രീകൾ. പണം, മാനം, സ്ഥാനലബ്ധി
മുതലായ ഭാരോന്നിനേയും ആരാഞ്ഞു ലോകം മുഴുവൻ അല
ഞ്ഞുനടക്കുന്നതിന്നു പുരുഷന്മാരെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു യാതൊ
ന്നോ അതാണു മുൻപറഞ്ഞതിന്നു വിരോധമായി പ്രവർത്തി
ക്കുന്ന ശക്തി. ഈ രണ്ടാമതു പറഞ്ഞ ശക്തിയാണു പാ
ശ്ചാത്യസമുദായങ്ങളിൽ അധികം പ്രവർത്തിച്ചുകാണുന്നതു്.
“ഞെട്ടി അറാൽ കടയ്ക്കൽ”, “പൊട്ടിഞ്ഞെറിച്ചാൽ നാലുഭാഗ
ത്തും” എന്നല്ലേ പ്രമാണം. പുരുഷന്മാരാണെങ്കിൽ ലോകം
മുഴുവൻ ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നു; പരിഷ്കാരം ദിനംപ്രതി
എന്നപോലെ മനുഷ്യരുടെ ഭാരോ അവശ്യങ്ങളേയും കൃത്രിമ
മായും അനാവശ്യമായും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഭാരം കൂടിയ ചട്ട
ഒരു യോദ്ധാവിന്റെ കൃത്യനിവൃത്തിക്കായിത്തന്നെ തടസ്സമാകുന്നു;
തലയിൽ ഒരു ചുമട്ടുണ്ടെങ്കിൽ വഴിനടക്കുന്നതിന്നു് ഒരു യാത്ര
ക്കാരനു് സൗകര്യമില്ല. ഏതാണ്ടു് ഇതുപോലെതന്നെ

യൂറോപ്പിലെ പുരുഷന്മാർ കുടുംബഭാരം വഹിക്കുന്നതിൽ വിമുഖന്മാരാകുന്നു. സ്രീസാമ്രാജ്യം, തന്നിമിത്തം, മേഘപടലങ്ങളാൽ വ്യാപിക്കപ്പെട്ട് പ്രഭ കറഞ്ഞും വരുന്നു. ഭർത്താവിനെ കിട്ടുന്നതിന് ഒരു സ്രീയ്ക്ക് കാലവിളംബം നേരിടുന്നു. ഭൂതത്തെങ്ങോ ജോലിക്കു പോയിരിക്കുന്ന ഭർത്താവിനെക്കാത്തു സ്രീ അക്ഷമയായിത്തീരുന്നു. മുതിർന്നവരുന്ന ആൺകുട്ടികളെല്ലാം മാതാപിതാക്കന്മാരെ വിട്ട് എങ്ങോട്ടെങ്കിലും പാഞ്ഞു പോകുന്നു. പറക്കാരായ പക്ഷികൾ തള്ളയുടെകൂടെ കൂട്ടിച്ചിരിക്കാൻ പതിവില്ലെല്ലോ! ജീവിതായോധനത്തിൽ ഏകാകിനിയായി ഏർപ്പെടുന്നതിന് ഒരു സ്രീ നിർബന്ധിതയാകുന്നു. സ്രീസ്വഭാവത്തിനും അർഹതയ്ക്കും ഈ നിർബന്ധം പ്രതികൂലവും ആകുന്നു.

ഇപ്രകാരം സമുദായത്തിലെ ഐക്യതയും സമുദായാംഗങ്ങളുടെ സ്വപരമുർച്ചയും തീരെ നശിച്ചുകൊണ്ടാണു, പുരുഷന്മാരെപ്പോലെതന്നെ തങ്ങൾക്കും സമുദായത്തിൽ സമാവകാശമുണ്ടെന്നു പാശ്ചാത്യസ്രീകൾ വാദിക്കുന്നത്. സമുദായത്തെ ഉടച്ചുവാർക്കണമെന്ന് അനിയന്ത്രിതശക്തിയോടുകൂടി സ്രീകളും, അത് ഒരിക്കലും പാടില്ലെന്നു തന്നിച്ചുക്കാരായ പുരുഷന്മാരും ശരിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യസമുദായത്തിൽ സ്രീകളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി തീരെ അസംബന്ധമാകുന്നു. സ്രീകൾക്കു ഭവനസുഖം അനുഭവിക്കുന്നതിനു പുരുഷന്മാർ അവരെ സഹായിക്കുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, നേരിട്ടിറങ്ങി തന്നത്താണെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നതു വിരോധിയായും ചെയ്യുന്നു. നാശോത്സുകകളായ ഘോരയക്ഷികളെപ്പോലെ അടുത്ത കാലത്തുതന്നെ പാശ്ചാത്യസ്രീകൾ ലോകം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട മെന്നാണു തോന്നുന്നത്.

ഉഷ്ണ, ഉറപ്പ്, പൗരജ്ഞം, വേഗത, ധീരത, കൂസലില്ലായ്മ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചില വിശേഷങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു ശക്തിയാകുന്നു ഇന്നത്തെ യൂറോപ്യൻ പരിഷ്കാരം. ബല

ഹീനതയ്ക്കും, നിസ്സഹായതപത്തിനും അവിടെ സ്ഥലമില്ല; സ്ഥാനവുമില്ല. ആനായാലും വേണ്ടില്ല, പെണ്ണായാലും വേണ്ടില്ല ഉഷും ഉരിയ്ക്കും ഇല്ലെങ്കിൽ കായ്ക്കും തീരെ പരങ്ങലാണ്. സഹിതാപം, ദയ, കരുണ, സ്നേഹം മുതലായ ചില ഉത്തമഗുണങ്ങളുടെ വിളക്കുമിതൽ മാത്രമായി, പ്രയത്നത്തിനും പ്രതാപത്തിനും ജാത്യം പ്രാപ്തി ഇല്ലാത്തവരായ സ്ത്രീകൾക്ക് ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു സമുദായത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ തീരെ പ്രയാസമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് പാശ്ചാത്യ സ്ത്രീകൾ അവരുടെ “സ്ത്രീത്വം” വിസ്മരിക്കുവാനും “പൗരുഷം” നടിച്ചുവാനും തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. സാധുജീവികൾ! അവർക്ക് വേറെ ഗത്യന്തരമില്ല.

ഇങ്ങനെയിരിക്കുന്നു അവരുടെ സ്ഥിതി. എന്നിട്ടും, അവർ പൗരസ്ത്യവനിതകളുടെ ശോചനീയാവസ്ഥ ഭാർത്താ യഥാർത്ഥമായി വ്യസനിക്കുകയും സഹതപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവത്രെ! കഷ്ടം! അത്രയും സഹിതാപവും മാനസോല്ലാസവും വെറുതെ കളഞ്ഞു! അതുകൊണ്ടു യാതൊരാവശ്യവുമില്ല. അതു മണലാണുത്തിൽ പെയ്ത മഴപോലെ ആയിപ്പോയി. അതു സ്വന്തം സ്ഥിതി ഭാർത്തായിരുന്നു എങ്കിൽ അതുകൊണ്ടു വല്ല ഫലവും ഉണ്ടായേനെ. എത്രയും അപ്പൂർവ്വമായി മാത്രം ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന “സഹിതാപം” ഇത്രയും നിർത്ഥവും അനാവശ്യവും ആയ വിധത്തിൽ ചിലവായിപ്പോകുന്നുവല്ലോ എന്നു ഞാൻ പലപ്പോഴും വ്യാകുലപ്പെടാറുണ്ട്.

ചില്ലും ചില ആദരണങ്ങൾ അണിഞ്ഞും, ഒരു ഇളം പുഞ്ചിരിയാൽ മുഖകമലം വിടർത്തി, സ്നേഹം തെളിയുന്ന കുവലയനേത്രങ്ങളാൽ കുതുമ്പം വളർത്തി ദയ, കരുണ, അനുരാഗം മുതലായ ചില ഉൽകൃഷ്ടവികാരങ്ങളോടുകൂടി ഭവനജോലികളിൽ നമ്മുടെ സ്ത്രീകൾ ഏർപ്പെടുന്നതു നാം നിത്യം കാണുന്നു. ഓമനയായ ഒരു കുട്ടിയെ കൈത്തണ്ടുകളിൽ

എടുത്തു അവർ താലോലിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ സന്തോഷാശ്രുക്കൾ നിറയുന്നു; വല്ല സംഗതിയിലും സൗന്ദര്യപ്പിണക്കത്തിനിടവരുമ്പോൾ ദുഃഖസമ്മിശ്രമായ ഒരു വിളർച്ച അവരുടെ കവിരത്നങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുമെങ്കിലും അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ അപ്പോഴും തെളിഞ്ഞുകാണുന്നത് ക്ഷമയും, അടക്കവും, ദയയും, സ്നേഹവും ആകുന്നു. നിഷ്ഠൂരനായ ഭർത്താക്കന്മാരും, കൃത്യപൂർവ്വമായ മക്കളും ആകുന്നു സ്രീകൾക്ക് ഏറ്റവും വ്യസനവും നിരാശയും ഉണ്ടാക്കുന്ന രണ്ടു സംഗതികൾ. ഇവ രണ്ടും പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളേക്കാൾ തുലോം കുറവാകുന്നു ഇന്ത്യയിൽ. മത്സ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം പെട്ടെന്ന് വിശേഷബുദ്ധിയും ആലോചനാശക്തിയും നൽകപ്പെടുന്നതായാൽ അവ ഇപ്രകാരം ആലോചിക്കുമായിരിക്കും. “കഷ്ടം! മനുഷ്യരെല്ലാം എന്തിനാണ് ഈ കരയിൽ കിടന്ന്, വെള്ളം കുടിക്കാതെയും, നീന്തിക്കളിക്കാതെയും, ചൂടുകൊണ്ടു ബുദ്ധിമുട്ടുന്നത്; അവർക്കു് കൂട്ടങ്ങളിലും, പുഴകളിലും, സമുദ്രങ്ങളിലും ഇറങ്ങി അവിടെ സ്ഥിരതാമസം ഉറപ്പിച്ചു തെങ്ങളെപ്പോലെ ജീവിതസുഖം അനുഭവിക്കരുതോ!” ഇന്ത്യാക്കാരുടെ സ്ഥിതി കാത്തു വ്യസനിച്ചു അവരെ അങ്ങോട്ടു ക്ഷണിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ സഹതാപവും ക്ഷണനവും ഏകദേശം ഇതുപോലെതന്നെ ആകുന്നു.

നാടും വീടും വിടുന്നതിൽ വിമുഖന്മാരാണ് ഇന്ത്യാക്കാർ എന്ന് ഒരു ആക്ഷേപമുണ്ട്. വളരെ ശരിയാണ്. ഇന്ത്യാക്കാർക്ക് യഥാർത്ഥമായി ഒരു വീടും നാടും ഉണ്ട്. ഭവനവും ഭരണവതയും ഇന്ത്യാക്കാർക്ക് ഒരിക്കലും മറക്കുവാൻ വയ്യാത്ത രണ്ടുവലിയ കാര്യങ്ങളാകുന്നു. പാശ്ചാത്യന്മാരെ ഭൂമിയുടെ നാനാഭാഗത്തേക്കും പിടിച്ചുവലിക്കുന്ന ആ ശക്തിയെപ്പോലെതന്നെ, പക്ഷെ അതിലും ബലം കൂടുന്നതും പാവനത്വം ഏറിയതും ആയ ഒരു ശക്തി, ഇന്ത്യാക്കാരെ നാട്ടിന്റേയും, ഭവനത്തിന്റേയും, അന്തഃപുരത്തിന്റേയും, നേരെ പിടിച്ചുവലിക്കുന്നു.

ഒരു ഹൈന്ദവഭവനത്തിൽ കയറിച്ചെല്ലുന്ന പാശ്ചാത്യൻ കാണുന്നതെന്താണ്? ചെറിയ മുറികൾ, അത്യന്തം ചെറിയ കിളിവാതിലുകൾ, മഷിപിടിച്ച ചുമരുകൾ, പരവതാനി വിരിക്കാത്ത നിലം, ചില പഴയ കണ്ണാടികൾ, ചളിയണിഞ്ഞ കുട്ടികൾ ഇവയെല്ലാമാകുന്നു. ഇതെല്ലാം കണ്ടു്. “ഭയങ്കരം, കഠിനം, ശുദ്ധമൃഗങ്ങൾ, കാടന്മാർ, കുന്നുകാലികൾ” എന്നൊക്കെ വെള്ളക്കാരൻ പിറുപിറുക്കുകയും, അഥവാ ഉറച്ചു പറയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷെ അവർ മുഴുവൻ കണ്ടിട്ടില്ല. “രാപ്പകൽ പ്രൗഢശാഭം” ആയ ഒരു സ്വന്യനം ആ ഭവനത്തിൽ ഉണ്ടു്. അതിന്റെ പ്രഭകൊണ്ടു് മറുജ്ജ്വലനം നാം അറിയുന്നില്ല. ഷേക്സ്പിയറും, മിൽട്ടനും, മില്ല് റസ്സിനും നാമും വായിക്കുന്നുണ്ടു്. വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ നാം ഭരിക്കുന്നുണ്ടു്. കടലാസ്സുകളിലേക്കു് എഴുതുകയും പുസ്തകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും നമ്മളും പതിവുണ്ടു്. എന്നാലും, നാം കൊളുത്തിവയ്ക്കുന്നതു് ഒരു നിചവിളക്കും, ഉടക്കുന്നതു് ഒരു ഭാറമുണ്ടും, കിടക്കുന്നതു് പായലിലും, താമസിക്കുന്നതു് ഈ വീട്ടിലും ആകുന്നു. പണത്തിന്റെ അവസ്ഥപോലെ ഭായ്യയ്ക്കു പണ്ടും പണിയിക്കുകയും മറ്റും ഇന്ത്യാക്കാരും ചെയ്യാറുണ്ടു്. ഒരു വെറും പായയിൽ നമുക്കു് പൊന്നോമനയായ ഒരു കൊച്ചു കുട്ടിയെ കിടത്തി, രണ്ടുവശത്തുമായി അച്ഛനും അമ്മയും കിടന്നു്, പൊളിഞ്ഞ ഒരു കാല വിശദീകൊണ്ടു് അന്യോന്യം വീശി സുഖനിദ്ര പ്രാപിക്കുന്ന ഇന്ത്യയിലെ ദമ്പതികൾക്കു് അവരുടെ ഭവനങ്ങൾ ഒരിക്കലും നരകങ്ങൾ എന്നു തോന്നാറില്ല.

ഇന്ത്യാക്കാക്കു് ബംഗ്ലാവുകളും പുച്ചെടികളും ഇല്ലായിരിക്കാം. ഇവിടെ സോഫയും പരവതാനിയും അപൂർവ്വമായിരിക്കാം. എന്നാൽ, ഞങ്ങൾക്കു സ്റ്റേററം, വിശ്വാസം, ദയ മുതലായ ചില വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ ഇല്ലായ്കയില്ല. ഒരു തടുക്കുപായിൽ കാലു പിണച്ചിരുന്നായിരിക്കാം, ഞങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷ് പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുന്നതു്. എന്നാലും ഞങ്ങൾ

ക്കും അതിന്റെ ഗുണഗുണങ്ങൾ അറിയുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഒരു നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന, അലംഗനനാശമായിട്ടായിരിക്കാം ഞങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ശാസ്ത്രീയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിക്കുന്നത്. എന്നിട്ടും അതിലെ കാര്യങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടതിൽ അധികം മനസ്സിലാകുന്നുണ്ടെന്നതിന്നു ഹിന്ദു ബാലന്മാരിലും കൂടി കുറേക്കൂടി അങ്കുരിച്ചു കാണുന്ന അവിശ്വാസവും നാസ്തികത്വവും തന്നെ മതിയായ ലക്ഷ്യങ്ങളാകുന്നു.

ഇന്ത്യാക്കാരുടെ മനോഗതികൾ യൂറോപ്യന്മാർക്ക് ധരിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. അതുപോലെതന്നെ അവരുടെ പ്രവൃത്തികളുടെ തത്വം നമുക്കും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഒരു യൂറോപ്യൻ അവന്റെ വീട്ടുസാമാനങ്ങളേയും, നായാട്ടിനേയും സഭകളേയും സ്വന്തം ഭായ്യയേക്കാളും കുട്ടിയേക്കാളും ഭവനത്തേക്കാളും അധികം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നല്ലേ, മുൻപറഞ്ഞവയെല്ലാമുണ്ടായാൽ മാറ്റുള്ളവയൊന്നും ഇല്ലെങ്കിലും കഴിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിന്റെ ശരിയായ അർത്ഥം. ഒരു പാശ്ചാത്യൻ സുഖം ആദ്യവും സ്നേഹവും അനുരാഗവും രണ്ടാമതും ആകുന്നു. ഒരു ഇന്ത്യാക്കാരൻ സ്നേഹമാണ് പ്രധാനവും പ്രഥമവും ആയ ആവശ്യം. വിവാഹം കൂടാതെ ഒരു ഇന്ത്യാക്കാരൻ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ സാധ്യമല്ല. തിമിങ്ങലം പ്രായേണ സമുദ്രത്തിന്റെ അഗാധതയിൽ ജീവിക്കുന്നു എങ്കിലും, എടക്കിടക്ക് ശ്വാസം കഴിക്കുന്നതിന്നു പുറത്തുവന്നില്ലെങ്കിൽ അതു ചത്തുപോകും. കഴച്ചുകൊയ്കങ്ങൾ നടത്തുകയോ, പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതുകയോ വായിക്കുകയോ ഏതെങ്കിലും ചെയ്യാം. പക്ഷെ അവയെല്ലാമിടയ്ക്ക് ഒന്നു രണ്ടു കുറിയെങ്കിലും അന്തഃപുരത്തിൽ കടന്നു ചെന്നു അവിടെ കഴിയുന്നതെല്ലാം കണ്ടാ നന്ദിക്കാതെയോ, കുട്ടികളെ ഒന്നു ഓമനിക്കാതെയോ, ഭായ്യയോട് ഒന്നു സല്ലപിക്കാതെയോ, ഇരിക്കുന്നത് ഒരു ഇന്ത്യാക്കാരൻ തന്റെ അസാധ്യമാകുന്നു. ടെന്നീസ് കളിക്കുവാൻ, വിശേഷാവസരങ്ങളിൽ കണ്ടുവരോടുകൂടി ആടുവാനും, സാ

ധിക്കാത്ത സ്രീകൾ ഭാഗ്യവതികളല്ലെന്ന് ഒരു പാശ്ചാത്യൻ വിചാരിക്കുന്നു. സ്നേഹിക്കുകയും സ്നേഹിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ മതി, മറ്റൊന്നും വേണ്ട, ഒരു സ്രീയുടെ ഭാഗ്യ പൂർത്തിയാക്കണം, ഇന്ത്യയിൽ വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു.

ഹിന്ദുസമുദായത്തിനു പരിഷ്കാരം പലതും വരാനുണ്ടായിരിക്കാം. അതൊന്നും ഞാൻ നിഷേധിക്കുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ പറയുന്നതായാൽ ഹിന്ദുസ്രീകൾ ഭാഗ്യവതികളാണെന്നോ, പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം കാടിച്ചാടി അവകാശവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ച് “കുല്ലു”ണ്ടാക്കാനോ മറ്റോ അവർ തുടങ്ങാത്തതുകൊണ്ട് അവരെല്ലാം പാശ്ചാത്യ വനിതകളേക്കാൾ താഴെയാണെന്നോ, ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. എന്തു പരിഷ്കാരം വന്നാലും “സ്രീത്വം” നശിക്കാതെയും ഭവനത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതയും ആവശ്യവും വിസ്തരിക്കപ്പെടാതെയും ഇരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും വളർച്ചയും, കൂട്ടവകാശത്തോടുകൂടിയുള്ള ഒരു പ്രത്യേക നിലയിലായതുകൊണ്ടാണ്, ഇന്ത്യ, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളെപ്പോലെ ശക്തിയും പ്രബലതയും നേടാത്തത്. ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത് ഉത്തമമാത്രകകളായ മാതാക്കന്മാരും, പിതാക്കന്മാരും പുത്രന്മാരും സഹോദരന്മാരും, കളത്രങ്ങളും ആകുന്നു. അതാണ് സമുദായസ്ഥാപകന്മാർ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതും. സന്നാഹികളും, താപസന്മാരും ഇന്ത്യയിൽ ധാരാളം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി ജീവൻ ബലികഴിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങി മുന്നിയിലേക്ക് കാടിച്ചാടിച്ചെല്ലുന്ന വിരന്മാരായ പ്രതാപകാംക്ഷികളെ ഇന്ത്യാമാതാവ് അധികം പ്രസവിച്ചിട്ടില്ല. കാരണമെന്താണ്? ഒന്നാമതായി ഒരു ഹിന്ദുവിന്റെ “ലോകം” അവന്റെ കുടുംബമാകുന്നു; രണ്ടാമതു, ലൗകികാധർമ്മത്തിലല്ല ഹിന്ദുക്കളുടെ മനസ്സ് സ്ഥായിയായി പതിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

യൂറോപ്പിൽ ഭവനം നിസ്സാരമാകുന്നു. ഒരുത്തനെ ഭവനത്തോടു ബന്ധിക്കുന്ന കെട്ട് എത്രയും ബലം കുറഞ്ഞതാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു, മുൻപ്രസ്താവിച്ച തരത്തിലുള്ള സ്വദേശസ്നേഹികളും ധീരയോദ്ധാക്കളും അവിടെ ധാരാളം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. “പരതിയും മനുഷ്യനും ഭാഷ്യയെന്നറിഞ്ഞാലും” എന്നാണ് നാം പറയുന്നത്. ഏതെങ്കിലും ഒരു “ക്രിസ്ത്യാനി”യെ അംഗമല്ലാത്തവൻ അപൂർണ്ണനാണെന്നു പാശ്ചാത്യന്മാർ പറയുന്നു. ചെറുകുട്ടികളില്ലാത്ത ഭവനങ്ങൾ വിജനസ്ഥലങ്ങൾ എന്നു നാം വിശ്വസിക്കുന്നു. നല്ലനല്ല വീട്ടുസാമാനങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത ഭവനങ്ങൾ കേവലം ശൂന്യസ്ഥാനങ്ങൾ എന്നു യൂറോപ്യന്മാർ ശരിക്കുന്നു. ഇതാണ് ഇന്ത്യയും യൂറോപ്പും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരംകൊണ്ടുള്ള അവസാനഫലം, നിർജീവമായ ഒരു മഹാ മരുഭൂമിയെ കൃത്രിമമായുണ്ടാക്കി, അതിന്നടിയിൽ, മനുഷ്യരും ആദിസുഖത്തിന്നു പ്രധാന കാരണമായതും, പരസ്പരവിശ്വാസത്തിന്നും സഹജീവിസ്നേഹത്തിന്നും ആദ്യത്തെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനമായതും, മറ്റു അനേക വിശിഷ്ടോദ്ദേശങ്ങളെ സാധിച്ചിട്ടുള്ളതും, ഇനിയും സാധിക്കുവാനുള്ളതും ആയ “ഭവന”ത്തെ, കുഴിച്ചു മൂടുകയായിരിക്കുമോ?

ഭവനങ്ങൾ ക്രൂരമണ ഇല്ലാതാകുകയും, ഹോട്ടലുകൾ അതിന്നു പകരം വർദ്ധിക്കുകയും, എല്ലാവരും അവരവർക്കുവേണ്ടി മാത്രം പ്രയത്നിക്കുകയും സാമ്പാദിക്കുകയും, ഒന്നോ രണ്ടോ മുറികളും ഒരു ചാരു കസേരയും, ഒരു കുതിരയും, ഒരു നായയും, ഒരു തോക്കും, ഒരു ക്ലബ്ബും ഉണ്ടായാൽ സർവ്വസുഖവും തികഞ്ഞു എന്നു സകലരും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായാൽ, ആ രാജ്യത്തെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്ഥാനം എവിടെ ആകുന്നു? പാക്കുകളിൽവെച്ചു സംസാരിക്കുവാനോ, വിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ കൂടിയാട്ടത്തിന്നോ, നാടകശാലകളിൽ വിനോദിപ്പാനോ അല്ലാതെ അവരെ ആർ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. “ഒരു സ്ത്രീ ഒരു

സ്രീയാണ്, എന്നാൽ ഒരു സിഗ്നൽ ഒരു “വലിയാണ്” എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കിപ്ലിംഗിന്റെ വാക്കുകൾ ഇതിലേക്ക് നല്ല ഒരു തെളിവാകുന്നു.

മനുഷ്യഭവനങ്ങൾ തേർകൂടകൾ പോലെ ആണെന്നു പറയാം. മുഖെല്ലാം പെണ്ണിച്ചകൾ കൂട്ടിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങാറില്ല. ആണിച്ചകൾ തേർ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു രണ്ടു പേരും അനുഭവിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടുകയാണ് പതിവ്. ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി അങ്ങിനെയല്ല. തന്നിച്ചുക്കാരായ ആണിച്ചകൾ സമ്പാദിക്കുന്ന തേർ മുഴുവനും വല്ല സ്ഥലത്തും കൊണ്ടുവന്നു സൂക്ഷിച്ചു ഇഷ്ടംപോലെ തന്നത്താൻ അനുഭവിക്കുന്നു. പെണ്ണിച്ചകൾക്ക് അതുകൊണ്ടു പുറത്തു വരാതെ നിവൃത്തിയില്ലാതായി. മിണ്ടാതിരുന്നാൽ പട്ടിണിപറ്റാതെ കഴിവില്ലാതായി. പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഈ സ്ഥിതിഭേദത്തിനനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടതായ പരിചയവും പഠിച്ചും അവർക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ട്, അവർ അങ്ങും ഇങ്ങും ചെന്നു മുട്ടി ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവരുന്നു. ഇതാണ് പാശ്ചാത്യ സമുദായത്തിലെ താൽക്കാലികാവസ്ഥ. എന്നാൽ, ഇന്ത്യയിൽ ഇന്നും ഭവനം പരിപാലിക്കുന്നതും ഭരിക്കുന്നതും സ്രീകളാകുന്നു. അവർ മാറാറാജ്ഞികളെപ്പോലെ അവരുടെ ചെറിയൊരു ഭവനം—ഭരിച്ചു പൂണ്ണസുഖത്തോടും സംതൃപ്തിയോടും കൂടി കാലം കഴിക്കുന്നു. പുറത്തിറങ്ങി ഹുന്തേടി നടക്കേണ്ടതിന്ന് അവർക്ക് ഇപ്പോൾ അവശ്യമില്ല. പരിഷ്കാരമോ ഈ വലിയ അനുഗ്രഹത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാതിരിക്കട്ടെ

കാലംകൊണ്ടു നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്നും മാറ്റം വേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്നു. ഭൗതികജീവിതായോധനത്തിൽ സാധാരണക്കേണ്ടതിന്നു ഭാര്യ കടപ്പെട്ടവളാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു സ്രീകൾ തീരെ പുറത്തിറങ്ങാതെയും അശേഷം ലോകപരിചയം നേടാതെയും ഇരിക്കുന്നത് ഒട്ടും തൃപ്തികരമല്ല. ഭാര്യ ഭൗതികജീവിതത്തിൽ നല്ല ചേർച്ചയും യോജിച്ചും ഉണ്ടാ

കേണമെങ്കിൽ ഭർത്താവിനുള്ളപോലെ കുറയെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസം ഭാര്യയ്ക്കും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. അതിനാണ് സ്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നു പ്രചാരം ഇനിയും വേണമെന്നു പറയുന്നത്. ഈ അത്യാവശ്യത്തെ നല്ലവണ്ണം ജനങ്ങൾ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ബാഹ്യങ്ങളായ നിബന്ധനകൾ കൂടാതെ തന്നെ അധികാരികൾ പെൺകുട്ടികളെ വിദ്യ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇപ്പോൾ സ്കൂളുകളിൽനിന്നു നമ്മുടെ പെൺകുട്ടികൾക്കു ലഭിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം അവരുടെ ഉത്തരോത്തരമുള്ള അഭിവൃദ്ധിക്കും സ്രീസപദാവത്തിന്നും പാറിയതാണോ എന്നു എല്ലാവരും വളരെ മനസ്സിലുത്തി ആലോചിക്കേണ്ടതാണ്.

ഹിന്ദുസമുദായം അങ്ങിനെതന്നെ ഉടച്ചുവാക്കണമെന്നും, അതു വേണ്ടാ എല്ലാം പഴയരീതിയിൽതന്നെ ഇരുന്നാൽ മതി എന്നും രണ്ടുപക്ഷക്കാരുണ്ട്. രണ്ടും രണ്ടൊരമായിപ്പോയി. മദ്ധ്യംപിടിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ് ആവശ്യവും യുക്തവും. അത്യാവശ്യങ്ങളായ സംഗതികളിൽ തീർച്ചയായും കുറ്റശ്ശുവിട്ടു പ്രവർത്തിക്കാഞ്ഞാൽ ജീവിതമത്സരത്തിൽ നാം വളരെ പിന്നിലായിപ്പോകും. എന്തൊരു പരിഷ്കാരത്തെ അംഗീകരിക്കുമ്പോഴും അതിന്നു യഥാർത്ഥമായ ആവശ്യകതയുണ്ടോ എന്നു നാം വിവരമായി അന്വേഷിക്കണം. ഇംഗ്ലീഷുവിദ്യാഭ്യാസം നാം സ്വീകരിക്കുന്നതും പ്രചാരപ്പെടുത്തുന്നതും ഇന്ത്യക്കാരെ എല്ലാം ഇംഗ്ലീഷു കാരാക്കുന്നതിന്നല്ല. അതു സാധ്യമാണെങ്കിൽകൂടി അതിന്നു് ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മനോവികാസവും ലോകവ്യപ്തതയും സമ്പാദിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടതു്. പരമാർത്ഥം എവിടെ കണ്ടാലും അതു സ്വീകാരയോഗ്യമാണു്. സത്യത്തിന്നു ജാതിഭേദമോ ദേശഭേദമോ ഇല്ല. അവിടവിടെയായി ചിന്നിച്ചിതറിയും ചളിപിടിച്ചും കിടക്കുന്ന “സത്യശകലങ്ങളെ” കൂട്ടിച്ചേർത്തു നോക്കുന്നതായാൽ മനുഷ്യജന്മോദ്ദേശം വെളിപ്പെടും. ഈ ഉദ്ദേശത്തോടു്

കൂടി നാം നമ്മുടെ സകല പ്രവൃത്തികളേയും നിയമനം ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു.

ഹൈന്ദവസമുദായഹൃദയം

ഇന്ത്യയിൽ പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ രാജാക്കന്മാർ ഘോര സമരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും സ്വരാജ്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും നീതിന്യായങ്ങൾ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ, ജലശേഖരം മുതൽ വിജ്ഞാനവിതരണംവരെയുള്ള സകല കാര്യങ്ങളും സനിഷ്ഠയും സാധിച്ചിരുന്നതു സാമുദായികശക്തിമൂലമായിട്ടായിരുന്നു. അന്നത്തെ ഹൈന്ദവസമുദായം സജീവവും അതിന്റെ ഘടന ദൃഢവും ആയിരുന്നു. തുടരെത്തുടരെ സംഭവിച്ചിരുന്ന രാജ്യവിപ്ലവങ്ങളോ, മലവെള്ളംപോലെ അടിച്ചുകയറിക്കൊണ്ടിരുന്ന അന്യശക്തികളുടെ ആക്രമണങ്ങളോ, ഒന്നുംതന്നെ ആ ഘടനയുടെ രാമണീയകത്തെയോ, പ്രവൃത്തികളുടെ വിവിധരൂപത്തെയോ അശേഷം സ്തർശിച്ചിരുന്നില്ല. ആ വക കലാപങ്ങൾ ഒന്നും ധർമ്മവിസ്ഫോത്തിയിൽ മുക്കി മനുഷ്യരെ കേവലം മൃഗങ്ങളാക്കിത്തീർത്തില്ല; അതുകൊണ്ടൊന്നും ജനങ്ങൾ സാമുദായികബന്ധങ്ങളെ വെച്ചുപൊട്ടിച്ചു നിരാലംബരായ അഗതികളായിത്തീർന്നില്ല. രാജാക്കന്മാർ അശ്രാന്തം മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു; എങ്കിലും കാരോടും മർദ്ദധനി മുഴക്കുന്ന മുളകളുടെ സമീപങ്ങളിലും പൂന്തേരുണ്ണുന്ന പുണ്യോകീചങ്ങൾ പാടുന്ന രസാലവൃക്ഷങ്ങളുടെ എടയിലും മനോഹരങ്ങളായ മഹാക്ഷേത്രങ്ങളും വഴിപോക്കുകളുള്ള വലിയ സത്രങ്ങളും ജനസാമാന്യത്തിന്റെ ഉപയോഗത്തിനുള്ള വമ്പിച്ച ജലാശയങ്ങളും വഴിപോലെ വളർന്നുകൊണ്ടുവന്നു. ഗ്രാമഗുരക്കന്മാർ പുരാണകഥകൾ യഥാക്രമം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉയർന്നതരം തത്വജ്ഞാനപരങ്ങളായ വിഷയങ്ങൾ അക്കാലത്തു് അപൂർവ്വ

ങ്ങളായിരുന്നതുമില്ല. ഗ്രാമവീഥികളിലും സഭാസ്ഥലങ്ങളിലും രാമായണപാരായണവും നാമസങ്കീർത്തനവും മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അന്നത്തെ സാമുദായികജീവിതം, ആ സമുദായത്തിൽ നിന്നു വിട്ടതായോ വാദിനമായോ ഉള്ള ഒരു അന്യശക്തിയെ ഒരിക്കലും ആശ്രയിച്ചിരുന്നില്ല. അന്യശക്തികളുടെ ആക്രമണം, തന്നിമിത്തം, ആ സമുദായത്തിന്റെ മനോഹരജീവിതത്തെ അത്രമേൽ വ്യത്യാസപ്പെടുത്തിയതുമില്ല.

രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ആവലാതികൾ കേവലം നിസ്സാരങ്ങളാകുന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചു നാമത്ര സന്തപിക്കയും കണ്ണീരൊഴിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതില്ല. അതിന്നെല്ലാം ആദ്യകാരണമായി, അടിസ്ഥാനമായി, കൃഷ്ണനിമിത്തമായി, ഒരു സംഗതിയുണ്ട്. ആ സംഗതി നമ്മെ അത്യന്തം വ്യസനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അതു ചിന്തിച്ചാണു നാം കുണ്ഠിതപ്പെടേണ്ടത്. അതു മറ്റൊന്നുമല്ല, നമ്മുടെ ദൃഷ്ടികൾ ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ സാമുദായകേന്ദ്രത്തെ ദർശിക്കുന്നില്ല. ആ ദൃഷ്ടികൾ സമുദായത്തിന്നു പുറത്തുള്ള അന്യ വസ്തുക്കളുടെ നേരെയൊന്നു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

ഒരു ഗ്രാമത്തിന്റെ സമീപത്തിൽക്കൂടി ഒഴുകിയിരുന്ന നദിയുടെ ഗതിക്കു പെട്ടെന്നു് ഒരു മാറ്റം സംഭവിക്കയും അതു് ആ സ്ഥലംവിട്ടു മറ്റൊരു ദിക്കിൽക്കൂടി ഒഴുകിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്താൽ തീർച്ചയായും ആ ഗ്രാമത്തിലെ തോട്ടങ്ങളും ഫലവൃക്ഷങ്ങളും, കൃഷിയും കച്ചവടവും, സുഖവും സൗകര്യവും, എല്ലാം അഃതാടകൂടി താനേ ഒലിച്ചുനശിച്ചുപോകുന്നതായിരിക്കും. ആ ഗ്രാമം കാലാന്തരത്തിൽ ജനശൂന്യമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. അവിടത്തെ തോട്ടങ്ങൾ വെറും മരുസ്ഥലങ്ങളും, ആ പഴയ ഫലപുഷ്പിയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളായി അവിടവിടെ കാണപ്പെടുന്ന കാടും പടലുമെല്ലാം കൂടവാതപുകകളുടേയും മൂങ്ങകളുടേയും വസതികളും ആയി പരിണമിക്കും.

മനുഷ്യന്റെ മനസ്സാകുന്ന നദിയുടെ പ്രവാഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും ഏതാണ്ട് അതുപോലെതന്നെ ആകുന്നു. പുരാണകാലം മുതൽ ആരംഭിച്ചതും തടസ്സം കൂടാതെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നതുമായ ഈ പ്രവാഹം—അംഗങ്ങളിൽനിന്നും സമുദായകേന്ദ്രത്തിലേയ്ക്കും ആ കേന്ദ്രത്തിൽനിന്ന് അനുസ്മൃതമായി ഓരോ വ്യക്തിയിലേയ്ക്കും അംഗത്തിലേയ്ക്കും പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സജീവമായ ആ ചിന്താപ്രവാഹം—ഇന്ത്യയിലെ ഗ്രാമങ്ങളെയെല്ലാം പരിശുദ്ധങ്ങളും, ഫലപ്രദങ്ങളും, മനോഹരങ്ങളും ആക്കിച്ചെയ്തു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയുടെ മനസ്സ്—ഹൈന്ദവഹൃദയം—ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്ന് എങ്ങനെയെന്നുമായി പുറത്തുപോയിരിക്കുന്നു. ആ ഹൃദയം അന്യ വസ്തുക്കളിൽ പാറിക്കൂടിയിരിക്കുന്നു. ഹൈന്ദവഹൃദയമാകുന്ന നദിയുടെ ഗതി മാറിയിരിക്കുന്നു. ആ നദിക്കു പണ്ടുകാലങ്ങളിലെപ്പോലെ ഹിന്ദുസമുദായത്തെ കുളർപ്പിക്കുവാനും കൊഴുപ്പിക്കുവാനും ശക്തിയില്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം, ഹിന്ദുദേവാലയങ്ങൾ അററുകുറുപ്പങ്ങൾ തീക്കുവാൻ അളില്ലാതെ ജീർണ്ണിച്ചുകിടക്കുന്നു. ചളിയും ചവറും നീക്കി നന്നാക്കുന്നതിനാടമസ്ഥന്മാരില്ലാതെ ജലാശയങ്ങൾ എല്ലാം രോഗബീജങ്ങൾ നിറഞ്ഞു പൊട്ടക്കുളങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ധനികന്മാരുടെ വസതികളെല്ലാം യാതൊരു ആഘോഷങ്ങൾക്കും അതിഥിസൽക്കാരങ്ങൾക്കും സദ്യകൾക്കും അവസരമില്ലാതെ ശൂന്യങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്, ഇപ്പോൾ നമുക്കു വെള്ളം വേണമെങ്കിൽ അതു ഗവണ്മേണ്ടു തരണം; നമുക്ക് ആരോഗ്യം വേണമെങ്കിൽ അതു ഗവണ്മേണ്ടു നൽകണം; നമുക്കു വിദ്യാഭ്യാസം വേണമെങ്കിൽ അതിന്നും ഗവണ്മേണ്ടിന്റെ തഴുതിട്ട വാതിൽക്കൽ നാം കെട്ടിക്കാത്തുനിൽക്കണം. ഏതുകാലത്തും ഏറവും ഹൃദയാനന്ദകരമായ വിധത്തിൽ സ്വയമേവ പുത്തും കായ്ച്ചും ശോഭിച്ചിരുന്ന ആ മരംതന്നെ—പുരാതനവും ശ്രേഷ്ഠവുമായ ഹിന്ദുസമുദായവൃക്ഷംതന്നെ—ഇപ്പോൾ ചില്ലികളെല്ലാം ഉണങ്ങിയും ഇലക

ഉള്ളൊ കൊഴിഞ്ഞും നിസ്സഹായഭാവത്തിൽ മേല്പോട്ടു നോക്കി, “പുഷ്പംതരണമേ”, “തളിരണ്ടാകേണമേ” എന്നു യാചിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു! ആ പ്രാർത്ഥന അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടാൽതന്നെ എന്താണ് ഒരു പ്രയോജനമുള്ളതു്? കെട്ടിച്ചമച്ച ഫലപുഷ്പി എന്തിനുള്ളതാകുന്നു? എത്രമേൽ നിലനിൽക്കുന്നു?

“സകാരാ”ണു് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ സർവ്വപ്രധാനമായ ശക്തി. പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തുണ്ടായിരുന്ന രാജാക്കന്മാരുടെ സ്ഥിതി വളരെ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിന്റെ പ്രധാനമായ അധികാരിയും ചുമതലക്കാരനും ഭരണകർത്താവുമാകുന്നു. ഇന്ത്യയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മുഴുവനും അങ്ങിനെയല്ല. ജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം രാജാവിന്നില്ലെന്നോ, പ്രജകളെ വേദശാസ്ത്രങ്ങളിൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാരാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു ധർമ്മമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആചാര്യന്മാരെ രാജാക്കന്മാർ യഥാവിധിമാനിക്കാറും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാറും പതിവിലല്ലെന്നോ അല്ല, ഈ പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം. എന്നാൽ അതൊന്നുമല്ല സാരമായുള്ളതു്. യഥാർത്ഥമായ ചുമതല മുഴുവൻ വഹിച്ചിരുന്നതു ധർമ്മസ്ഥനാണു്. രാജാവു ധനസഹായം നിർത്തിയതുകൊണ്ടോ, അഥവാ രാജ്യത്തു രാജാവുതന്നെ ഇല്ലാതായതുകൊണ്ടോ, അവസാനമായി രാജ്യത്തു രാജാവുതന്നെ ഇല്ലാതായതുകൊണ്ടോ ഒന്നാം, സാമൂഹികമായി നടത്തപ്പെടുന്ന ഈവക ധർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കു—ചുമതലകൾക്കു—പായത്തക്ക വിഹ്നങ്ങളൊന്നും ഒരിക്കലും സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. ജനങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിന്നു രാജാക്കന്മാർ ജലാശയങ്ങളും മറ്റും നിർമ്മിക്കാതിരുന്നില്ല; ധനികന്മാരും, അതു തങ്ങളുടെ ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത കടമയാണെന്നു ധരിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു; ധർമ്മിയായ ഒരു ധനികനെപ്പോലെ രാജാവും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു; അഥവാ, ധനികന്മാരെല്ലാം രാജാക്കന്മാരുടെ ചുമതലകൾ

ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. രാജാവിന്റെ അലസതകൊണ്ടോ, അസതകൊണ്ടോ ഒന്നും രാജ്യത്തുള്ള ജലാശയങ്ങൾ വറ്റിപ്പോകുന്നതല്ലായിരുന്നു.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഓരോരുത്തർക്കും അവരവരുടെ സേപപ്പു പോലെ സുഖസൗക്യങ്ങളേയും ക്ഷേമാവുലിയേയും വിനോദ മാറ്റങ്ങളേയും തേടുന്നതിനും സമ്പാദിക്കുന്നതിനും അനുഭവിക്കുന്നതിനും സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. സാമുദായികബന്ധങ്ങളോ ചുമതലകളോ അവർക്ക് ആ കാര്യത്തിൽ ഒരു ഭാരമോ പ്രതിബന്ധമോ ആയിത്തീരുന്നില്ല. പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ ചുമതലകളുടേയും ഭാരവാഹിത്വം സഹിക്കുന്നതന്നെയാണ്. “ധർമ്മം കൊടുക്കുന്നതിനുംകൂടി ഒറ്റയ്ക്ക് ഓരോരുത്തർക്ക് അധികാരമോ ആവശ്യമോ ഇല്ല. അതിനുംകൂടി നിയമപ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഗവണ്മെന്റിനുതന്നെയാകുന്നു. നമ്മുടെ രാജ്യത്തു രാജാക്കന്മാരാണ് താരതമ്യേന സ്വാതന്ത്ര്യന്മാരും ചുമതലകൾ കുറഞ്ഞവരും ആയിരുന്നത്. സാമുദായികങ്ങളും രാഷ്ട്രീയങ്ങളും ആയ ബാധ്യതകളുടെ നിദാനം ജനസമൂഹം തന്നെയായിരുന്നു. രാജാവു യുദ്ധങ്ങളിലും നായാട്ടുകളിലും ഏർപ്പെട്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം രാജ്യകാര്യങ്ങൾ ശരിയാക്കുവാൻ നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും, അലസനായും അസ്വാഭാവികമായും സ്വാതന്ത്ര്യപ്രേമത്താൽ വിനോദിച്ചു വസിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും ഉള്ള സംഗതികൾ ഒന്നും ജനങ്ങളേയോ, രാജ്യത്തേയോ അശേഷം പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. അതത്ര സന്തോഷം ഗൗരവി ക്ഷേപിക്കുന്ന ഒരു വിഷയവുമായിരുന്നില്ല. രാജാവു ധർമ്മപുരനല്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള സമാധാനം ധർമ്മസ്വരൂപനായ ഭഗവാന്റെ അടുക്കൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊള്ളും. അധർമ്മത്തിനുള്ള ശിക്ഷ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിക്കാതെ പോകുന്നതുമല്ല. രാജാവിന്റെ ധർമ്മനിഷ്ഠയോ, അധർമ്മഭീതിയോ അല്ല ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമസുഖാദികൾക്കു കാരണവും അവലംബവും ആയിരുന്നത്. അതിന്നു ജനങ്ങൾ സമ്മതിച്ചിരുന്നതുമില്ല.

ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനുള്ള വഴികളെ ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു യഥാകാലം അതനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സകല ഭാരവും ജനങ്ങൾ തങ്ങൾതന്നെ വീതിച്ചെടുത്തിരുന്നു. അതുതകരമായ ആ ക്രമീകരണം വിപുലവും വിശേഷാത്തരവും ആയിരുന്നു.

തന്നിമിത്തം നാം “ധർമ്മം ധർമ്മം” എന്നു പറഞ്ഞു വരുന്ന ആ ദിവ്യചൈതന്യം അന്നത്തെ സാമുദായികജീവിതത്തിന്റെ ഹൃദയം തന്നെയായിരുന്നു. ആ ധർമ്മശക്തി സമുദായശരീരത്തെ ആപാദചൂഡം സജീവവും ശക്തിയുക്തവും മനോഹരവും ആക്കിച്ചെയ്തിരുന്നു. ഓരോരുത്തരും ഏറക്കുറെ ആത്മസംയമനം പരിശീലിക്കുന്നതിന്നു നിർബ്ബന്ധിതനായിരുന്നു; “ധർമ്മം” അനുസരിച്ചു നടക്കുന്നതിന്നു് ഏവരും ബാധ്യതപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. ധർമ്മത്തിന്റെ അർത്ഥം അന്നു സുഗ്രാഹ്യവും ധർമ്മാനുഷ്ഠാനം സുപരിചിതവുമായിരുന്നു.

പാശ്ചാത്യ പൗരസ്ത്യപരിഷ്കാരങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും സമുദായശരീരത്തിന്റെ ഓരോ ദിക്കിലാണ് അതാതിന്റെ ക്രമമായ വളർച്ചയ്ക്കും പ്രവൃത്തിക്കും അടിസ്ഥാനമായ ജീവചൈതന്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് എന്നു സ്ലഷ്ടമാകുന്നു. പുരാതനേന്ത്യയിലെ രാഷ്ട്രീയജീവിതം രാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയമായ ജനസമുദായത്തെത്തന്നെയും, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ സാമുദായിക ജീവിതം രാഷ്ട്രാധിപതിയായ മഹാരാജാവിനേയും കേവലം അവലംബിച്ചിരുന്നിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ഭൂരിസഖ്യത്തിന്നു വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പുണ്യമായ ഉത്തരവാദിത്വം എവിടെയോ, ഏതിന്നോ, അവിടെയാകുന്നു, അതാകുന്നു, രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഹൃദയം. ആ ഹൃദയത്തിന്നു് എപ്പോൾ പരക്കേറുകയെന്നുവോ, എത്രത്തോളം ശക്തിക്ഷയം സംഭവിക്കുന്നുവോ, അപ്പോൾ അത്രത്തോളം രാഷ്ട്രീയജീവിതം ആപൽക്കരവും ബലഹീനവും ആയിത്തീരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ, രാജാവിന്റെ പരാജയംതന്നെയാകുന്നു രാജ്യത്തിന്റെ നാശ

വും. രാഷ്ട്രനാഥന്റെ തോൽവ് സമുദായത്തെ നിർജ്ജീവമാക്കിപ്പെടുത്തുന്നു. കാരണം, സമുദായത്തിന്റെ ജീവനാഡിയായ രാജാവു നിഷേധിച്ചുനായിത്തീർന്നുതന്നെ. എന്നാൽ, ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതി നേരേ വിപരീതമാകുന്നു. അവിടെ സമുദായകേന്ദ്രത്തിന്റെ പ്രണാവസ്ഥകൊണ്ടു മാത്രമേ, രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിനു ഹാനിപ്പെടുകയുള്ളൂ. രാജാക്കന്മാരുടെ വരവോ പോക്കോ, അന്യകേന്ദ്രകളുടെ സ്ഥാപനമോ പഴയ രാജവംശങ്ങളുടെ നാശമോ ഒന്നും സാമുദായിക ജീവിതക്രമത്തെ ക്രമത്തിലധികം സ്തർശിച്ചിരുന്നില്ല. മീതെ സഞ്ചരിക്കുന്ന കുപ്പികളുടെ വലിപ്പമോ എണ്ണമോ, തിക്കോ തിരക്കോ സമുദായത്തിലെ അഗാധജീവിതത്തിന് അശേഷവും ഹാനി വരുത്തുന്നില്ല. ഹൈന്ദവജീവിതത്തിന്റെ ഹൃദയം സമുദായമായിരുന്നു; രാജാവായിരുന്നില്ല. ആ ഹൃദയം തകരാറാകുന്ന അവസരത്തിലല്ലാതെ, സാമുദായികജീവിതം ജീണ്മാർയ്ക്കിത്തീരുന്നോഴല്ലാതെ ആ ശരീരത്തിന് ഒരു ന്യൂനതയും സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലണ്ടിലുള്ള എല്ലാ നന്മകൾക്കും കാരണത്തന്നെ, എല്ലാ ഭക്ഷണമാഭിവൃദ്ധിക്കും ഉത്തരവാദിയും രാജാവായതും, ഇന്ത്യയിൽ അപ്രകാരമുള്ള എല്ലാ ഭാരവാഹിത്വത്തിനും അധികാരിയും അവകാശിയും സമുദായംതന്നെ ആയതും ആകുന്നു; ഇംഗ്ലണ്ടിൽ രാജാവിനെ രക്ഷിക്കുക എന്നു വെച്ചാൽ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നാണർത്ഥമെന്നും, ഇന്ത്യയിൽ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ സമുദായത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നാണഭേദമെന്നും, ഞാൻ ഭൂതമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം.

ആകയാൽ, എന്നെന്നും രാഷ്ട്രത്തെ—രാജശക്തിയെ—ജാഗ്രദവസ്ഥയിലും പുണ്യബലത്തിലും നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നതിന് ഇംഗ്ലണ്ട് അശ്രാന്തം പരിശ്രമിക്കുന്നു. നേരേമറിച്ചു നാമാകട്ടെ, ഹൈന്ദവശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ തന്തിക്കളിച്ചു വളർന്നുവന്നിട്ടുള്ള നാമാകട്ടെ, അഗാധമായ അലസതയിൽ

അടിപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന നമ്മുടെ ഗവണ്മെണ്ടിനെ ഉണർത്തുന്നതിനുള്ള നിരന്തരശ്രമം മാത്രമാണ് ഒരു ഇന്ത്യക്കാരന്റെ ഏക കർത്തവ്യമെന്നു വിശ്വസിച്ചുപോരുന്നു! നമ്മുടെ വ്രണം പൊറുക്കുവാൻ മറ്റൊരാളുടെ ശരീരത്തിൽ പൊള്ളിച്ചാൽ മതിയെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ എങ്ങിനെയോ എന്തോ നമുക്ക് അസാധ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു!

വാഗ്വാദത്തിന്നു നമുക്കു വലിയ വാസനയാണ്. നമുക്ക് ഈ പതനത്തിലും ഒന്നു വാദപ്രതിവാദം ചെയ്തുകൊണ്ടുപോതുജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമപരിപാലനത്തിനുള്ള പുണ്യബാധ്യത ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ട ഒരു സംസ്ഥാനഗവണ്മെണ്ടിൽ മാത്രമായി സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്നതല്ലേ, ആ ബാധ്യത ആരും എത്ര ഇല്ലാതെ അനാഥമായ നിലയിൽ സമുദായാംഗങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരുടേയും ചുമതലയായി സങ്കല്പിക്കപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ വളരെ ഉചിതവും ഉപകാരപ്രദവും ആയിട്ടുള്ളതു്? കൊള്ളാം, അതു വിദ്യാത്മികളുടെ സാഹിത്യസമാജങ്ങളിൽ തർക്കത്തിനെടുക്കുന്നതിന്നു പാറിയതായ ഒരു വിഷയമാണ്. അല്ലാതെ, അതു സംബന്ധമായുള്ള വാഗ്വാദംകൊണ്ടു നമുക്കു യാതൊരു ഫലവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ “ഗവണ്മെണ്ടു്” എന്നു പറയുന്നതു പൊതുജനങ്ങളുടെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമാണ്. അതു പല പരിണാമങ്ങൾക്കു ശേഷമാണ് ഇന്നത്തെ നിലയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതും, വാദപ്രതിവാദങ്ങൾകൊണ്ടു മാത്രം നമുക്കു കാണു പെടുന്നതു് ആ നിലയിൽ എത്തിച്ചേരുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അതു പരിപൂർണ്ണതയുടെ പരമകാഷ്ഠതനെന്നായിരുന്നാലും അതുകൂടാതെ കഴിക്കുവാനല്ലാതെ ഇല്ലാത്ത നമുക്കു ഗത്യന്തരമില്ല.

ഈ രാജ്യത്തെ സർക്കാരിന്നു—ഗവണ്മെണ്ടിന്നു—നമ്മുടെ സാമുദായികജീവിതവുമായി—നമ്മളുമായിത്തന്നെ—ഒരു സംബന്ധവുമില്ലാതിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം നാം ആ സർക്കാരി

നോട്ട് അവശ്യപ്പെടുന്നതെല്ലാം വിചലകാടത്തു വാങ്ങേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. നമുക്കുള്ള സപാതന്ത്ര്യസമ്പത്തിൽനിന്നാണ് നാം അവിടെ വിചലകാടാക്കുന്നത്. ഈ ക്രയവിക്രയത്തിന്റെ പൂർവ്വസാന്നിദ്ധ്യം നമ്മുടെ പൂർണ്ണമായ സപാതന്ത്ര്യസമ്പത്തായാകുമ്പോൾ നിർമ്മാണമുള്ള. സമുദായം നിർമ്മിക്കേണ്ടതായ — പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ നിർമ്മിപ്പനും നിർമ്മിച്ചുപോന്നിരുന്നതായ — ഒരു ഭാരതേയോ, ചുമതലയേയോ, നാം സർക്കാരിനെ ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നതായാൽ പഴയകാലത്തു ഹിന്ദു സമുദായത്തിന്നുണ്ടായിരുന്ന പ്രാപ്തിക്കും ശേഷിക്കും അത്രത്തോളം ഇടിച്ചൽ തട്ടിക്കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതു നിർമ്മിവാദമാകുന്നു. സമുദായം സസന്തോഷം നടത്തേണ്ടതായ നാനാവിധങ്ങളായ എല്ലാ നടപടികളെയും ഗവൺമെന്റ് ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമങ്ങളാണ് നാം നമ്മുടെ അസമ്പത്താൽ ഇപ്പോൾ സ്വയമേവ ചെയ്തുവരുന്നത്. വിഭിന്നങ്ങളായ അഭിപ്രായഗതികളോടും ആദർശങ്ങളോടും കൂടിയ പല കക്ഷികളും വ്യക്തികളും ഇന്നു വർദ്ധിച്ചു ഹിന്ദു സമുദായത്തിൽ അപ്പുറപ്പാൽ ഉണ്ടായി വളർന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്നുവരെ അപ്രകാരമുള്ള വളർച്ചകൾ തടയപ്പെടുകയോ, പാസ്റ്ററും മതസരിച്ചു നശിക്കുന്നതിന്നു കാരണമാകുകയോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മാത്രമുദായത്തിന്റെ അപ്രീതിക്കും വിദ്വേഷത്തിന്നും പാത്രമാകാതെ തന്നെ അന്നുവരെ ഉൾപ്പിരിവുകളും ഉൾവിഭാഗങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ നിയമശക്തി ആ വിഭാഗങ്ങളെയും വ്യക്തികളെയും എല്ലാം പാസ്റ്ററും സമുദായത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതായ പ്രത്യേകരൂപങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. “ഹിന്ദു” എന്നും “അഹിന്ദു” എന്നും ഉള്ള വിഭാഗവിഭജനം എല്ലാ വ്യക്തികളിലും മുദ്രിതമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. നാം നമ്മുടെ സമുദായശരീരത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തു ഹൃദയകുഹിരങ്ങളിൽ അതിഭേദമായി ഇത്ര നീണ്ട കാലത്തോളം അടക്കി സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന നമ്മുടെ ചൈതന്യബീജം ഇതാ ഇപ്പോൾ ബാഹ്യങ്ങളായ കയ്യേറ്റങ്ങൾക്കു ലക്ഷ്യമായി

തീർന്നിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സമുദായശരീരത്തിന്റെ ഹൃദയം
ഇതാ പുറത്തുനിന്നു കൊണ്ടതായ ഒരു കല്ലേറോടു വ്രണപ്പെ
ട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ഹൃദയത്തിന്റെ സ്വഭാവം മറുഭവിയായിരി
ക്കുന്നു. ഇതാണു നമുക്കു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന അത്യാപത്തു്.
അതാണു നമ്മെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന മഹാഭാഗം.

സ്വാതന്ത്ര്യസാരം

യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം ആത്മീയമായ ഒരു ഉൽബോധനമാകുന്നു. ആ ബോധം നമ്മുടെ സകലവിധ സംരംഭങ്ങളേയും ചൈതന്യപൂർണ്ണങ്ങളും സൃഷ്ടികളെ വിശിഷ്ടങ്ങളും വിചാരങ്ങളെ വിസ്മൃതങ്ങളും ആക്കിത്തീർക്കുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യം ബാഹ്യമായ ഒരു ആവരണം മാത്രമാണെങ്കിൽ, അതു കേവലം പുറംപൂച്ചായ ഒരു പരിഷ്കാരമാണെന്നു വരികിൽ, അതു് അചൈതന്യവും വികാരത്തന്യവും ആകുന്നു; അതുകൊണ്ടുള്ള ഫലം, കണ്ണുണ്ടും മൂടിക്കെട്ടിയ ഒരുവനെ വിശാലമായ ഒരു മൈതാനത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു.

പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ മേൽപ്രകാരമുള്ള ശരിയായ സ്വാതന്ത്ര്യബോധത്തിന്നു ക്രമേണ അവലംബമില്ലാതെയും ബലം കുറഞ്ഞും ആകുന്നു വരുന്നതു്. തന്നിമിത്തം, അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയവും സാമൂഹികവും ആയ പരസ്പരസംബന്ധങ്ങളിൽ പ്രകടമായ കയ്യടക്കം, നിർദ്വയമായ ബലപ്രയോഗവും സർവ്വസാധാരണമായിരിക്കുന്നു. സകലത്തിലും കർക്കശമായ നിയന്ത്രണം പൂർ്വ്വധികം പ്രബലപ്പെട്ടു വരുന്നു.

രാജാക്കന്മാരുടെ ഭരണശക്തി നിരർക്കമായിരുന്ന ആദ്യ കാലത്തു്, രാജധാനികളെല്ലാം സേവകന്മാരുടെ ഏകീകൃത

പ്രയോഗങ്ങളാൽ തീരെ ഭൂഷിതങ്ങളായ പ്രദേശങ്ങളായിരുന്നു. അവിടുത്തെ വായു മുഴുവൻ ദ്വിജീഹ്വമാർ നിറത്താം വരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വിഷക്കാറ്റുകൊണ്ടു മലിനപ്പെട്ടതായിരുന്നു. രാജാവു തങ്ങൾക്ക് അധീനരായിരിക്കണമെന്നുള്ള ഏകാഭിമുഖത്തോടുകൂടി പരസ്പരം മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കണ്ണെടുപ്പന്മാരായ രാജസേവകന്മാരുടെ കുടിചന്ദനങ്ങളാലും, അവാസ്തവസ്തുതികളാലും, തന്ത്രപ്രയോഗങ്ങളാലും, കൊട്ടാരം മുഴുവനും അത്യന്തം അലങ്കോലപ്പെട്ടിരുന്നു; രാജാവു, അവരുടെ അവസാനമില്ലാത്ത പ്രയോഗചാതുരികളാകുന്ന തിരതലുകളിൽപെട്ടു ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

എന്നാൽ, “പരിഷ്കൃത”മായ ആധുനികകാലത്താവട്ടെ, ആ വക കുന്ദങ്ങളെക്കുറിച്ചും വ്യൂഹവും വളർച്ചയും വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജ്യം മുഴുവനുംതന്നെ കൊട്ടാരമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു! അന്നത്തെ രാജാവിന്റെ സ്ഥാനം ഇന്നത്തെ “രാജ്യം” കയ്യേറ്റിരിക്കുന്നു. അവാസ്തവങ്ങളും അടിസ്ഥാനരഹിതങ്ങളും ആയ ആശാവചികളെക്കൊണ്ടു ജനതയുടെ ഏറ്റവും വ്യംഹംകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ അസത്യപരങ്ങളായ ഭേദോക്തകളെക്കൊണ്ടു അവരെ അത്യന്തം പരിഭ്രമിപ്പിച്ചും, രാജ്യവാസികളുടെ മനോവികാരങ്ങളെ സർവ്വസമയത്തും സാധാരണയിൽനിന്നു വിട്ടതായ ഒരു നിലയിൽ കൃത്രിമമായി കയറ്റിനിർത്തുന്നതാകുന്നു ഇന്നത്തെ പ്രജാധിപത്യഭരണത്തിന്റെ ഗുണമെന്നും. സാഹജമായ ശാന്തതയിൽനിന്നു വിട്ടു ഭേദവിഹിതമായോ, ആശാപൂരിതമായോ ആയ ഒരു മനോഭാവത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ യാതൊന്നിനേയും വിക്ഷിപിക്കുന്നതിന്നു ജനങ്ങളെ സജ്ജപ്പെടുത്തുന്നില്ല. വിരുദ്ധങ്ങളായ സ്വാർത്ഥലക്ഷ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മത്സരിക്കുന്ന സേവകന്മാരുടെ സംഘങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ പണ്ടത്തെ രാജാക്കന്മാർ എന്നപോലെ, വിഭിന്നങ്ങളായ ആദർശങ്ങളോടുകൂടിയ കക്ഷികളുടെ പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ പ്രേരണകൾക്കു വശപ്പെടുത്തുന്നതിന്നുള്ള പ്രയോഗ

ങ്ങൾക്കും എടയ്ക്കും ഇന്നത്തെ ജനതതിയും, അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പിടിച്ചുവലിക്കപ്പെടുന്നു! ഭൂരിപക്ഷം കരസ്ഥപ്പെടുന്നതിനും ഉതകുന്നതായ കാരണങ്ങളേയും സംഗതികളേയും കൃത്രിമമായി നിമിത്തമാക്കുകയും, അവയെ അതിശയോക്തിയാൽ അലങ്കരിച്ചു പൊതുജനസമക്ഷം പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കക്ഷിനേതാക്കന്മാരുടെ കർത്തവ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ആശങ്കയ്ക്കും നൈരാശ്യത്തിനും അനുസരിച്ച ഭരണീയർ ചഞ്ചലചിത്തന്മാരായി ഭവിക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെ വികാരങ്ങൾ കക്ഷിനേതാക്കന്മാരുടെ ക്ഷുഭങ്ങളായ “ക്ഷാര” പ്രയോഗങ്ങളാൽ ക്ഷുഭിതങ്ങളായിത്തീരുന്നു; മുഖസ്തതിയാകുന്ന മായാപ്രയോഗത്താൽ അവരുടെ പണക്കിഴികൾ നാണ്യരൂപങ്ങളായിത്തീരുന്നു; ക്രമേണ അവരുടെ മനസ്സു മുഴുവനുംതന്നെ നീചവും നേതാക്കന്മാരുടെ മനോവൃത്തികളെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ച് അതിഥിപ്പിക്കുന്ന നിർജ്ജീവമായ ഒരു കണ്ണാടിയും ആയിത്തീരുന്നു. സ്വതന്ത്രമായ ചിന്തയ്ക്കും അവർ അപ്രാപ്തരായി ഭവിക്കുന്നു. മുൻകാലങ്ങളിൽ രാജാവു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പരമകാഷ്ടയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന—ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും സ്വതന്ത്രനായ—ഒരു പുണ്യപുരുഷനാണെന്നാണു പറയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ബാഹ്യമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ, സാധാരണമനുഷ്യരേക്കാൾ, ഒരു രാജാവിൽ അധികമായി കാണപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നതു നിവൃതിവാദമാണ്. എന്നാൽ, ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടി നിമ്നിച്ചിരുന്നത് അയഥാർത്ഥത്താൽ പറ്റിക്കപ്പെട്ട ദുഷ്കരമായ ഒരു ദുഗ്ഗതയായിരുന്നു. രാജാവിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം നാമമാത്രമായിരുന്നു.

പാശ്ചാത്യന്മാർക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന അനുഭവവും ഏതാണ്ടു് അതുപോലെതന്നെയാകുന്നു. യൂറോപ്പു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ രംഗത്ഥിയാണെന്നും, സ്വാതന്ത്ര്യം പാശ്ചാത്യരുടെ ജന്മാവകാശവും അമൂല്യസമ്പത്തുമാണെന്നും, സകലരും

സ്മരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അവർ സ്വതന്ത്രരാണെന്ന് അഭിമാനപ്പെടുന്നു. രാജകീയശക്തി മുഴുവനും തങ്ങളുടെ കയ്യിലാണെന്ന് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. അവരുടെ ആ വിശ്വാസവും അഭിമാനവും അവലംബത്തുടനീളം അയാഥർമ്മവും ആകുന്നു. അവരുടെ ആ ശക്തി സ്വാർത്ഥതല്പരന്മാരുടെ അസംഖ്യം സംഘങ്ങളാൽ അനവരതം അപഹരിക്കപ്പെടുന്നു. കാൽവേഗമുള്ള കുതിരകളെ, അവ സ്വാതന്ത്ര്യച്ഛത്തുള്ള കുതിരകളാണെന്നാൽ, വിസ്താരമുള്ള മൈതാനത്തിൽനിന്നു കുടക്കിട്ടു പിടിക്കുകയും, ലായങ്ങളിൽ ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു! ജനതതിയുടെ സമൂഹബുദ്ധിക്ക് പ്രത്യക്ഷമായ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യഭാവത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നു; ആ അവസരത്തിൽ തന്നെ, അതിന്റെ യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം നാലുഭാഗത്തു നിന്നും നിഷ്കരണം കരളിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ചിന്തകൾ നിശ്ചിതങ്ങളായ സംഘങ്ങളുടെ സ്വാർത്ഥപരമായ അഭിപ്രായപ്രകാരം മാത്രം രൂപീകരിക്കപ്പെടുന്നു. അവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ, ആദർശങ്ങൾ, ആഗ്രഹങ്ങൾ, അഭിപ്രായങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം ഭയഹേതുക്കളായ വല്ലഭപ്രേരകശക്തികളുടെയോ, നിത്യേന കുത്തിയൊറുക്കപ്പെടുന്ന അസത്യബീജങ്ങളാൽ വിഷമയമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഏകപക്ഷപ്രസക്തിയുടെയോ, സ്വന്താനങ്ങളെല്ലാതെ, ഒരിക്കലും സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളായ വികാരവിശേഷങ്ങൾ അല്ലതന്നെ. ചില ശബ്ദങ്ങൾക്കും, വാക്യങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുന്ന മായാമോഹിതരാകുന്നു ജനങ്ങളെല്ലാം. വാസ്തവത്തിൽ, ജനങ്ങൾ, —രാജ്യം—ശക്തികളുടെ അവലംബവും കലവറയും ആയ രാജ്യം—സ്വാർത്ഥികളായ വീരന്മാരുടെ കേളീരംഗം മാത്രമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു; താന്താങ്ങളുടെ സ്വന്തങ്ങളായ അഭ്യഭയമാഗ്നികളിൽ മാത്രം ചോടുവെച്ചു കളിക്കുന്നവരും, അതിനുവേണ്ടി ഉഴുതറ നോക്കിയും ഒറ്റുവെച്ചും നടക്കുന്നവരും ആയ അന്നന്നത്തെ നായകന്മാർക്കു യഥേഷ്ടം എടുത്തു പെരുമാറുന്ന

തിന്നുള്ള ഒരു നിഷ്ജീവശക്തിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു! ആയുധ ശക്തി, അതു കരസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നവനെ ആശ്രയിക്കുന്നു.

യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം യൂറോപ്പിനെ നഭോമണ്ഡലത്തിൽ ഏറ്റവും ശുഷ്കമായ ഒരു അംശമായിരിക്കുന്നു. അടിമകളുടെ ഉടമസ്ഥന്മാരുടെ മനോഭാവമാകുന്നു യൂറോപ്പിൽ സാധാരണ കാണപ്പെടുന്നത്. അംഗമീനന്മാരായ അനേകം ആശ്രിതന്മാരോടുകൂടിയ ഒരു എഴുമാനന്റെ ഭാവമത്രെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. യൂറോപ്പിനെ കച്ചവടശക്തിയുടെയും രാഷ്ട്രീയയന്ത്രത്തിന്റെയും ചക്രങ്ങളിൽ ചേർത്തുകെട്ടിയിരിക്കുന്ന അനവധി ജനങ്ങളുടെ ചരിത്രം അടിമകളുടെ ചരിത്രത്തേക്കാൾ വിചിത്രമാകുന്നു. പരസ്പരമുള്ള അവിശ്വാസവും ഭയവുമാകുന്നു ആ മനോഭാവത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷപക്ഷണങ്ങൾ. അതിക്രൂരവും അത്യന്തം അന്ധായവും ആയ അനവധി സംഭവങ്ങൾ യൂറോപ്പിൽ ദിനംപ്രതി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള നിഷ്ഠൂരകർമ്മങ്ങളുടെ സുചക്രം ആ പ്രവൃത്തികളുടെ ക്രൂരതയുടെ മുർച്ഛയെത്തന്നെ നന്നേ കുറച്ചുതടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിപരിചയംകൊണ്ടു് അവയുടെ രാക്ഷസത്വത്തെക്കുറിച്ച് ആളുകൾ അധികം ആലോചിക്കാതെയിരിക്കുന്നു. ഈ നിഷ്ഠൂരകർമ്മം ഭയവിഹിതമായ മനസ്സിന്റെ ഒരു പിടിച്ചിലാകുന്നു. ഒരു ഭീരുവിന്റെ ക്രൂരത, വിരൂപവും നിന്ദ്യവുമായ ക്രൂരതയുടെ മൂർച്ഛമാകുന്നു. ദ്രവ്യസമ്പാദനത്തിനുവേണ്ടിയും, അധികാരം കയ്യടക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയും തങ്ങളുടെ അനശ്വരമായ പാവനാത്മാവിനെ പോലും നില്പാക്കിപ്പോകും ബലികഴിക്കുന്ന നീചമനസ്സുകൾക്കു് എന്തു് ഏതു് ഭയഹേതുക്കളാകുന്നു. ഭയം അവരെ ഒരു പ്രേരണാപരവംപോലെ എപ്പോഴും പിന്തുടരുന്നു; കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതും എല്ലാം, അവ യഥാർത്ഥത്തിൽ എത്ര നില്പാക്കങ്ങളും നിമ്ബങ്ങളും ആയിരുന്നാലും വേണ്ടില്ല, അവരെ പരിഭ്രമിപ്പിക്കുന്നു. ഏതിനേയും ആരേയും അവർ അവിശ്വസിക്കുന്നു.

ക്കുന്നു; എല്ലാവരിനേയും അവർ ശത്രുഭാവത്തിൽ ദർശിക്കുന്നു. മറുജീവർക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കുന്നതിന് അവർ അപ്രാപ്തനായിത്തീരുന്നു. ശക്തിമാന്മാരുടെ ദുർവൃത്തികളെ അവർ സ്വാതന്ത്ര്യഭരണത്തിനുവേണ്ടി പുകഴ്ത്തുന്നു. ബലവാന്മാരുടെ സേവ സമ്പാദിക്കുന്നതിന് അവർക്ക് ഒരു മാർഗ്ഗവും നിലമായി കാണപ്പെടുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം അവർ, രാഷ്ട്രീയമായ “പാരികളി”യിൽ തങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരായവരുടെ കനയങ്ങളിലും ദുഷ്ടതകളിലും അരുണിനു സഹായിക്കുക മാത്രമല്ല, കൂട്ടുചേർന്ന് പങ്കുകൊള്ളുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു! തങ്ങളുടെ സമ്പാദ്യങ്ങളെ — അനീതിയായും അക്രമമായും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള തങ്ങളുടെ സമ്പാദ്യങ്ങളെ എന്തുചെയ്തും നിലനിർത്തുന്നതിന്, എങ്ങിനെയെങ്കിലും രക്ഷിക്കുന്നതിന്, അവർ സദാ സന്നദ്ധരായിത്തീരുന്നു. ആ സന്നദ്ധത സദാ ചാരത്തിന്റെയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും കോടാചിന്യായി ഭവിക്കുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യം നശിച്ചാലും സമ്പാദ്യം നിലനിൽക്കണമെന്ന് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി തങ്ങൾക്കും മറുജീവർക്കും സ്വാതന്ത്ര്യനാശം സംഭവിക്കുന്നു.

പടിഞ്ഞാറൻരാജ്യങ്ങളിൽ, ധനത്തിന്റെ അപാരശക്തിയും, ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രചാരപ്രവർത്തിയുടെ വിപുലതയും കൊടുമ്പിരിയെക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. ബാഹ്യമായ തിരസ്കാരത്തിന്റെ മനോഹരതയുടെ ഉള്ളിൽനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ഈ രണ്ടു രാക്ഷസശക്തികളാകുന്നു; ആ ശക്തികൾ അവിടത്തെ അന്തരീക്ഷത്തെ അവിശ്വാസത്താലും, ഭീരുത്വത്താലും, അമിതഭാവത്താലും കലുഷിതമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഇതാണു യൂറോപ്പിനെക്കുറിച്ച് എനിക്കു തോന്നിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽനിന്നു യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം മാനസികവും ആത്മീയവുമായ ഒരു വികാരവിശേഷമാണെന്നുള്ള എന്റെ പൂർവ്വാഭിപ്രായം ഒന്നുകൂടി ദൃഢീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം ഒരിക്കലും പുറത്തുനിന്നു സമ്പാ

ദിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒരു വസ്തുവല്ല. സ്വാതന്ത്ര്യാദർശത്തെ ഹൃദയപൂർവ്വകം സ്നേഹിക്കുന്നവനും, ആ അനുഗ്രഹത്തെ മറ്റുള്ളവർക്കു പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനും, മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ സന്തോഷിക്കുന്നവനും ആരോ, അവനാകുന്നു യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്രൻ. അടിമകളെ വളർത്തുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ ആ അടിമകളോടു തന്നെത്താൻ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടവനാകുന്നു. മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സങ്കുചിതമാക്കുവാൻ ചുമരുകൾ തീക്കുന്നവൻ അവന്റെ സ്വന്തം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നുതന്നെ അതിർത്തികൾ നിർമ്മിക്കുകയാകുന്നു ചെയ്യുന്നത്. മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ സംശയിക്കുന്നവൻ, അവിശ്വസിക്കുന്നവൻ, അനർഹമായ ആ അനുഗ്രഹത്തിനു തീരെ അനർഹനാകുന്നു. അചിരേണ അവൻതന്നെ കായികവും മാനസികവുമായ അടിമത്വത്തിലേയ്ക്കു് അധഃപതിക്കാതിരിക്കയില്ല.

ഇന്ത്യക്കാർ ഒരു സംഗതി പ്രത്യേകം ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ബാഹ്യങ്ങളായ നിയന്ത്രണങ്ങളിൽനിന്നുള്ള വിമുക്താവസ്ഥയേയാണോ ഇന്ത്യ സ്വാതന്ത്ര്യമായി ഗണിച്ചിരിക്കുന്നത്? ഇന്ത്യയുടെ അശ്രാന്തപരിശ്രമങ്ങൾക്കു ലക്ഷായിരുന്ന ആ സ്വാതന്ത്ര്യം എപ്രകാരമുള്ളതാണു്? അതു കേവലം ക്രയവിക്രയം ചെയ്യാവുന്ന ഒരു പദാർത്ഥമാണോ? സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഇന്ത്യക്കാർ വാസ്തവമായി സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ? അതിൽ അവർക്കു ദൃഢമായ വിശ്വാസം ജനിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ന്യായരഹിതങ്ങളും അബദ്ധപരങ്ങളും ആയ ശാസനകളാലും നിബന്ധനകളാലും അശേഷം തടയപ്പെടാതെ, മാനുഷിക മഹിമയുടെ മനോഹരമായ മാഹാത്മ്യത്താൽ പൂർണ്ണമായി വളരുന്നതിനു്, അവരുടെ സമുദായത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും അനുവാദവും സ്ഥലവും കൊടുക്കുന്നതിനു് ഇന്ത്യക്കാർ തയ്യാറുണ്ടോ? അദ്ധേതനങ്ങളായ ആചാരപരമ്പരകളുടേയും നിരർത്ഥകങ്ങളും അനർത്ഥകരങ്ങളും ആയ മതസിദ്ധാന്തങ്ങളുടേയും

പിന്നിൽ ഒളിച്ചുനിന്നു, സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യസമ്പത്താക്കിതിരിപ്പാൻ അവർ ഒരുക്കുമുണ്ടോ? വളരവാനുള്ള അവകാശത്തെ എല്ലാവർക്കും അനുവദിക്കുന്നത് ആവശ്യമാണെന്നു അവർക്കു ബോധപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?

നാം നമ്മുടെ സമുദായത്തിലെ എടമിത്തികളെ പൂർവ്വധികം ഉറപ്പിക്കുകയും സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടില്ലേ? പരസ്പരമുള്ള ആ വേർതിരിക്കലിൽ നാം അന്തമില്ലാതെ ആഘാദിക്കുകയും അഭിമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ലേ? സമുദായം ഗങ്ങളെ തരം തിരിച്ചു, പ്രത്യേക വ്യക്തികളാക്കിത്തീർക്കുന്നതിൽ ഇത്ര പ്രാഗത്ഭ്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സമുദായം നമ്മുടെ സമുദായം പോലെ വേറെ ഒന്നില്ലെന്നു നാം തന്നത്താൻ കൃതാർത്ഥത നേടുന്നില്ലേ? എന്നാൽ, നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ കാര്യങ്ങളിലാവട്ടെ, ഭരണകർത്താക്കന്മാരും ഭരണീയരും തമ്മിലുള്ള പരസ്പര സംബന്ധത്തിൽ പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായുള്ള വ്യത്യാസത്തെ—നമുക്ക് ഏറ്റവും അപമാനകരമായി തോന്നുന്നതായ കൃത്രിമ വ്യത്യാസത്തെ—സൈന്യശക്തികൊണ്ടു വീണ്ടും വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുവാനോ ഉറപ്പിക്കുവാനോ ഉത്സാഹിക്കുന്നത്, ക്ഷന്തവ്യമല്ലാത്ത അതിക്രമമാണെന്നു നാം ഉച്ചത്തിൽ ആക്ഷേപിക്കുന്നുമില്ലേ?

ഇന്ത്യയുടെ ആരോഗ്യവും ശക്തിയും പരിപൂർണ്ണമായിരുന്ന കാലത്തു്, ഇന്ത്യാ അനശ്വരങ്ങളും അനർഘങ്ങളും ആയ അപൂർവ്വാശയങ്ങളെ ലോകസമക്ഷത്തിൽ വിതരണം ചെയ്തിരുന്ന ആ യൗവ്വനകാലത്തു്, ഇന്ത്യയിലെ സന്താനങ്ങൾക്കു് യഥാർത്ഥമായ സത്യാന്വേഷികളിൽ മാത്രം കാണപ്പെടുന്നതായ ധീരതയും സ്വാതന്ത്ര്യബോധവും ധാരാളമായിരുന്നു. അന്നത്തെ ഹൈന്ദവഹൃദയത്തിന്റെ സ്പന്ദനങ്ങളുടെ സംഗ്രഹമായ ആ മഹാ ഗ്രന്ഥം—വിശ്വവിശ്രുതമായ ആ മഹാഭാരതം—സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളായ പരിശോധനകളെക്കൊണ്ടും അന്വേഷണങ്ങളെക്കൊണ്ടും ആദ്യന്തം രമണീ

യമായ വിധത്തിൽ പഠിപ്പുണ്ണമായിരുന്ന ഒരു വിശിഷ്ട ജീവിതത്തിന്റെ വിശുദ്ധ ചിത്രമാകുന്നു. ബുദ്ധദേവന്റെ അവതാരത്തോടുകൂടി ഇന്ത്യയിൽ “മനുഷ്യത്വം” അതിന്റെ അടിവരെ ഇളക്കപ്പെട്ടു. “മാനുഷികബോധം” അതിന്റെ പരമകാഷ്ടയെ പ്രാപിച്ചു. മാനസ്സികമായ പൂണ്ണ സ്വതന്ത്ര്യം ബുദ്ധമതത്തിന്റെ ഒരു ഉൽകൃഷ്ടസന്താനമാകുന്നു. ആ സ്വതന്ത്ര്യബോധം അന്നത്തെ സൃഷ്ടിപരങ്ങളായ അനേകം പ്രവൃത്തികളിൽ സവിശേഷം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ആ സൃഷ്ടിപരമായ ശക്തി ഇന്ത്യയിൽ മാത്രം പഠറി നിൽക്കാതെ ഏഷ്യാ ഭൂഖണ്ഡം മുഴുവനും വ്യാപിക്കുകയും അതിന്റെ സ്റ്റർശമുണ്ടായ ഭാഗങ്ങളെയെല്ലാം മനോഹരങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു. അചിരേണ, ഇന്ത്യയിലെ ജീവിതത്തിലെ ആ വേലിയേറ്റം നില്ക്കുകയും, ഇറക്കം തുടങ്ങുകയും, സ്വതന്ത്രമായ ആ സൃഷ്ടിശക്തി നാമാവശേഷമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. കാലം കീഴ്മേൽ മറിഞ്ഞു; സ്വതന്ത്രമായ സൃഷ്ടിക്കു പകരം അചേതനമായ നിർമ്മാണം കാലസ്വഭാവമായിത്തീർന്നു. വിവിധ സ്വഭാവങ്ങളോടു കൂടിയവയാണെങ്കിലും, പരസ്പരബന്ധങ്ങൾ അസാധ്യങ്ങളല്ലാത്ത വിധത്തിൽ, സജീവമായ ഒരു ഐക്യബോധത്തോടുകൂടിയ അന്നത്തെ സമുദായങ്ങൾ കേവലം കൃത്രിമങ്ങളും നിർജ്ജീവങ്ങളും ആയ ആചാര പദ്ധതികളെ അവലംബിച്ചു. അന്യോന്യ സമ്പർക്കങ്ങൾക്ക് അശേഷം സൗകര്യപ്പെടുത്താത്ത വിധത്തിൽ വിഭിന്ന വ്യക്തികളായിത്തീർന്ന സമുദായങ്ങളുടെ നിയമമൂലധനങ്ങളുടെ അലംഘ്യത അന്നത്തെ ജീവിതത്തിന്റെ ശോചനീയമായ കൃത്രിമാവസ്ഥയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു!

ജീവിതം നിമ്നോന്നതമാണെന്ന് ഞാനും സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ആ നിമ്നോന്നതത്വം പ്രകൃത്യാനുസാരമാകുന്നു. അതു നമ്മുടെ സഹജങ്ങളായ പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചതാകുന്നു. ശിരസ്സ് പാദങ്ങളിൽ നിന്നു

വേറിട്ടും സ്വതന്ത്രമായും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുവെങ്കിലും, അത് അങ്ങിനെ നിൽക്കുന്നത് ബാഹ്യമായ ഏതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥകളുടെ ഫലമായിട്ടോ, ചില വിപരീതശക്തികളുടെ ശ്രദ്ധമായ കൂടിയാലോചനയെ ഭയപ്പെട്ടിട്ടോ അല്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. ആയിരക്കണക്കായി ഒരുവൻ മുമ്പും പിമ്പും മറിഞ്ഞാലും അവന്റെ തല കാലുലും കാലു തലക്കുലുമായി മാറുന്നില്ല. ശിരസ്സിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ പാദവും, പാദത്തിന്റെ ജോലികൾ ശിരസ്സും നിർവ്വഹിക്കുന്നതുമാണ്. നമ്മുടെ സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥകൾക്ക് ഏതിനെങ്കിലും, നമ്മുടെ വിഭിന്ന സമുദായങ്ങൾക്ക് തമ്മിൽ തമ്മിൽ—ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു അനിവാര്യതയും—സജീവങ്ങളായ പ്രകൃതി നിയമങ്ങളെപ്പോലുള്ള അക്രമിത്വവും സുഖധര്യവും ഒരിക്കലും കാണപ്പെടുന്നില്ല. “ഉച്ചം” എന്നു ഉത്തരം പറയുവാൻ മാത്രമുള്ള ഹൃദയകാഠിന്യം നമുക്കുണ്ടാകുന്നു, എങ്കിൽ ഒരു വിദേശീയ ശക്തി നമ്മെ അടിച്ചമർത്തുന്നതിലോ ഭരിച്ചുവരുന്നതിൽ—നിത്യവും നിരാക്ഷേപവുമായ വ്യക്തതയാസമാണ് അതിനു കാരണമെന്ന് തന്നത്താൻ വിശ്വസിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ഒരു വിദേശീയകോയ്മ നമ്മുടെ എജ്ജമാനതയും വഹിക്കുന്നതിൽ. നമുക്ക് അവരെ കുറച്ചെടുത്തുവാനോ; ആക്ഷേപിക്കുവാനോ എന്തവകാശമാണുള്ളത്? തീരെ കർക്കശങ്ങളായ സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥകളാകുന്ന ഇന്ത്യ ചട്ടകളിൽ, വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനുഷ്യരെ ബലാൽക്കാരമായി പിടിച്ചടച്ച് അമർത്തി വെക്കുന്നതിൽ വളർച്ചയുടേയും ജീവിതത്തിന്റേയും പ്രാഥമിക തത്വങ്ങളെപ്പോലും നാം തിരെ വിസ്മരിച്ചും അഗണ്യമാക്കിയും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ചേതനങ്ങളായ ആത്മാക്കളെ നാം എന്നെന്നേക്കുമായി ബന്ധനത്തിൽ നിർത്തുന്നു. അവരവരുടെ സഹജങ്ങളായ വാസനകൾക്കോ ആഗ്രഹങ്ങൾക്കോ അനുസരിച്ച വിധത്തിൽ തങ്ങളുടെ പരിതസ്ഥിതികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും, ഭാവിയിലെ രൂപീകരിക്കുന്നതിനും അവരെ

അപ്രാപ്തരാക്കിത്തീർക്കുന്നു. ഏറ്റവും അന്ധകാരമയമായിരുന്ന ഒരു അധഃപതിച്ച കാലത്തിലെ ജീവിതാദർശങ്ങളെ നാം കടം വാങ്ങിയതുകൊണ്ട്, നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ആത്മീയ ചൈതന്യം ആ ഭൂതകാലത്തിന്റെ അപാരമായ കനംകൊണ്ട് നിശ്ശേഷം അമർന്നപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കൂടാതെ നമുക്കുള്ള വമ്പിച്ച ഭ്രമം നിമിത്തം, നാം പഞ്ജരസേവകന്മാരായി ഭവിക്കുകയും, ജനങ്ങളുടെ സജീവമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ചിറകുകളിലെ അഴകുള്ള തൂവലുകളെ നാം നിർദ്യം പഠിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവസാനമെന്തായി? വളരെ നൂറ്റാണ്ടുകളായി നാം അനുഭവിച്ചുവരുന്ന അധഃപതനവും അവമാനവും, നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തെ സർവ്വോപരി ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന അനൈക്യവും അനാദരവും പറ്റത്തുനിന്ന് ഏല്പിക്കപ്പെടുന്നതും വന്നു ചേരുന്നതും ആയ ആക്രമണങ്ങളെ അമർത്തുന്നതിന് നമുക്കുള്ള നിസ്സഹായതയും അകാരണമായും അനാവശ്യമായും നാം തന്നെ അകത്തു നിന്നുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളും—ഹാ! നാം അനുഭവിച്ചുവരുന്ന ശിക്ഷകൾ അസംഖ്യങ്ങളും അതിഭയങ്കരങ്ങളും ആകുന്നു. നാം എത്ര അടിയിലോളം അധഃപതിച്ചിരിക്കുന്നു! നമ്മുടെ വിസ്തൃതി എത്ര കനത്തതും കടുത്തതും ആയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഈ നിർഭാഗ്യത്തിന്റെ ശോചാർഹസ്വമയെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം തന്നെ നമുക്കുണ്ടാകുന്നില്ല. ശതാബ്ദങ്ങളായി നമ്മെ വിടാതെ പിൻതുടരുന്ന ഈ ഭാഗ്യഹീനത ഒരു വെറും യാദൃച്ഛിക സംഭവമല്ലെന്നു നാം അറിയുന്നില്ല. അത് അതുപോലുള്ള മറ്റൊരു സംഭവംകൊണ്ട് മാറ്റുന്നതല്ലെന്നും മാറ്റാണ്ടതല്ലെന്നും നാം ധരിക്കുന്നില്ല. എങ്ങനെയോ വന്നു ചേർന്നത് അങ്ങിനെ തന്നെ ഇല്ലാതാകുമെന്നു നാം വിശ്വസിച്ചത് അനാസ്ഥയോടെ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ നമുക്ക് ആന്തരമായ പുണ്യവിശ്വാസം

ഉണ്ടാകുന്നതു വരെ, അതു സൃഷ്ടിപരമായ ഒരു വിശിഷ്ടമൈതന്യമാണെന്നുള്ള അഭേദ്യമായ ബോധം ദൃഢീഭവിക്കുന്നതുവരെ, സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുവേണ്ടി ഏതു ആപത്തും അപകടവും സഹിക്കുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധതയും ധീരതയും നമുക്കുണ്ടാകുന്നതുവരെ, ആ ദിവ്യാനുഗ്രഹത്തെ അവകാശപ്പെടുന്നതിനു നാം അർഹരായി ഭവിക്കുന്നതല്ല; അന്നുവരെ, അതിനെ നമ്മുടെ പുണ്യ ശക്തിയോടുകൂടി പരിപാലിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാപ്തിയും നമുക്കു സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. അല്ലാത്തപക്ഷം നമ്മുടെ ആ സ്വാതന്ത്ര്യലാഭം, ദൃഢചിത്തനായ ഒരു നാസ്തികനെ ദൈവപൂജയ്ക്കു നിയമിക്കുന്നതുപോലെയായിരിക്കുന്നതാണ്. തങ്ങളുടെ സ്വന്തം സഹോദരീസഹോദരന്മാരെ കേവലം ശിശുക്കളെപ്പോലെ മാത്രം എന്നെന്നും കരുതുന്ന മനുഷ്യർ, അവരുടെ നിത്യങ്ങളും സാധാരണങ്ങളും ആയ ചില്ലറക്കായ്ക്കങ്ങളിൽ പോലും അവരെ വിശ്വസിച്ചു തനിയെ വിടുവാൻ മനസ്സില്ലാത്തവരായ മനുഷ്യർ തീരെ ശൂന്യതയിലേയ്ക്കല്ലാതെ സുഖകരമായ യാതൊരു സങ്കേതത്തിലേയ്ക്കും എത്തിക്കാത്തതായ ഇരുട്ടുണ്ണു ഉഴുവഴികളിൽകൂടെ മാത്രം അവരെ നിർബന്ധിച്ചും കഠിനമായി ഭയപ്പെടുത്തിയും കൊണ്ടു നടത്തുന്നതിന്നു് ആഗ്രഹിക്കുന്ന മനുഷ്യർ—തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിമൂലം മറുജീവിതം കാപട്യത്തേയും സദാചാരവൈരുദ്ധ്യത്തേയും സാഹചര്യമായ അനാസ്ഥയേയും അസംപ്ലിയേയും വളർത്തുന്ന മനുഷ്യർ—തീർച്ചയായും അവരുടെ ശരിയായ ബാധ്യതകളെ അറിയുന്നവരോ, ബാധ്യത കൾക്കനുസരിച്ചു പ്രവൃത്തിക്കുന്നവരോ, അവരുടെ സഹജമായ ദൗന്നത്യത്തെ പ്രാപിക്കുന്നവരോ അല്ല. അവർ രാഷ്ട്രീയകായ്ക്കങ്ങളിൽ ന്യായമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ പ്രാപ്തന്മാരായിരിക്കയില്ല; അവർ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി മല്ലിടുവാൻ മുതിരുകയുമില്ല.

പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരത്തിൽ സ്ഥായിയായി കാണപ്പെട്ട

നന്തു യന്ത്ര സാമിഗ്രികളുടേതുപോലുള്ള ഒരു ചലനശക്തിയാകുന്നു. പരിഷ്കാരയന്ത്രത്തെ തിരിക്കുന്ന ആവിയുടെ ശക്തി നിലനിൽക്കുന്നതിന്നു് അതിന്റെ അഗ്നീകണ്ഡത്തിൽ എറിയപ്പെടുന്ന വിറകുകൊള്ളികൾ മാത്രമാകുന്നു മനുഷ്യർ! ആ പരിഷ്കാരം അചലനതപത്തിന്റെ ചൈതന്യാവസ്ഥയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. അതിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ഭാവം മാത്രമേ ഉള്ളൂ. യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ സ്പർശം പോലുമില്ല; തന്നിമിത്തം അതിന്റെ പരിസരങ്ങൾക്കു് അകത്തും പുറത്തും ഒരുപോലെ അടിമതപം വളർന്നുവരുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ ഇന്നത്തെ പരിഷ്കാരത്തിന്നു് ഒരു മൂശയുടെ രൂപീകരണശക്തിയുണ്ടു്; ആ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ആകൃതി മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. മനുഷ്യരെ ആ മൂശയ്ക്കുള്ളിൽ പിടിച്ചുവലിച്ചിട്ടു രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നു. ആചാരങ്ങളും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും അവിശ്വാസങ്ങളും ഹൈന്ദവജീവിതത്തെ കൃത്രിമങ്ങളായ അച്ചുകളിലിട്ടു് വാഞ്ഞടക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യലംഘനം—കാശോരുത്തരേയും ബാധിച്ചു നിൽക്കുന്ന ഈ അസ്വതന്ത്രത—മനുഷ്യരെ ഏതിലും എന്തിന്നും അടിമപ്പെടുത്തുന്നതു് ആർക്കും എപ്പോഴും ക്ഷണസാധ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. “അടിബുദ്ധി”യുടെ അടിസ്ഥാനം ഇതാകുന്നു.

ഈ രണ്ടു് ആദർശങ്ങളിലും—പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ പരിഷ്കാരയന്ത്രത്തിലും, ഇന്ത്യയിലെ ആചാരനിർബന്ധത്തിലും—മനുഷ്യജീവിതം തീരെ അയഥാർത്ഥമായ ഒന്നിന്നുവേണ്ടി നിശ്ശങ്കം ബലികഴിക്കപ്പെടുന്നു; നിജജീവമായ ഒന്നിന്നുവേണ്ടി സജീവമായ ചൈതന്യം അർപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ആ ബലിപൂജ ഒരിക്കലും ഈശ്വരനുവേണ്ടി ചെയ്യപ്പെടുന്നതല്ല; അതിൽ ദൈവികമായ ഒരംശവും സംബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുമില്ല. അതു് ആപാദമസ്തകം അസംബന്ധമായ ഒരു ആഡംബരമാകുന്നു.

ആത്മീയമായ നിയമനത്തിന്നോ നിയന്ത്രണത്തിന്നോ സാധിക്കുന്നതിൽ അധികമായ യന്ത്രശക്തിയെ പാശ്ചാത്യന്മാർ ദിനംപ്രതി നിർമ്മിച്ചുവിടുന്നു. ഇന്ത്യയോ? അതിന്റെ ശക്തിക്കും ചൈതന്യത്തിന്നും കവിഞ്ഞ കൃത്രിമമായ ഒരു സാമൂഹികഭരണയന്ത്രത്തെ പരിപൂഷ്ടമാക്കിയിരിക്കുന്നു!

യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം ആത്മീയമായ ഒരു ഉൽബോധനമാണെന്നു ഇന്നത്തെ ഇന്ത്യയും യൂറോപ്പും അറിയുന്നില്ല!

ഇന്ത്യാചരിത്രതത്വം

ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രം! അതു് ആരുടെ ചരിതമാണു്?

സൂക്ഷ്മരകളേഖരന്മാരായ ആയുർപ്പരാതനന്മാർ, മാനുഷികവും പ്രാകൃതവുമായ എല്ലാ പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും അതിലംഘിച്ചു്, ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിൽ ഒന്നാമതായി പ്രവേശിച്ചതായ ആ സുദിനമുതൽ ഇന്ത്യാചരിത്രം ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ പശ്ചിമസിമകളിൽനിന്നു പുച്ഛതീരങ്ങൾവരെ ഭാരതഭൂമിയെ ആവരണം ചെയ്തിരുന്ന നിബിഡമായ കാടുകളാകുന്ന തിരശ്ശീലയെ തട്ടിനീക്കി അവർ, ആ അരണ്യഭാഗങ്ങളെല്ലാം ധാന്യസമൃദ്ധിയും ഫലപുഷ്പിയുമുള്ള ശോഭനമായ വയൽപ്രദേശങ്ങളാക്കിത്തീർത്തു. അങ്ങിനെ അവരുടെ പരിശ്രമവും സാമത്ഥ്യവും ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിചരിത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങളെ സുപ്രതിഷ്ഠിതങ്ങളാക്കി. എന്നാൽ ആ ഇന്ത്യാരാജ്യം അവരുടെമാത്രം സ്വന്തം ഇന്ത്യയാണെന്നു പറയുവാൻ അവർക്കു സാധിച്ചില്ല.

അനാർയന്മാർ ആയുർമാരുമായി കൂടിക്കലർന്നു. ആയുർമാരുടെ വിജയപതാക അത്യുച്ചത്തിൽ പറന്നുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുപോലും അവർ അനാർയന്മാരുടെ യുവതികളുമായി

വിവാഹവ്യവസ്ഥയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. ബുദ്ധമതകാലത്തു്, അപ്രകാരമുള്ള പരസ്പരവിവാഹങ്ങൾ അതിധാരാളങ്ങളായിരുന്നു. പിൻകാലങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണസമുദായത്തിന്റെ അതിർത്തിമതിലുകളുടെ അറകൾക്കു തീർക്കുവാനും, ബ്രാഹ്മണതന്മാരെ തിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഉന്നമുക്കോട്ടകളെ പൂർണ്ണമായിക്കും അലംഘ്യങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുവാനും ഉള്ള പരിശ്രമങ്ങൾ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ, ആയുർവ്വേദത്തിൽ പല പ്രദേശങ്ങളിലും, വൈദികചാരങ്ങളെ ശരിയാക്കുവാനും നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന്നു് അർഹനായ കലർപ്പില്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണർ തീരെ ഇല്ലാതിരിക്കത്തക്കവണ്ണം, അനായുന്മാരായുള്ള വസ്ത്രീയസംഘടനം അത്ര പരിപൂർണ്ണവും പരപ്പുള്ളതും ആയി കാണപ്പെട്ടു. തന്നിമിത്തം, പല സ്ഥലങ്ങളിലും അന്യദിക്കുകളിൽനിന്നു ശരിയായ ആയുർബ്രാഹ്മണരെ ഇറക്കുമതിചെയ്യയോ, തദ്ദേശവാസികളിൽ ചിലരെത്തന്നെ ബ്രാഹ്മണരാക്കി യജ്ഞോപവീതം ധരിപ്പിച്ചു് അഭിവാദ്യംചെയ്യയോ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ശുഭരീതിനിന്നു ബ്രാഹ്മണരെ വേർതിരിച്ചു നിർത്തിയിരുന്ന ആയുർവ്വണ്ണമായിരുന്ന വെളുത്ത നിറം ഈ കാലത്തിനിടയ്ക്കു് “ഇരുന്നിറ”മായി ഭേദപ്പെട്ടിരുന്നു. വിഭിന്നങ്ങളായ ആചാരങ്ങളോടും, ആദർശങ്ങളോടും, ദേവന്മാരോടും, പൂജാക്രമങ്ങളോടും കൂടിയ അനായുന്മാർ ആയുർവ്വണ്ണമായിരുന്നതെന്ന ഒരു അംശമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. ക്രമേണ വൈദികകാലത്തെ ആയുർവ്വണ്ണത്തോടു തീരെ യോജിക്കാത്തതും, പല വിധത്തിലും അതിൽനിന്നു വളരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടതും, അതിന്നെതിരായുള്ളതും ആയ ഒരു വലിയ “ഹിന്ദു”സമുദായം, അഥവാ “ഹൈന്ദവസമാജം” രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു.

എന്നാൽ, ഭാരതരാജ്യചരിത്രത്തിന്റെ അതിരുകളെ അവിടെയും സുസ്ഥിരമായി ഉറപ്പിക്കുന്നതിന്നു സാധിച്ചില്ല. ഇന്ത്യചരിത്രം ഹിന്ദുക്കളുടെ ചരിത്രം മാത്രമാണെന്നു് അഭിമാനപ്പെടുന്നതിന്നു സമൃദ്ധമായ ജഗദീശപാൽ ഭാരതഭൂമിക്കു്

അനുവാദം നൽകിയില്ല; ഇല്ല, ഒരിക്കലുമില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, “ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇന്ത്യ”യിൽ രാജപുത്രരാജാക്കന്മാർ അവരുടെ ക്ഷത്രിയപ്രഭാവത്തേയും ധീരതയേയും പരസ്പരം മത്സരിച്ചു പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആത്മനാശകരങ്ങളായ ആഭ്യന്തരകലഹങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, അവരുടെ ആ മതമത്സരങ്ങളാൽ സുരക്ഷിതങ്ങളല്ലാതായിത്തീർന്ന “ഹിന്ദുദൂത”ത്തിന്റെ വിടവുകളിൽകൂടി മുഹമ്മദീയർ ഭാരതഭൂമിയിൽ കടന്നുകൂടുകയും, രാജ്യം മുഴുവനും വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരും ഇന്ത്യയുടെ മണ്ണിൽതന്നെ ജീവിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്തു് ഇന്ത്യാരാജ്യത്തെ തങ്ങളുടേയും സ്വന്തമാക്കിത്തീർത്തു്.

ഈ ഘട്ടത്തിൽവെച്ചും ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിന്നു് ഒരു അറുതിയോ അതിർത്തിയോ കല്പിക്കുവതിന്നു നിവ്വാഹമില്ല. “ഇനി ഇവിടെ നിറുത്താം; ഭാരതീയചരിത്രം ഹിന്ദുക്കളുടേയും മുഹമ്മദീയരുടേയും മാത്രം ചരിത്രമാകുന്നു,” എന്നു് ഉൽഘോഷിക്കുന്നതിന്നു് ഈ അവസരത്തിലും കഴിവില്ലാതിരിക്കുന്നു. നാം അങ്ങിനെ ഒരതിരോപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതായാൽ, മാനുഷികചരിത്രത്തെ പൂർണ്ണമായി വിസ്മൃതങ്ങളായ വൃത്തങ്ങളിൽ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്ന പ്രപഞ്ചശിപ്പി—ഈ പെരുന്തച്ചൻ—നമ്മുടെ ചിലരുടെ ദുരഭിമാനത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി മാത്രം, അവിടത്തെ സൃഷ്ടിയുടെ രീതിയെ—ഉദ്ദിഷ്ടമാഗ്ഗത്തെ ഭേദപ്പെടുത്തുന്നതാണോ?

ഭാരതഭൂമി നിങ്ങളുടേയോ എന്റെയോ ആയിരിക്കേണ്ടതു്? അതിൽ അധികഭാഗത്തിന്നുള്ള അവകാശികൾ ഹിന്ദുക്കളോ മുഹമ്മദീയരോ, അതോ, ഇതു രണ്ടുമല്ലാതെ മൂന്നാമതൊരു വർഗ്ഗക്കാരോ ഇവരെക്കൊള്ളെല്ലാമധികം അധികാരവും അവകാശവും ഇന്ത്യയിൽ സ്ഥാപിക്കുവാൻ പോകുന്നതു്, എന്നു തുടങ്ങിയ സംഗതികളൊന്നുമല്ലാ ഈശ്വരന്റെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുള്ളവ. സർവ്വശക്തനായ ജഗദീ

ശ്വപരന്റെ സന്നിധിയിൽ ഭാരതഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശങ്ങളെപ്പറ്റി ഹിതുകുളം, മുഹമ്മദീയരും, പാശ്ചാത്യരും മറ്റും തമ്മിൽ ഉഗ്രമായ ഒരു വ്യവഹാരം നടക്കുമെന്നും ആ വ്യവഹാരാവസാനത്തിൽ അനുകൂലമായ വിധി കിട്ടുന്ന കക്ഷി ഇന്ത്യയുടെ അനശ്വരമായ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തേയും ദൃഢമായ കൈവശത്തേയും വിളംബരപ്പെടുത്തുന്ന വിജയക്കൊടി ഇന്ത്യയിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുമെന്നും നമുക്ക് അഭിപ്രായമുള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു. അന്യോന്യം മത്സരിച്ചറിയാൻ വിരോധമുള്ള അവകാശങ്ങൾ തമ്മിലാണ് യഥാർത്ഥമായ വ്യായാമം നടക്കുന്നതെന്നു നാം വിചാരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം നമ്മുടെ ദുരഭിമാനം ഒന്നുമാത്രമാണ്. പരമാർത്ഥത്തിൽ മത്സരം, എവിടേയും എന്തും ഒന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ; അതു സത്വവും അസത്വവും—യഥാർത്ഥവും അയഥാർത്ഥവും തമ്മിലുള്ള അനശ്വരമായ മത്സരംതന്നെയാണ്.

പരമമായിട്ടുള്ളതും, പരിപൂർണ്ണമായിട്ടുള്ളതും, “സർവ്വ”ത്തിനെ മാത്രമേ പരാമർശിക്കുന്നുള്ളൂ; അത്, എല്ലാ പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും വിപരീതശക്തികളേയും അതിലംഘിച്ചു ക്രമമായി വളർത്തുവാനും ചെയ്യുന്നു. പ്രകൃത്യനുസൃതമായ ഈ ക്രമോന്നതിയിൽ, ലോകസാമാന്യമായ ഈ പരിണാമകാഴ്ചയിൽ നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികൾ എത്രത്തോളം അനുകൂലങ്ങളും സഹായകരങ്ങളും ആയിത്തീരുന്നുവോ, അത്രത്തോളം മാത്രമേ നമ്മുടെ കർമ്മങ്ങൾ ഫലപ്രദങ്ങളും വിജയകരങ്ങളും ആയിത്തീരുകയുള്ളൂ. ഒരുത്തനെത്തന്നെ ഉന്തിക്കയറ്റുവാനുള്ള പരിശ്രമം, അത് ഒരാളുടെയായാലും വേണ്ടില്ല, ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെയായാലും വേണ്ടില്ല, ഈശ്വരകൽപ്പിതമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പരിണാമാവസ്ഥയിൽ, തീരെ നിസ്സാരവും നിഷ്പലവും ആകുന്നു. മഹാനായ അലക്സന്ദർ കൂലോകം മുഴുവനും യവനസാമ്രാജ്യമാക്കി ഏകാധിപത്യം ഉറപ്പിക്കുന്നതിനു സാധിക്കാത്തതിൽ അഹങ്കാരപൂർണ്ണമായ അത്യാ

ത്തി പ്രവേശിച്ചിട്ടു അധികം സന്തോഷം ഇല്ലാതെ മാത്രമേ ലോകം ദർശിക്കുന്നുള്ളൂ. തന്നിമിത്തം ആ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ലോകം സൗഖ്യം വിചാരിക്കാതായിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ പ്രാധാന്യം എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ തീരെ നശിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ലോകം മുഴുവനും ഒതുങ്ങുന്നതായ ഒരു മഹാസാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു പരിശ്രമിച്ച റോമൻ കാര്യങ്ങൾ രാജ്യരക്തി അപരിഷ്കൃതമായ പുറംഭിക്ക കാര്യങ്ങൾ ഏകദേശമായ ആക്രമണങ്ങൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടു മറിഞ്ഞു മരിക്കുന്നവരായിപ്പോയി. എന്നിട്ടും, റോമിന്നു സംഭവിച്ചതായ പരിതാപകരമായ ആ മഹാനാശത്തെ കാത്തു് ആരും ഇപ്പോൾ അവലോകിച്ചിട്ടില്ല. കാലമാകുന്ന പെരുകപ്പലിൽ തങ്ങളുടെ കനകചരക്കുകൾ—പരിഷ്കാരമലങ്ങൾ—കയറിവിട്ട ഗ്രീസ്മിന്നും റോമിന്നും ആ കപ്പലിൽതന്നെ കയറി യാത്ര ചെയ്യുന്നതിന്നു സൗകര്യപ്പെടാതിരുന്നതിനാൽ അപരിഹാര്യമായ ഒരു നഷ്ടം സംഭവിച്ചതായി നാമാരും കരുതുന്നില്ല. നേരേമറിച്ച്, അത്രയും ഭാരം കുറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് ആ യാത്ര അധികം സൗകര്യപ്പെടുകയാണുണ്ടായതു്. ഗ്രീസ്മിന്നേയും റോമിന്നേയുമല്ലാ അവരുടെ ഉൽകൃഷ്ടസംസ്കാരത്തെ മാത്രമേ ലോകത്തിന്നു് അവശ്യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

അതുപോലെതന്നെ, ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ വളർച്ചയിൽ, പരമമായ പരിണാമത്തിൽ, അടിസ്ഥാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന തത്വം, ഹിന്ദുക്കളുടേയോ മറ്റോതെങ്കിലും വർഗ്ഗത്തിന്റേയോ അഭിമാനസംരക്ഷണയോ, അധികാരസമ്പുഷ്ടിയോ അല്ലതന്നെ. ഭാരതഭൂമിയിൽ, മനുഷ്യചരിത്രം പ്രത്യേകമായ ഒരു ആദർശത്തെ വളർത്തിയുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമമാണു നടക്കുന്നതു്. സകല മനുഷ്യർക്കും ഒരുപോലെ ഉപകാരപ്രദവും അനുകരണയോഗ്യവുമായ ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിയുടെ പ്രവൃദ്ധമായ പരിപൂർണ്ണവസ്ഥയെ സനിഷ്ഠാപിപ്പിക്കുവാനായിട്ടുണ്ടെന്നു് ചെയ്യുന്നതു്. ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിന്റെ

പരിപാവനമായ ഉദ്ദേശവും അതുതന്നെയാണു്. ഈ രൂപീകരണത്തിൽ, ആദർശപരമായ ആ വ്യക്തിയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ, ഹിതൂവിനോ, മുഹമ്മദീയനോ, ക്രിസ്ത്യനോ അവരുടെ വിജ്ഞാപിച്ചനിൽക്കുന്ന പ്രത്യേക ദുരഭിമാനങ്ങളെ തീരെ പരിത്യജിച്ച സാമാന്യന്മാരായിത്തീരുന്നതു്, അവരുടെ വസ്ത്രീയമോ, ദേശീയമോ; ജാതീയമോ ആയ അഹങ്കാരത്തിന്നു ക്ഷയമുണ്ടാക്കുന്നതാണെങ്കിലും, ആകെയുള്ള വളർച്ചയിൽ അതു് ഒരിക്കലും ഒരു നാശമായി കാണപ്പെടുന്നതല്ല. ധർമ്മം, സത്യം എന്നീ തോതുകൾവെച്ചു നോക്കിയാൽ ആ നാശങ്ങൾ ഒരിക്കലും നഷ്ടങ്ങൾ ആയിരിക്കുന്നതല്ല. വലുതായ ഒന്നിനെ സമ്പാദിച്ചാൻ നിസ്സാരമായ ഒന്നിനെ ത്യജിക്കുന്നതു ചോകം അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത പ്രമാണവുമല്ലാ.

മനോഹരമായ ആ “മഹാഇന്ത്യ”യുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ അശ്രാന്തം സഹകരിക്കുന്നതു് നമ്മുടെ ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത കടമയാകുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഒരംശം അഹങ്കരിച്ചു മതിമറന്നു കൊടുമ്പിരിയ്ക്കേണ്ടുന്നതായാൽ, അതു പൊതുവിലുള്ള അഭ്യുദയത്തിന്നു തീരെ ഹാനികരമായിരിക്കും. കൂട്ടത്തിൽചേർന്നു, തന്നത്താൻ മറന്നു പൊതുവിലുള്ള അഭിവൃദ്ധിക്കു പരിശ്രമിക്കുവാൻ മനസ്സില്ലാത്തവർ—സുപാർത്ഥം വിചാരിച്ചും, അഭിമാനം നടിച്ചും, സ്വന്തം വ്യക്തിയേയോ വർഗ്ഗത്തേയോ പരിപാലിച്ചാൻ ആഗ്രഹിച്ചും, അകന്നുനില്ക്കുന്നവർ—അച്ചീരേണു വേറിട്ടു പിന്നിട്ടു നാമാവശേഷമായിത്തീരുകതന്നെ ചെയ്യും. ഒന്നിച്ചുചേർന്നും, അവസാനമായ ആ ആദർശരൂപത്തിൽ താനും ഒരു ഭാഗഭാക്കാണെന്നു് അഭിമാനിച്ചും സഹകരിക്കുന്നവരാകട്ടെ അവരുടെ പ്രത്യേകമായ നിസ്സാരവ്യക്തിക്കു നാശം സംഭവിച്ചാലും, സാമാന്യമായ സംയോഗത്തിൽ അവരുടെ അനശപരതം സ്ഥാപിക്കുന്നതാകുന്നു.

ഇന്ത്യ, ഹിന്ദുക്കളായ നമ്മുടെ ചരിത്രത്തെ മാത്രമല്ലാ ഭരമപ്പെടുത്തുന്നതെന്നുള്ള സംഗതി നാം എപ്പോഴും ഓർമ്മ

വശ്യപ്പെടുകയും ഇന്ത്യയെ ഒരു പ്രവൃത്തിരംഗമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള “ധർമ്മം”—ചോദ്യോത്തരമായ ആ മഹാധർമ്മം—അതിന്റെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിയിൽ പങ്കെകൊള്ളുന്നതിന് നാം ഭാരോരുത്തരും കടപ്പെട്ടവരാണ്. ആ ധർമ്മശക്തി അതിനായി നമ്മോട് ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ രംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് അവസരോചിതമായ വിധത്തിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്നതിന് നാം സസന്തോഷം ഒരുമ്പെടാത്തപക്ഷം നമുക്കു സ്ഥാനഭേദം നിശ്ചയമാണ്. ഭൂതകാലത്തിലെ അഭൂതപൂർവ്വമായ അതുതസമ്പാദ്യങ്ങളിൽ അഭിമാനപ്പെട്ട് അഹങ്കരിച്ചും, നാലുപുറത്തും മീതയ്ക്കുമീതെ പ്രതിബന്ധങ്ങളെ അനാവശ്യമായി നിർമ്മിച്ചും നാം സംതൃപ്തരായി അകലത്തകന്നു നിൽക്കുന്നതായാൽ ഈശ്വരൻ നമ്മെ കഠിനമായി ശിക്ഷിക്കാതിരിക്കയില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ നിലയിൽ നാം എത്തുന്നതുവരെ, നാം ആരെക്കാൾ ഉന്നതന്മാരും ഉൽകൃഷ്ടന്മാരും ആണെന്നു നടിച്ചു മാറിനിൽക്കുന്നുവോ അവരും നാമും ഒരു ഒരു നിലയിൽ ആവുന്നതുവരെ, അശ്രാന്തമായ കഠിനദുഃഖം നാം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. അല്ലെങ്കിൽ, ഒരുവേള, “വെറും തടസ്സങ്ങൾ” മാത്രമായിത്തീരുന്ന നാം തീരെ ത്യാജ്യകോടിയിൽത്തന്നെ തളപ്പെട്ടു എന്നും വരാം. സർവ്വേശ്വരൻ നമ്മുടെ പ്രത്യേകമായ വ്യക്തിയിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധിക്കുകയും അതിന്റെ മാത്രം വളർച്ചയിൽ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് അനുസ്മരമില്ലാതെ നാം തെറ്റിദ്ധരിച്ചു ദുഃഖിതപ്പെട്ടും നമ്മുടെ പ്രത്യേകത നിർവ്വഹിപ്പാൻ ഉത്സാഹിക്കുകയും പരസ്പരം തിരിച്ചറിഞ്ഞുവാൻ പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ, നമ്മുടെ “ധർമ്മം” നമ്മെ മാത്രം ബാധിക്കുന്നതാണെന്നു നാം വിചാരിക്കുന്നു എങ്കിൽ, നമ്മുടെ സ്ഥാപനങ്ങളും ഏർപ്പാടുകളും എല്ലാം നമുക്കുമാത്രം വേണ്ടി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടവയാണെന്നു നാം കരുതുന്നു എങ്കിൽ, നമ്മുടെ ആരാധനസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം ഈശ്വരാരാധനയിൽ തല്പരന്മാരായ അനൂന്മാരുടെ ശാന്തമായ പ്രവേശനത്തിന്തിന്നു

രക്ഷിക്കപ്പെടുവാനുള്ള സന്നിധാനങ്ങൾ ആണെന്നു നാം വിശ്വസിക്കുന്നു എങ്കിൽ, സുരക്ഷിതങ്ങളായ ഈടുവെപ്പു പുരകളിൽ കാരും വെയിലും തട്ടാതെ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടാണു് നമ്മുടെ ജ്ഞാനസമ്പത്തു നിലനിൽക്കുന്നതെന്നുള്ള ധാരണ നമുക്കുണ്ടെങ്കിൽ, നാം നമ്മാൽതന്നെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതായ ആ മഹാ കാശാഗ്രഹത്തിൽ സ്വാർത്ഥപജ്ഞരമായ ആ ഇരുട്ടറയിൽ, ചോകം നമ്മുടെ കായ്ക്കത്തിൽ ഉച്ചാറിപ്പാൻപോകുന്ന ആ അവസാനത്തെ വിധിയെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് കണക്കില്ലാതെ കാത്തിരിക്കുക തന്നെ വേണ്ടിവരും. ചോകമാകുന്ന ന്യായാധിപതി നമ്മുടെ കുറ്റത്തിനു നമുക്കു നൽകുവാൻ പോകുന്ന ശിക്ഷ മരണശിക്ഷ തന്നെയായിരിക്കുമെന്നതിന്നു സംശയമില്ല.

II

അടുത്തകാലത്തുവെച്ചു് ആംഗ്ലേയരും ഇന്ത്യയിൽ എത്തിക്കൂട്ടുകയും ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതു് അവിചാരിതവും ആകസ്മികവും അനാവശ്യവും ആയ ഒരു സംഭവമല്ല. പാശ്ചാത്യസമ്പന്നം ഇന്ത്യയ്ക്കു ലഭിക്കാതെപോയിരുന്നെങ്കിൽ ഭാരതചക്രത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണതയിൽനിന്നു വളരെ സാരമായ ഒരു അംശം പോയ്ക്കാകുമായിരുന്നു; ഇന്ത്യ പൂർണ്ണാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഐക്യരാഷ്ട്രദീപമാണു കത്തിപ്പിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. കാലമാകുന്ന ആ മഹൽ പന്ഥാവിൽകൂടി വീണ്ടും യാത്ര തുടരുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന നാം നമ്മുടെ ദീവട്ടികളെല്ലാം ആ വിളക്കിൽനിന്നുതന്നെ കൊളുത്തിത്തെളിയിക്കണം. മൂച്ചായിരം സംവത്സരങ്ങൾക്കു മുമ്പു മഹാശയന്മാരായ നമ്മുടെ പ്രപുർവികർ; ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ വിചലപോരുന്നതായിട്ടുള്ളതെല്ലാം ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു കൗസ്ഥപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു നാം സമാധാനപ്പെടുന്നതിന്നു ഒരു

വിചയമില്ല. നാം അത്ര നിർഭാഗ്യവാന്മാരമല്ല; പ്രപഞ്ചസ്ഥിതി അത്ര ദാരിദ്ര്യമല്ല! ചെയ്യേണ്ടവയെല്ലാം പണ്ടുതന്നെ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു എങ്കിൽ നമ്മുടെ ജീവിതം ഭൂമിക്കു ഒരു വെറും ഭാരം മാത്രമാകുന്നതാണ്; അത് അസംഭവ്യമായ ഒരവസ്ഥയാണ്; ആകയാൽ, നമുക്കും ചിലതു പ്രവർത്തിപ്പാനുണ്ടെന്നു നിർദ്വിവാദമാകുന്നു.

തങ്ങളുടെ പ്രപുച്ഛികന്മാരുടെ കാലത്തുതന്നെ എല്ലാം പരിപൂർണ്ണതയുടെ പരിപൂർത്തി പഠിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുന്നവർക്കു ഇന്നത്തെ വല്ല പ്രവൃത്തികളോടോ, നാളത്തെ വല്ല ആശങ്കയോടോ ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിൽ സംബന്ധപ്പെടുന്നതിനുവകാശമുണ്ടോ? നിജജീവങ്ങളും ജീർണ്ണങ്ങളും ആയിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ആചാരപരമ്പരകളുടെ പിന്നിൽ നിന്നു, ദുർബ്ബലങ്ങളായ ദുർഗ്ഗങ്ങളുടെ പുറകിൽ പഠിക്കുവാൻ ആധുനിക പരിഷ്കാരത്തിന്റെ പ്രവേശത്തിൽനിന്നു തന്നെത്താൻ രക്ഷപ്പെടുകയുള്ളതല്ലാതെ അവർക്കുതന്നെ ഒന്നു ചിന്തിപ്പാനോ പ്രവർത്തിപ്പാനോ ഉള്ളതു്?

ഇടിഞ്ഞുവീണ തുടങ്ങിയ നമ്മുടെ ദുർഗ്ഗങ്ങളുടെ എടുയിൽ കൂടിയാണ് ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയിൽ കടന്നുകൂടിയതു്. മഹത്തരമായ “ലോകസത്ര” (world-festival) ത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ട ഭൂതനായിട്ടാണ് ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ലോകത്തിന് ഇന്ത്യയെക്കൊണ്ടു് ഇനിയും ആവശ്യമുണ്ടെന്നു് അറിയിപ്പാനാണ് അയാൾ വന്നിട്ടുള്ളതു്. “സ്വാതന്ത്ര്യം” ത്തിലല്ലാ ഇന്ത്യയെക്കൊണ്ടു് ലോകത്തിന് ആവശ്യമുള്ളതു്. ജ്ഞാനത്തിലും സ്നേഹത്തിലും, കർമ്മത്തിലും ലോകത്തെ ഒന്നുണർത്തിവിടണം; ആത്മചൈതന്യത്തിലും പരസ്പരവിശ്വാസത്തിലും ലോകത്തിന് ഒരു വളർച്ചയുണ്ടാകണം; അതിന്, ഇന്ത്യയുടെ പ്രാചീനവും ശക്തിയുക്തവും ആയ ജീവചൈതന്യം കൊണ്ടു മാത്രമേ സാധിക്കയുള്ളൂ. അതിലേക്കു ക്ഷണിപ്പാനാണ്, ആ

സഹായം ആവശ്യപ്പെടുവാനാണ്, ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയിൽ എത്തിട്ടുള്ളത്. പാവനമായ യാതൊരു സന്ദേശവും കൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇന്ത്യയിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നുവോ ആ ദൗത്യത്തെ നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികൾകൊണ്ട് നാം സാധ്യമാക്കുന്നതുവരെ, ആ ക്ഷണത്തെ നാം അർഹിക്കുന്നതുവരെ, ലോകത്തിന്റെ അപേക്ഷയെ നിറവേറ്റുന്നതിന് സർവ്വമാ പ്രാപ്തമായി സസന്തോഷം അവരോടുകൂടി പുറപ്പെടുന്നതിന്നു നാം സന്നദ്ധനായിത്തീരുന്നതുവരെ, ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് നമ്മെ പിടികൂടാതെയും, അലട്ടാതെയും സാധിക്കുന്നതല്ല; അതുവരെ ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഇന്ത്യാക്കാരോട് സൈപരജീവിതത്തിന്നു തടസ്സക്കാരായിരിക്കുന്നതാണ്; പാർശ്വസ്ഥങ്ങളാകുന്നതാണ്.

ഭൂതകാലമാകുന്ന ആ വിത്തിന്നു മുളവന്ന്, ഭാവിയിലെ ഫലസമൃദ്ധിയെ കാണിക്കുന്ന അങ്കുരങ്ങൾ പൊതിപ്പുറപ്പെടുത്തുടങ്ങിട്ടുള്ള ഒരു ഇന്ത്യയിലേക്കാണ് ഇംഗ്ലീഷുകാർ ലോകോപകാരാത്മമായ അവരുടെ ദൗത്യവുമാകൊണ്ട് പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ മുളച്ചുവരുന്ന ഇന്ത്യ ഹിന്ദുവിന്റേയല്ല, മുഹമ്മദിയന്റേയല്ല, “മനുഷ്യ”ന്റേതാണ്. ഇന്നിന്നവർക്ക് അവിടെ സ്ഥാനമുള്ള എന്നോ, ഇന്നിന്നവർക്ക് അവിടെ അവകാശമില്ലെന്നോ കൽപ്പിക്കുന്നതിന്നു നാമുമാരാണ്; അതിന്നു നമുക്കെന്തധികാരമാണുള്ളത്? ഈ “നാം” തന്നെ ആരാണ്; ബങ്കാളിയോ മറാഠിയോ, പഞ്ചാബിയോ, ഹിന്ദുവോ, മുഹമ്മദിയനോ, ആരാണ്? ആ പരമമായ “നാം” മാത്രമേ, — ഹിന്ദുവും, മുഹമ്മദിയനും, ഇംഗ്ലീഷുകാരനും, എന്നു വേണ്ട സർവ്വരും അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതായ ആ മഹാ “നാം” മാത്രമേ, ഇന്നവർക്ക് നിൽക്കും, ഇന്നവർക്ക് പോകും, എന്നു കല്പിക്കുന്നതിന്നു അധികാരമായിത്തീരുകയുള്ളൂ.

ആ “മഹാ ഇന്ത്യ”യുടെ—യഥാർത്ഥമായ ആ വലിയ

ഇന്ത്യയുടെ നിർമ്മാണത്തിനുള്ള ഭാരം ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ ചുമലുകളിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആ കാര്യത്തിൽ നമ്മുടെ തൽക്കാലത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചുമതല ഇംഗ്ലണ്ടും ഇന്ത്യയും തമ്മിലുള്ള സമ്പർക്കത്തെ സാധൂകരിക്കുന്നതാണ്. ഞങ്ങൾ പിൻമാറി നിന്നുകൂടയാം, ഞങ്ങൾ അലസന്മാരായി അലസതന്മാരായി ഈ മഹാരംഭത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെ ഒഴിഞ്ഞു നിന്നേക്കാം; “ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടൊന്നും കഴികയില്ല” എന്നു പറഞ്ഞു കൊള്ളുകൊടുക്കുകയും മനസ്സില്ലാത്തവരായി പുറം തട്ടായി മാറിനിൽക്കുന്നതിനും, തന്നിമിത്തം ഇന്ത്യയെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ പോകുന്ന ആ വലിയ ഇന്ത്യയെ, ഗർഭത്തിലിരിക്കുന്ന ആ മഹാ ഇന്ത്യയെ, അത്രയ്ക്കുമാത്രമെങ്കിലും അപൂർണ്ണമാക്കുന്നതിനും നമുക്ക് ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ല. ഭാവിയിലെ ഇന്ത്യയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ നമുക്ക് പങ്കുകൊള്ളാതെ ഗത്യന്തരമില്ല. മനുഷ്യന്റെ ഏതു ശക്തിയും കാലഗതിക്ക് അധീനമാണ്.

തന്നിമിത്തം, ആധുനികേന്ത്യയിലെ യഥാർത്ഥ മഹാ ന്മാരെല്ലാം, യൂറോപ്പും ഇന്ത്യയും തമ്മിലുള്ള സൗഹൃദ സംബന്ധത്തെ ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതിനാകുന്നു ആജീവനാന്തം പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ വസ്തുതയിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ “രാജരാമമോഹൻറാ”യിയായിരുന്നു. “മനുഷ്യത്വം” എന്ന ശൃംഖലകൊണ്ടു ഇന്ത്യയെ ഇതര രാജ്യങ്ങളോടു സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രയത്നത്തിൽ അദ്ദേഹം ഏകനും അനന്യ സഹായനും ആയിരുന്നു. അന്ധമായ വല്ല വിശ്വാസമോ, പരമ്പരയായി നിലനിന്നുപോകുന്ന വല്ല നടപടിയോ, ഒന്നും തന്നെ ലീർഘദർശിതപടുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔഷ്ടികൾക്ക് ഒരിക്കലും മങ്ങലുണ്ടാക്കിയില്ല. വിശ്വാസരഹിതരും അതിബുദ്ധിമാരും ആയിരുന്ന അദ്ദേഹം പൗരസ്ത്യദർശനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാതെ തന്നെ, പാശ്ചാത്യമാതൃകകളെ സോല്ലാസം അംഗീകരിച്ചു. ഇന്നത്തെ ബങ്കാള

ത്തിന്റെ അടിക്കല്ലറപ്പിച്ചത് അദ്ദേഹം തനിച്ചു തന്നെ യായിരുന്നു.

നമ്മുടെ പ്രവൃത്തിയുടേയും അറിവിന്റേയും അതിർത്തികളെ പൌരസ്ത്യതീരങ്ങളിൽ നിന്നു പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളോളം വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു,—സത്യാന്വേഷണത്തിൽ മനുഷ്യർക്ക് സഹജമായുള്ള അധികാരാവകാശങ്ങളെ ഇന്ത്യാക്കാർക്കും സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന്നും, നാമും ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥന്മാരും അവകാശികളും ആണെന്നുള്ള പരമാർത്ഥത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പൂർണ്ണജ്ഞാനം നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്നതിന്നും,—രാജാധിരാജന്മാർക്കായിട്ട് സഹിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുള്ള കഷ്ടതകളെയും കഠിനതകളെയും അനേകങ്ങളും ആകുന്നു. അതെല്ലാം അദ്ദേഹം ആഹ്ലാദത്തോടുകൂടി അനുഭവിക്കുന്നതെന്നു ചെല്ലൂ. ബുദ്ധനും, ക്രിസ്തുവും, മുഹമ്മദും അവരുടെ പാവനമായ ജീവിതത്തെ നയിച്ചിട്ടുള്ളതു നമുക്കു കൂടി വേണ്ടിയാണെന്നു ഒന്നാമതായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്, ആ ധീരത്വമാണു്; പുരാണ ഗ്രന്ഥപരമാർ അനർഘങ്ങളായ അവരുടെ ജ്ഞാനസമ്പത്തുകളെ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ളതു് നമുക്കെല്ലാവർക്കും വേണ്ടിയാണെന്നു് ആദ്യമായി പ്രസ്താവിച്ചതു് ആ മാനുഷനേതാവാണു്; ലോകത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗത്തായാലും വേണ്ടില്ല, ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു തടസ്സങ്ങളെ നീക്കിക്കളയുകയും, അചേതനങ്ങളായ ബന്ധങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചു മനുഷ്യശക്തിയെ സ്വതന്ത്രമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവരെല്ലാം, നമ്മുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും സ്വന്തം ആളുകളാണെന്നും, അവരുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും ജീവിതത്തിൽ നമ്മുടേതെന്ന ജീവിതത്തിന്റെ ഭേദഭാഗമായ ഒരു പ്രസ്ഫുടാവസ്ഥയെയാകുന്നു നാം ദർശിക്കുന്നതെന്നും, സദയവും, പ്രസംഗിച്ചതും ആ ഗംഭീരാരയനാണു്.

“രാമമോഹാൻറായി” ഇന്ത്യയുടെ ജാതിമതിലുകളുടേയോ ആചാരക്കോട്ടകളുടേയോ അറകൾക്കുള്ള തീക്കുന്നതി

നോ, അവയുടെ പിന്നിൽ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നതിനോ ശ്രമിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയെ, ഇടുങ്ങിയ ഗുഹാന്തർഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് ആദ്യന്തമില്ലാതെ പ്രപഞ്ചസന്നിധിയിലെ സ്വതന്ത്രജീവിതത്തിലേയ്ക്കു പുറത്തുകൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയേയും ഇംഗ്ലണ്ടിനേയും മനോഹരമായ ഒരു പാലം കൊണ്ടു കൂട്ടിയിണക്കി. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉൾക്കരം ഉഷ്ണം ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയുടെ നിർമ്മാണശക്തിയെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ഉഷ്ണം ഇനിയും നിലച്ചിട്ടില്ല. ചിരപരിചയത്താൽ മനസ്സിനുണ്ടാകുന്ന അന്ധതയൊ, വസ്ത്രീയാഹങ്കാരത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന സങ്കുചിതാവസ്ഥയോ, കാലത്തിന്റെ സ്പഷ്ടമായ കൽപ്പനയ്ക്കു കീഴ്പെടാതെ പ്രവർത്തിപ്പാൻ കാരണമായി തീർന്നില്ല. കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ മുഴുകിക്കുവാൻ സാധിക്കാതിരുന്നതും, ഭാവിയിൽ പൂർണ്ണാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നതിനു ശ്രമപ്പെടുവരുന്നതും ആയ ആ പരിശുദ്ധ പരിണാമത്തിന്റെ പരമ പ്രയാണത്തിൽ അദ്ദേഹം ധീരതയോടുകൂടി മുന്നണിയിൽ കടന്നു ചെന്നു പതാകയും പറപ്പിച്ചു പാടിക്കൊണ്ടു നടന്നു.

മദ്ധ്യ ഇന്ത്യയിൽ, പ്രസിദ്ധനായ “റാണഡേ” യൂറോപ്പിനേയും ഇന്ത്യയേയും പരസ്പരം ബന്ധിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ശൃംഖലയ്ക്കായി പ്രയത്നപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന തന്റെ ജീവിതം മുഴുവനും നയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവ മാഹാത്മ്യം തന്നെ അസാധാരണവും ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു ഏറ്റവും അനുഗ്രഹവും ആയിരുന്നു. ജനങ്ങളെ പരസ്പരം രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതിനും, സാമുദായിക ജീവിതത്തെ ഏകീകരിക്കുന്നതിനും, മതമാത്സര്യങ്ങളുടെ അതിർത്തികളെ മുരുകിമുരുകി ജ്ഞാനത്തേയും, സ്നേഹത്തേയും, മനുഷ്യശക്തിയേയും വളർപ്പിക്കുന്നതിനും ജന്മനാ, പ്രാപ്തനായ ഒരു നേതാവായിരുന്നു ആ മാഹാൻഭാവൻ. തന്നിമിത്തം തന്റെ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന

എല്ലാ വർഗ്ഗീയ മതസഭകളിൽ നിന്നും, ജാതിവ്യത്യാസങ്ങളിൽ നിന്നും, ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഇന്ത്യാക്കാരും തമ്മിൽ അനവരതം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വിവിധങ്ങളായ വഴക്കുകളിൽ നിന്നും തീരെ വിമുക്തമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശുദ്ധഹൃദയം അക്കാലത്തു തീരെ അപൂർവ്വമായിരുന്ന ഒരു മൃഗ്ഗ്യാവസ്ഥയേയും പ്രബലതയേയും പ്രാപിച്ചു. അംഗ്ലീഷ് ചരിത്രത്തിലെ ഉപയോഗപ്രദങ്ങളും അവശ്യവിജ്ഞേയങ്ങളും ആയ സംഗതികളെ സസന്തോഷം അംഗീകരിക്കുകയും, ഇന്ത്യയുടെ പരമമായ പരിപൂർണ്ണതയ്ക്കു ഹാനികരമായേക്കാവുന്ന എല്ലാ ദോഷാംശങ്ങളേയും ഹൈന്ദവചരിത്രത്തിൽ നിന്നു നീക്കിക്കളയുകയും ചെയ്യുന്നതിന്നു വിശാലാന്തരംഗനായ ആ വിമലാത്മാവ് സ്വഭാവേന നിർബ്ബന്ധിതനായിത്തീർന്നു.

വിശ്വവിശുതനായ വിവേകാനന്ദസ്വാമിയോ?—ആധുനികേന്ത്യയുടെ ജീവനാഡിയായ ആ കർമ്മയാഗിയോ?—അദ്ദേഹം പൗരസ്ത്യത്തെ വലത്തും പാശ്ചാത്യത്തെ ഇടത്തും സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥനായിത്തന്നെ പ്രവൃത്തി എടുത്തു. ഹൈന്ദവചരിത്രത്തിലെ ആധുനിക ഘട്ടത്തേയും പാശ്ചാത്യസമ്പർക്കത്തേയും തീരെ വിസ്തരിച്ച്, ഭാരതഭൂമിയെ, എടക്കാലത്തുവെച്ചുണ്ടായിത്തീർന്ന ആ സങ്കുചിതാവസ്ഥയിൽ തന്നെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നല്ലാമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലോകോത്തരമായ സന്ദേശം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാമാന്യമായ പ്രതിഭാവിചാസം, നൂതനാശയങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ആവശ്യത്തേയും, പഴയതുമായി കൂട്ടിയിണക്കുന്നതിലുള്ള ശക്തിമാഹാത്മ്യത്തേയും, പുതിയതായ സൃഷ്ടിയിലുള്ള വൈചിത്ര്യത്തേയും സ്വയമേവ കണ്ടറിഞ്ഞു. യൂറോപ്പിൽ നിന്ന് ഇന്ത്യയിലേക്കും, ഇന്ത്യയിൽ നിന്നു യൂറോപ്പിലേക്കും ജ്ഞാനചരക്കുകൾ യഥേഷ്ടം കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്നു സൗകര്യപ്പെടുത്തുന്നതായ ഒരു രാജപാത

യുണ്ടാകുന്നതിന്നുവേണ്ടിയിരുന്ന ആ അസാമാന്യപുരുഷൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആയുഷ്കാലത്തെ വ്യയം ചെയ്തത്.

വിചാതനായ ബാങ്കിമചന്ദ്രചട്ടോപാധ്യായൻ “വംഗ ദർശനം” എന്ന തന്റെ പത്രത്തിന്റെ പംക്തികളിൽകൂടി, പാശ്ചാത്യരേയും പൗരസ്ത്യരേയും ഒരുപോലെ, ഒരു “ജ്ഞാന മഹാസഭ്യ”യ്ക്കു ക്ഷണിച്ചതായ സംഗതിയും ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാകുന്നു. അന്നു മുതൽക്കാണ് ബങ്കാള സാഹിത്യത്തിന്നു കാലാനുസൃതമായ ഒരു ജീവചൈതന്യം സംഭവിച്ചത്. അന്നു മുതൽ ബങ്കാളിസാഹിത്യം ദേശീയമായിരുന്ന സങ്കുചിതാവസ്ഥയെ പിന്നിട്ടു, പിന്നോക്കം വലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കെട്ടുകളെ വെട്ടിമുറിച്ച് കളഞ്ഞുകൊണ്ടാണ്,—സ്വതന്ത്രമായ വളർച്ചയ്ക്കു് സൗകര്യം സിദ്ധിച്ചുകൊണ്ടാണ്,—യഥേഷ്ടം പാശ്ചാത്യദർശനങ്ങളെ തോലനം ചെയ്തു് അംഗീകരിക്കുന്നതിന്നും നിരാകരിക്കുന്നതിന്നും സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചുകൊണ്ടു് മാത്രമാണ്—ബങ്കാളിസാഹിത്യത്തിന്നു് ഇത്രമാത്രം വളർച്ചയും വളനയും ഉണ്ടായിത്തീർന്നത്. ചട്ടോപാധ്യായൻ മഹാനായതു് അദ്ദേഹം എഴുതിത്തീർത്തിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടു് മാത്രമല്ല, മേൽപ്രകാരം ഉന്നതിക്കുള്ള വിശാലമായ മാർഗ്ഗത്തെ വെട്ടിത്തുറന്നു കാണിച്ചുകൊണ്ടാകുന്നു.

ഇപ്രകാരം ഏതു വിധത്തിൽ പരിശോധിക്കുന്നതായാലും, സച്ചൈന്ദ്രാ നേതാക്കന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള മഹാശയന്മാരെല്ലാം,—തങ്ങളുടെ ജീവിതകാലത്തെ ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേകഘട്ടമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുള്ള മനുഷ്യമാഹാത്മ്യത്തിന്റെ ജീവന്നിദർശകന്മാരായ പ്രമാണികളെല്ലാം,—പാശ്ചാത്യ പൗരസ്ത്യവ്യത്യാസംകൂടാതെ ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിയെ കണ്ടറിഞ്ഞവരായിരുന്നു എന്നു കാണാവുന്നതാണ്. യൂറോപ്പും ഇന്ത്യയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾ പരസ്പരം ഹാനികരങ്ങളോ മത്സരത്തിന്നു മാത്രം വഴിയുണ്ടാക്കുന്നവയോ ആയ

വ്യത്യാസങ്ങളെല്ലാം, നേരേമറിച്ചു, അവയെല്ലാം പരമമായ സൗഹൃദത്തിനും രഞ്ജിപ്പിനും ഉപയുക്തങ്ങളായ അംശങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നും, സ്വയമേവ കണ്ടറിയുവാനുള്ള വിഷണുചാതുരിയും തദനുരൂപങ്ങളായ പ്രവൃത്തിമാറ്റങ്ങളെ ആരാഞ്ഞറിയുന്നതിനുള്ള ബുദ്ധിശക്തിയും, അപ്രകാരമുള്ള സ്വാഭാപ്രായങ്ങളെ പൊതുജനസമക്ഷത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ധൈര്യവായ്പും ഉണ്ടായിരുന്നവരാണ് ആ പുരുഷപുംഗവന്മാരെല്ലാം.

വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാനമാരുടെ വൃത്തിയിൽപ്പെട്ടവരായ നമ്മളിൽ ചിലർപോലും, ഇന്ത്യയിലുള്ള വിവിധവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഏകീകരണം, ഇന്ത്യക്കു രാഷ്ട്രീയമായ ശക്തി ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിലും നാം, മറ്റുസംഗതികളിൽ എന്നപോലെത്തന്നെ, വചിയതിനെ ചെറിയതിന്നു കീഴ്പ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. താൽക്കാലികമായ നമ്മുടെ ഏതെങ്കിലും ലാഭത്തെ, പരമമായ ഉദ്ദേശസിദ്ധിയേക്കാൾ കാര്യമായി നാം കരുതുന്നു. ഇന്ത്യയിലുള്ള വിഭിന്നവർഗ്ഗങ്ങളെയെല്ലാം ഏകീകരിക്കുന്നതു കൊണ്ടുള്ള ഫലം ഇന്ത്യയ്ക്കല്ല; ലോകത്തിനു മുഴുവനുമാകുന്നു. ആ ഏകീകരണത്താൽ ഇന്ത്യയ്ക്കു രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം സിദ്ധിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു നിസ്സാരവും ഇന്ത്യയെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്നതുമായ ഒരു സംഭവമാണ്. രണ്ടിനേയും വേർതിരിച്ചു അവസ്ഥാന്തരം ദർശിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ആ ഏകീകരണം നമുക്കു ക്ഷണസാധ്യമായിത്തീരാത്തതു നമ്മുടെ പൗരജാതിനുള്ള ആന്തരമായ ഒരു ന്യൂനതമുഖമാകുന്നു. നാം എവിടെ നോക്കിയാലും ശക്തിക്ഷയംതന്നെ കാണുന്നതിനുള്ള കാരണവും അതുതന്നെയാണ്. നമ്മുടെതന്നെ പാപംകൊണ്ടാണു നമ്മുടെ “ധർമ്മ”ത്തിന്നു നാശം നേരിടുന്നത്. ആ ധർമ്മനാശത്തിലാകട്ടെ, മറ്റൊല്ലാറ്റിനും നാശം സംഭവിക്കുന്നു.

III

ഇന്ത്യയുടെ ഏകീകരണം ഫലപ്രദമാകേണമെങ്കിൽ അതിന്നുള്ള പരിശ്രമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനവും പ്രേരകശക്തിയും “സത്യവും ധർമ്മവും” തന്നെയായിരിക്കണം. നീചമയാ മേനാഭാവത്തിന്റെയോ, നിന്ദ്യമായ ദുരഭിമാനത്തിന്റെയോ സ്വർഭാസം ആ പ്രയത്നത്തെ വിഫലമാക്കുന്നതാണ്. തല്ക്കാല നിവൃത്തിയെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തികളും ആ ഐക്യത്തിനു സഹായമായിത്തീരുന്നതല്ല. സത്യത്തിലും ധർമ്മത്തിലും അടിയറച്ചുനിൽക്കുന്ന സംരംഭങ്ങളിൽ ജാതിഭേദമോ വർഗ്ഗഭേദമോ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ആ സമാരംഭത്തിൽ ഇന്ത്യാക്കാരനും ഇംഗ്ലീഷുകാരനും വ്യത്യാസവുമില്ല.

എന്നാൽ ഇന്ത്യാക്കാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും തമ്മിൽ ഇന്നു കാണപ്പെടുന്നതായ ഈ മത്സരത്തിന്റെ സാരമെന്താണ്? അതു കേവലം ഇല്ലാത്തതാണോ? അതു് ഏതെങ്കിലും ചില സ്വാർത്ഥികൾ സ്വാഭിപ്രായസിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു കെട്ടിച്ചമച്ചിട്ടുള്ളതാണോ? അഥവാ ആ വ്യാമട്ടും, ഇന്ത്യാചരിത്ര നിർമ്മാണകാലത്തിൽ അനവരതം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അനുകൂലപ്രതികൂലശക്തികളുടെ സർവ്വസാധാരണമായ മത്സരംതന്നെയായിരിക്കുമോ? ഏതായാലും, ഈ മത്സരത്തിന്റെ ശരിയായ ഒരു ജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കുന്നതു് അത്യന്താപേക്ഷിതമാകുന്നു.

നമ്മുടെ പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വൈരം ഐക്യത്തിന്നു് ഒരു മാതൃമാണെന്നു വിവരിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ശ്രീരാമനോടുണ്ടായിരുന്ന അഗാധമായ വൈരം നിമിത്തം രാവണൻ എപ്പോഴും രാമനെത്തന്നെ ഓക്കുകയും, രാമനോടു് ഉള്ളറച്ചുയലും നടത്തുകയും ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം രാവണൻ ഒടുവിൽ മുകുതാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചു. അതിന്റെ സാരം മറ്റൊന്നുമല്ല. സത്യത്തിനോടും ധർമ്മത്തിനോടും നിരന്തരമായി പോരാടുകയും ഒടുവിൽ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ പരാജിതനാകുകയും ചെയ്താൽ സത്യത്തേയും ധർമ്മത്തേയും പരാജി

തൻ എന്നെന്നേക്കുമായി അംഗീകരിക്കുകയും, അസത്യവും അധർമ്മവും അജ്ഞാതമല്ലാത്ത നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പറയുന്ന തോടു കൂടി വിരചനയിലൂന്നുന്ന ശരിയായും പൂർണ്ണമായും ഒരു വിശ്വാസമല്ല. അവിശ്വാസവും സംശയവും ആകുന്നു, പുതിയ യായ ജ്ഞാനത്തിന്റെയും നിശ്ചയിച്ചമായ ദൃഢതയുടേയും നിരോധം.

നാം ആദ്യത്തിൽ കേവലം വിചാരഹീനന്മാരായി, നമ്മുടെ സ്ഥിതി മറന്നു, തീരെ ദരിദ്രന്മാരും അലസന്മാരും ആയ പിശുക്കാരെപ്പോലെ, യൂറോപ്യന്റെ പടിക്കൽചെന്നു യാചിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. യാചനകൊണ്ടു യഥാർത്ഥമായ സമ്പാദ്യമോ ലാഭമോ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ജ്ഞാനമായാലും വേണ്ടില്ല, രാഷ്ട്രീയസഹായത്തായാലും വേണ്ടില്ല, അതൊന്നും യാചിച്ചു വാങ്ങേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങളല്ല; പ്രയത്നപ്പെട്ട സമ്പാദിക്കേണ്ട വസ്തുക്കളാണ്; പ്രതിബന്ധങ്ങളോടു മല്ലടിച്ചും തടസ്സങ്ങളെ തട്ടിനീക്കിയും സ്വതന്ത്ര പ്രയത്നം പ്രയോഗിച്ചു കരസ്ഥപ്പെടുത്തേണ്ടവയാണ്. ദയാലുക്കളായ അന്യന്മാർക്കു, നിവർത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ കരങ്ങളിലേക്കു ഭിക്ഷയായി ഇട്ടുകൊടുക്കാവുന്ന സാധനങ്ങളല്ല ജ്ഞാനവും സഹായവും. അപ്രകാരം “യമം കിട്ടുന്നതു” ഒന്നും ഒരിക്കലും നമ്മുടെ ആയിത്തീരുന്നതുമല്ല. ആത്മാഭിമാനത്തെ ഹനിക്കുന്നതായ ദാനം വാങ്ങൽ അവസാനത്തിൽ മഴുവനമായ നാശത്തിനുള്ള വഴിയാകുന്നു. നാം കണ്ണുംചിമ്മി വേണ്ടതും വേണ്ടാത്തതും എല്ലാം യൂറോപ്യനോടു “യമം വാങ്ങാൻ” പറഞ്ഞു. അതിന്റെ ഫലമാണ് ഇന്നത്തെ ഈ പ്രതികൂലാവസ്ഥ. ക്രിയയ്ക്കു പ്രതിക്രിയ അനിവാര്യമാകുന്നു. ക്ഷതം തട്ടിയതായ അഭിമാനത്തിന്റെ പിടിച്ചിലാണ് — തിരിച്ചടിക്കലാണ് — ഇന്നത്തെ ഈ മത്സരം. ഈ പരിഭവം.

ഈ “തിരിച്ചടിക്കൽ”; ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതുപോലുള്ള ഇന്ത്യാചരിത്രനിർമ്മിതിക്കു് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. കാല

മാകുന്ന മുശാരി വിഭിന്നവസ്തുക്കളാകുന്ന പല ലോഹങ്ങളും ഉടച്ചുരുക്കി പുതിയ ഇന്ത്യാചരിത്രമാകുന്ന മനോഹരമായ ഒരു സാധനം വാതുതുപയന്നുണ്ട്. അതിലെ സംയോഗപുത്തിക്ക് ഈദരമായ ഒരു ആത്മസ്മരണ ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. നമുക്കു നിരാക്ഷേപമായും, നിരന്തരമായും ലൗകികാവഹമായ ദാരിദ്ര്യ ഭാവത്തിലും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വസ്തുക്കളുടെ ശരിയായ വിചിന്തനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നു നാം അന്നു തീരെ അശക്തന്മാരായിരുന്നു. വിചിന്തനത്തിലൂടെ സാധിക്കാതിരുന്നതുകൊണ്ടു വേണ്ട വിധത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും നാം പ്രാപ്തരായില്ല. അതും, അനാവശ്യമായ ഒരു അലങ്കാരമെന്നപോലെ നമ്മോടു സംബന്ധപ്പെടാത്ത ഒരു വസ്തുവായിത്തീർന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ശരിയായ ബോധം ഉദിച്ചുതോടുമിടി അതിൽനിന്നു വിട്ടൊഴിയുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹം കലശലായിത്തുടങ്ങി. അതു പ്രകൃത്യാനുസാരമായ ഒരു വികാരവുമാണ്.

രാമമോഹൻറോയി പാശ്ചാത്യാദർശങ്ങളുടെ അപാര ദീപ്തിയിൽ കണ്ണു മഞ്ഞളിച്ചു അന്ധനായിത്തീർന്നില്ല. അവയുടെ ശക്തി അദ്ദേഹത്തെ കീഴ്പ്പെടുത്തിയതുമില്ല. തന്നിമിത്തം ആ ആദർശങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഗുണദോഷവിവേചനയോടുകൂടി സ്വാധീനപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ബലഹീനതയോ ദാരിദ്ര്യമോ ഒട്ടുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം “നിലയ്ക്കു നിന്ന മലയ്ക്കുതുല്യ”നായിരുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ യഥാർത്ഥസമ്പത്തും അദ്ദേഹം അറിയാത്തതല്ലായിരുന്നു. അതിന്നു മുഴുവനും അദ്ദേഹം പൂർണ്ണ ഉടമസ്ഥനായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അന്യന്മാരുടെ സ്വത്തുക്കളെ ഉറച്ചുനോക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു പിചുക്കാരന്റെ കൈകളെ നീട്ടിക്കാണിച്ചു തന്നത്താൻ അടിമപ്പെടുത്തിയില്ല. തുക്കിടനാക്കിയും ഉറച്ചുനോക്കിയും ശരിയായ വിചിന്തനപ്പെടുത്തിയ ചരക്കുകളെയാണ് അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടത്.

നമ്മുടെ ഒന്നാമത്തെ നായകൻ ജന്മസിദ്ധമായിരുന്നതും, രാജ്യത്തിനു പൊതുവിൽ അന്യാധാര്യമായതും ആയ ഈ ശക്തിമാറാത്തുത്തിന്നു നമ്മുടെ എടയിൽ ക്രമമായ ഉന്നതിതന്നെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ട്. നമുക്കു ചുറ്റും കാണുന്ന വ്യോമർദ്ദങ്ങളും മത്സരങ്ങളും എല്ലാം ആ വളർച്ചയെ സഹായിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളാകുന്നു. നമ്മുടെ പരിശ്രമങ്ങൾ, യന്ത്രഉഴിഞ്ഞാലിന്റെ തട്ടുകൾ എന്നപോലെ, ചിലപ്പോൾ അങ്ങേ അററത്തും മറ്റു ചിലപ്പോൾ ഇങ്ങേ അററത്തും എത്തുന്നു. നമ്മുടെ ചലനത്തിന്നു സ്ഥിരതയോ മാറ്റത്തിന്നു വ്യവസ്ഥയോ വന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അന്യവസ്തുക്കളെ അംഗീകരിക്കുന്നതിൽ നാം ചിലപ്പോൾ ആശാസ്യമല്ലാത്ത ആവേശത്തോടുകൂടിയവരായി കാണപ്പെടുന്നു. മറ്റു ചിലപ്പോൾ നാം വേണ്ടതിനേയും വേണ്ടാത്തതിനേയും എല്ലാം വിവേകംകൂടാതെ വലിച്ചെറിയുന്നതിൽ ജാഗരൂകന്മാരായിത്തീരുന്നു. രണ്ടും നമ്മളിൽ വളരെ ശക്തിയോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. എന്നാലും ആകപ്പാടെ നമ്മുടെ ഗമനം ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കുതന്നെയാണ്. നാം ക്രമേണ പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തിന്നു് അടുത്തടുത്തു വരുന്നുണ്ട്. ആലോചന കൂടാതെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട പാശ്ചാത്യദർശനങ്ങളുടേയും ചരക്കുകളുടേയും വമ്പിച്ചതായ ഭാരംകൊണ്ടു വിവശന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള നാം ഇപ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ഏതഭിപ്രായത്തെയും എന്തു സാധനത്തെയും ബഹിഷ്കരിക്കുന്നതിന്നു സന്നദ്ധരായിരിക്കുന്നു! ഇന്നത്തെ ഈ “സുഖചിരോധ”ത്തിന്റെ നിദാനം ഇത്രമാത്രമല്ലതാനും.

പാശ്ചാത്യന്മാർ ഇന്ത്യയിൽ വന്നതു നമ്മുടെ അതിഥികളായിട്ടാണ്. വന്ന കാര്യം നിറവേറുന്നതിന്നു മുമ്പു് ആ ഗതന്മാരെ തിരിച്ചയയ്ക്കുന്നതു ശരിയല്ല. അതിഥിക്കു വേണ്ടുന്ന സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതു ഗൃഹസ്ഥന്റെ ചുമതലയാണ്. ലോകോത്തരമായ ഒരു പരിണാമപൂർത്തിക്കു

ഭവഭിജയുള്ള ഈ കാലപ്രവാഹത്തിന്നു നാം ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ തടസ്സമോ താമസമോ വരുത്തിത്തീർക്കുന്നതായാൽ, അത്യന്തം ആപൽക്കരമായ ഒരു മഹാവിപ്ലവമായിരിക്കും അതിന്റെ പശ്ചാത്തലം എന്നതു തർക്കമന്തം സംഗതിയാണു്. ആ തടസ്സത്തിന്റെയോ താമസത്തിന്റെയോ ഭേദം, ഗുണഭോജവിഭവചരത്തിന്നു നമുക്കുള്ള അനുഭവത്തിലോ, പരമാത്മത്തെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പാശ്ചാത്യർക്കുള്ള വിരക്തിയോ, എന്തായാലും ഫലം ഒന്നുതന്നെയാകുന്നു.

ഇംഗ്ലീഷുകാരുള്ള ഗുണങ്ങളിൽ ഏറ്റവും യഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ളതിനോടും ഏറ്റവും നല്ലതായിട്ടുള്ളതിനോടും നാം സംബന്ധപ്പെടാതിരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, ഇംഗ്ലീഷുകാരിൽ ഒരു കച്ചവടക്കാരനെയോ, ഒരു പട്ടാളക്കാരനെയോ, അധികാരപ്രമത്തനായ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെയോ മാത്രമേ നമുക്കു കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളുവെങ്കിൽ, ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ, സാധാരണന്മാർക്കു് അപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുള്ള തന്റെ ഉന്നതാവസ്ഥയിൽനിന്നു താഴ്ന്നിറങ്ങി മനുഷ്യർക്കു് മനുഷ്യരേപ്പോലെ പാസ്റ്ററും വിശ്വസിച്ചും സ്നേഹിച്ചും പെരുമാറുവാൻ സൗകര്യപ്പെടുത്താതിരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, ചുരുക്കത്തിൽ, ഇന്ത്യക്കാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും കൂടിച്ചേരുവാൻ നിർമ്മാമില്ലാത്ത രണ്ടു വിഭിന്നരക്തികളോ, വ്യക്തികളോ ആയിത്തന്നെ കഴിയേണമെന്നു വരുന്നുവെങ്കിൽ, അവർ അവസാനമില്ലാത്ത ആപത്തുകൾക്കും, അശ്രാന്തമായ ആ തകർന്നിന്നും പാസ്റ്ററും കാണുമായി ഭവിക്കുന്നതാണു്. ഇരുകൂട്ടരും കൂടി കാണാതെ കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരും. അപ്പോൾ, ഭരണാധികാരത്തിലിരിക്കുന്ന ശക്തന്മാർ ബലഹീനന്മാരായ ഭരണീയന്മാരുടെ സമുപ്ലീനയേയും അസന്തോഷത്തെയും അമർത്തിക്കളയുന്നതിനുള്ള ബലപ്രയോഗങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതായിരിക്കും; നിയമക്കോടാലികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതായിരിക്കും. എന്നാൽ, അതുതന്നെകൊണ്ടാണു് ഭാഗ്യത്തിന്നു ശമനം വരുന്നതല്ല, ഭരിക്കലും നാശം സംഭവിക്കുകയില്ല. അ

ധികാരസ്ഥന്മാരുടെ സ്ഥിതിയും അശേഷം ആശ്വാസപ്രദമായിരിക്കുകയില്ല; തനിക്കു ഒരു ഉപദ്രവഭേദിത മാത്രമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഇന്ത്യക്കാരനെ ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ സ്വപ്നത്തിലും ജാഗ്രതവസ്ഥയിലും ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കും. ഇന്ത്യക്കാരൻ എന്നൊരു വ്യക്തിതന്നെ ഇല്ലെന്നു വിശ്വസിച്ചാൽ അയാൾ ശ്രമിക്കുകയും, ഇന്ത്യയുടെ കാര്യം തന്റെ സമൃദ്ധിപദത്തിൽ നിന്നു തീരെ നീങ്ങിപ്പോകുവാൻ പ്രയത്നപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

“ഡേവിഡ് ഹെയറി” (David Hare) നെപ്പോലെ യുള്ള അസാധാരണ മനഃശുദ്ധിയോടുകൂടിയ ചില ഇംഗ്ലീഷുകാർ ചില കാലങ്ങളിൽ നമ്മുടെ ഘട്ടയങ്ങൾക്കു സമീപം വരെ എത്തിക്കൂടി ആംഗ്ലേയസംസ്കാരത്തിന്റെ മഹത്വത്തെ നമ്മുടെ മനോമുകുരത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു കാണിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ ഹൈന്ദവ വിദ്യാത്മികൾ അവരുടെ വിശ്വാസപൂർണ്ണമായ ഘട്ടയത്തെ ആംഗ്ലേയബന്ധുത്വത്തിനുവേണ്ടി അവരുടെ സന്നിധിയിൽ സോല്ലാസം സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നത്തെ പാശ്ചാത്യന്മാരായ അദ്ധ്യാപകന്മാർ ആംഗ്ലേയരുടെ സ്വഭാവവൈശിഷ്ട്യത്തെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, പലവിധത്തിലും അതിന്റെ നിന്ദയെ ദിനംപ്രതി നമുക്കു പരിചയപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം വിദ്യാത്മികൾക്കു് ഇപ്പോൾ പണ്ടത്തെപ്പോലെ ആംഗ്ലേയസാഹിത്യത്തിന്റെ അന്തസ്സാരത്തെ ആസ്വദിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അവർ ഇപ്പോൾ സാഹിത്യശകുചങ്ങളെ വിഴുങ്ങുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്; രുചിയറിഞ്ഞു ഭക്ഷിക്കുകയല്ല. ഷേക്സ്പിയർ, ബയറൻ തുടങ്ങിയ ഇംഗ്ലീഷുമഹാകവികളിൽ ഇക്കാലത്തെ ഹൈന്ദവവിദ്യാത്മികൾക്കു പണ്ടത്തെപ്പോലുള്ള ഒരു അഭിനിവേശവും ആദരവും കാണപ്പെടുന്നില്ല. ഒരു സാഹിത്യത്തെത്തന്നെ ഇരുകൂട്ടരും അഭിനന്ദിച്ചു് അനുസരിക്കുന്നതിൽ നിന്നുണ്ടാകേണ്ടതായ ഒരു സൗഹൃദവും സാഹോദര്യവും, തന്നിമിത്തം, തീരെ ഇല്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഇതു വിദ്യാഭ്യാസത്തെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു സംരതിയല്ല; എല്ലാ വകുപ്പിലും, എവിടെയും, മജിസ്ട്രേറ്റായാലും വേണ്ടില്ല, വ്യാപാരിയായാലും വേണ്ടില്ല, പോലീസുകാരനായാലും വേണ്ടില്ല ആരായാലും വേണ്ടില്ല ഇന്ത്യയിലെ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷൻ ഒരിക്കലും അംഗീകൃതസംസ്കാരത്തിന്റെ മഹത്വത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട്, രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങളുടെ സമ്പർക്കത്തിൽനിന്നും അവരും സംഭവിക്കേണ്ടതായ അഭിനവനവീയമായ ആ സമ്മേളനസുഖം ഇന്ത്യയ്ക്കു തീരെ ലഭിക്കാതെ പോയിരിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, ഇംഗ്ലീഷുകാരന്റെ പ്രവേശനത്താൽ ഇന്ത്യയുടെ ആത്മാഭിമാനത്തിന്നു വലിയ പരുക്കേൽക്കുകയും, ഇന്ത്യയുടെ നാനാപ്രകാരണയുള്ള അഭിവൃദ്ധിയിന്നു എല്ലാം നിഷ്ശേഷം തടയുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

IV

നാം ഇന്നു കാണുന്ന ചലാപങ്ങൾ എല്ലാം, കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറുംകൂടി ചേരുവാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടായിത്തീരുന്നവയാണ്. അടുത്തിരിക്കാതെ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത രണ്ടു മനുഷ്യർ തമ്മിൽ സ്നേഹവിരോധങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയില്ലെങ്കിൽ, അവരുടെ ജീവിതം ആദ്യവസാനം ദുഃഖഭൂയിഷ്ടമായിത്തീരുന്നു. അതു ദുസ്സഹമായ ഒരു “യോഗ”മാണ്. അതു പരസ്പരനാരത്തിന്നു കാരണമാകുന്നു. ഒരിക്കലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരിക്കൽ അപ്രകൃതമായ ആ അവസ്ഥയെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹം അതിതീക്ഷ്ണമായിത്തീരുന്നതിരിക്കയില്ല. ആ അവസ്ഥയിൽ,—ഗുരുവത്തിന്റെ ആ വിപ്ലവഭവത്തിൽ,—വെറും ലാഭലാഭങ്ങളുടെ കണക്കു നോക്കുകയില്ല. രണ്ടു കല്പിച്ചുള്ള ആ പുറപ്പാടിൽ മരണം സംഭവിക്കുന്നതുകൂടി നിസ്സാരമായ ഒരു ത്യാഗമായിരിക്കും.

എന്നാൽ, അപ്രകാരമുള്ള ആക്രമണബുദ്ധി താൽക്കാലിക

മായ ഒരു സ്വഭാവവൈശിഷ്ട്യമാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. പിൻതിരിപ്പിക്കുന്ന എത്രയെത്ര പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നാലും യൂറോപ്പും ഇന്ത്യയും തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനം അനിവാര്യവും, ഗുണഭൂയിഷ്ടമാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതുമാണ്. പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരത്തിൽ വല്ല ഗുണഭാഗങ്ങളുമുണ്ടെങ്കിൽ അതെല്ലാം ഇന്ത്യയുടെതന്നെ ഒരു അംശമായിത്തീരുന്നതുവരെ, ഇന്ത്യയ്ക്കു ഇംഗ്ലണ്ടിനെ വിട്ടുപിരിയുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. പഴക്കുന്നതുവരെ കായ് ഞെട്ടിനോട്ട സംബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കണം. വിട്ടുപോകുവാനുള്ള ആഗ്രഹം “ഭവനം പഴക്കുവാൻ” കാരണമായിത്തീരുന്നില്ല; എല്ലാവരിന്നും ഒരേ കാലവും എല്ലാം അതാതിന്റെ കാലത്തും.

ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ അയാളുടെ ഗുണാംശത്തെ നമുക്കു് അനുഭവയോഗ്യമാക്കിത്തീർക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നു പ്രധാനപ്പെട്ട ഉത്തരവാദികൾ നാംതന്നെയാകുന്നു. നമുക്കു നമ്മുടെ ദരിദ്രഭാവത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ, അയാൾ അയാളുടെ പിശക്കും വെടിയാതിരിക്കയില്ല. നാം നമ്മുടെ ശക്തി മുഴുവനും ഉപയോഗിച്ചു പ്രയത്നിച്ചാൽമാത്രമേ ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ, താൻ എന്തിനുവേണ്ടി ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കു് അയയ്ക്കപ്പെട്ടുവാ, ആകാശം നമുക്കുവേണ്ടി നിർമ്മിക്കുകയുള്ളു. നാം അയാളുടെ വാതിൽക്കൽ കയ്യും മലത്തി യാചിച്ചു നിൽക്കുവാനാണു ഭാവമെങ്കിൽ നമ്മെ അയാൾ വീണ്ടും വീണ്ടും ആട്ടി അകറ്റിക്കളയുന്നതാണ്.

അംഗ്ലോപരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഏറ്റവും വിലപിടിച്ച നല്ല ഭാഗങ്ങൾ ഒന്നും വെറുതെ കയ്യും വീശി അലസനായി അലഞ്ഞു നടന്നാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെടാവുന്നവയല്ല; അതിനുവേണ്ടി അക്ഷീണം പരിശ്രമിച്ചു സമ്പാദിക്കുകതന്നെ വേണം. ഇംഗ്ലീഷുകാരന്റെ ദയയേയോ സഹതാപത്തേയോ നാം അർഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികൾ അവരിൽ അപ്രകാരമുള്ള വികാരങ്ങളെ മാത്രം ജനിപ്പിക്കുന്നവയാണെ

കിൽ, നമുക്ക് അതിൽ കവിഞ്ഞതായ മരൊരാത്യാപത്തും സംഭവിക്കുവാനില്ല. നമ്മുടെ പൗരജനമാണ് ഇളകേണ്ടത്, നമ്മെ ഉണർത്തേണ്ടത്. ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഇംഗ്ലീഷുകാരനായത് അനവധികാലത്തെ അശ്രാന്തപരിശ്രമംകൊണ്ടാണെന്നു നാം മാനുഷമല്ല. അതുപോലുള്ള പരിശ്രമബുദ്ധിയേയും സഹനശക്തിയേയും നാമു ഓന്നാമതായി സമ്പാദിക്കണം. ഏറ്റവും നല്ലതിനെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുവാൻ എത്രയും വമ്പിച്ചതായ പരിശ്രമംതന്നെ വേണം. ഇംഗ്ലീഷുകാരന്റെ ദയയും സഹതാപവും നമുക്കാവശ്യമില്ല.

വലിയ തലേക്കൂട്ടം കുപ്പായവും ധരിച്ച് ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ “ഡർബാറിനു” ഹാജരായി തലകുനിച്ച കൈകെട്ടി നിൽക്കുന്ന നാം, ഉദ്യോഗാലബ്ധിയേയോ, സ്ഥാനമാനങ്ങളേയോ ആഗ്രഹിച്ച് അവർ കൊടുത്ത താളത്തിനൊപ്പിച്ചു ചോടുവെയ്ക്കുന്ന നാം, അവരിൽ നീചവും നിന്ദ്യവും ആയ ഒരു മനോഭാവത്തെ മാത്രമേ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. നമ്മുടെ ആ പ്രവൃത്തി ഇന്ത്യയുടെ ശരിയായ സ്വരൂപത്തെക്കുറിച്ച് അവർക്കുള്ള ജ്ഞാനത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു മാത്രമേ പര്യാപ്തമാകുന്നുള്ളൂ. അതുപോലെതന്നെ ഇഷ്ടാഭ്യർത്ഥനകളോടുകൂടി, ഇംഗ്ലീഷുകാരോടു കണ്ണും കരയുമില്ലാതെ എതിർക്കുന്നവർ ആംഗ്ലേയരുടെ താഴ്മയുള്ള അംശങ്ങളെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ബാലനീനതയും ചഞ്ചലാവസ്ഥയുമാണ് അവരുടെ അധികാരത്തേയും, അത്യാഗ്രഹത്തേയും, ഭീരുത്വത്തേയും, ക്രൂരതയേയും ഇളക്കിവിടുന്നതെങ്കിൽ, നാം പിന്നെ എതിനാണ് അതിന്ന് അവരെ കുറ്റക്കാരാക്കുന്നത്. അതിനുള്ള ഭാവാഹിതവും നമ്മിൽതന്നെ ഇരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ, ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ സ്വഭാവത്തിലെ നീചാംശങ്ങൾ എല്ലാം സവിശേഷം നിയന്ത്രിതങ്ങളാണ്. അതിലെ ഗുണാംശങ്ങൾക്കെല്ലാം നാലുവശത്തുനിന്നും ആകാവുന്നേടത്തോളം പ്രോത്സാഹനവും സിദ്ധിക്കുന്നുണ്ട്. അവിടത്തെ

സജീവമായ സാമുദായികജീവിതം, അതിന്റെ പൂർണ്ണമായ ആരോഗ്യശക്തിയോടുകൂടി സമുദായാംഗങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരോടും ഉന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ അംഗീകരിക്കുവാനും സ്ഥാനഭാരം സംഭവിക്കാതെ ഉന്നി പ്രയത്നിക്കുവാനും പ്രത്യേകം ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ഇന്ത്യയിലുള്ള ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്ക് അവരെ അതുപോലെ നിലയ്ക്കു നിർത്തുന്നതിന് അപ്രകാരമുള്ള ഒരു സാമുദായികജീവിതത്തെ ഇല്ല. ഇന്ത്യയിലെ ആംഗ്ലോ-സമുദായം സിവിൽ സർവ്വീസുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടേയോ, കച്ചവടക്കാരുടേയോ, പട്ടാളക്കാരുടേയോ ഒരു സമൂഹം മാത്രമാകുന്നു. ആ സമൂഹങ്ങൾ ഓരോന്നും ഓരോ പ്രത്യേക ജീവിതോദ്ദേശത്തോടുകൂടിയവയും പരസ്പരം സംബന്ധപ്പെടാതെ വിട്ടുവിട്ടു നിൽക്കുന്നവയും ആകുന്നു. ഓരോന്നിനും അതാതിന്നു ചേർന്നതായ അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും ദുരഭിമാനങ്ങളും മുറയ്ക്കുണ്ടാകുന്നു. ആ സാമൂഹ്യജീവിതംകൊണ്ട് കുറേക്കൂടി മുരടിച്ചവരായ “സിവിലിയന്മാരും,” കണിശക്കാരായ കച്ചവടക്കാരും, ക്രൂരന്മാരായ പട്ടാളക്കാരും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതല്ലാതെ അതിൽനിന്ന് ഒരു യഥാർത്ഥ ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്ക് ഉത്ഭവിക്കുന്നില്ല. ആ കൂട്ടത്തിൽ “മനുഷ്യ”നെ തീരെ കാണുന്നില്ല. ഒരു “സിവിലിയൻ” ഹൈക്കോർട്ട് ജഡ്ജിയായാൽ നാം നിരാശന്മാരായിത്തീർന്നു. കാരണം, ഇന്ത്യാക്കാരനും ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്കനും തമ്മിലുള്ള അവകാശത്തർക്കങ്ങളിൽ ജയം ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്കനാണെന്നു നിശ്ചയമാണ്. സിവിലിയന്മാരുടെ ആരാധനാമൂർത്തികൾ ഇന്ത്യയുടെ ഗുണകാംക്ഷികളല്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയുടെ പരാമരത്നങ്ങളുമാണ്. ആ മൂർത്തികളെ മയ്യാദക്കാരായ ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്കനെ, സഹജമായ മനഃശുദ്ധിക്കു മാലിന്യം സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഇംഗ്ലീഷ് കാർക്കരുതെന്ന, ആരാധിക്കുന്നതുമില്ല.

അധഃപതിച്ചവരെന്ന ഹൈന്ദവ സാമുദായികജീവിതത്തിന്റെ ജീണ്ണാവസ്ഥയും ബ്രിട്ടീഷ് കാർക്കുടെ ഗുണാംശങ്ങളെ

മന്ദീഭവിപ്പിക്കുന്നതിന്നു് ഒരു കാരണമാകുന്നു. തന്നിമിത്തം, രണ്ടു സമുദായങ്ങൾക്കും സാരമായ നഷ്ടത്തിന്നും സംഗതിയാകുന്നു. അധികാരപ്രമത്തനായ “സായ്പു”മാരെ അല്ലാതെ ശരിയായ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കാരനെ, നാമെങ്ങും കാണാത്തതും മിക്കവാറും നമ്മുടെതന്നെ കുറ്റമാണു്. ആകയാൽ നമുക്കു നിരന്തരം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന അവമാന്യത്തിന്നും അധിക്ഷേപത്തിന്നുമെല്ലാം ഉത്തരവാദികളും നാം തന്നെ ധൈര്യം വേണം പറയുവാൻ. നമ്മുടെ പാപത്തെക്കുറിച്ചു നമുക്കുതന്നെ ബോധം വന്നു് അതിന്നുള്ള പ്രതിവിധി നാം തന്നെ കണ്ടുപിടിച്ചു വിമുക്തരാകണം “നായമാത്മാ ബലഹീനേവ ലഭ്യഃ” ആത്മസാക്ഷാൽകാരം ബലഹീനന്മാർക്കുള്ള തല്ല്യം. പരമജ്ഞാനവും അശക്തർക്കു് അനുഭവവേദ്യമല്ല.

വായനിറച്ച സംസാരിക്കുന്നതോ, മുഷ്ടിപ്രയോഗത്തിനൊരുവെട്ടുന്നതോ, ശരിയായ ശക്തിയുടെ ലക്ഷണമല്ല. ത്യാഗവും പരോപകാരവും ആകുന്നു, യഥാർത്ഥമായ ബലത്തിന്റെ ലക്ഷണം. ഉൽകൃഷ്ടവും ഉത്തമവും ആയതിന്നു വേണ്ടി തങ്ങളുടെ സുഖസൗകര്യങ്ങളെയും, സ്വാർത്ഥങ്ങളേയും തീരെ വെടിയുന്നതിന്നും, തീരെ ഭയരഹിതരാകുന്നതിന്നും ഇന്ത്യക്കാർ ഒരുങ്ങണം. ഇന്ത്യാമാതാവിന്നുവേണ്ടി എന്തും ബലികഴിക്കുന്നതിന്നു് ഇന്ത്യക്കാർ സദാ സന്നദ്ധരാവണം. അതുവരെ ഇന്ത്യക്കാരുടെ പരിശ്രമങ്ങൾ ഫലപ്രദങ്ങളാകുന്നതല്ല. അന്നുവരെ അധികാരസ്ഥന്മാരോടു നാം ചെയ്യുന്ന അപേക്ഷകൾ കേവലം ഭിക്ഷക്കാരുടെ യാചനകൾ മാത്രമായിരിക്കുന്നതാണു്. അതു നമ്മുടെ പരാശ്രയത്തേയും അപ്രാപ്തിയേയും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ. നമ്മുടെ ത്യാഗങ്ങളെക്കൊണ്ടും പരിശ്രമങ്ങളെക്കൊണ്ടും നാം ഇന്ത്യയെ നമ്മുടെ സ്വന്തമാക്കിത്തീർക്കണം; ഇന്ത്യയിൽ നമുക്കുള്ള അലംഘ്യമായ അവകാശത്തെ സ്ഥാപിക്കണം; നമുക്കു് ഇന്ത്യയും ഇന്ത്യയ്ക്കു നമ്മളും കൂടാതെ കഴിയില്ലെന്നു വരണം. അപ്പോൾ നമുക്കു നട്ടു

നിവർത്തിയും, ശിരസ്സുയർത്തിയും അവകാശവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുവാൻ സാധിക്കും. അപ്പോൾ നാം ഇംഗ്ലീഷ് കാരടെ പടിവാതില്ക്കൽ ചിലപ്പോഴൊന്നായിത്തീരുന്നതല്ല. അന്നു അവർ നമ്മെ സമന്വാരപ്പോലെ കരുതുന്നതും സ്വീകരിക്കുന്നതും ആയിരിക്കും, നാം കുനിഞ്ഞുനിൽക്കുമ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കും കുനിയേണ്ടിവരും. നമ്മുടെ ഈ നിവർന്നാൽ സഹോദരന്മാരെപ്പോലെയും സമന്വാരപ്പോലെയും ഇരുകൂട്ടർക്കും പെരുമാറുന്നതിന്നും വ്യവഹരിക്കുന്നതിന്നും വിരോധമില്ല.

നമ്മുടെ വ്യക്തിയുമോ ജാതീയമോ ആയ ഭൂമികാരങ്ങളെ നാം നിവർത്തിത്തന്നേടത്തോളം കാലം, മനുഷ്യസ്വഭാവങ്ങളായ അവകാശസ്വതന്ത്ര്യങ്ങളെ നാം നമ്മുടെ നാട്ടുകാർക്കുവെക്കും അനുവദിക്കാതിരിക്കുന്നേടത്തോളം കാലം, നമ്മുടെ ജന്മിപ്രവരന്മാർ അവരുടെ കുടിയന്മാരെ വസ്തുവിന്റെതന്നെ ദർശനമായി കരുതിപ്പോരുന്നേടത്തോളം കാലം, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായ നമ്മുടെ നാട്ടുകാർ അധികാരസ്ഥന്മാരായി അവരുടെ കീഴ്ജീവനക്കാരെ ചവിട്ടിത്തെയ്യുന്നതിൽ അഭിമാനപ്പെടുന്നേടത്തോളം കാലം, നമ്മുടെ “ഉയർന്ന ജാതി”ക്കാർ അവരുടെ എടുത്തിട്ടുള്ള “താഴ്ന്ന ജാതി”ക്കാരെ മൃഗങ്ങളാക്കിയ നീചമായ നിലയിൽ വിചാരിച്ചുപോരുന്നേടത്തോളം കാലം, നമുക്ക് ഇംഗ്ലീഷുകാരോടു സമനിലയിൽ വ്യവഹരിക്കുന്നതിന്നും മാനുഷ്യതയുടെ പെരുമാറുന്നതിന്നും, അവരെ ശാസിക്കുന്നതിന്നും, ഉള്ള അവകാശമോ അധികാരമോ സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.

ഇന്ത്യ, തിരിഞ്ഞാൽ തിരിഞ്ഞെത്തല്ലാം,—മതവിചയത്തിലും, സമുദായജീവിതത്തിലും, നിത്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലുമെല്ലാം അക്രമവും അനീതിയുംതന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു ഇന്ത്യ തപസ്സുകൊണ്ട് ആത്മശുദ്ധി വരുത്തുന്നില്ല; തന്നിമിത്തം എടുത്തും വെച്ചതും ഇന്ത്യയ്ക്കു പരാജയം സംഭവിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയ്ക്കു വിദേശീയരെ സമന്വാരപ്പോലെ സ്വീകരിക്കുവാൻ അർഹം

തയില്ല; ആകയാൽ വിദേശീയരിൽനിന്നു വിചാരിച്ചതൊന്നും ഇന്ത്യയ്ക്കു സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഇന്നത്തെ ഈ പരാജയത്തിന്നെല്ലാം, ഈ പരാഭയത്തിന്നെല്ലാം, ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ വെറും ഒരു കാരണത്താൽ മാത്രമാകുന്നു. വാഗ്‌ലാടികൊണ്ടോ, വാക്കൊണ്ടോ, അയാളെ അകറ്റിക്കളയുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. തുച്ഛന്മാരെപ്പോലെ കൈ കോർത്തു പിടിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന കാലം വരുമ്പോൾ ഈ വൈരവും മത്സരവുമെല്ലാം താനേ നശിക്കും അന്നു കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറുംകൂടി ഇന്ത്യയിൽ ശരിയായ ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച നടക്കും; രാജ്യവും രാജ്യവും തമ്മിലും, ജനങ്ങളും ജനങ്ങളും തമ്മിലും, വർഗ്ഗവും വർഗ്ഗവും തമ്മിലും, ജ്ഞാനവും ജ്ഞാനവും തമ്മിലും, സംസ്കാരവും സംസ്കാരവും തമ്മിലും, പരിശ്രമവും പരിശ്രമവും തമ്മിലും, അന്നു സൗഹാർദ്ദസമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു സംയോഗം ഉണ്ടായിത്തീരും. അന്ന് ഇന്ത്യാചരിത്രം ലോകചരിത്രത്തിൽ മഗ്നമായിത്തീരും; അന്നുമുതൽ ലോകചരിത്രം ആരംഭിക്കുന്നതുമായിരിക്കും.

ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയജീവിതം

മനുഷ്യർ പ്രത്യേകങ്ങളായ വികാരിവിശേഷങ്ങളോടു കൂടിയ ജീവജന്തുക്കളാകുന്നു. മനുഷ്യ“വർഗ്ഗങ്ങൾക്കും” സ്വകീയമായ ആ ജീവചൈതന്യം കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയവിഭാഗങ്ങൾ, ശക്തിപ്രതാപങ്ങളുടെ അതിഭേദമായ ഒരു ക്രമീകരണം മാത്രമാകുന്നു. തന്നിമിത്തം, അവയുടെ ബാഹ്യാന്തരപ്രകൃതികൾ, ഒന്നുപോലെ നീരസജനകമായ വിധത്തിൽ, എല്ലാ രാജ്യത്തും ഒരേ ഒരു മട്ടിലായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അല്ലാത്തവയായ വ്യത്യാസങ്ങൾ അവിടവിടെ കാണപ്പെടുന്നതെല്ലാം ശക്തിയുടെയോ, പ്രായോഗിക വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെയോ പരിപൂർണ്ണതയിലുള്ള ചില ഏറ്റക്കുറച്ചൽ മാത്രമാകുന്നു. എന്തിനാലല്ല കനത്തിലാകുന്നു, ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയവിഭാഗങ്ങൾ—Nations—തമ്മിൽ വ്യത്യാസം കാണപ്പെടുന്നത്.

ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനുള്ള ഗുണങ്ങൾ ഒന്നും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിന്നില്ല. “ഔദ്യോഗിക” ഒരു മനുഷ്യവർഗ്ഗമായി ഒന്നിച്ചെടുത്തു പശ്ചാത്താപിക്കുന്നതായാലും, ആ വർഗ്ഗത്തിന്നു സഹജങ്ങളായ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ ഒന്നും, അവരുടെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിൽ—National life—കാണപ്പെടുന്നില്ല. സജീവമായ മനുഷ്യപ്രകൃതിയും നിർജ്ജീവവും കൃത്രിമവും ആയ രാഷ്ട്രീയജീവിതവും തമ്മിൽ അശ്വാത്ഥതയായതന്നെ ഭാവകത്തിൽ എവിടെയും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആഫ്രിക്കാ ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തും, മെക്സിക്കോയും വിളവ് എറക്കപ്പെടുന്ന കൃഷിസ്ഥലങ്ങളും തമ്മിൽ ഒരു “പാതരം” നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. മലപ്പുഷ്യയുള്ള സ്ഥലങ്ങളെ ആക്രമിച്ച് മെക്സിക്കോയുടെ അതിർത്തികൾ വളർത്തുന്നു! ഒടുവിൽ മണലാരണ്യത്തിന്നുതന്നെ വിജയം വരികയും ആ ഭൂഭാഗം മുഴുവനും ഒരു മെഗ്സെറോമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏതാണ്ട് അതുപോലെത്തന്നെയുള്ള ഒരു സമാമാണ് എല്ലാ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിലും ഇപ്പോൾ നടന്നുവരുന്നത്. മനുഷ്യനും യന്ത്രവും തമ്മിൽ, ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആദർശങ്ങളും കൃത്രിമങ്ങളായ ക്രമീകരണശക്തികളും തമ്മിൽ, നടന്നുവരുന്ന ഘോരസമാമാണ് ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷസ്വഭാവം. “രാജ്യകാൽ”ത്തിന്നു സർവ്വപ്രാധാന്യം സിദ്ധിക്കുകയും, രാജശക്തിയുടെ പോഷണംമാത്രം പാവനമായ കർത്തവ്യമായി ഗണിക്കപ്പെടുകയും, പ്രജകളെല്ലാം അതിന്നു സഹായിക്കുന്നവരും സഹായിക്കുവാൻ മാത്രമായിട്ടുള്ളവരും ആയ ചില യന്ത്രസാമഗ്രികളെന്നു കരുതപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവിടത്തെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കുമെന്ന് ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. ഒരുത്തന്റെ സകല പ്രവൃത്തികളുടേയും ഉദ്ദേശവും ലക്ഷ്യവും രാഷ്ട്രീയശക്തിയുടെ പരിപോഷണം മാത്രമാകുന്നു; ആ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കുള്ള പ്രയത്നങ്ങളിൽ മനുഷ്യന്റെ ജന്തുസഹജമായ യാതൊരു സ്വഭാവവിശേഷത്തേയും പരിഗണിക്കേണ്ടതുമില്ല. ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആദർശങ്ങളുടെ പ്രചാരമോ, വളർച്ചയോ അത്ര വലിയ കാര്യമായ ഒരു സംഗതിയാണെന്നുള്ള വിചാരംകൂടിയില്ലാതെ ചെയ്യ

യുദ്ധപ്പെടുന്ന പരിഭ്രമങ്ങളിൽ, നിവൃത്തികാരമായ “രാജശക്തിക്കു” കനംകൂടിവരികയും, അതിന്റെ തൽക്കാലവിജയത്താൽ ആ കൃഷ്ടരായ ജനങ്ങൾ, സാരമായിട്ടുള്ളതും നിലനിൽക്കുന്നതും അതുതന്നെയാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ച് അതിനെത്തന്നെ ആ രാധിക്കുവാൻ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

എന്നാൽ, അതു്, ഈ ലോകത്തിലെ അനിത്യങ്ങളായുള്ള അനേകം അംശങ്ങളിൽ ഏറ്റവും അനിത്യമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഒരേ യന്ത്രത്താൽ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന സാധനങ്ങൾ എല്ലാം ഒന്നുപോലെയിരിക്കുന്നപ്രകാരം, ഈ രാഷ്ട്രീയബോധത്തിന്റെ പ്രചാരവും, അതിന്നുള്ള പരിഭ്രമങ്ങളും എല്ലാ രാജ്യത്തും ഏക രൂപത്തിലും ഏക രീതിയിലും ആകുന്നു. അതിന്റെ ഫലത്തിന്നും ഒരു ദിക്കിലും ഒരു വ്യത്യാസവും കാണപ്പെടുന്നില്ല. ഇന്നത്തെ “പട്ടണങ്ങൾ” ഈ രാഷ്ട്രീയ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനങ്ങളായ നിർദ്ദേശങ്ങളാകുന്നു; പട്ടണങ്ങൾ ആ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ സന്താനവും മാനദണ്ഡവും ആകുന്നു; ആ പരിഷ്കാരക്കോവിലിന്റെ താഴികക്കുടങ്ങളാകുന്നു പട്ടണങ്ങൾ. അമേരിക്കയിലെ “സാൻ ഫ്രാൻസിസ്കൊ” മുതൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ “ലണ്ടൻ” വരെയും, ലണ്ടൻ മുതൽ ജപ്പാനിലെ “ടോക്യോ” വരെയും ഒരേ ഒരു രൂപത്തിലും ഭാവത്തിലും ആകുന്നു പട്ടണങ്ങളുടെ സ്ഥിതി. അവ ശരിയായ വടനങ്ങളെല്ലാം കൃത്രിമമുഖങ്ങളെയാകുന്നു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു്.

ജന“വർഗ്ഗ”ത്തിന്നും ജീവചൈതന്യമുണ്ടു്; സ്വപന്തമായ ഒരു ഇച്ഛാശക്തിയുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം അവർ സ്വതന്ത്രങ്ങളായ സൃഷ്ടികൾക്കു കാരണകാരമാകുന്നു. സാഹിത്യാദികളാവിദ്യകൾ, സാമുദായിക ജീവിതാദർശങ്ങൾ, ആചാരവിശേഷങ്ങൾ, മുതലായവയെല്ലാം ആ സൃഷ്ടിയുടെ ഫലങ്ങളാകുന്നു. അവയെല്ലാം, ഒരു വലിയ സദൃശ്യ വിളമ്പുന്ന അനവധി പദാർത്ഥങ്ങളെപ്പോലെ, മനുഷ്യസാമാന്യമായ ആ വലിയ “സത്രത്തിൽ” നമ്മുടെ സുചാരുതയ്ക്കുതീക്കും, സന്തോഷസംതൃപ്തിക്കും മേന്മകൂട്ടുന്നതിന്നും, നമ്മുടെ പരമാർത്ഥജ്ഞാന

ഞെ വളർപ്പിക്കുന്നതിന്നും ഉള്ള ഉപകരണങ്ങളാകുന്നു. ഒരു കറിയുടെ സ്വാദും രസവും മറ്റൊന്നിനില്ലെങ്കിലും, ഒരേ എലയിൽത്തന്നെ ഭിന്നരസങ്ങളാടുകൂടിയ പല പദാർത്ഥങ്ങളും വിളമ്പുകയും, ആവശ്യവും ആഗ്രഹവും അനുസരിച്ച് എല്ലാറ്റിന്റെയും രസം അനുഭവിച്ചു വിരുന്നുകാരൻ പൂർണ്ണമായ തൃപ്തിയടയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെത്തന്നെയാകുന്നു വിവിധവർഗ്ഗക്കാരും, രാജ്യക്കാരും, ജാതിക്കാരും ചെയ്യുന്ന മേല്പറഞ്ഞ സൃഷ്ടിയുടേയും ഉദ്ദേശവും ഫലവും. ആ സൃഷ്ടികൾ മനുഷ്യലോകത്തെ ഏറ്റവും ഫലപ്രദവും പല വിധത്തിലും മനോഹരവും ആക്കിത്തീർക്കുന്നു.

എന്നാൽ, “രാഷ്ട്രീയശക്തിക്കു” സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള കെല്പില്ല. നിമിഷവും നശിപ്പിക്കലും ആകുന്നു അതിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ. നിർമ്മാണം സൃഷ്ടിയിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമാകുന്നു. നിർമ്മാണത്തിന്നു സംഘങ്ങളുടെ ഏകീകരണവും, ശക്തികളുടെ ക്രമീകരണവും ആവശ്യംതന്നെയാണു്. നശിപ്പിക്കുന്നതിന്നും അതു ചിലപ്പോൾ ഉപയുക്തമായേക്കാം. എന്നാൽ, അത്യാഗ്രഹത്താലും അസൂയയാലും ഹർഷാലായാലും മാത്രം ഉണ്ടായിത്തീരുന്ന പ്രേരണയിൽപെട്ടു്, ആ ശക്തികൾ, സൃഷ്ടിക്കു പ്രാപ്തിയുള്ള ജീവചൈതന്യത്തോടുകൂടിയ “മനുഷ്യ”നെ ഉന്തിത്തള്ളി ഒരു മൂക്കിൽകൊണ്ടു മുട്ടിച്ചു്, കഴുത്തിൽ പിടിച്ചു ഞെക്കി വീർപ്പു മുട്ടിച്ചു്, അമർത്തിനിർത്തുന്നതാണു് ആക്ഷേപാർഹമായിട്ടുള്ളതു്. അപ്പോൾ ഐക്യം നശിക്കുകയും, രഞ്ജിപ്പില്ലാതായിത്തീരുകയും, ദിവ്യമായ ഒരു വിശുദ്ധസംഗീതം അപസ്പാശസമ്പൂർണ്ണമായ ഘോരാരവമായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ മനുഷ്യചരിത്രത്തിന്നു സ്ഥാനഭേദം സംഭവിക്കുന്നു; അതിന്റെ ഗതി വിരലാമാഗ്നത്തിൽകൂടയും, പിടിച്ചാൽ കിട്ടാത്ത വേഗതയാടുകൂടിയും ആയിത്തീരുന്നു; അതിന്റെ പശ്ചാത്താപം ഭയങ്കരമായ മഹാനാശമാകുന്നു.

ജീവനോടുകൂടിയ “മനുഷ്യത്വം” ആന്തരങ്ങളായ ചില ആദർശങ്ങളാൽ സവിശേഷം അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണു്.

ആവക ആദർശങ്ങളാണ് മനുഷ്യരെ “കൊണ്ടുനടന്നത്.” അവയെ അവലംബിച്ചാണ് മനുഷ്യരുടെ സകല പ്രവൃത്തികളും. എന്നാൽ, എവിടെ “മനുഷ്യത്വം” എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്? ഏതാനും ചില ക്രമീകരണസാമത്ഥ്യമോ, കൃത്രിമശക്തികളുടെ ഏകീകരണമോ മാത്രമായിത്തീരുന്നവോ, അവിടെയെങ്ങും മേല്പറഞ്ഞ സജീവങ്ങളായ വിശിഷ്ടാദർശങ്ങളുടെ ബാഹ്യസ്തർശംഭവവും ആ മനുഷ്യത്വത്തിന്നുണ്ടാകുന്നില്ല. അവിടെ “മനുഷ്യത്വം” നിഷ്ജീവവും കൃത്രിമവും ആകുന്നു. അവിടെ “മനുഷ്യൻ”തന്നെ ഇല്ലാതായിത്തീരുന്നു. അവിടെത്തെ മനുഷ്യത്വം വലിയ യന്ത്രപ്പുകളും, വ്യാപാരശാലകളും മറ്റുമായിപ്പരിണമിക്കുന്നു; അവയിൽനിന്നു വേറിട്ടതായ മനുഷ്യത്വവുമില്ല, മനുഷ്യനുമില്ല! അവിടെത്തെ മാനുഷികപ്രകൃതിയുടെ ആവരണങ്ങളാകുന്ന ഇഷ്ടികച്ചുമരകളേയും, ഇരുമ്പുതുണകളേയും, അതിലംഘിച്ചു് അകത്തു കടക്കുന്നതിന്നോ, അഥവാ, ആവക ദുർഗ്ഗങ്ങളെ ഭേദിച്ചു പുറത്തു പ്രവേശിക്കുന്നതിന്നോ, “മനുഷ്യൻ” സാധിക്കുന്നില്ല.

ഏതു മനുഷ്യനും “ഒരാളുടെ” നിലയിൽ സ്വന്തമായ ഒരു സ്വഭാവവിശേഷമുണ്ട്. ആ പ്രത്യേകതയാണ് മനുഷ്യന്റെ ആന്തരാത്മാവിന്നു യഥേഷ്ടം വളരുന്നതിനുള്ള സ്വതന്ത്രരംഗം. ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിൽ മനുഷ്യക്കു് അന്യോന്യം ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല; എല്ലാവരും രാഷ്ട്രീയയന്ത്രത്തിൽ വാക്കുപെട്ട കരുക്കൾതന്നെ. തമ്മിൽ തമ്മിൽ വേർതിരിച്ചറിയുന്നതിന്നു മാറ്റമില്ലാതെ, അശേഷം പതമില്ലാത്തതും എത്ര വലിച്ചാലും ഒട്ടും നീളാത്തതും ആയ ഒരു ഇരിമ്പുകവചം ധരിച്ചിട്ടുള്ളവരാണ് ഇന്നത്തെ “മനുഷ്യർ”. ആ ചട്ടക്കൂട്ടത്തിൽ കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന മനുഷ്യശക്തിക്കു ചലനസ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാ; വികാശവിശേഷമില്ലാ; ആ മനുഷ്യന്റെ വളർച്ച ആ കവചത്താൽ നിയന്ത്രിതമാണ്. ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും മനുഷ്യൻ ആ ആവരണത്തെത്തന്നെ അനുസരിക്കുന്നു.

ഏതു തൊഴിലിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന മനുഷ്യനും ആ തൊഴി

ലിന്റെ പരമകാഷ്ടയെ മാത്രമേ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുള്ളൂ; എന്നു മാത്രമല്ല, അതിലുള്ള അതിശയം നിമിത്തം—അതിന്റെ മൂലം നൂതനെ പ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള അശേഷം അഭിപ്രായത്തിന്മേലുള്ള അത്യാസക്തി നിമിത്തം,—ആ പ്രാഗത്ഭ്യം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ മനുഷ്യസഹജങ്ങളായ സാധാരണമർദ്ദങ്ങളെപ്പോലും നില്പാക്കിത്തീർത്തു നിരാകരിക്കുക നിമിത്തം—ക്രമേണ മനുഷ്യൻതന്നെ ആ തൊഴിലും തൊഴിച്ചുതന്നെ മനുഷ്യനും ആയിപ്പരിണമിക്കുന്നു! പ്രാഗത്ഭ്യസിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു കണ്ണും കരയുംമില്ലാതെ കിഴിക്കാത്തുക്കായ വഴിയിൽകൂടിയുള്ള ആ ഭയങ്കരയാത്രയിൽ, “ശക്തി”—മാനസികമോ കായികമോ ആയ ഏതെങ്കിലും “ശക്തി”—മാത്രമേ ശുദ്ധമായതായി കാണപ്പെടുന്നുള്ളൂ. അവിഭവകിയായ “സാരഥി”യാൽ ഓടിക്കപ്പെടുന്ന മോട്ടോർവാഹനത്തിന്റെ എടയിൽപ്പെടുന്ന സാധുജീവികളുടെ അനുഭവംതന്നെയാണു്, ഇന്നത്തെ “ലോകയാത്ര”യിൽ അശക്തന്മാർക്കു വന്നുചേരുന്നതു്. നില്പായ ഉത്തം തള്ളും, നിന്ദയായ കുത്തും മുറിയും സഹിപ്പാനും തടുപ്പാനും “ശക്തി”യില്ലാത്തവർ മുന്നോട്ടു കയറുകയില്ലെന്നതന്നെയല്ല, അവർക്കു നിന്നു നില്പയിൽ നിൽക്കുവാനുംകൂടി സാധിക്കുന്നതല്ല. ഓരോ തൊഴിലുകളിൽ പ്രത്യേക പ്രാഗത്ഭ്യം സമ്പാദിക്കുന്നതു് ആവശ്യംതന്നെയാണു്. എന്നാൽ, ശരിയായ അതിർത്തികളെ അതിലംഘിച്ചും, പരമമായ മനുഷ്യത്വത്തെ തീരെ വിസ്മരിച്ചും, വിശാലമായ മനുഷ്യബുദ്ധിയെ കൽപ്പിച്ചുകൂട്ടി സങ്കീർണ്ണമാക്കിത്തീർത്തും, വളർന്നുവന്നുവരുന്ന മനുഷ്യഹൃദയത്തെ ദുഷിപ്പിക്കുവാനും ചെയ്തും, കൈമിടക്കു കാണിച്ചു പ്രാഗത്ഭ്യം നേടുന്നതു് അശേഷം ആശാസ്യമല്ലതന്നെ. ആത്മചൈതന്യത്തെ യന്ത്രവദിക്കുവാനും വെച്ചുകൊടുത്തും, ആദർശമായ അനന്തപരാദർശങ്ങളെ ആദ്യം അഗണ്യമാക്കിയും നേടുന്ന വിജയവും, അപ്രകാരമുള്ള വിജയലബ്ധിക്കുള്ള അതിപ്രയത്നവും, ആയാലും അഭിനന്ദിക്കത്തക്കതല്ല. മനുഷ്യത്വത്തെ മറന്നുകൊണ്ടുള്ള മഹാപ്രയത്നങ്ങൾ മനുഷ്യലോകത്തെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനല്ല ദേവലോകത്തുനിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്നതിന്നാണു് എടയാക്കുന്നതു്.

പൗരാണികേന്ത്യയിൽ, വിവിധങ്ങളായ “തൊഴിലു” കൾ എല്ലാം സാമുദായികങ്ങളായ വ്യവസ്ഥകളാൽ സവിശേഷം ക്ലിപ്തങ്ങളായിരുന്നു. തൊഴിലുകൾ പ്രഥമമായി സമുദായത്തെയും, രണ്ടാമതായി ഓരോ സമുദായാംഗങ്ങളേയും സംബന്ധിക്കുന്ന ഏർപ്പാടുകൾ ആയിരുന്നു. അതായത്, ആശാരിയും മുശാരിയും മറ്റും ഒന്നാമതായി ഹൈന്ദവസമുദായത്തിന്റെ കഴിച്ചുകൂട്ടലുവാൻ വയ്ക്കാത്ത ഒരു അംശവും, രണ്ടാമതായി ആ തൊഴിലുകൾ എടുക്കുന്നവർക്ക് കഴിച്ചിലിനുള്ള ഒരു മാറ്റവും ആയിരുന്നു. തന്നിമിത്തം ഇന്നത്തെ മാതിരി അതിർത്തിയില്ലാത്തതും അർത്ഥമില്ലാത്തതും ആയ വമ്പിച്ച മത്സരങ്ങൾക്ക് അന്നു സന്ദർഭമോ ആവശ്യമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഓരോരുത്തരും അവർക്ക് കഴിയുന്നേടത്തോളം നിവർത്തിനിന്നിരുന്നു. എട്ടാൻ കഴിയാത്ത ഒരു ഭാരം അവരുടെ കണ്ണങ്ങളെ അമർത്തിയിരുന്നില്ല.

തൊഴിലുകളും തൊഴിലാളികളും പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യത്തോടു കൂടി വളർന്നുവന്നു. ആ സ്വാതന്ത്ര്യം തൊഴിലാളികളുടെ പ്രത്യേകവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെ പരമകാഷ്ടയേയും, തൊഴിലുകളുടെ പരമമായ പാവനാവസ്ഥയേയും പ്രസ്താവിക്കുന്നു. മത്സരമല്ല, സൈപരത്തോടുകൂടിയ വളർച്ചയാണ്, ദിവ്യമായ പരിപൂർണ്ണതയിലേയ്ക്കുള്ള ഏകമാറ്റമെന്ന് അന്നത്തെ അശേഷം മത്സരവിഹീനവും, എന്നാൽ, സവിശേഷം നിയന്ത്രിതവും ആയ സാമുദായികജീവിതം തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇന്നത്തെ ജനങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയബോധം ബാഹ്യമായ ഒരു ആവേശത്തിന്റെ “ബാധ”യായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. “കലി കൊള്ള”ബോധം ഉണ്ടാവുന്ന അവസ്ഥപോലെ എന്തോ ഒന്നുകടന്നുകയറി എല്ലാം കീഴ്മത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രം, നിവാസികളിൽനിന്നു വിട്ടതായ എന്തോ ഒന്ന് ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ഒരു “നടിപ്പ്” മാത്രമാകുന്നു ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രം. ഈ “രാഷ്ട്രീയബാധ” മഹാഭയങ്കരവും അത്യന്തം നാശജനകവും ആയ ഒരു സാംക്രമികരോഗമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു തീരെ കൃത്രിമവും പ്രകൃതിവിരുദ്ധവും

ആയ ആ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിൽ ഭൗതികങ്ങളായ വിഷയങ്ങൾ കണ്ടാകുന്ന അനേകങ്ങളായ വിജയങ്ങൾ നിമിത്തം, ജനങ്ങൾ അക്ഷമന്മാരായിത്തീരുകയും, ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആദർശങ്ങളിൽ തങ്ങൾക്കുള്ള അവകാശങ്ങളേയും ആവശ്യത്തേയും കേവലം വിസ്മരിച്ചുകളയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു രാഷ്ട്രത്തിനുള്ളതാകുന്ന വിജയം എത്രയധികം വിപുലവും വിശുദ്ധവും ആയിരുന്നുവോ, അത്രയധികം ആ രാജ്യത്തിന്റെ “ആത്മീ” വർദ്ധിക്കുകയും, ഉപരിശ്രമങ്ങൾക്കു മുൻപു കൂടുകയും, ചെയ്യുന്നു; അത്രയധികം, സാധാരണ രാജ്യക്കാരും ജനവർഗ്ഗങ്ങളും ആ മുൻപുള്ള ഹൃദയമായിത്തീരുകയും, അത്രയധികം അവരും ആ തമരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടിയെങ്കിലും ശത്രുരാഷ്ട്രത്തിന്റെ ബാഹ്യാന്തരപ്രകൃതികളെ അനുസരിച്ചുറപ്പിക്കുവാൻ നിർബന്ധമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങിനെ ക്രമേണ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും രാഷ്ട്രങ്ങൾ ആയത്തീരുന്നു. (ഒരു സമയം, ഭംഷ്ടങ്ങൾ ഉള്ള രാജ്യങ്ങളായതുകൊണ്ടയിരിക്കുമോ രാജ്യങ്ങൾ “രാഷ്ട്രങ്ങൾ” ആയിത്തീരുന്നെന്നുംകൂടി സംശയിക്കാവുന്നതാണ്) രാഷ്ട്രബോധത്തിന്റെ അനിയന്ത്രിതമായ വർദ്ധനയോടുകൂടി മനുഷ്യന്റെ മഹാശത്രു മനുഷ്യൻതന്നെ ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇടവിടാതെ നാലു പുറത്തുനിന്നും ഭയപ്പെടുത്തുന്ന ശത്രുക്കൾ, എതിർപ്പെടുന്നവരെ “തടവു” പരിപിക്കാതിരിക്കുന്നതല്ല. അചിരേണ മനുഷ്യരെല്ലാം, എവിടെയായാലും വേണ്ടില്ല, അന്യോന്യം “വിഴങ്ങു”വാൻ വാപൊളിച്ചു് ഒരുമ്പെടു നിൽക്കുന്ന ഒരുതരം ഘോരജന്തുക്കളുടെ സ്വഭാവം കൈക്കൊള്ളുന്നു.

ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ “വികാരഭരം” വിസ്മയനീയമായ വിധത്തിൽ ഭയാനകമാകുന്നു. അതു “കണ്ഠം കരളമില്ലാത്ത” ഒരു എതിർശക്തിയാകുന്നു. നദിയുടെ ഒഴുക്കിനേയും അതു പോലുള്ള പ്രകൃതിയിലെ മറ്റു ശക്തികളേയും നാം ശരിയായി സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്ന പക്ഷം അതുകൊണ്ടു പല വമ്പിച്ച കാര്യങ്ങളും നമുക്കു യഥേഷ്ടം സാധിക്കാവുന്നതാണ്. അതിലെല്ലാം അത്രയ്ക്കുമാത്രമുള്ള “ശക്തി” അന്തർഭവിച്ചു കിടപ്പുണ്ട്. തന്നിമിത്തം, ജനാധിപതികൾ—ജനക്കൂട്ടങ്ങൾ

ഉടെ നേതാക്കന്മാർ (ഭരണാധികാരികൾ)നദീ—പ്രവാഹം
 ഞെപ്പോലെതന്നെ ജനപ്രവാഹത്തേയും യന്ത്രസഹായത്തോ
 ടുകൂടി ആവശ്യം പോലെ നിയന്ത്രിക്കുവാനും അതിൽ ലയിച്ചു
 കിടക്കുന്ന അപരിമിതമായ വെറും “കായികശക്തിയെ”യെ
 സ്വാതന്ത്ര്യപരങ്ങളായ തങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളുടെ സിദ്ധിക്കു
 വേണ്ടി കഴിയുന്നിടത്തോളം ഏകീകരിക്കുവാനും പ്രവൃദ്ധ
 മാക്കുവാനും അത്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്യുന്നു. ക്രമേണ, ആ
 ജനശക്തി വലിയ ഒരു യന്ത്രശക്തിയായിത്തീരുന്നു. സജീ
 വമായിരുന്ന മനുഷ്യചൈതന്യം നിർജ്ജീവമായ ഒരു യന്ത്ര
 ശക്തി മാത്രമായിപ്പരിണമിക്കുന്നു! ജനങ്ങളുടെ അന്തരംഗ
 ങ്ങളിൽ സാച്ചുത്രികങ്ങളായ ചില ഭയങ്ങളെ വളർത്തി നില്പ
 നിൽക്കുന്നതും, സ്വവർഗ്ഗത്തെയോ സ്വരാജ്യത്തെയോ കുറി
 ച്ചുള്ള അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെങ്കിലും അപരിമിതമായിട്ടുള്ള
 ഒരു ദുരഭിമാനത്തെ മുളപ്പിച്ചു സംരക്ഷിക്കുന്നതും, നിരപരാ
 വങ്ങളാണെങ്കിലും സമീപസ്ഥന്മാരായ മറ്റു രാജ്യക്കാരുടെ
 നേരെ അലംഘ്യവും അനശ്വരവും ആയ ഒരു വിദ്വേഷത്തെ
 ഉളവാക്കി ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കുന്നതും, കായ്കനിച്ച്വഹണത്തിന്
 അത്യന്താപേക്ഷിതങ്ങളായ കർത്തവ്യങ്ങൾ ആണെന്നും അ
 വർക്കും അഭിപ്രായമുണ്ടു്. വർത്തമാനക്കടലാസ്സുകളേയും, മാ
 സികകളേയും, സ്കൂളുകളിലെ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളേയും, ദേവാ
 ലയങ്ങളിലെ മതപ്രസംഗങ്ങളെപ്പോലും, ഈ “മഹത്തായ”
 ഉദ്ദേശം സാധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളാക്കിത്തീർ
 കുന്നു! അതിനികൃഷ്ടങ്ങളും ദൈവഭക്തപരത്തെ വലിച്ചിട
 നതും ആയ ഇത്തരം സംരംഭങ്ങളേയും നിന്ദ്യങ്ങളും നാശ
 കരങ്ങളും ആയ ഈ വക പ്രയാഗരീതികളേയും ആക്ഷേ
 പിക്കുന്നതിന്നു മാത്രം “ചങ്കുറപ്പുള്ള” ഒരുവൻ അതിന്നു് ഒരു
 ങ്ങുന്നതായാൽ, അയാളെ “നീതിന്യായഭക്തരികൾ” നിർ
 ങ്ങാക്കിപ്പറയും ശിക്ഷിക്കുന്നതും “സമുദായ ബഹിഷ്കരണ”
 ത്തിന്നുകൂടി അയാൾ പാത്രമായിത്തീരുന്നതും അപൂർവ്വമല്ല.
 ഒരാൾ അയാൾക്കു് ഏതെങ്കിലും ഒരു അനുഭവം വരുമ്പോൾ
 അതിനെപ്പറ്റി സ്വന്തമായി ആലോചിക്കുന്നു. എന്നാൽ
 ആ ആൾതന്നെ ഒരു ജനക്കൂട്ടത്തിൽ ചേരുമ്പോൾ, അയാൾ

ജനക്കൂട്ടം എന്ന മഹായന്ത്രത്തിന്റെ ഒരു അംഗം മാത്രമായിത്തീരുമ്പോൾ, അയാളുടെ ആലോചനാശക്തി ശരിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്നു് അശക്തമായിത്തീരുകയും, അയാളുടെ സദാചാരബോധം തീരെ മന്ദീഭവിച്ചുപോകയും, അയാൾ ബാഹ്യപ്രേരണകൾക്കു് മേൽകീഴ്ന്നോക്കാതെ, വശംവദനായിത്തീരുന്ന ഒരു “ശക്തിശല്യം” മാത്രമായി ഭരണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരം സ്വതന്ത്രങ്ങളായ മനോഭാവങ്ങളും അഭിപ്രായഗതികളും, സദാചാരബോധങ്ങളും, കൽപ്പിച്ചുകൂടി അമർത്തപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടാണു്, അവയുടെ ശരിയായ വ്യാപാരങ്ങൾക്കു് സൗകര്യം സിദ്ധിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണു്, “സമൂഹമനസ്സിന്നു്”—രാഷ്ട്രബോധത്തിന്നു്—ഇത്ര ഭയങ്കരമായ ഒരു ശക്തിവൽക്കന സംഭവിക്കുന്നതു്. “സമൂഹമനസ്സ്” അസംസ്കൃതവും അപരിഷ്കൃതവുമാണു്. അതിന്റെ ശക്തികളും വ്യാപാരങ്ങളും വികാരശൂന്യങ്ങളാണു്. ജന്തുസ്വഭാവങ്ങളായ ചില പ്രേരണാശക്തികൾക്കു മാത്രമേ അവിടെ സ്ഥാനം കാണുന്നുള്ളൂ. അന്ധകാരമയമായ ആ ഭയങ്കര ശക്തിയെ ആദരിക്കുന്നതിന്നും, ആവശ്യാപോലെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന്നും—അഥവാ ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന്നും—സദാ ജാഗ്രതയോടുകൂടി വർത്തിക്കുന്ന “രാഷ്ട്രബോധം” ഒരിക്കലും ഉപേക്ഷ വരുത്തുന്നില്ല. സമൂഹമൃഗയത്തിന്റെ നിർവ്വികാരതപവും, സദാചാരസംബന്ധമായി സമൂഹബുദ്ധിക്കുള്ള മന്ദതയും, ആകുന്നു സമുദായത്തിന്റെ ശക്തിയുടെ ഇന്നത്തെ നിദാനങ്ങൾ. അതാകുന്നു ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

സ്വയംരക്ഷയ്ക്കുള്ള താല്പര്യം ജന്തുസ്വഭാവമായ ഒരു ധർമ്മമാകുന്നു. തന്നെത്താൻ രക്ഷിക്കുന്നതിന്നുള്ള ആഗ്രഹം ചില ദുർഘടങ്ങളിൽ, ഒരു ജന്തുസമൂഹത്തിന്റെ—ഒരു ജന്തുവിന്റെ—എന്നപോലെതന്നെ—സൂചിപ്രധാനമായ ഉദ്ദേശമായിക്കാലം ശിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. അപ്രകാരമുള്ള വിഷമാവസ്ഥയിലാണു് ഒരു രാജ്യത്തു നിവസിക്കുന്ന ജന്തുസമൂഹത്തിന്റെ ഐക്യബോധം അതിശക്തിയോടുകൂടി ഉണർന്നുവരാവുന്നതു്. ആകസ്മികങ്ങളും താൽക്കാലികങ്ങളും ആയ അപ്ര

കാരമുള്ള ദുരവസ്ഥകളിൽ സംഭവിക്കുന്നതും, അപ്പോൾ അവശ്യം ആവശ്യമായതും ആയ, ആ ഉണർച്ചയേയും ഐക്യബോധത്തേയും, ആത്മരക്ഷയ്ക്കുള്ള സന്നദ്ധതയേയും, കൃത്രിമങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങളെക്കൊണ്ടും അനർത്ഥകരങ്ങളായ പ്രേരണകൾ മൂലവും എന്നെന്നും എപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു സാധാരണസ്വഭാവമാക്കിത്തീർക്കുവാനാകുന്നു രാഷ്ട്രീയമായി കാരികളുടെ പരിശ്രമം മുഴുവനും. സ്വഗൃഹങ്ങളെ കവർച്ചക്കാർ ആക്രമിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ വീട്ടുടമസ്ഥന്മാർ പൊല്ല്യീസ്സു കാരുടെ പ്രവൃത്തികൂടി എടുക്കേണ്ടതാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. എന്നാൽ, ഏതുനേരത്തും ആ നിലയിൽത്തന്നെ മാത്രമേ ഒരാൾക്ക് അയാളുടെ ഭവനത്തിൽ താമസിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുന്നത് അബദ്ധവും ആപൽക്കരവും ആകുന്നു. “പൊല്ല്യീസ്സുജീവിതം” ഏതൊരു വീട്ടുടമസ്ഥന്റേയും സാധാരണ ജീവിതരീതിയാക്കിത്തീർക്കുവോഴാണം, “താമൊരു വീട്ടുടമസ്ഥനാണം” എന്നുള്ള ബോധം മാത്രം സർവ്വപ്രധാനവും സമുജ്ജ്വലവും ആയിത്തീരുന്നത്. അപ്പോഴാണ് അയാൾ അച്ഛനും, ഭാര്യക്കുറും, അമ്മാവനും ആരും അല്ലാതെ ഒരു “ഗൃഹപാലകൻ” മാത്രമാകുന്നത്. അതാണ് അയാൾ തന്റെ ഗൃഹത്തിന്റെ അടുത്തെങ്ങാനും എത്തിക്കൂടുന്ന ഏതൊരാളുടെ നേർക്കും—അയാൾ ആരായാലും വേണ്ടില്ല;—ബന്ധുവോ ശത്രുവോ എന്ന് ആലോചിക്കുന്നതിന്നുംകൂടി ക്ഷമയില്ലാതെ—തന്റെ വീട്ടിന്നുനേർക്കുതന്നെയാണോ അയാളുടെ പുറപ്പാട് എന്നും കൂടിയുള്ള ചിന്തകൂടാതെ—“മെക്കട്ടുകയറു”ന്നതിന്നു സന്നദ്ധനായിത്തീരുന്നത്. ഈ സന്നദ്ധതയോ, ആത്മരക്ഷയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കമോ അശേഷം അഭിനന്ദനീയമായ ഒരു മനോഭാവമല്ല; ഏതായാലും ഒട്ടും ആരോഗ്യകരമായ ഒരു സ്വഭാവമല്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. കള്ളന്മാരെ കാത്തുകൊണ്ടു്, അരയും തലയും മുറുക്കി പോരപാലകന്മാരായി നിൽക്കുന്ന മേല്പറഞ്ഞ വീട്ടുടമസ്ഥന്മാരെപ്പോലെയാകുന്നു ഇന്നത്തെ “രാഷ്ട്രീ”ത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയും. രാഷ്ട്രീയിൽ നിരന്തരമായുള്ള ഈ ആപത്തുകളും സന്നദ്ധതയും അതിലെ പ്രജകൾക്കു വളരെ

നാശകരമായിട്ടുള്ളതാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു് അതു പര്യാപ്തമാണെങ്കിലും, അതിന്നു വേണ്ടിവരുന്ന ചിലവു പരിഗണിപ്പാൻകൂടി വയ്ക്കാത്തതാകുന്നു. “മനുഷ്യ”നെ ബലികഴിച്ചിട്ടാകുന്നു രാഷ്ട്രത്തെ നിലനിത്തുന്നതു്. അതു് എന്തിന്നുവേണ്ടിയാണെന്നു് ആരും ആലോചിക്കുന്നതു്കൂടിയില്ല.

ഏറ്റവും സങ്കീർണ്ണമായ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക കാര്യസിദ്ധിക്കു മാത്രം വേണ്ടി ഏതാനും ജനങ്ങൾ “രണ്ടു കല്പിച്ചു” “അരയും തലയും മുറുക്കി” ഒരു ബലിദാനതായാൽ, എത്ര നിന്ദ്യമായതായാലും വേണ്ടതില്ലാ, ആ ഏകാഭ്യേതത്തെത്തന്നെ മുൻനിർത്തി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്നു് അവർ സർവ്വമാ നിർബന്ധിതരായിത്തീരുന്നു; അവരുടെ ആദർശവും ആത്മാവുംതന്നെ ആ കാര്യസിദ്ധി മാത്രമായിപ്പരിണമിക്കുന്നു; അതിന്നു് അനുഗുണമായിരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു് അങ്ങവും വ്യതിചലിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നതു് അവരുടെ കർത്തവ്യമായിത്തീരുന്നു; അതിന്റെ യോഗ്യതകളെ പുകഴ്ത്തുന്നതും അതിന്റെ മാഹാത്മ്യങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നതും അവരുടെ ചുമതലകളായിബുദ്ധിപ്പെടുന്നു. ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയജീവിതം, അഭ്യർത്ഥന വിശാലമല്ലാത്തതും, കേവലം സ്വാതന്ത്ര്യപരമായതും ആയ ഒരു ഉദ്ദേശത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഒരു രാജ്യത്തുള്ള ജനങ്ങളെ മുഴുവൻ—ആബാലവൃദ്ധം—സ്രീപുരുഷഭദ്രമെന്നു—ആ അഭീഷ്ടസിദ്ധിക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നതിന്നു തയ്യാറാകുന്നതിന്നുള്ള ഒരു അശ്രാന്തപരിശ്രമമാകുന്നു. ആ ആവേശം ബാധിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അന്നുമുതൽ ജനങ്ങളുടെ സദാചാരബോധം മന്ദീഭവിക്കുകയും, ബുദ്ധിശക്തിക്കു് അന്ധത ബാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അഹങ്കാരത്തിന്റെ അതിർത്തികളേയും, തന്നിഷ്ടത്തിന്റെ പരമകാഷ്ട്യേയും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ഇന്നത്തെ ഈ “പരിഷ്കൃതജീവിതം,” ലോകത്തിന്റെ പരിവർത്തനത്തിൽ—പരിഷ്കാരത്തിന്റെ മറിച്ചിലിൽ—ഉണ്ടായിത്തീരുന്ന ഒരു ദശാവിശേഷമാണെന്നു നാം വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇന്നത്തെ ഈ “കിഴക്കാരുക്കായ” ബഹളം എന്നെന്നും നിലനിൽക്കുവാനുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടാദർശമാണെന്നു വിചാ

രിക്കുന്നവർ,—അതിന്നു ശാശ്വതസ്ഥാനം നൽകുവാൻ അന്നു വരതം അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന അസംപ്രക്ഷ്യകാരികൾ, വരാൻ പോകുന്ന ആ സ്വതന്ത്രജീവിതത്തിൽ,—അച്ഛിരേണ വന്നു ചേരാതെ നില്പാൻമില്ലാത്ത ആ വിമുക്താവസ്ഥയിൽ,—ആ ആത്മീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ,—സ്ഥാനഭംഗം സംഭവിച്ചു നട്ടം തിരിയുന്നതായിരിക്കും; ആ പുണ്യസ്വാതന്ത്ര്യജീവിതത്തിൽ അവർക്ക് “കൂടിച്ചേരുവാൻ” സാധിക്കുന്നതല്ല.

ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയബോധത്തിന്റെ നിർബാധമായ വളർച്ചയിൽ മനുഷ്യന്റെ സദാചാരബോധത്തിന് ആരും അറിയാതെ അനേകം വ്യത്യാസങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു സാമൂഹികജീവിയുടെ നിലയിൽ മനുഷ്യന്റെ ആദർശം സ്വാതന്ത്ര്യപരിത്യാഗമാകുന്നു. എന്നാൽ ഒരു “രാഷ്ട്രീയജന്തുവായ” മനുഷ്യന്റെ ആദർശം മൽസരബുദ്ധിയോടുകൂടിയ ഒരു തൊഴിൽക്കാരന്റെ ജീവിതപോലെതന്നെ—സ്വാതന്ത്ര്യപരിപൂണ്ണതയാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് “ഒരാളുടെ” തന്നിഷ്ടത്തിൽ ജനങ്ങൾക്കു വെറുപ്പും ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യതല്പരതയിൽ ആഹ്ലാദത്തോടുകൂടിയ അഭിനിവേശവും കാണപ്പെടുന്നത്. രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ആകാശത്തോളം ഉയർത്തുന്ന “തന്ത്രജ്ഞന്മാർ” തന്നെ മാനസികസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അടിയോളം അധീക്ഷേപിക്കുന്നു! രണ്ടും കലർപ്പില്ലാത്ത തന്നിഷ്ടംതന്നെയാകുന്നു; ഒന്നിന്റെ ദൃഢീകൃതവും വിപുലവും ആയ സ്വരൂപം മാത്രമാകുന്നു മറ്റൊരുത്. അഭിപ്രായഗതിയുടെ ഈ പുച്ഛപരവൈരുദ്ധ്യം, ഒരാളുടേയും ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റേയും തന്നിഷ്ടങ്ങളെ വ്യത്യാസപ്പെടുത്തുന്ന സങ്കല്പത്തിന്റെ കെല്പില്ലായ്മ, സദാചാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങൾക്കു ചലനമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു; സദാചാരസൗന്ദര്യത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ എളുക്കിത്തുടങ്ങുന്നു; മനുഷ്യന്റെ മതമെന്ന്, രാജ്യത്തിന്റെ മതം വേദമെന്ന്, എന്നിങ്ങനെ മതങ്ങളെത്തന്നെ ഭേദപ്പെടുത്തിക്കാണിക്കുന്നു. ഈ ഭൂഗോളത്തിന്റെ അധികഭാഗത്തിന്നും അവകാശികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതു ക്രിസ്ത്യാനികളാകയാൽ ക്രിസ്തുമതമാണു ലോകോത്തമമായ ഏക മതമെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തിൽ അധികരിക്കുന്ന അഭിമാനികളെ നാം ധാ

രാജം കണ്ടുവരുന്നു. അത്—അവരുടെ ആ ന്യായം—കുളവു മുതലിന്റെ വിചയം വലിപ്പവും അനുസരിച്ചു ഒരു കുളന്റെ മതത്തെ അനുക്രയിക്കുന്നതുപോലെ മാത്രമാകുന്നു വിജയപ്രദമായി നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ള “കൂട്ടക്കൊലയെ— ജനങ്ങൾ അവരവരുടെ ദേവാലയങ്ങളിൽവെച്ചു കൊണ്ടാടുന്നു. വലിയ യുദ്ധങ്ങളുടെ ആണ്ടുദിവസങ്ങളും, ഏതവിയ തട്ടിപ്പറിയുടെ വാഷികോത്സവങ്ങളും, ജനങ്ങൾ അവരുടെ പള്ളികളിൽ ഉത്സാഹപൂർവ്വം ആഘോഷിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ മുഖ്യമായിരുന്ന കൂട്ടായ്മക്കുവെച്ചുകാരും—പിണ്ഡാരികൾ തർഗ്ഗിക്കാർ മുതലായ കവച്ചുവട്ടുകാർ—അവരുടെ വിജയങ്ങൾക്കു നിദാനം ദേവീകടാക്ഷമാണെന്നതന്നെയാണു ധരിച്ചിരുന്നതു്. കവച്ചുയ്ക്കു പുറപ്പെടുന്നതിന്നു മുമ്പും കവച്ചുയുടെ വിജയപ്രദമായ പശ്ചുവസാനത്തിന്നു ശേഷവും അവർ അവരുടെ അധിദേവതകളെ ആരാധിച്ചു് അനുഗ്രഹം വാങ്ങിക്കാറുണ്ടു്. കവർച്ച ചെയ്തു കിട്ടിയ സാധനങ്ങളുടെ വില്പനയനുസരിച്ചു് ആ ദേവന്മാർക്കു മാഹാത്മ്യം കൽപ്പിക്കാമെങ്കിൽ മാത്രമേ, സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ വലിപ്പത്തിന്നനുസരിച്ചു് ക്രിസ്തുമതത്തിന്നു ഉപരിശ്രേഷ്ഠത കല്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളു. അതിൽതന്നെയും കാതലായ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടു്. “തട്ടി”കളുടെ ദേവി സ്വഭാവത്തെ ക്രൂരയും രധിരപ്രിയയും സംഹാരരൂപിണിയും ആയിരുന്നു. ആ ദേവിയുടെ ആശ്രിതന്മാർ ക്രൂരകൃത്യങ്ങളിൽ ഉൽസുകന്മാരായതു ന്യായവും ധർമ്മവും ആകുന്നു. അപരിഷ്കൃതരായ ആ ക്രൂരമനുഷ്യരുടെ നീചങ്ങളായ മനോഭാവത്തിന്നു് ഒരു രൂപം കൽപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്,—അവരുടെ ആദർശത്തിന്റെ അതൃപ്തതാകാരമാണു്—അവരുടെ ആ ദേവിതന്നെ. എന്നാൽ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ പരിഷ്കൃതരായന്മാരിൽ പ്രഥമഗണനീയന്മാരാണു്! അവരുടെ മതസ്ഥാപകനായ ആ പുണ്യപുരുഷൻ സ്നേഹത്തിന്റെ അവതാരമുന്തിയുമാണു്! എന്നാലും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ സാമ്രാജ്യസ്ഥാപനം, തർഗ്ഗികളുടെ കവർച്ചകളെ പ്രോചെയ്തതന്നെയാകുന്നു. തന്നിച്ചും, അറക്കാരും, വിദേശവും, ക്രൂരത മുതലായി അതിനിന്ദ്യങ്ങളായ നികൃഷ്ടവികാരങ്ങൾ “രാഷ്ട്രീയബോധം” എന്ന വ്യാജേന ഇന്നത്തെ പള്ളികളിൽ

സർവ്വോപരി ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായി വിജയിക്കുന്നതും അവക നിന്ദാഭിപ്രായങ്ങളുടെ നിത്യമായ വിജയത്തിന്നു ദൈവസഹായത്തെ അപേക്ഷിക്കുന്നതും കാണുമ്പോൾ, പരിഷ്കാരത്തിന്റെ അധഃപതനത്തിൽ ആർക്കാണ് വ്യസനം തോന്നാത്തതു്!

തങ്കാഴ്ച നേടുവാനുള്ള പരിശ്രമം എപ്പോഴും സ്വാതന്ത്ര്യപരമായിരിക്കണമെന്നില്ല. അതു മറുക്കുവരുടെ “കാഴ്ച”ത്തിന്നു വിരുദ്ധമായിരിക്കണമെന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ടു ശരിയായ രാഷ്ട്രീയബോധം,—ഒരു ആദർശമായി അംഗീകരിക്കാവുന്ന പരമാർത്ഥവും പരമവും ആയ രാഷ്ട്രീയജീവിതം,—തന്നെത്താൻ ലക്ഷ്യമാക്കത്തക്കവണ്ണം നിത്യയുദ്ധം സ്വാതന്ത്ര്യപരമായ ആയുധം കഴിയു എന്നില്ല. പക്ഷേ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ചരിത്രം പരിഭ്രാന്തികളാക്കുന്നതായാൽ വിജയം നേടീട്ടുള്ള ഏതു രാജ്യവും ആ സ്ഥാനത്തു് എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുള്ളതു തങ്ങളുൾക്കാൾ വലം കുറഞ്ഞ അന്യരാജ്യക്കാരോ, കച്ചവട സംബന്ധമായോ, പുറംരാജ്യങ്ങളെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിലോ,—ഒരുവലം സ്വാതന്ത്ര്യപരമായ തത്ത്വപ്രയോഗങ്ങളെ കൊണ്ടു നിർദ്വണ്ഡം തോല്പിച്ചിട്ടാണെന്നു കാണാവുന്നതാണ്. തന്നിച്ചുത്താൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട വിജയം, വിജയലബ്ധിക്കു സഹായിച്ചു തന്നിച്ചുത്തെ ശ്രേഷ്ഠമാക്കിത്തീർക്കുകയും, രാഷ്ട്രീയ വിജയത്തിന്നു തന്നിച്ചു അത്യന്താപേക്ഷിതവും അഭേദം അനാശാസ്യമല്ലാത്തതു് ആയ ഒരു “ധർമ്മം”മാണെന്നു ജനങ്ങളെ തൊരിടാറിപ്പിടിക്കുകയും, അവിരോധം, ആ തന്നിച്ചുത്തെ ഉത്തമവും അനുകരണീയവും ആയ ഒരു ആദർശമായി ജനങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാൻ എടുത്തുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന ദിനം പ്രതി എന്നപോലെ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്ന ശക്തിയോടു കൂടിയ യൂറോപ്പിലെ രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ വളർച്ചയാണ് ഇന്നത്തെ മനുഷ്യലോകത്തിന്നു വലിയ “അന്തക”നായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതു്. രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ നേരിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾകൊണ്ടു സംഭവിക്കാവുന്ന ദോഷം മാത്രമല്ല, ഈ “രാഷ്ട്രീയബോധ”മെന്ന സാംക്രമികരോഗം ലോകമെങ്ങും പടർന്നുപിടിച്ചുകൊണ്ടു മുന്നേ ഭീതിയും ജനവസ്തുത്തിന്നു് അത്യന്തം ആപൽക്കരമായ തീർന്നിരിക്കുന്നു.

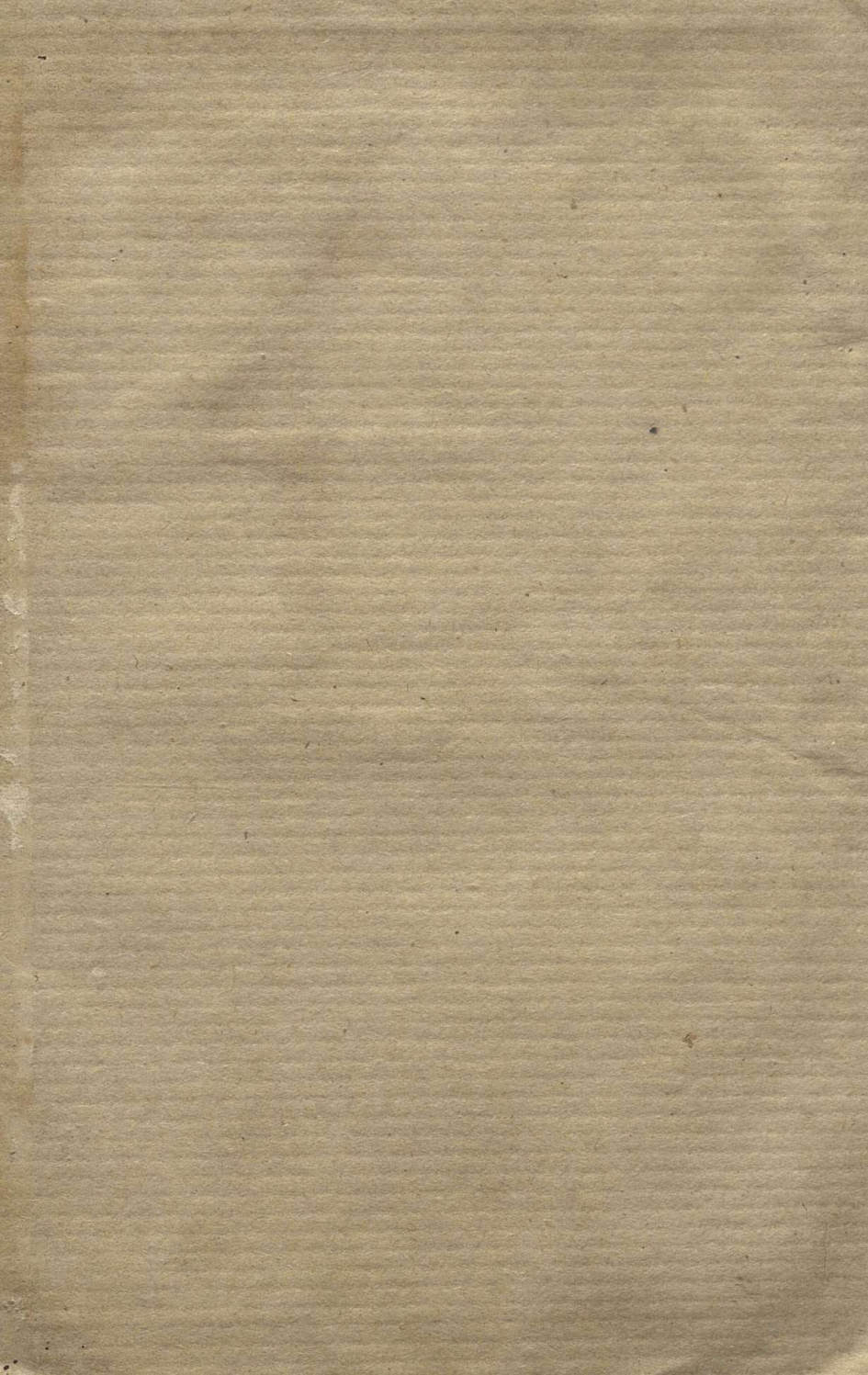
മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ തന്നെ അന്തർലീനങ്ങളായി പല ദോഷങ്ങളും ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ടെന്നും, നാം എത്രതന്നെ ആത്മസംയമനം ശീലിച്ചുവരും, സ്വാചാര്യബോധത്തോടു കൂടി വരും ആയിരുന്നാലും ആ ദുഷ്ടകൾ അല്പം അല്പം പൊട്ടിപ്പറച്ചെപ്പാതിരിക്കയില്ലെന്നും സമ്മതിക്കാതെ നില്ക്കാമില്ല. എന്നാൽ, ആ നീചത്വം ഇപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ ലോക പ്രദേശത്തു തന്നെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ മുദ്രിതങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നു; അവരുടെ വിജയം തന്നെ അവരുടെ ക്രൂരതയ്ക്കു വളമായും തീരുന്നു. മനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ ഏതു പതനത്തിലും, ഏതു കാലത്തിലും, ഉപഭവത്തിന് ഒരുങ്ങിയവരായ ചിലരും, ഏതുപ്രഭവവും സമീപ്തൻ സന്നദ്ധരായ മറ്റു ചിലരും കാണാതിരിക്കയില്ല. ദോഷത്തെ മുഴുവൻ ജയിച്ചു കളക എന്നത് ഒരിക്കലും സാധിക്കാത്ത ഒരു സംഗതിയാണ്; നമു നമ്മുടെ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയിൽ നിരന്തരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സംഭവമാണ്; തീ കത്തി കൊണ്ടിരിക്കുന്നതല്ലാതെ ഒരിക്കലും കത്തി അവസാനിക്കുന്നതല്ല.

അനന്തരമായ പരിപൂർണ്ണതയുടേയും ആ പരിപൂർണ്ണതയെ പ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള അവസാനമില്ലാത്ത പരിശ്രമത്തിന്റെയും പാവനമായ ഒരു സരസസമ്മേളനമാകുന്നു “സൃഷ്ടി” തന്നെ. ആ പരിപൂർണ്ണതയും ആ പരിശ്രമവും ഒരുപോലെ വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നോളം കാലം യഥാർത്ഥമായ നന്മയും അയഥാർത്ഥമായ തിന്മയും ക്രമമായ ഒരു തോതിനെ അതിലംഘിക്കാതെ നിലനിന്നുപോരുന്നുണ്ടെന്നോളം കാലം കൂട്ടിച്ചേർക്കുവാൻ വഴിയില്ലാത്ത ഒരു വൈരുദ്ധ്യത്താൽ നന്മയും തിന്മയും തീരെ അകന്നുനിൽക്കാതിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നോളം കാലം നമുക്കു ഭയപ്പെടുവാനോ പരിഭ്രമിക്കുവാനോ അവകാശമില്ല; നമുക്കു നഷ്ടവും നാശവും സംഭവിക്കുന്നതുമല്ല.

പുരാതനകാലങ്ങളിൽ, വല്ല ജനവർഗ്ഗവും അക്രമികളും ഭ്രോഹികളും ആയിത്തീർന്നു. സമീപസ്ഥമായ ജനങ്ങളുടെ മനുഷ്യസ്വഭാവങ്ങളായ അവകാശാധികാരങ്ങളെ കവർന്ന്

കുടുംബം ആരംഭിച്ചാൽ; ചിലപ്പോൾ അവർ വിജയികളാവുകയും മറ്റു ചിലപ്പോൾ അവർ പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. പക്ഷേ, അവരുടെ ആ ജയത്തിനും തോൽവിக்கும் അതിൽ കവിഞ്ഞതായ ഒരർത്ഥമോ പ്രാധാന്യമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയശക്തി, സർവ്വതലം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആ പൈശാചികമായ രാഷ്ട്രീയശക്തി,—അതിന്റെ അതിമേധുരമായ സ്വാർത്ഥത്തെ; ആ സ്വാർത്ഥം വളരെ വലിയതും ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും ആണെന്നുള്ള കാരണംകൊണ്ട് മാത്രം; അതു സദാചാരപരമായ ഒരു ഉൽകൃഷ്ടധർമ്മമാണെന്ന നിലയിൽ, എല്ലാവരിലും കുത്തിപ്പെടുത്തുവാൻ ഉത്സാഹിക്കുമ്പോൾ, പണ്ടത്തെ ജനവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ആക്രമങ്ങൾക്കു തീരെ ഇല്ലാതിരുന്ന ഒരു പ്രാമാണ്യവും ശക്തിയും അതിന്നു സിദ്ധിക്കുകയും, മനുഷ്യരുടെ സമ്പത്തുകളേയും സമാധാനത്തേയും മാത്രമല്ല, മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ അചംഘ്യങ്ങളായ അതിർത്തികളെപ്പോലും നിർദ്ദാക്ഷിണ്യം ആക്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആകയാൽ മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സദാചാരത്തോടും സാധാരണ മൂല്യങ്ങളോടും അവരവർ അറിയാതെതന്നെ അധികമായ ഒരു അനാദരവും അനാസ്ഥയും വളർന്നുവരുന്നു. രാഷ്ട്രം ജനങ്ങളെക്കൊണ്ട് വലിയതാണെന്നും, മനുഷ്യരേക്കാൾ ഉൽകൃഷ്ടമാണെന്നും തരംകിട്ടുമ്പോഴെല്ലാം പല തന്ത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചും, ജനങ്ങളെ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ രാഷ്ട്രം,—മനുഷ്യനേക്കാൾ, ഭ്രാന്തമായ ഈ രാഷ്ട്രം.—സകല മനുഷ്യരും സദാ അനുസരിക്കുന്ന മൂല്യങ്ങളേയും സാദീമാനം ദീക്ഷിക്കുന്ന സദാചാരത്തേയും നിത്യേന നിരസിക്കുകയും നിരാകരിക്കുകയും തന്നെ ചെയ്യുന്നു!!

CI. No. M954 Acc. No. 51288

Acc. No.51288.....

[illegible]

If the book is not returned on due date a fine of 10 (Ten) Ps. per day will be charged.

M954

51288

നാമഭേദനാൻ പുണ്യഭൂമി

ടാലോർകൻ ഇന്ദ്ര

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. *M95* Acc. No. *51288*

Author *മാർത്താണ്ഡവർമ്മ*

Title *മാർത്താണ്ഡവർമ്മ*